

סיפורן של 45 נשים עוצמתיות בזמן הקורונה

מנהיגות

2021

עינת פרידמן, צילום: איתן טל

לקראות ולקוראים שלום,

כמרי שנה, בסמוך ליום האישה הבינ"ל, אנו עושות "ספירת מלאי" – של נשים מצליחות ושל הצלחות נשיות בכל התחומים: בכלכלה, בפוליטיקה, באקדמיה, בחינוך, בתקשורת ובעסקים. אנו טופחות לעצמנו על השכם עם גאוות יחידה של גיבורות-על, על היכולת לשלב בין כל העולמות – בין קריירה למשפחה, בין התפתחות אישית לבניית זוגיות, בין הצלחה עסקית לגידול ילדים.

אבל השנה שחלפה לא הייתה שנה רגילה. זו הייתה שנת הקורונה. שנה שטרפה את כל הקלפים וכנראה תותיר חותם על חיינו לעוד שנים רבות. זו הייתה גם שנה בה נוכחנו להבין, בבהלה יש לומר, שחורנו, מבחינת המאבק לשוויון מגדרי, כמה שנים, אם לא עשורים, לאחור.

בעקבות משבר הקורונה, נשים רבות (רבות מידי. רבות יותר מגברים) איבדו את מקום העבודה שלהן, הוצאו לחל"ת או השהו את הקריירה לטובת ניהול הבית, כאשר הילדים, בעקבות הסגרים הממושכים, נשארו בבית אף הם. שוב נשים נוכחו לדעת שהן מפרנס משני שאפשר לוותר עליו ושחלוקת המטלות בבית רחוקה מלהיות שוויונית.

גם האלימות במשפחה גאתה. נשים נרצחו, נשים הוכו, נשים נאנסו. כי קל. כי אפשר. כי זה המצב. כי הן נשים. וגרוע מכך, נרמזה כי החרשות הקשות עוברות ליה. הופכות ל"רגילות". והאמת – לא נעשה יותר מידי כדי למנוע, כדי למגר וכדי למצות את הדין.

אבל, זו גם הייתה שנה שבה הוכח יתרון הניהול הנשי. בשנה בה מנהיגות הצליחו להצמיד את מדינתנו בביטחה דרך הקורונה – מניו זילנד וטייוואן, דרך פינלנד ועד גרמניה. בשנה בה נבחרה, לראשונה, סגנית נשיא שחורה באומה החזקה בעולם, בשנה בה נשים עמדו בראשם של מחקרים מדעיים ואחרות הובילו את חזית המאבק של עולם הרפואה בקורונה.

לכן אני מבקשת שלא נעשה ספירת מלאי. לטוב או לרע. אני מבקשת שנתבונן על נשים מעוררות השראה. נשים שבזכותן אנו במקום טוב יותר, בכל התחומים. נשים שהוכיחו שהנהגה נשית יודעת לנהל מדינות, ערים, כלכלות, עסקים, ארגונים וגם משברים. ולעשות את זה מצוין. אני רוצה שנישא עינינו אל הנשים הללו, נשאב מהן תעצומות נפש ונצעק כי לנשים יש את הכוח ליצור עולם טוב יותר, מנוהל היטב ושלם יותר. ואם נצעק את זה מספיק חזק, אולי גם נצליח ליצור עולם טוב יותר לכל אישה באשר היא, עולם בטוח יותר ושוויוני יותר.

ואולי. רק אולי, בשנה הבאה, נוכל לחגוג באמת את יום האישה.

קריאה מהנה,

שלכם,
עינת פרידמן
עורכת אחראית

ענת פרידמן

פרופ' עידית מטות • מרים פרץ • ח"כ פנינה תמנו-שטה • ח"כ יפעת שאשא-ביטון • אילה חסון • אורלי וילנאי • ד"ר נירית אופיר • מרים פיירברג • שרית יוחננוף • הילה בר-דוד • מלי ביצור-פרנס • רות דוס • אורית בנבנישתי • דניאלה פז-ארז • שירן בן-עזרא • מיכל דן-הראל • איילת רוסק • עדי הרפז • סתווית נבון • פרופ' דינה בן-יהודה • פרופ' מאשה ניב • פרופ' רונית קלדרון-מרגלית • אתי לנגרמן • איילת ביטון • נוי הדס • שרון מוזס ביטון ודליה מזעקי מוזס • ליאת מרום • שרונה וגימה • מרינה זורלה • אורנת קמרון • ענת שניאורסון • יפה מקסימוב • טל איטקין • ד"ר קרן גונן • יעל פיטובי • דנה מליניאק • לילך לוי-סדוביץ • מעיין בכר • ד"ר להבית אקרמן • יסמין אוריה • חגית אלבק • אורנה פרי • קרן בראון • סיגל דילגדו לוי

בשער: ח"כ פנינה תמנו-שטה, ח"כ יפעת שאשא-ביטון, פרופ' עידית מטות, אורלי וילנאי, אילה חסון
ניהול והפקה: עינת פרידמן
עיצוב השער: בני דניאל
צילום: איתן טל
כתבים: שיר-לי גולן, גליה היפש, אסף לבנון, יהב כהן, יואל צפריה, מתן שירם
סטיילינג: ליאת גרין
מותגים: גולבר, ריורבד, אוסף אישי
שיער: איציק אואקיל, טל דדון
איפור: ליאט בן שמשון, רונית שמואלי
לוקיישן: בכר האוס מבית רשת מלונות פתאל, נחלת בנימין 58, תל אביב 03-5110000

TheMarker

המחלקה המסחרית-תוכן שיווקי

ייזום וניהול: פרידמן יחסי ציבור, einat@friedmanpr.co.il | עורכת אחראית: עינת פרידמן | עורך: יואל צפריה | עיצוב גרפי: אנה גלשטיין | מנהלת הפקה: יפית גרונדשטיין | מנהל מחלקת מוספים מיוחדים: ארז אכסל, ereza@haaretz.co.il | עיבוד תמונה: עיתון הארץ | מנהל סטודיו הארץ: בני דניאל | מודעות: סטודיו הארץ | דפוס: גרופרינט הארץ | הארץ המחלקה המסחרית: שוקן 21, תל אביב, טל' 03-5121188, פקס: 03-5121170

זכויות היוצרים על תצלומים המופיעים במוסף זה שייכות למאגר התמונות shutterstock (אלא אם צוין אחרת)
המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות. המערכת מבקשת להבהיר כי המוסף הינו פרסומי ואין לראות במאמרים ו/או במודעות המלצה מכל סוג שהוא

”כשאת שומעת ממעסיקים פרטיים שהם מעדיפים לא להעסיק נשים – זה מרפה ידיים”

עו"ד ציונה קניג-יאיר, הייתה מנכ"לית שדולת הנשים, לא מסתירה את תסכולה מכך שהישגי החקיקה בכל הקשור לקידום נשים לא מחלחלים לשטח ורואה בחינוך את המפתח לשינוי. את נקודת האור מספקת היועצת הארגונית **נטע גור-שרון**, שקובעת כי הדור הצעיר רואה בשוויון המגדרי במקומות העבודה הכרח, ואילו הפסיכולוגית **איילת פדה** ממליצה לנשים לא להיבהל מכישלונות "שנת הקורונה". דיון משולש על האתגרים המגדריים בעידן שלאחר המגפה | **שיר-לי גולן**

היינו רוצות לומר שמצבנו מעולם לא היה טוב יותר, ששנת 2020 אפשרה לנו לעשות כברת דרך נוספת במסלול המפוטל והמאתגר אל השוויון; היינו רוצות לדעת שבשנה שהסתיימה צומצמו פערי השכר בין נשים לגברים, שיש יותר ממפלגה אחת שמתמודדת בבחירות הקרבות שבראשה עומרת אישה, שעוד ועוד נשים נמצאות בתפקידי מפתח במגזר העסקי, שפחות ופחות נשים מוט" רדות מינינ, מוכות, נאנסות ונרצחות; היינו רוצות לקבוע סטוך-סוף מחצית האוכלוסייה אינה נתפסת עוד כמיעוט ואינה מופלית לרעה.

אלא שמגפת הקורונה, שפגעה אומנם באוכלוסייה כולה, פגעה יותר בני־ שים. הן כידוע הרויב בענפי השירותים והמכירות, בבתי הספר, בחוגים ובבתי ההארכה, שספגו מכה קשה. 70% מהנרשמים החדשים בשירות התעסוקה בחו" רשים האחרונים היו נשים - הן הוצאו או יצאו יותר לחופשות ללא תשלום, הן פוטרו יותר; וגם אם המשיכו לעבוד - הן נאלצו יותר מגברים להישאר בבית עם הילדים ולשמש כסייעות הוום, הן התקשו יותר מגברים להשתתף בישיבות מקוונות שהתקיימו בשעות אחר הצהריים והערב, מה שעלול כמובן לעכב את קידומן העתידי במקומות העבודה.

לשנות תפיסת עולם

"הקורונה הרגישה שנושא הקידום של נשים בשוק העבודה הוא סיפור חברתי כולל, הוא לא סיפור של נשים בלבה בעקבות המגפה ראינו חזרה לתפקידים המסורתיים של נשים, כשהאיוון בין הבית לעבודה הופר ונשים הן אלה ששילמו את המחיר", אומרת עו"יד **ציונה קניג-יאיר**, סגנית נשיא מכון שלום הרטמן ובעברה נציבת שוויון ההזרמנויות בעבודה הראשונה ומנכ"לית שדולת הנשים. "כל עוד אישה מרוויחה 84 אגורות על כל שקל שמרוויח גבר בעבודה שווה או בעבודה שוות-ערך, ברור שאם מישהו צריך לוותר על עבודתו - הוויתור יהיה של מי שמרוויח פחות. הגיע הזמן שנישיר מבט לעניין הזה ונבין שלא מדובר בעניין טכני. יש לנו חקיקה ופסיקה מהמתקדמות בעולם בנושא הזה, אבל זה לא עזב, זה לא מוטמע וזה לא מבוצע. במקום לחוקק עוד חוקים - אנחנו צריכים לנסות להבין מה אנחנו עושים לא נכון כחברה".

הבעיה, היא אומרת, נעוצה בתפיסת העולם. "כנראה לא כולם חושבים שצריך שוויון מגדרי. למשל בפוליטיקה - מי הם המתמודדים? נכון, יש מפלגות שעושות טובה ואומרות 'הנה, יש לנו נשים', אבל במובח התוצאה - למעט במפלגת העבודה, כל ראשי המפלגות הם גברים. א-אפשר להאמין שזה המצב ב-2021, ונשאלת השאלה אם אנחנו באמת מעריכים את השונות המגדרית, אם אנחנו באמת שואפים אליה. כמי שעסקה בחקיקה במשך שנים רבות, זה מתסכל. ראיתי כמה יפים ההישגים שלנו, ועם זאת הבנתי שהם לא משנים את הרג"א המערכת; את ערכי הליבה של החברה. כשאת שומעת ממעסיקים פרטיים שהם מעדיפים לא להעסיק נשים - זה מרפה ידיים. אנשים צריכים לשנות תפיסת עולם, באמת להאמין בזה".

וזה לא יקרה, אומרת קניג-יאיר, על עוד מערכת החינוך, שעשתה אמנם קפיצת מדרגה ומנסה לחנך לשוויון מגדרי, תציג לילדים תמונות של נשים בסניר למותניחן וגברים אחוים תיק עסקים ביה, שמנכיחות שוב ושוב תפקידים סטראוטיפיים. מקי לות נוספים בגלגלי המהפכה, היא מציינת, הם צבעי הבגדים שהודים נוטים לקנות לילדיהם על-פי מגדרם, העובדה שדמויות המשפלים בילדים בגיל הרך ואחריו הן בעיקר נשים, ההפרדה המגדרית שלה זוכים החודים במסורות להשכלה גבוהה ועוד.

עו"ד ציונה קניג-יאיר, צילום: מירד לחיאני

נטע גור שרון, צילום: ליאת מנדל

איילת פדה, צילום: נופר סקורקה

אחת הסיבות לקושי, לדבריה, הן אמירות של פוליטיקאים בהקשר הזה, שמקטינות נשים ומירדות אותן, ואינן גורמות להמונים להצביע אהי רת. "אנשים מצביעים למי שמייצג את דעותיהם בנושא המדיני, או למי שהם רואים כמנהיג", מוסיפה קניג-יאיר. "אנחנו לא בשלים עדיין למנהיגות נשית. מיכאלי נבחרה לראשות העבודה, אבל החברה לא בשלה לקבל אותה בתפקיד בכיר מזה".

עם זאת, היא מבקשת להוכיח, אנחנו באמצע הדרך. סביר להניח שהסבי תא-רבתא של רובנו לא עבדה מחוץ לבית, ואנחנו - הרי - כבר לגמרי כן. **מה עושות, מה עושים?**

"אנחנו כפרטים מחויבים להסתכל פנימה והחוצה בו-זמנית. לשאול את עצמנו אם אנחנו מחנכים את הבנות ואת הבנים שלנו לאמונה שלנ־ שים תפקידים חשובים בבית ומחוצה לו, אם אנחנו כהורים משמשים מודל להתייחסות מכובדת ומכבודת לשני המגדרים מצד אחד; ומצד שני, לקרוא תיגר על עמדותינו בנושא שוויון, לבחון את הנחות היסוד שלנו בנושא נשים - מקומן, קידומן, תפקידן - כעובדים, כמעסיקים, כחברים בקהילה. עלינו להישיר מבט למקומות שאינם שוויוניים, לא לוותר לעצמנו ולשאול כל הזמן מה עלינו לעשות, בכל הנגזרות של חיי היום-יום שלנו, כדי לייצר עולם שוויוני יותר".

"נשים צריכות להפסיק להתפשר על פחות"

היועצת הארגונית **נטע גור-שרון** קוראת למעסיקים להכיל על עצמם סטנדרטים גבוהים בכל הקשור לגיוון מגדרי ולהיעזר לשם כך בגופים חיצוניים, שיצביעו עבורם על המכשולים ויסייעו להם לשפר את הדרוש שיפור, וכן - להציב יעדים ברורים להעסקת נשים.

"יעד של 50% נשים בהנהלת החברה הוא מאתגר, אבל חשוב, כי כשיש אישה אחת בהנהלה שבה עשרה גברים היא תרגיש שהיא מיעוט והיא תתנהג כמו מי שבמיעוט", אומרת גור-שרון. "או אפשר להתחיל מיעד כמו 40% נשים בכל צוות, ולא בדרך של שריון, אלא באמצעות החלטה שמקבלים מחצית מקורות החיים מנשים ומחצית מגברים, כשבוחנים מועי מדים לתפקיד. מחקרים מלמדים שלנשים יש 20% יותר מנטורינג במקומות העבודה, אבל לגברים יש פ-עשרה יותר ספונסרינג, כלומר מישהו שדואג להם, שיודע לרוק את המילה הנכונה בזמן הנכון. לכן אני ממליצה לנשים למצוא ספונסר כזה כשהן רוצות להתקדם בחברות גדולות, מישהו או מישהי שהוא בכיר מספיק ומקושר מספיק שישמח לסייע להן כשצריך. "מעבר לזה, נשים צריכות להבין ולהפנים את העובדה שהן שוות לא פחות מגברים, ולהפסיק להתפשר על פחות כשנושאים ונותנים איתן על

שכר או על קידום, ובוודאי לא לבקש פחות", היא מוסיפה. "לפי מחקרים בתחום, הסבירות שגברים יבקשו העלאת שכר גבוהה פ-ארבעה מהסבירות שנשים יבקשו העלאה. וכשהן כבר מעוות לבקש, הסיכוי שקיבלו העלאה עומד על 25% בלבד, בהשוואה לגברים. זכרו, הגבר המקביל לכן בעבודה לא התבלבל וביקש העלאה ורדש להרוויח 25% יותר".

קושי נוסף שאיתו מתמודדות נשים בשוק העבודה הוא המתח בין הרצון להיות אהודות לבין הצורך להיות אסרטיביות, היא מציינת. "המתח הזה, בין לומר דברים בישריות, להוביל אג'נדה, להיות חזקה, לבין מחיר האי-פופולריות מתקיים גם אצל גברים, אבל אצלם הוא מורגש פחות. נשים חוששות להיתפס כביצ'ות בשעה שגברים נהנים מגישה סלחנית יותר כשהם מפעילים מרפקים. אנחנו רואים בתהליכי הערכה שנשים מקי בלות הרבה יותר פידבק על אופי ההתנהגות שלהן, בעוד שגברים מקבלים יותר פידבקים על תוצאות המעשים שלהם. לכן, הן יכולות הרבה פחות מגברים להביא את מי שהן למקומות העבודה. כי התנהגויות שיצאות לכולנו בעמדות של השפעה ושל כוח, שהן לפעמים תוצאה של לחץ, הן נסלחות כשמדובר בגברים ולא נסלחות כשמדובר בנשים. מחקרים מוכי־ חים שנשים מקבלות פ-1.4 יותר מגברים ביקורת שלילית סובייקטיבית בשיחות ההערכה השנתיות, בעוד שגברים מקבלים יותר ביקורת בונה, שמתמקדת בדברים החיוביים שעשו וכמה שאפשר לשפר. בנוסף, כשנשים כבר זוכות להערכה על ביצועים, נטיית המנהלים היא לייחס זאת למזל או להשקעת שעות עבודה ולא ליכולות ולכישרון. וכשמגיע להן בנוס, כיוון שהוא ייגזר מהשכר, ושכרן נמוך משל הגברים - גם הבונוס יהיה נמוך יותר".

בשנים האחרונות, היא מציינת, פערי השכר מצטמצמים אומנם, אולם בקצב איטי מאוד, ולמרביה הצער - משבר הקורונה עצר את התהליך כמעט לגמרי. "החוק המחייב מקומות עבודה לפרסם את פערי השכר הוא צעד חשוב אך לא מספיק בכיוון הנכון. כדי לטפל בשורש הבעיה יש להתייחס לכל מעגל החיים של העובדים בחברה - מהגיוס, דרך תהליכי ההערכה, הקידום, הזרמנויות הפיתוח, היחס הניהולי עד הפרידה".

הבשורה הטובה, מאמינה גור-שרון, היא שהדור הצעיר רואה בשוויון המגדרי במקומות העבודה הכרח. "איוון מגדרי ושוויון מגדרי הם המתכון להצלחה. המגוון מביא דעות שונות, הוא מגביר את היצירתיות המפרה. לשמחתך, ארגונים כיום מבינים את זה, הם רק לא יודעים עדיין לתרגם את זה למעשים, אבל זה עוד יקרה".

כללי המשחק השתנו

הפסיכולוגית החברתית **איילת פדה** ממליצה לנשים לא להיבהל מכיי־ שלונות "שנת הקורונה". "מה שקרה השנה לא אומר כלום. רכרוך ותחושת כאוס נובח מה שקרה הם תגובה נורמלית למצב לא נורמלי, ומה שקובע את הצלחת ההתמודדות שלנו עם המשבר הזה הוא מה שיקרה מעתה והלאה, לאורך זמן. מי שמחכה שהקורונה תסתיים - טועה. כללי המשחק השתנו, והמודעות לזה וההבנה שזה 'הנורמלי החדש' חיוניות. עכשיו הזמן להתאים את העסק או את אופי התעסוקה לעידן החדש ובמידת הצורך ללמוד, להתיעץ עם אנשי מקצוע וכמובן - לעבוד על החוסן האישי".

איך?

"החוסן הוא כמו קפיץ. כל אירוע חיים מתח לנו את הקפיץ עוד קצת, השא" לה היא כמה הוא גמיש וחזק ואם הוא יוכל לחזור לגודלו הרגיל מבלי להיקרע. כנשים, אנחנו מעמיסות עליו נון-סטופ, אבל אנחנו לא יכולות להירשות לעצמנו להיות עם קפיץ מתוח כל הזמן, כי אז שינוי אחר עלול לגרום לו להיקרע. לכן, כדאי לשנות את הפרשנויות שלנו לדברים ולשים לב לסיפור שאנחנו מספרות לעצמנו, להיעזר במערכות היחסים שלנו ולוודא שאנחנו גם מקבלות מהן ולא רק נתונות, שאנחנו שומרות על עצמנו, ולהיות ערות למשמעות הרברים. הרי נדאג כלביאות לאחריים, אבל כשזה מגיע אלינו, אנחנו רוצות למשל העלאת שכר - אנחנו פתאים לא חזקות מספיק. במקום להיות בחויה של אי הספק ולהגיע לסוף היום מתשות - כדאי ליצור לעצמנו איים של הספק, לשים את הדגש על מה שכן הספקנו ולא על מה שלא. כדאי גם להשקיע 20% מהזמן ב-80% איכות, ואחר-כך, אם נשאר זמן, להשקיע עוד קצת באיכות. ראוי לזכור שבסבלנות האופיינית לנו מגדרית מסתתרת המילה סבל, אז שווה לבחון מתי הסבלנות משרתת אותנו באמת ומתי היא גורמת לנו למשוך את הסבל לאורך זמן. אחת המתנות של התקופה המורכבת הזאת היא האתגר שהיא זימנה למוח שלנו, וההזרמנות שהיא סיפקה לנו להיות מודל לילדינו להתמודדות עם משבר גדול; להראות להם איך מתוך הסטרס והלגטימציה שחשוב לתת לו, מתחילים לבנות מחרש, מוצאים שוב משמעות ויוצאים ממנו".

מנכ"לית שדולת הנשים,

עו"ד ציונה קניג-יאיר:

"כל עוד אישה מרוויחה

84 אגורות על כל שקל

שמרוויח גבר בעבודה

שווה או בעבודה שוות-

ערך, ברור שאם מישהו

צריך לוותר על עבודתו

- הוויתור יהיה של מי

שמרוויח פחות"

היועצת הארגונית נטע

גור-שרון: "אני קוראת

למעסיקים להכיל על

עצמם סטנדרטים גבוהים

בכל הקשור לגיוון מגדרי

ולהיעזר לשם כך בגופים

חיצוניים, שיצביעו עבורם

על המכשולים ויסייעו

להם לשפר את הדרוש

שיפור, וכן - להציב יעדים

ברורים להעסקת נשים"

הפסיכולוגית החברתית

איילת פדה: "ראוי לזכור

שבסבלנות האופיינית לנו

מגדרית מסתתרת המילה

סבל, אז שווה לבחון מתי

הסבלנות משרתת אותנו

באמת ומתי היא גורמת

לנו למשוך את הסבל

לאורך זמן"

"הקורונה לימדה אותי ענווה"

פרופ' עידית מטות לא היססה לצאת נגד מדיניות הסגר ומשוכנעת גם כיום שצדקה. לדבריה, ההנהגה כשלה בהפעלת הטכנולוגיות של האלף הנוכחי ובחירה בדרך הקלה. עם זאת, מבחינה מקצועית היא היום במקום אחר ממה שהייתה בתחילת המגפה | אסף לבנון

למשל, לדרוש מהציבור להשתמש באפליקציות המנטרות כמה אנשים נמ" צאים בכל מקום ומיהם. הייתי מצפה שבתי"ס יעורכנו גם כן. שכיתות יוקטנו ושיוקמו בהן מחיצות. היה אפשר לחלק את הלימוד ליום וערב ולהגביר את מספר המורים ועוזרי ההוראה. את ענף התרבות היה אפשר לפתוח לחלוטין, תוך הגבלת כמות הקהל ובדיקות קורונה מהירות למגיעים. במשך כמעט שנה ניתן היה לייצר מספיק מכשור ולגייס עובדים לבדיקות כאלו".

אין משילות במדינה: "כשיש אמצעים כאלו של בדיקות מהירות נוצ" רת גם האפשרות למרוד איפה מתרחשות ההרבות העיקריות. כשיורעים על מקום מסוים - שם עושים את הטיפול. אבל החשיבה הראשונית הייתה שלא רוצים לכפות את עצמנו על האוכלוסיות החרדית והערבית - כך שזה לא טופל בהקדם ואז גם התגלה שלמעשה אין משילות במדינה. ההחלטות ניתנות ולא ניתן לתקף אותן בציבור, גם לא על-ידי המשטרה".

לא כולם הסכימו: "הממשלה כיוונה לסגר כתוצאה מקריסה אפשרית של מערכת הבריאות ואני חשבתי שזה אינו הפתרון הנכון. קיימות אוכלוסיות שלמות 'שקופות' כמו תלמידים שצריכים ללמוד, או אוכלוסייה ענקית שחווה משבר כלכלי וחברתי. המחיר של אלו, לצד הדיכאון, האלימות והנפילה מהליי- מורים שחוו בעיקר אוכלוסיות חלשות - גבוה ביותר ובוודאי לא פחות מזה של הפגיעה באוכלוסיות הקורונה. זו הייתה דעתי ואמרתי אותה. היו כאלו שלא חשבו כמוני, וזה בסדר גמור. כשאתה מדבר מתוך השטח, כשאתה רואה וחי את המצב - זה מכשיר אותך להביע את דעתך, גם אם לא כולם מסכימים איתך".

הרפואה התפתחה מאוד בתקופת הקורונה

האירועים המכוננים ששינו את חייה: "הקורונה הייתה אחד מהם. הראשון הוא מלחמת יום הכיפורים, שפרצה כשהייתי בת 13. אמר, פרופ' אירנה מוניס- חס, הייתה רופאה מרדימה בבי"ח רמב"ם באותה התקופה ואיפשרה לי לבוא לשם ולהתנדב. זה היה טראומטי כילדה אבל בדיעבד הבנתי את המשמעות של אלפי פצועים שזורמים לבית חולים. האירוע השני היה אינתיפאדת אל-אקצה, אז כיהנתי כרופאה מומחית להרדמה בבי"ח הרסה בירושלים. זו הייתה תקופה בה כמעט לא יצאנו מביה"ח. שם הבנו מה זה פגיעות הרף, נושא שעד אז לא היה משמעותי ברפואה הישראלית. פתאום היינו צריכים ללמוד להתנהל יום ולילה עם מטופלים רבים במשך חודשים ארוכים עם נזקים שנגרמו מפגיעות שהן תוצאה של פיצוץ שנעשה במקום סגור".

מלחמה באויב אכזר: "הקורונה איננה נראית וברור לך שזו תהיה מלחמה ממושכת. האויב הזה אינו דומה לשום דבר, הוא קשה לניבוי ואין שום מודל שאפשר לבנות עליו ובעיקר עתה עם המוטציות. רפואית, אתה הופך למעין תלמיד תיכון שלומד דברים מאפס. אז מבררים מה קורה במדינות אחרות, מדברים עם קולגות מכל העולם, לומדים ומלמדים אחד את השני וכך מגבשים מדיניות של טיפול בחולים. התוצאה היא שמבחינה מקצועית אני במקום אחר ממה שהייתי בתחילת המגפה".

הבי גאה: "בהתחלה לא אפשרו למשפחות להיכנס לראות את קרוביהם שנפטרו מקורונה. המחלקה שלי באיכילוב הייתה הראשונה בעולם שאיפשרה את זה - מה שקיבל הד וסיקור נרחב בכל העולם".

למדה מהקורונה (1): "ענווה וגם שהלא נודע רב על הנודע. אנחנו לומדים על מחלה חדשה ועדיין לא מבינים לעומק את מאפייניה ואת הדרך הנכונה ביותר להתנהל מולה. עוד למדתי שבכל תקופה משברית יש לא רק הפסד אלא גם רווח - אם נוהגים בה נכון. הרווח הוא שהרפואה התפתחה מאוד בתקופה הנוכחית. שדרגו תשתיות, פותחו טכנולוגיות, למדנו להשיג משאבים מכל העולם בתנאי קיצון. אנושית למדנו להתנהל נכון בין קבוצות שונות של רופאים, להכיר דיסציפלינות חדשות. אני התמלאתי בגאווה להיות חלק ממקצוע מציל חיים כמו הרדמה".

למדה מהקורונה (2): "להעריך את השהות שלי בבית, בארץ, עם המ" שפחה והחברים. גם כשהקורונה תסתים לא אחזור למצב הקודם בו העברתי שבועיים מכל חודש ככנסים והרצאות בחו"ל. יותר נעים להיות אדם לאומי מאדם בינ"ל".

קודם כל רופאה: "זו המהות שלי ובוה אני מתמקדת. אני תמיד שמחה להגיד את דעתי כשיש לי משהו חשוב לומר. גם אם זה קורה בטלוויזיה ואחר כך מזהים אותי ברחוב - זה לא הופך אותי לסלב ואני לא מרגישה כזאת. אני חיה את העבודה שלי סביב השעון ואם דרכה הגעתי לאהדה ציבורית מסוימת - השאיפה שלי היא לתרגם אותה להפיכת מקצוע הרופא המרדים לכזה הזוכה להערכה הראויה לו. רופאים מרדימים תמיד התחבאו מאחורי המסכה. הקורונה הפכה אותם לרופאים בחזית, ללוחמים מצילי חיים, והציבור שלא תמיד מכיר בוה, נחשף לזה עתה".

המטרה הרפואית של ממונה הקורונה: "המטרה העיקרית הייתה להתריע כשמתממנת אי-ספיקה עתידית ביכולת העמידה של בתי"ח. בכל דו"ח שהי גשנו הייתה שקיפות מלאה, כשהרעיון היה לייצר התערבות מוקדמת ונקיטת צעדים לצמצום העומס, שיאפשרו לבתי"ח לעבוד יותר ביעילות. נפגשנו עם הצוותים הרפואיים ועם מטופלים כדי להבין היטב את המצב ואת המצוקות הכרוכות בו. מהעבודה הזאת הגיעו חברי המטה למסקנות - לפעמים משותפות ולפעמים כאלו שנותרו במחלוקת".

שיפור מהותי שהושג: "שחרור של חולים שכבר לא היה להם צורך להיות מאושפזים בבי"ח, אבל גם לא היה מקום עבורם במרכזים גריאטריים. הצב" ענו על הצורך לטפל בכך. או ויסות של שליחת חולי קורונה מבתי"ח קטנים לגדולים, שם קיימים יותר משאבים לטפל בהם. כך נמנע שיתוק של בתי"ח קטנים שהוצפו במטופלים מעל יכולתם".

דיברה מתוך השטח

הסגר היה צריך להיות בלי אחרון: "ישראל בחרה ללכת לפתרון הכי פשוט - סגר - במקום לחשוב על אמצעים אחרים. מגיעים לסגר לאחר שכל השאר כבר נוסה. את כל המגפה היה צריך לנהל בצורה קצת יותר חכמה, אבל ההנהגה כשלה בהפעלת הטכנולוגיות של האלף הנוכחי. כשהתחלנו להבין טוב יותר את המגפה ונוצרו אמי- צעים טכנולוגיים לטפל בה - היינו צריכים לנצלם. היה אפשר,

שם ומשפחה: פרופ' עידית מטות.

גיל ומצב משפחתי: 60, נשואה+2 בנים נשואים+3 נכדים.

מקום מגורים: תל-אביב.

השכלה: תואר דוקטור ברפואה מביה"ס לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. השתלמות מחי- קר בנושא ריאות בארה"ב במשך שלוש שנים.

תפקיד: מנהלת מערך הרדמה, כאב וטיפול נמרץ במרכז הרפואי ע"ש סוראסקי בתל- אביב (איכילוב) ומנהלת האגף הכירורגי יו"ר הוועדה המדעית של האיגוד האירופי להרדמה וטיפול נמרץ.

תפקידים קודמים: מרדימה בכירה, מנהלת היחידה להרדמת השתלות כבר בביה"ח "הרסה", עין כרם, ירושלים, יו"ר וועדת הקבלה לביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית בירושלים, חברה בוועדה לקביעת קריטריונים למינויים אקדמיים בפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית בירושלים, חברה ועדת סל התרופות, יו"ר איגוד המרדימים בישראל, חברה בכירה במטה הרפואי של הממונה על המאבק בנגיף הקורונה בישראל פרופ' רוני גמזו.

צילום: מירי גטניו, דוברות איכילוב

"בורכתי בחיים – ומידי יום אני בוחרת להוסיף טוב לעולם"

מרים פרץ, אשת חינוך מוערכת וכלת פרס ישראל למפעל חיים, שכלה שניים מבניה, קציני צה"ל, שנהרגו בזמן פעילות מבצעית. "לנשים יש כוח אדיר להפעיל מחדש את שריר האהבה בחברה הישראלית", היא אומרת | גליה היפש

כדי להיות ראויה לנפילת בניי. הורים שכולים ראו את הרע הקשה ביותר שקיים בעולם, אין יותר קשה מזה. אני בוחרת מידי יום לקום בבוקר ורק להירבק בטוב ולעשות טוב, כי את הרע אני מכירה היטב."

בחירה בחיים: "בחרתי לחיות, אבל לא סתם לחיות, אלא לתת יום-יום משמעות לחיי. אם אני בורכתי בחיים, והילדים שלי שנפלו לא בורכו בחיים – אז אבזכו את חיי על רכילות והוספת רוע? לא. כל יום שאני מקבלת בחיי הוא מתנה ובמתנה הזו אני רוצה להרבות אור ולהרבות בטוב. אני אחראית על בניין החברה שאני מורישה לנכדיי, אני רוצה שהם יידעו שסבתא שלהם השתדלה לעשות הכל ולתרום כדי שכאן תהיה חברה צור דקת, הוגנת ומכבדת – שיש תכלית לערכים שלפיהם האבות שלהם חיו."

נשים יכולות לשנות עולמות: "הנשים בארץ הן מוכשרות מאוד ומובילות בכל תחומי החיים: כלכלה, חינוך, משפט, אקדמיה ורפואה. הן עומדות בראש גופים פיננסיים, מנהלות בתי חולים, שופטות בבתי משפט וראשות אוניברסיטאות ויש נשים נפלאות שהן ראשי מועצות. אני מאמינה שנשים מסוגלות להנהיג את המדינה. תמיד היו בעם ישראל מנהיגות כמו דבורה הנביאה ואסתר המלכה – אלה נשים שרצו לשנות מציאות. לנשים יש אינסטינקטים מצוינים, עוצמות ואינטואיציות. אני מאמינה שכל אחת ממקומה ובעולם בו היא חיה מסוגלת לשנות עולמות. הקריאה שלי לנשים היא: 'קומו, צאו ותשפיעו' – כל אחת בדרך כה ולפי היכולות שלה. רק נשים שמביאות חיים יודעות להחזיק את החיים, ומי שדבק בחיים יודע לתת להם משמעות. אנחנו כחברה הזי נחנו שריר אחר חשוב שאותו צריך לפתח: שריר האהבה, לנשים יש כוח אדיר לפתח אותו מחדש."

דמות נשית מעוררת השראה: "רות המואבייה, היא בעיניי סמל לנחישות, מחויבות למשפחה ושבירת מוסכמות. היא קמה מהמשברים הקשים שעברה בחייה, ובעזרת מסירות נפש, אהבה ויוזמה – הקימה את חייה מחדש. היא מלמדת אותי שאם יש לך חסד, נתינה, נאמנות ואהבה – אתה יכול להתמודד עם כל ייאוש וקושי."

דמות נשית מעוררת השראה: "רות המואבייה, היא בעיניי סמל לנחישות, מחויבות למשפחה ושבירת מוסכמות. היא קמה מהמשברים הקשים שעברה בחייה, ובעזרת מסירות נפש, אהבה ויוזמה – הקימה את חייה מחדש. היא מלמדת אותי שאם יש לך חסד, נתינה, נאמנות ואהבה – אתה יכול להתמודד עם כל ייאוש וקושי."

שם ומשפחה: מרים פרץ.

גיל ומצב משפחתי: 67, אלמנה+6 ילדים+16 נכדים.

מקום מגורים: גבעת זאב.

תפקיד: מפקחת רשותית במינהל חברה ונוער במשרד החינוך במחוז ירושלים.

השכלה: תואר ראשון בספרות עברית והיסטוריה של עם ישראל מאוניברסיטת בן גוריון בנגב; תואר שני במינהל החינוך מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

הוקרה: כלת פרס ישראל, נבחרה להדליק משואה ביום העצמאות, בעלת תואר של ד"ר לשם כבוד מאוניברסיטת בר אילן וקבלה אותות הוקרה מארגונים רבים בארץ.

מוטו: "לראות את נקודת הטוב שבכל אדם ולהוסיף אור ואהבה לעולם."

צילום: אפרים מורנו

כתר החינוך: "הכתר שארצה לשים לראשי. אני מאמינה בכוחם של אנשי חינוך, בכל דרג, להשפיע על עיצובה של החברה שלנו. ההורים מפיקים בידנינו את האוצר הגדול ביותר שיש להם – הילדים, ואנו נוגעים בלבבות שלהם."

לימודי יהדות: "התחלתי את דרכי בעולם החינוך כמורה ובמשך 22 שנה ניהלתי בית ספר יסודי ממלכתי בגבעת זאב המונה 1,400 תלמידים. בתחילת הדרך ההורים לא ראו בעין יפה את העובדה שאישה רתייה תנהל בית ספר ממלכתי גדול. אבל לי היה חלום להגשים: לא יכולתי לקבל את העובדה שהתנ"ך והמורשת היהודית שייכים אך ורק לדתיים. רציתי לחנך דור שיכיר את מורשתו ושיבחר את דרך חייו לאחר ההיכרות. הפכתי את בית הספר, בתחילה כיתה אחת בלבד, לתל"י – תגבור לימודי יהדות. זו הייתה פריצת דרך של ממש בזמני. הותקפתי מכל הכיוונים, אבל לא התייאשתי. בנחישות, בהתמדה, בחיוך ובאמונה ולהט בדבר שאני עושה – תיארתי להורים חזון של בוגר בית ספר המושרש היטב במקומו, מכיר את עמו, בעל גישה פלורליסטית והומנית. בשנתיים הראשונות היה קשה מאוד. בשנה השלישית כבר כל בית הספר הפך להיות תל"י – לבקשת ההורים."

24 שעות ביממה לא מספיקות

הנחלת ערכים לבני נוער בוגרים: "ב-2010, הגיע לביתי שר החינוך דאז, גרעון סער, כדי לנחם אותי על נפילת בני אלירז ז"ל. הוא שמע אותי מדברת לקהל שבא לנחם ואמר לי: 'את המסרים הערכיים של אהבת הארץ, כבוד האדם, רעות, מחויבות, מעורבות והרדיות – אני רוצה להעביר גם לבני הנוער הבוגרים'. בתום אותה שנה התחלתי לעבוד כמפקחת רשותית במינהל חברה ונוער במשרד החינוך במחוז ירושלים, תפקיד אותו אני ממלאה עד היום. בנוסף, אני גם מנהלת את מרכז ההדרכה להכנה לשירות בצה"ל."

הרצאות ומפגשים בהתנדבות: "מאז נפילת בניי אני מקדישה את זמני להרצאות למגוון קהלים, החל מהרצאות בבתי ספר ושיעורי מנהיגות לחיילי ומפקדי צה"ל ועד למפגשים עם קהילות יהודיות בכל רחבי העולם. עד לקורונה, נסעתי למקומות רחוקים, במטרה לחזק את הרוח היהודית בכל מקום. ההרצאות שלי מתחילות בסיפור הבנים שלי, אבל הן לא עורקות בשכול. לא מעניין אותי הקרב שבו הם נפלו, מעניינים אותי הערכים שלפיהם הם חיו, לפיהם אני מנסה לחיות ולהעביר הלאה: רעות, אהבת הארץ, ערכות הרדיות, חסד, עשייה חברתית, נתינה ואהבת הווילת. את כל ההרצאות בארץ ובעולם אני עושה בהתנדבות מלאה.

לשבת רווחה של אדם אחד: "אני מוצפת בפניות של עם ישראל. אין לי מוכירה, ובכל יום בממוצע אני מקבלת בין 60-50 פניות של אנשים בבקשה לחיזוק וסיוע במגוון דרכים, להתייעץ ולכוון. אני עונה ומקשיבה בסבלנות לכל אחד ומפנה במקרי הצורך לגורמים מקצועיים ליעוץ. 24 שעות ביי ממה ממש לא מספיקות לי ואני מרגישה כמו לשכת רווחה של אדם אחד." **מאז הקורונה:** "עבודתי במשרד החינוך נמשכת כסדרה. היום אני נפגשת עם תלמידים וחיילים בקבוצות קטנות, לפי הכללים. אני אדם של מגע אנושי ולא מתחברת לזום, לכן נפגשת עם קבוצה קטנה של שישה תלמידים או עשרה חיילים, הם מראיינים אותי, מסריטים ולאחר מכן מקרינים לכל הכיתה או הפלוגה. כך שגם בקורונה אני בשיא הפעילות ומגיעה לכל מקום."

להרבות אור ולהרבות בטוב

הורים שכולים ופוליטיקה: "השכול לא צריך לקחת חלק בדיונים ובמאבקים פוליטיים. להורים שכולים יש זכות להביע את עמדתם כמו כל אזרח אחר. האם דעתי צריכה להיות חשובה יותר מדעתו של אדם שלא איבר ילד? אני לא חושבת. מבחינתי, החובה שלי היא לעשות הכל

"מחצית משרי הממשלה צריכים להיות נשים"

שרת העלייה והקליטה, פנינה תמנו-שטה, מאמינה שהחברה הישראלית כולה תצא נשכרת משילוב מלא של נשים בתפקידים פוליטיים, קוראת לנשים להצטרף לפוליטיקה, למרות היותה זירה קשוחה, ורואה את עצמה גם בעתיד חלק מההנהגה הישראלית | יב כהן ויואל צפריר

לנו על עלייה בפתיחת התיקים. אני יכולה לומר שלמעלה מ-80% מבקשות העלייה/פתיחת התיקים, בסופו של דבר מסתיימים בעלייה לישראל. למשל, אנחנו רואים גידול של 126% בפתיחת התיקים מארה"ב, 119% בפתיחת תיקים מצרפת, 30% בפתיחת התיקים ממדינות אמריקה לטיניות. הקורונה ומדיניות סגירת השמיים הקשתה מאוד על העלייה לארץ, אבל למרות כל הקשיים שנערמו, למעלה מ-21,000 עולים מ-89 מדינות שונות הגיעו לישראל במהלך 2020. מידי שבוע נוחתים בישראל עולים חדשים שלא נתנו למגיפה להפריע להם. זה מבורך. אנחנו מעודדים עלייה מכל מקום ובוודאי ממשיכים בעבודת דת הקודש לעידוד העלייה לישראל עם הארגונים והמוסדות הלאומיים שהם השותפים שלנו לדרך."

מערכת היחסים עם הסוכנות היהודית: "מרגע כניסתי לתפקיד היה לי חשוב ולהעצים ולהרחיב את שיתופי הפעולה עם כלל הגורמים העוסקים בע"לייה ובקליטה, בוודאי כשמדובר במוסדות לאומיים חשובים. אני יכולה לומר באופן מפורש שהסוכנות היהודית היא שותפה עיקרית וחשובה בעשייה שלנו, החל מהטסת העולים לישראל ועד האחריות על מרכזי הקליטה בכל רחבי הארץ מתחת למשרד העלייה והקליטה. אנחנו עובדים בשיתוף פעולה נהדר, ובאמת מגיעה מילה טובה גם ליו"ר, יצחק (בו"ר) הרצוג, שנושא זה מאוד קרוב לליבו והשותפות איתו היא הדוקה מאוד, מעבר לחברות רבת השנים."

שחיקה תקציבית: "ממשלות ישראל לדורותיהן שמו בראש סולם העדיפות שלהן את נושא העלייה והקליטה. בעיניי ובעיני רבים, זה לב ליבה של מדינת ישראל והעם היהודי, ולכן אנחנו רואים שבקווי היסוד של הממשלה 35 הדבר הזה היה מעוגן בסעיף 7, בו נקבע ש'מדינת ישראל תדאג לעודד ולקלוט את העולים בצורה מיטבית'. לצד זה, אני יכולה לומר שכשנכנסתי לתפקיד גיליתי שיש שחיקה תקציבית מאוד רצינית בתקציבים שהועברו למי שרד העלייה והקליטה. כלומר, למרות שבעשור האחרון אנחנו רואים גידול במספר העולים, התקציבים דווקא יורדים. לכן שמתי דגש חזק כדי להבהיר את הדברים האלה בפני שר האוצר, שראה איתי עין בעין את העובדה שהנושא חשוב, וכפי שציננתי קודם, ניהלתי מו"מ להוספת תקציבים ובמיוחד סביב התמיכה שלנו בעולים החדשים במשבר הקורונה. כולי תקווה שערך העלייה לא יסתכם במילים גבוהות, אלא בצעדים מעשיים, בהשקעה ובקליטה עלייה לישראל מכל העולם."

"על נבחרי הציבור לזכור מאיפה באו ולאן הם הולכים"
קידום נשים בפוליטיקה: "יש עדיין דרך ארוכה לעשות לחיזוק המנהיגות הנשית בפוליטיקה הישראלית. אנחנו עדיין במיעוט. זו זירה משמעותית שבה נחתכות ומתקבלות ההחלטות החשובות ביותר ואין שום סיבה שלא נראה שמחצית מהשרים בממשלה הם נשים. אני חושבת שהחברה הישראלית כולה תצא נשכרת משילוב מלא של נשים בתפקידים האלה. לצער, נרמה שבשנים האחרונות יש שחיקה והיחלשות של המנהיגות הנשית בפוליטיקה, ולראייה, אנחנו רואים שבמערכת הבחירות הנוכחית רק אישה אחת עומדת בראש מפלגה וזה מצער. אני מאוד מקווה שילדות בישראל לא יקבלו תמונה שגויה. ככל שיהיו יותר ויותר נשים בפוליטיקה, ויהיה להן יותר ייצוג בכנסת ובממשלה, זה ישליך על ההחלטות והחקוקים שיחקקו, על המדיניות שתקבע, על מספר הנשים שהן מנכ"ליות ואקדמאיות ועוד ועוד. חשוב שנשים יצטרפו לפוליטיקה, למרות שזוהי קפיצה לתוך זירה קשוחה."

ההשוואות לקמלה הארים והמיקום במספר 2 בבחוללבן: "מחמיא לי מאוד, מודל כחול-לבן תרתי משמע. האריס היא אישה פורצת דרך ומודל לחיקוי עבור מיליוני נשים ברחבי העולם. להיות האישה הראשונה במפלגת כחול-לבן זה כבוד גדול וזה מראה על האמון הגדול שבני גנץ נתן בי ועל כך אני מודה לו וגאה להיות חלק מרכזי בנבחרת המעולה שהוא מוביל."

כניסה לתפקיד בעיצומו של משבר הקורונה: "אחד הדברים שהיה לי מאוד חשוב הוא לדאוג לאותם עולים חדשים, שעלו בשנים האחרונות ונאלצו להתמודד עם כפל אתגרים. בשונה מכל אורח ישראלי, שכבר מכיר את המדינה והשתלב בה, התפקיד שלי הוא לדאוג לתת להם את הכלים להשתלבות".
תוכנית תעסוקתית מקיפה: "נודע לי באותה העת, שאחוזי האבטלה בקרב עולים חדשים עמד על 28%, ולכן פעלתי במהירות לאשר בממשלה תוכנית תעסוקתית רחבת היקף, בסכום כולל של 80 מיליון שקלים, כדי לייצר תמי ריצים ותעסוקה לעולים בתקופה קשה זו. התוכנית כללה הכשרות והכוון תע"סוקתי לעולים חדשים, קידום העסקת אקדמאים דרך תמריץ למעסיקים, ליווי עסקים קטנים בבעלות של עולים חדשים, מתן קצבאות ייחודיות, העלאת דמי סל הקליטה, התאמת שירותים שונים לדיגיטל, הרחבת לימודי השפה לעשר שנים במקום שנה וחצי, החרגת תלמידים עולים ממגבלת התנועה בסגרים - כדי שיוכלו להגיע פיזית לשיעורים ולהבטיח שהם ילמי דו בצורה הטובה ביותר. בנוסף, פעלתי על מנת להסיר חסמים לעולים חדשים, שמגיעים ממקצועות הרפואה, כדי שיוכלו להשתלב במערכת הבריאות הישראלית."

קליטה בתקופה מאתגרת: "עברתי כמובן על עידוד העלייה. ראיתי שיש קפיצה בהיקף התיקים שנפתחו ובבקשות לעלייה לישראל, ולכן בנתי תוכנית חומש לאומית, הוליסטית ורחבת היקף, שלמרות שהיא לא עברה בגלל שהתקציב לא אושר, היא מניחה את היסודות ומעצבת את הבסיס החשוב לקליטת עלייה ומדינת ישראל תצטרך לאמץ אותה. מעבר לזה, היה לי חשוב לתקן עוולות ולהסיר חסמים שנוגעים לעלייה מאתיופיה. זירותי את עליית הממתינים מאתיופיה ואישרתי את מבצע 'צור ישראל' להעלאתם המיידית של 2,000 בנים ובנות להורים שנמצאים בישראל. במקביל לזה, קידמתי את עלייתם של 'בני המנשה' מצפון מזרח הודו."

מעודדים עלייה מכל מקום

גידול צפוי במספר העולים: "כבר עכשיו אנחנו רואים את מספרן העולה של בקשות העלייה ופתיחת התיקים שמהם אנחנו גוזרים את הצפי המעודד לעלייה בישראל. תמונה דומה אנחנו רואים ב'גלובל סנטר' של הסוכנות היהודית שאנחנו שותפים לו, ובכל ארגוני העלייה, שמדווחים

שם ומשפחה: פנינה תמנו-שטה.
גיל ומצב משפחתי: 39, נשואה+2.
מקום מגורים: פתח תקווה.
תפקיד: שרת העלייה והקליטה, חברת כנסת והאישה הראשונה ב"כחול-לבן".
השכלה: תואר ראשון במשפטים, תואר שני במדיניות ציבורית למנהלים, עורכת דין במקצועה.
תחביבים: אוהבת מאוד לשיר.
מוטו: "מסע בין אלף קילומטר מתחיל בצעד אחד קטן" (הפילוסוף סיני לאו צה).

צילום: נתן וויל

"אם היו מקשיבים לי – מחדל נתב"ג וקריסת עסקים רבים היו נמנעים"

ח"כ יפעת שאשא-ביטון, מס' 2 ברשימת "תקווה חדשה" לכנסת, מדברת על ההחמצה של מפלגת "כולנו", על השותפות החדשה עם גדעון סער ועל השאיפה להיות שרת החינוך הבאה של ישראל | יואל צפריר ויהב כהן

צילום: מאיר כהן

הביקורת על עזיבת הליכוד: "מעולם לא הייתי חברת ליכוד. זו הייתה שותפות עם 'כולנו' והיא נועדה מראש רק לכנסת ה-23. זה היה ברור לכולם. ניסו לומר שלקחתי את כספי מימון המפלגות והשארתי חוב. זה שקר וכזב. בניגוד למפלגות אחרות, כל החוב של 'כולנו' הוחזר במלואו. לא לקחתי מימון, לא דקות שידור, פשוט כלום. כל הטענות המופרכות נועדו רק כדי להטריל".

"תקווה חדשה" היא הרפתקה?: "ממש לא. זו הזדמנות אמיתית שלא הייתה כבר הרבה זמן לשינוי ולהחלפת השלטון. נפתח חלון הזדמנויות שלא בטוח שיהיה שוב בזמן הקרוב. זו פלטפורמה חדשה שאמורה להיות מפלגת שלטון ולהישאר כאן לטווח ארוך".

גדעון סער: "אדם אמיץ וערכי. למדתי להכיר אותו עוד כשהיה בליכוד ולא רק בתקופה האחרונה. ראיתי שהוא נאמן לדרכו ומנסה להילחם בתוך הבית. יש לו איכות וניסיון, כולל ניסיון פוליטי, ביטחוני ומדיני עשיר, הן כשר שהיה חבר בקבינט והן כח"כ בוועדת חוץ וביטחון. במשרדים שהוא ניהל הוא רשם הישגים. המעשה שהוא עשה, לעזוב את המפלגה כשיש לו 25% תמיכה והוא מדורג גבוה מאוד ברשימה, היה מעשה אמיץ בעיניי. גם הוא וגם אני פועלים במסגרת 'תקווה חדשה' משליחות נטו".

שיח ושותפות שיאפשרו שינוי

העדפה מתקנת לנשים: "לא הייתי רוצה שיתנו לי תפקיד בגלל היותי אישה ולא הייתי רוצה שישריינו אותי בגלל היותי אישה. חשוב להתקדם בזכות כישורים ואיכויות אישיות שאנו מביאות עימנו. מה שכן, צריך איזונים וצריך לפעול לקידום נשים במקומות בהם יש רוב גברי".

שיח הזהויות: "אני לא שם. משתמשים בזה בהקשרים לא ראויים ולכן אני לא משתתפת בזה. גרלתי במשפחה גדולה בקריית שמונה ושם השיח הזה לא היה קיים. זה בכלל לא בדנ"א שלנו. יש כאלה שבחרים בזה כדי להציג את עצמם כפורצי דרך. סליחה, אני לא המזרחית היחידה שהצליחה. אני גאה מאוד בכך שרבים הצליחו ואנחנו גם לא נמצאים במקום שהיינו. הגיע הזמן לשיח שונה בחברה הישראלית, שיח מאחד ולא מפלג, שיח שמעשיר את החברה ונהנה מהעושר התרבותי שצמח כאן. אנחנו מפספסים עושר וגיוון שחשובים מאוד לחברה הישראלית".

החלום להיות שרת החינוך: "משרד החינוך מציג חזון יפה על פרגוגיה חרשנית, תפקיד המורה ועוד, אך אין חיי בור עם השטח. בפועל, המיקוד הוא רק על הישגים ודגש על פרוצדורות. צריך להחזיר את החינוך למערכת החינוך. לאפשר אוטונומיה למנהלי בתי הספר וגמישות למורים בהוראה, וכי מובן – לחזק את מעמדם. בין היתר, צריך לשנות גם את מערך הבגרויות. אני מאמינה בשיח ושותפות עם המערכת, שבאמצעותם תם ניתן להביא לשינוי ולהצמיח אותו מהשטח. חינוך זה תהליך ואני מקווה שאני אתחיל את הרפורמה וזה בסדר גמור אם מישור אחר יגזור את הסרט בעתיד. זה כמו לטעת עץ שאת פירותיו יאכלו בדור הבא. יש לי סבלנות ונחישות ומי שיש לו סבלנות – מצליח".

שם ומשפחה: ח"כ ד"ר יפעת שאשא ביטון.
גיל ומצב משפחתי: 47, נשואה+3.
תפקיד: ח"כ, יו"ר ועדת הקורונה.
תחביבים: לשיר ולאפות.

קריית שמונה: "זה הבית ואלה הם השורשים. שם נולדתי, שם גדלתי, שם גרתי עד 2018 ושם גם כיהנתי במשך שבע שנים כחברת המועצה המקומית, בחלקו כממונה על תיק החינוך והנוער בעירייה וכסגנית ראש העיר".

הפרסום וההשיפה בעקבות תפקידה כיו"ר ועדת הקורונה בכנסת: "זה הפתיע אותי, כי לא עשיתי שום דבר שלא עשיתי קודם. הייתי כבר שרת השיכון והבינוי וקידמתי נושאים שהיו תקועים שנים. בכנסת יזמתי חקיקה משמעותית, למשל את חוק הפיקוח על מעונות היום ואת חוק הצבת המצלמות במסגרות הללו. כמו כן, יזמתי את חוק הפיקוח על הצהרונים ועל מחיריהם והובלתי את התוכנית הלאומית לבטיחות ילדים. לדעתי מה שקרה הוא שהקורונה נגעה בכולם. מדובר במשבר גדול – בריאות, כלכלי, חברתי, נפשי וחינוכי. ייתכן שאם לא היו מתנהגים אלי בכוטות כפי שהתנהגו, הרעש היה נמוך, כי בוועדה עצמה הכל היה ענייני ומקצועי".

הביקורת עליה בפורפוליסטית: "היום ברור שמדובר בדמגוגיה. לפעול בהיגיון כדי למנוע פגיעה בפרנסה של אנשים וקריסה חברתית ונפשית זה להיות פורפוליסט? רה"מ ניסה להפיל עלי את תיק הקורונה בזמן שהמדינה ניות שלו הייתה כושלת. הרי כבר לפני שבעה וחצי חודשים רה"מ העביר את סמכויות ההחלטה מוועדת הקורונה לוועדת החוקה ובחמשת החודשים האחרונים חרדי הכושר והבריכות היו סגורים. אז את מי יאשים עכשיו בתחלואת השיא של חולים קשים ובמותם של למעלה מ-5,000 קורבנות שמתו מאז שהעבירו ממני את הסמכויות?".

הכל פוליטי וציני

אם היו שומעים להמלצות וועדת הקורונה: "היו עושים בדיקות לכל מי שנכנס לארץ ומונעים ייבוא של הנגיף, כפי שביקשנו כבר באוגוסט. היו מטפלים בצורה ממוקדת במוקדי תחלואה ולא הופכים מדינה שלמה לבת ערובה. היו מונעים את קריסתם של עסקים רבים ולא היו שוכחים את הילדים בבית. במקום זה ראש הממשלה קרא לאזרחים: 'לכן, תעשו חיים ותשתו בירה' וסיפר לשולמנים, בשיא של תמותה ותחלואה קשה, שהקורונה מאחורינו. כי הכל פוליטי וציני אצלו. אני ביקשתי להכניס היגיון לדיון הציבורי ולתהליך קבלת ההחלטות, בין השאר כדי שהציבור יאמין בנו וישתף פעולה. היום ברור כבר לכולם עד כמה האמון הזה הוא קריטי ועד כמה הוא היה חסר בגלל המדיניות של הממשלה".

חקר בין המגורים בעקבות הקורונה: "המדיניות של הממשלה החריפה את הבעיה. אני רואה קשר בין הכשל הניהולי לשיח הפלגני, שהביא לכך שציבור מסוים יצא נגר ציבור אחה. היה צריך להיות ברור שהמדינה באה לסייע לקהילה ולא להעניש, ובתוך הסיוע להציב מגבלות ואז הכל היה נראה אחרת. במקום מעגל של סגרים, אפשר היה לייצר סל של פתרונות חלופיים, אלא שהממשלה והעומד בראשה פחדו להתמודד באומץ מול המצב ולטפל בצורה ממוקדת במוקדי תחלואה וכך איבדו את אמון הציבור".

חלון הזדמנויות להחליף את השלטון

מפלגת 'כולנו': "החמצה. פספוס. היא הביאה בשורה אמיתית והעצימה את השיח הכלכלי-חברתי, שהוא כל כך חשוב במדינה שממוקדת רק בענייני חוץ וביטחון. חבל שזה נגמר כמו שנגמר, אם כי המפלגה הובילה מספר רפורמות משמעותיות וחברי הכנסת של 'כולנו' מילאו שליחות חשובה".

משה בחלון: "אני בקשר טוב עימו. הלוואי ויחזור לפוליטיקה".

מיקום על הציר ימין-שמאל: "אני מרכז-ימין מתון, גם בנושאי חוץ וביטחון וגם בנושאי כלכלה. תומכת בכלכלה חופשית, עם רשת ביטחון חב-רתית נרחבת וראגה לחלשים. במשבר הקורונה התחרדר הצורך בסיוע לעסקים הקטנים והבינוניים, בבניית רשת ביטחון עבודה. צריך לדאוג להם. אני לא מקבלת את הגישה שהחוקים ישררו".

"גיוון מוסיף ערך ונשים הן תוספת איכותית"

היא חתומה על כמה מהחשיפות העיתונאיות המטלטלות ביותר בתקשורת הישראלית, מסתייגת מהשיח האלים על התקשורת ובתוך התקשורת ומקפידה לשמור מרחק מהטרלול של הפייק ניוז. **אילה חסון** מציינת שלושה עשורים של פעילות עיתונאית ומסבירה מדוע יש אינטרס ציבורי בשילוב נשים בעמדות מפתח | יואל צפירי

התחקיר על תאונת הדרכים שבה קיפח את חייו הנער גל בק ז"ל: "פרשה קשה וטראגית, שעסקה בחיי אדם ואחת הכואבות שבהן טיפלתי מאודי. הפר- קליטות ניסתה לקבור את התיק – אלה היו הימים של חשיפת פרשת רות רוד ומישהו ניסה לחפות על המערכת – ובעקבות פניית ההורים אלי, דאגתי שהיא תיחשף ברבים, עם כל סימני השאלה שהתגלו בקשר לטיוח הקשה ולאחריות של הנהגת. הפרסומים הובילו להפגנות לדיונים בכנסת ולדרישה לפתוח מחדש את התיק. שי ניצן נאלץ לפתוח שוב, אבל אז החלה הפרשה האמיתית – הרוח שהוא כתב הביא לסגירת התיק סופית, זאת למרות שהעובדות זעקו לשמים ולמרות בדיקת דם שקבעה שהנהגת נהגה בשכרות. מטריד מאוד וכואב מאוד".

שי ניצן: "פניתי אליו כדי שלפחות יעשה צדק עם המשפחה שאיבדה את בנה בן ה-16 שרכב על אופנוע ונהרג, אך לא עבר שום עבירת תנועה. להורים זה היה חשוב מאוד. שיהיה להם איזה מזור, את זה הוא סירב לעשות. הייתה לו הזדמנות לתקן עוול ובמקום זאת הוא בחר לחפות על ריקבון בתוך המערכת".

הריאיון שעורר הדים ביניל

פירגון וביקורת: "קיבלתי הרבה מאוד משני הסוגים. חטפתי קללות וקי- בלתי הרבה אהבה ומחאיות כפיים. פעם את יקירת צד אחד ופעם יקירת הצד השני. זה לא מפתיע. נעים לקבל פירגון ולא פעם אני מוצפת בוה, אבל אני לא נותנת לביקורת השלילית לחדור אלי".

חווייה אלימזה: "אחרי פרסום פרשת בראון-חברון התנפל עליי ח"כ לש- עבר, שלא אזכיר את שמו, בקללות מטורפות ודיבר על 'נשים מתועבות'. זה המם אותי והייתי חסרת דיבור. זה היה בשערי הכנסת ולעולם אזכור את ח"כ יצחק כהן מש"ס, שניגש אלי וציטט לי מתוך המקורות: 'הכל לפי המבטיש והמתבטיש'. כלומר, שככל שהמבטיש נקלה יותר, דווקא בושטו שלו מרובה. לקחת את זה מאז. זה חזק ומחזק. נאצות זה כנראה חלק מהמקצוע ועם השנים לומדים להתמודד עם זה ולפתח חוסן נפשי".

הריאיון שנחרת בזיכרון: "היו לי הרבה ראיונות מעניינים עם פוליטי- קאים ומדינאים, בארץ ובעולם, אבל חווייה מיוחדת בכל היבט היה הריאיון עם הנשיא פוטין בקרמלין לפני כ-15 שנה, ראיון שזכה אז לתהודה בינ"ל. פוטין הוא דמות מרתקת שממעט להתראיין. גם ראיון בתוך הקרמלין, עם כל התפאורה של מעון הצארים לשעבר, הוא אירוע בפני עצמו. באותו זמן עלתה לכותרות הסוגיה של מכירת טילי נ"מ S-300 לסורים והריאיון התקיים מיד אחרי הביקור של שרת החוץ האמריקנית, קונדוליזה רייס, שמתחה עליו ביי- קורת. הוא השיב לה בראיון בעוקצנות שצוטטה בהרחבה".

עיתונאית לוחמת

נשים בתקשורת: "אני אוהבת לעבוד עם נשים ומפרגנת מאוד לנשים. אצלי ב'שישי עם אילה חסון' כמעט כל המערכת מורכבת מנשים ואני מרגישה מאוד בנוח. אבל בחיי נתקלתי בכל מיני סוגים של שוביניזם וגזענות. גם בתקשורת. אני עיתונאית לוחמת שעושה גם הרבה תחקירים ולאנשים מסוימים זה קשה לעיכול. אני לא מתכופפת. כנראה שעדיין יש מי שקשה להם לקבל נשים חזקות".

קידום נשים לתפקידי מפתח: "לחברה יש אינטרס לשלב נשים בעמדות מפתח בגלל שיש להן יכולות. הן חרוצות, איכותיות וערכיות ומביאות זווית אחרת לשולחן. יותר שכבות ועומק. בסוף יש כאן אינטרס ציבורי לשלב נשים, כי גיוון מוסיף ערך ונשים הן תוספת איכותית. קידומן צריך לבוא מתוך עוצמה ואיכות ולא בגלל הערפה מתקנת".

דובר במה שפוט: "אני אוהבת שפות וזה בא לי בקלות. זה חלק מהאהבה העצומה שלי לקריאה, לתרבות וספרות בכלל, לאהבה שלי למילים ולמש- מעות שלהן. אני מדברת עברית, ערבית, אנגלית, צרפתית ויכולה להבין גם ספרדית ואיטלקית, אנחנו כאן בין מזרח למערב וצריכים לפתח את החיבור הזה באמצעות השפה".

סיקור הקורונה בערוצי התקשורת: "צריך לזכור שנחתה עלינו מגפה עולמית ועוצמתית שלא הכרנו. בהתחלה הסיקור סבל מעורף אמוציונליות וממחסור במי- דע. בגלל שהאולפנים משדרים ללא הפסקה, היה צריך למלא את השעות ולצער, התראיינו גם אנשים שלא היה להם מושג במגפות. לא מעט מהבלבול והצער שהציבור ספג מקורם היה בכרברת האין-סופית באולפנים. אחד אמר שזו סכנת נפשות, האחר ולזל וכינה את זה 'שפעת עם יחסי ציבור'. דבר והיפוכו. בחלק מהמקרים זה גם תפס פוזיציות פוליטיות. אני בחרתי מתחילת הדרך להרגיש שרובנו, כולל אני, לא מומחים למגיפות, והתמקדתי בלשאול את השאלות שיש להציף".

הערוץ הראשון: "גדלתי שם. חשוב מאוד שיהיה בארץ שידור ציבורי במתכונת כזו או אחרת. לשידור ציבורי יש תפקיד חשוב ויש לו ערך".

טשטוש הגבולות פוליטיקה-עיתונות: "היום כל הגבולות הטשטשו וכל הקווים נחצו ואני פחות מתחברת לזה. גם הגבולות שבין סי- קור לפרשנות, בין עובדות לדעות, מטושטשים לחלוטין. אין לי בעיה עם זה שעיתון מציג עמדה אידאולוגית ובלבר שהכל שקוף".

שיח אלים: "יש שיח אלים על התקשורת וכי- תוך התקשורת. יש גם כאלה שמנסים לבנות את עצמם, להיות מישו, באמצעות קללות או הש- מצות של האחר או האחרת, בעיקר ברשתות ולא דרך פרסומים עיתונאיים אמיתיים. זה בא כמוכח גם מתוך קנאה. אני משתדלת להתרחק מזה. בחי- לק מהמקרים מדובר בשיח ברנז'אי וחונטאי עם אמירות אויליות שאני לא מתחברת אליהן".

הפייק ניוז מושגשג ומטריד: "אני מקפידה לשמור מרחק מההטרלה הזאת ברשתות החבר- תיות. קשה לי מאוד עם כך שידענות בדויות מת- פרסמות. זה עושה לי רע. זה במיוחד נכון בתקופת הקורונה, שבה הייתה השתוללות של בדותות שאין להן כל קשר למדע. מדהים אותי שאנשים גם מצי- טטים ומפיצים את זה ואפילו לא זוכרים איפה הם שמעו. אני תמיד נוהגת להתייעץ עם אנשי מקצוע ומומחים לפני שאני מחווה דעה בנושא שהוא לא מתחום התמחותי. בתוך כל הטרלול הזה יש ערך למשהו אמין, לרצינות ולמשמעות".

התחקיר שהסתיים במאסר

פרשת בראון-חברון: "אחד הפרסומים הח- שובים בחיי המקצועיים ופרשה שנלמדת היום בפקולטות למשפטים. בעקבותיה חלו שינויים בהליך בחירת מינויים בכירים. מאז היו לי לא מעט תחקירים בעוצמה כזאת או אחרת, כמו הת- חקיר על השר שלמה בניזרי מש"ס, שקיבל שוחר מחברו קבלן ירושלמי – תחקיר שהסתיים בכתב אישום נגד בניזרי. או התחקיר על השר פריצק, שהסתיים בהדחתו מהמפלגה (שינוי) ומהממשלה. יש אצלי רגשות מעורבים במיצי כזה של תח- קיר-סיפוק מקצועי, לצד צער על מי שנפגעו".

צילום: עדי אורני

שם ומשפחה: אילה חסון.
גיל ומצב משפחתי: 59, נשואה+2.
מקום מגורים: תל-אביב.
תפקיד: עיתונאית ומגישת חדשות בערוץ 13. מגישה את מג- זין סוף השבוע "שישי", את תוכנית "המטה המרכזי" ומשמשת כפרשנית בכירה בערוץ.
השכלה: לימודי תעודה עיתונות, תואר ראשון במדעי הרוח.
הערכה והוקרה: ב-2009 הייתה האישה הראשונה שקיבלה את "אות מלכת המדבר להעצמה נשית". ב-1999 קבלה את "אות אבירת איכות השלטון". ב-2014 קיבלה את "אות אומ"ץ" בזכות הצטיינותה בפעילות למען קידום זכויות האזרח, תיקון עוולות חברתיות וחשיפת מעשי שחיתות שלטונית.

יוצאת לשטח כדי לשנות מציאות

משבר הקורונה גרם לעיתונאית **אורלי וילנאי** לא רק לעשות סרט מעורר הדים על טיפול הממשלה במשבר, אלא גם להגשים חלומות אישיים ולהקים מרכז ללימודי חדשנות וקיימות בלב חווה לבעלי חיים, עבור ילדי דור המסכים. "מציאות משנים רק דרך פעילות בשטח", היא אומרת | גליה היפש

צילום: בני בכור

אבל ערב לפני שהיינו אמורים להתחיל, הרופאה שלי אמרה לי שזה מאוד מסוכן לצאת ולהיפגש כל יום עם אנשים באולפן סגור עם מחלת הרקע שלי – וכך נשארנו בבית. זו פעם ראשונה בכל חיי המקצועיים שמצאתי את עצמי שלא בעין האירועים המרכזיים העוברים על מדינת ישראל. סיקרתי את היציאה מלבנון, אסון ורסאי, מלחמות, צוק איתן, ופתאום משבר כזה ואני לא נמצאת שם. כעיתונאית שטח זה היה לי קשה."

מהפך מושבתי: "ברגע שהפנמתי את המציבה הבנתי שזה הזמן שלי להגשים חלומות. גיא ואני משרדים מהבית מאז מארס תוכנית בוקר ב'רמוקרט' TV, אבל מעבר לכך – החלטתי להקים את המיזם שעליו אני חולמת זמן רב: מרכז ללימודי חדשנות וקיימות בלב חווה להצלת בעלי חיים, שחוו התעללות או הזנחה. מטרת המיזם היא לקחת את ילדי דור המסכים, לחבר אותם לעבודת כפיים ולחמלה כלפי בעלי חיים, ותוך כדי עבודה הם יאתרו בעיות של בעלי החיים והסביבה ויפתחו מיזמים לפתרונן."

"להתחיל מחדש": פרסמתי את השאיפה להקים מרכז כזה בשלוש שורות ב'הארץ' וקיבלתי מאות פניות של אנשים שרוצים לקחת חלק, אחת מהם, ניצן מייזלס, חברה אלי ואנחנו שותפות להקמת המרכז בחוות 'להתחיל מחדש' במושב חרות בשרון. המרכז נקרא על שם **אגם לוי** – תושבת המושב שנספתה באסון בנחל צפית. באמצעות המיזם נצמיח תקווה וטוב במקומות בהם היה רק רע, ראיתי כל כך הרבה סבל ורוע בעבודה העיתונאית שלי והגיע הזמן לנסות לשנות מהיסוד. היום אני עושה בעיקר מה שבוער לי בבטן. אני ממליצה לאנשים להתיידר עם בעלי חיים, הם הרבה יותר הגיוניים, טובי לב וידידותיים מהמין האנושי."

דמות מעוררת השראה: "תמי גורדון, המורה שלי לתקשורת בבית הספר 'התיכון החדש' שלי – מים ניהלה אותו. מעבר להיותה אשת חינוך ומורה מעולה וערכית, היא אדם מדהים שנלחמה לא מעט למען זכויות אדם, ולימדה אותי את כל היסודות בנושא. אני חבה לה הרבה."

השפעת הקורונה על מעמד האישה: "אני לא חושבת שמעמד האישה נפגע בעקבות הקורונה. להיפך, המגפה הזו הוכיחה לכולם כמה כולנו שווים וקטנים אל מול איתני הטבע. בטווח הארוך קיוויתי שזה יביא שלום – במובן הזה שאנשים יפנימו שכולנו פרטים שצריכים להילחם במשהו גדול יותר מאיתנו, אבל זה לא קרה. אחת התוצאות של הסגרים היא שהאלימות במשפחה הולכת וגואה, והיה ברור שזה יקרה, אבל במעמד האישה עצמו אני לא רואה פגיעה."

הסגרים גורמים ליותר נזק מאשר תועלת: "צריך להגן על האוכלוסייה שזקוקה להגנה, אך הסגרים הכלליים גורמים ליותר נזק מאשר תועלת. אם יש אוכלוסיית סיכון ברורה – מחלות רקע ומבוגרים – צריך לבודד אותה ולטפל בה. את מלוניות הקורונה יש לפתוח עבור כל הקשישים העירייתיים. מה שקורה כרגע זה אסון, כי אדם שיושב בבית כל היום, חדר ועצוב, יהיה הרבה יותר חולה מאדם שהוא חולה א-סימפטומטי בקורונה."

"ומה אם כל העולם טועה?": "הסרט שהכנו גיא מרוז ואנוכי ושיצא עם תחילת הסגר השלישי שהוא בפועל הרביעי, עורר סערה רבתה ברשתות החברתיות ובכלל. אף ערוץ טלוויזיה לא רצה לשרדו, כי אנחנו מאתגרים בו את הקו האחיד שהתקשורת הממוסדת מדברת בו. בסרט אנחנו מראיינים קבוצה של בכירים בעולם הרפואה, שמשמיעים דעות אחרות אל מול הסביבה ש'מיישרת קו' והממסד מתעקש להשתיקם. הם מנסים להשמיע וליישם פרשנות כמעט הפוכה להתנהלות של ישראל עם המגפה. האמת שלהם לא מקלה ראש בסכנות המגפה, או בצעדים שיש לנקוט כדי להתמודד איתה, אבל יוצאת בנחרצות נגד מדיניות הסגרים השרירותית של ממשלות רבות בעולם בכלל וממשלת ישראל בפרט."

האלימות ברשת יוצאת החוצה לרחוב: "אנחנו עוברים רכבת הרים בימים אלה בגלל התגובות לסרט. אני רגילה לתגובות קשות, כי במקצועי אני נלחמת בכוחות אדירים, אבל כיום יש ניסיון לסתימת פיות מהסוג שלא ירעתי שקיים בכלל. אלה תגובות שמבוססות על בורות והסתה. הלכתי ברחוב עם הילד שלי ואיש מבוגר צעק עלי שאני מטומטמת. זו תחושה של חוסר אונים ועצבות. אני לא מפחדת, אבל אני רואה איך האלימות ברשת יוצאת החוצה והיא איך-סופית."

"הפחד משרת את השלטון"

קוראים לי מכחישת קורונה ומכחישת חיסונים: "אני לא מכחישת קורונה בשום צורה ואופן, יש לי מחלת רקע קשה ואני נוהרת מאוד שלא להירבק. הסרט עוסק בנושא אחר לגמרי: ביקורת על התנהלות הממשלה והסגרים אל מול המשבר."

מימון המונים: "הסרט מומן על-ידי הציבור במימון המונים וגיא ואני עוד השלמנו מכיסנו. הוא דלף לרשת עוד לפני ששחררנו אותו רשמית, ולא ציפינו שהוא יצליח בצורה כזו. הוא הוצג בכל פלטפורמה אינטרנטית אפשרית כמשהו שחייבים לראות – הרבה יותר מהר ובהיקף הרבה יותר גדול ממה שתכננו וממה שהכרתי עד היום. בזמן הכנת הסרט עוד חשנו בנו שנצטרך לעשות לו קידום ממומן ברשתות, עכשיו זה נשמע מצחיק לאור הפופולאריות האדירה שלו. זה סרט שיש מי שמנסים לעשות לו דה-לגיטימציה, אבל כולם צופים בו."

אנשי התקשורת לא מבינים את העם: "זאת פעם ראשונה שאני מסתכלת מהצד באירוע מז'ורי ולא מהווה חלק מהסיקור שלו. מהצה, עצוב לראות כלי תקשורת מרכזיים שלא מאתגרים את נציגי השלטון. יש הסכמה אילמת עם התכתיבים של משרד הבריאות. אנחנו לא רחוקים מימי התקשורת המגויסת של מלחמת ששת הימים. הפיכתו של פרופ' גבי ברבש לדובר הנערץ שבפועל רק זורע פחד ופאניקה ולא מתמודד עם הנתונים – זה אחד השיאים. הפחד משרת את השלטון ואת התקשורת: אף אחד מהעיתונאים, הפוליטיקאים ואנשי משרד הבריאות, שיושבים באולפנים, לא עוברים ולא חווים מה שאדם מן השורה עובר תחת הסגרים הללו. זה בעייתי מאוד."

"עושה בעיקר מה שבוער לי בבטן"

לא הייתי שם: "כשהחלה המגפה, היינו אמורים להנחות תוכנית יומית ברשת 13, שבה אנחנו מנסים לסייע לאנשים שנפגעו מהשלכות הקורונה."

שם ומשפחה: אורלי וילנאי.
גיל ומצב משפחתי: 48, נשואה באושר+2.
מקום מגורים: דור רביעי בתל-אביב.
תפקיד: עיתונאית ופעילה חברתית.
השכלה: תואר שני בלימודי ביטחון ותואר ראשון בתקשורת וטלוויזיה – שניהם מאוניברסיטת תל-אביב.
תחביבים: טיפול בבעלי חיים.
התנדבות: מתפעלת עם גיא כבר 11 שנים בהתנדבות קו מיוחד לפתרון בעיות מול הממסד.
מוטו: "אל לו לאדם לפחד משום דבר, כל שצריך הוא להבין" (מארי קירי).

סיוע הומניטרי כדרך חיים

היא חוקרת מוערכת של המזה"ת, שניירות העמדה שלה מגיעים למקבלי ההחלטות ואשת עסקים במדינות המפרץ, אך היא מוכרת בעולם כמי שמפעילה סיוע הומניטרי באזורים מוכי אסון. ואם בכך לא די, **ד"ר נירית אופיר** גם מסייעת לסטודנטים למצוא עבודה ומחלצת ישראלים שנתקעו בחו"ל | גליה היפא

לא הגיע לכותרות ענק, למרות אוכלוסייה שלמה שנתונה לרעב, מחלות, שי" טפונות, ומלחמה עקובה מדם. פעילותי שם נעשית בשני מישורים עיקריים: חברה לארגונים הומניטריים מגוונים לצורך טיפול בכולרה, וסיוע לאוכלוסייה בקבלת מזון".

הצלת חיים במדינות מוכות אסון: "העברת מזון לבדה אינה מספיקה כסיוע בשום מדינה. אני רואה בחינוך בסיס מהותי לשינוי עולמי. הקמתי במדינה מורכבת בית ספר שעיקרו מתן מענה חינוכי רחב ליתומים וילדים, שחוו התעללות פיזית קשה. בבית ספר זה, פועל צוות מדהים אשר מתחבר לאג'נדה שלי, שכוללת ערכי חינוך פרו-מערביים, כולל לימודים גם לבנות, תוך התעקשותי להכנסת השפה האנגלית. בית הספר מספק שתי ארוחות בכל יום, ציוד אישי ומדים לתלמידים. המטרה היא לתת לילדים כלים ולפתוח בפניהם צוהר לעתיד טוב יותר. יש המון כאב וסבל במקום ממנו הגיעו, לכן לא מרבירים על העבר אלא על העתיד. יש תלמידות הנמצאות בפוסט-טראומה קשה ואינן מתקשרות שפתית, אני משתדלת לפעול ריאלית ולא אמוציונלית".

יש סיפוק רב בצעדים הקטנים: "אם לפני שלוש שנים דאגנו לחיבור לתשתיות חשמל, ולפני שנה לאינטרנט, היום אני עומלת על הכנסת תכני לימוד טכנולוגיה ומחשב. דרך הסיוע, דרך הטכנולוגיות, אני מראה שישראל יכולה ליצור דבק בין מדינות במקום קונפליקט".

חמ"ל מתנדבים

חילוץ הישראליים שנתקעו בחו"ל בסגר: "עשרות ישראלים ששהו בניו זילנד נתקעו בשל שדות תעופה שהלכו ונסגרו אחד אחרי השני. חברת ישראייר נרתמה לסייע בהרמת מטוס להשבתם, ובכך נפתח מבצע רחב היקף שצבר תאוצה מידי יום. אלפי ישראלים מצאו את עצמם תחת סגר הרמטי במדינות השונות ולא מצאו מענה. תוך כדי פעילות, יצרתי חמ"ל מתנדבים, אשר מנה בשיאו 45 מתנדבים. אנשים טובים שלא הכרתי קדם, שהושיטו יד וסייעו להי שוב הביתה לא מעט ישראלים, הן בקבוצות והן כבודדים. הפעלנו קשרים ברמה הלאומית וברמה הבינ"ל והוצאנו טיסות חילוץ מיוחדות. הגעתי לסיטואציה בה התקשרו אליי גורמים מגרמניה ומהולנד כדי להתייעץ על חילוץ משלהם".

העשייה בתוך ישראל: "העשייה שלי בשנים האחרונות נעשית בשני מישורים: הראשון, סיוע לסטודנטים ובוגרי מדעי החברה והרוח למצוא עבודה. הקושי במציאת משרות הוא רב. לכן הקמתי לפני חמש שנים את פורום 'מזרח תיכון שכונה' ויצרתי מאגר משרות ללא עלות וללא מטרות רווח. המישור השני הוא פרויקט 'שמש-שמש' (שליחי מצויינות בשטח), בו אני בוחרת בקפידה מספר מצומצם של סטודנטים, או בוגרים מצטיינים למזרח תיכון, ומפעילה כיתות סמסטריאליות מול כיתות מקבילות במדינות שלישאל אין יחסים דיפלומטיים מולן".

לא מנופפת בפמיניזם

לעזור ממקום של עוצמה ולא של מאבק: "אין מקום בעשייתי להצהרות בנושא היחס לנשים או זכויות אדם, אני יכולה לעזור יותר ללא הצהרות פומביות, או הבעות עמדה אישית מעוררות קונפליקט. לעתים מדינות המערב בהן אנו חיים, שופטות את המציאות של מדינות ערביות ומוסלמיות בעין בלתי מקצועית, ללא הבנת תרבותיות, ללא הבנת המסורת המקומית, ומתוך התנשאות שאין לה מקום. אם אצבע את עצמי באור פמיניסטי - זה יסגור דלתות. הגברים במדינות ערב מעריכים אותי מאוד, הם קוראים לי 'דוקטורה' מתוך כבוד. אני כבר יודעת להעביר את השקפת עולמי מבלי לפגוע במנטליות שורשית מקומית".

דמות נשית מעוררת השראה: "גל לוסקי, מייסדת Israel Flying Aid. גם היא כמוני עובדת ללא ליאות, בתחום סיוע הומניטרי ואנחנו כמו כלים שלובים - מפרות אחת את השנייה ומתייעצות כל הזמן. יחד אנחנו יוצרות כוח נשי פעיל".

בת בית במדינות ערב: "כשהתחלתי את הדוקטורט, הרגשתי שלא ניתן לקיים מחקר מעמיק ואובייקטיבי רק מנתוני מדיה וארכיונים. רציתי להרגיש ולחוש את השטח מבפנים, מהקרביים, על כל המשתמע מכך: מגורים בבתי מקומיים, לימוד המנהגים ואורחות חיים, הבנת התרבותיות ומה שעומד מאחורי החלטות מדיניות כלכליות וחברתיות. התמקדתי בשלש המדינות בהן עסקתי במחקרי - ירדן, מרוקו וסוריה. גרתי בבתי מוסלמים מקומיים ושם הבנתי את מהות השוני בין מדינות. במקביל, התחלתי לחקור גם את מדינות המפרץ".

יציאה לשטח: "גישת המחקר שלי הרוגלת ביציאה לשטח הוכיחה את עצמה, בעיקר בניירות העמדה המדיניים שכתבתי וזכו להערכה רבה. יצרתי קשרים ברמה האישית מול אנשים במדינות ערב ואסלאם השונות, ונעזרתי לא פעם בבכירים מקומיים לצורך סיוע הומניטרי, מחקר ופיתוח עסקי. את פעילותי אני מקיימת באהבה למדינה שלנו, ותמיד מייצגת את עם ישראל בכבוד בצורה א-פוליטית".

חינוך - בסיס מהותי לשינוי עולמי

סיוע הומניטרי לסוריה: "כאשר מהומות האביב הערבי הגיעו לסוריה, המחשבה שעברה בי הייתה: איך מתחוללת כזו שואה מעבר לגדר שלנו והעולם שותק? כצאצאית לארבעה ניצולי שואה היה לי קשה לקבל זאת. בעזרת חבר יקר מהקהילה הסורית בדובאי, החל הסיוע ההומניטרי שלי שהגיע עד לפעילות מאסיבית, שכללה ארגון מפגש, כאן במדינת ישראל, של סורים עם סגן שר הביטחון, במטרה לבחון את ההיבטים וההשלכות של המלחמה על המשך התנהלות".

סיוע הומניטרי לתימן: "בשנת 2018, התחלתי לפעול מול תימן. המשבר החמור עדיין

שם ומשפחה: ד"ר נירית אופיר.
גיל ומצב משפחתי: 45, נשואה+4.
תפקיד: ד"ר למזרח תיכון ועמיתת מחקר במרכז ע"ש מאיר עזרי לחקר איראן והמפרץ הפרסי באוניברסיטת חיפה; אשת עסקים במדינות המפרץ; מפעילה סיוע הומניטרי באזורים מוכי אסון.
השכלה: דוקטורט בפילוסופיה ומזרח תיכון מטעם אוניברסיטת בר-אילן.
הערכה והוקרה: זוכת שלשה פרסים יוקרתיים על מחקר פורץ דרך: נשיא, "רוטנשטרייך" ו"פוזן".
שפות: ערבית, אנגלית, פרסית, עברית, ספרדית.
תחביבים: "בישול וטיפוס הרים. בעיסוק היום-יומי מול אזורים מוכי אסון - הבישול במטבח הוא מעין מפלט, מקום ערבוב טעמים וריחות המתאחדים ליצירה. בטיפוס הרים אני אוהבת את ההתמודדות הפיזית של הגוף שנותנת סיפוק לנפש".
מוטו מוביל: "היכן שצריכים אותי - שם אהיה".

צילום: איתן טל

"לנשים ערך מוסף ייחודי שמוביל למנהיגות טובה יותר"

היא מכהנת כראש העיר נתניה זו הקדנציה החמישית ברציפות, חתומה על הקמת שכונות חדשות, קידום התחדשות עירונית ופיתוח תשתיות תירותיות נרחבות. **מרים פיירברג-איכר** משוכנעת ששילוב נשים במגזר הציבורי ובעמדות ניהול הוכח כהצלחה | יואל צפירי

צילום: איתן טל

קידים שמילאתי בעירייה. כדי לאפשר לנשים לממש את עצמן ובוודאי לתרום לכלכלת הבית – יש מקום להפעיל מערך שלם שיסייע לשני בני הזוג לצאת לעבודה. יש לקדם פתיחת מסגרות של טיפול, לימוד, העשרה ורווחה למען הילדים מגיל לידה ואילך. יש לפתח את כל מנגנוני הבקרה והביקורת על המסגרות השונות ולדאוג לכוח אדם מיומן ומוכשר לשם כך".

מנהיגות נשית: "נשים כיום הן פורצות דרך, קובעות מדיניות ציבורית, מובילות באקדמיה ומאיישות תפקידי מפתח בחברה ובכלכלה. שילוב נשים במגזר הציבורי ובעמדות ניהול הוכח כהצלחה. לנשים ערך מוסף וייחודי, בכל הנוגע למה שאני מכינה 'מרע' בני האדם'. נשים נהנות באינטואיציה חזקה, רגישות, אמפטיה, גמישות וכושר הסתגלות למצבים משתנים. תכונות אלו יוצרות מנהיגות טובה יותר, שמשפרת את איכות חיי התושבים.

בעיריית נתניה: "עובדות אלפי נשים, מהן רבות בתפקידי ניהול בכירים ביותר. הן עומדות בראש מערך התפעול, החינוך, משאבי האנוש, הר"ווחה, הדוברות וההסברה והתיירות. מכהנות כראשי מינהל, ראשי אגפים ובתפקידים סטוטוריים ואין ספק שסוד ההצלחה של ההתפתחות המדהימה שחוותה העיר נתניה נובע בחלקו הגדול מהעובדה שנשים מוכשרות מובילות את העיר".

דמות נשית מעוררת השראה: "אימא שלי, דבורה ברקוביץ ז"ל, הייתה בשבילי מגרור שהאיר לי את הדרך, הנחה, ייעץ, טיפל ועשה כל מה שאימא יודעת לעשות טוב מכך. במקביל, היא עבדה באגף הרווחה של העירייה והפגינה את החמלה שלה ואת האהבה שלה לאנשים".

להניע את גלגלי הכלכלה מחדש

משבר הקורונה: "ברמה הניהולית, ידענו לקחת את המושכות לידיים ולהתמודד עם רמת התחלואה ובמקביל לשמור על רציפות תפקודית ביתר תחומי הפעילות העירונית. הגבנו במהירות וביצירתיות, תוך חיזוק החוסן החברתי של תושבי העיר היינו מהראשונים בארץ שהקמנו מרכז שליטה עירוני לטיפול בקורונה (משל"ט) בשיתוף נציגי משרד הבריאות, פיקוד העורף והמשטרה, כאשר גם את המשל"ט מנהלת אישה. קיימנו פעילות הסברתית נרחבת, חוצת שפות ומגזרים וכמובן תגברנו את האכיפה בעיר. בצד ההתמודדות עם המגפה, המי שכונו לפתח את העיר, לקדם תוכניות בנייה, לרבות תוכניות של התחדשות עירונית, להניח תשתיות ותשתיות-על במתחמי מגורים חדשים וכמובן לשמר ואף להרחיב את סל השירותים לתושב".

פוסט-קורונה: "אני רוצה לראות את העיר השוקקת, הססגונית שלי, עם אירועי תרבות ופסטיבלים המתקיימים בחוצות העיר. אני רוצה לקבל את נתניה שלי מחדש ואני מאמינה שזה יקרה ממש בקרוב".

מעובדת סוציאלית לראשת העיר: "התחלתי את עבודתי בעיריית נתניה בשנת 1972 כעובדת סוציאלית ועד שנת 1988 ניהלתי את האגף לשירותים חברתיים בעירייה, אגף שכלל את מחלקות הרווחה, הספורט, התרבות, הבריאות והשכונות. בשנים 1988-1993 שימשתי כראש מינהל החינוך, רווחה, ובריאות בעיריית נתניה. בשנת 1993, לאחר 21 שנות עבודה במערכת העירונית, פרשתי והתמודדתי ברשימת הליכוד למועצת העיר. בשנים 1993-1998 כיהנתי כחברת מועצת העיר וממונה על תחום התרבות ופעלתי בתחומי החינוך והתרבות, החברה, איכות החיים והסביבה. בנוסף שימשתי כיו"ר איגוד ערים לכבאות (אישה יחידה עד היום בתפקיד זה), כדירקטורית בחברת מקורות, המתנ"סים ומר"א, כחברה במועצה הארצית לאירועי שנת היובל וכראש המטה המשותף של המחנה הלאומי במאבק נגד הסכמי אוסלו. ב-1998 נבחרתי לראש עיריית נתניה, אישה ראשונה בישראל שנבחרה לראשות עיר בבחירות מקומיות, ומאז ברציפות (כ-22 שנה) אני מכהנת כראש עיר, זו הקדנציה החמישית".

חינוך, תעסוקה וקליטת עלייה

האתגרים המקצועיים והניהוליים: "כשנכנסתי לתפקידי כראש עיר, מצאתי גירעון ענק, שלא איפשר להתנהל, לפתח ולקדם את נתניה. כדי להתקין למשל נדנדה בגן ציבורי, הייתי צריכה לקבל אישור ממשרד הפנים. לא רק שלא היו לנתניה כספים משלה היא גם לא קיבלה כספי 'מציג' ממשרדי הממשלה השונים. החלטתי לקחת הלוואה גדולה בגינה האשימו אותי שאני ממשכנת את עתידה של העיר, אבל הצלחתי להביא כספים רבים ממשרדי הממשלה השונים וגם גייסתי תרומות רבות, כך שהצלחתי לשנות מן היסוד את כל התשתיות של העיר: רצועת טיילות, פיתוח חופים, הקמת מעליות לים, כבישים ומחלפים, גנים ציבוריים וריאות ירוקות, שיקום מרכז העיר הוותיק ואפילו אצטריון עירוני חדש ומרהיב ביופיו".

מאבקים: "אם אני מאמינה בכל ליבי בצדקת הדרך, אני יוצאת למאבק בלתי מתפשר במטרה להביא לשינויים משמעותיים וחשובים לעיר למשל, המאבק להכרת נתניה כעיר קולטת עלייה, או ההכרה של מדינת ישראל באחריותה למצוקי החוף ולחיוקם בתום מאבק ארוך שנים שהובילתי. כעת אני מבקשת להסיר את אחריותה של עיריית נתניה מתפעולם ואחזקתם של חופי הים ולהעביר את מחויבותה למדינה, שהיא הבעלים של חופי הים".

נתניה כיום: "מותג ברמה ארצית – הריבירה של ישראל. פיתחתי ארבע שכונות חדשות המושכות אליהן משפחות רבות מנתניה ומהארץ כולה. קידמתי מדיניות של התחדשות עירונית, פיתחתי את הריאות הירוקות של העיר והקמתי פארקים ציבוריים. בצד כל אלה, השקעתי בפיתוח מערכת החינוך בנתניה – הן מבחינת הסביבות הלימודיות והן מבחינת תכנים, כך שהיום נתניה מתגאה בזכאות לבגרות הנושקת לכ-80%".

עתיד העיר: "נתניה כבר מיצבה את עצמה כעיר תיירות מובילה בארץ ועם אישורה והקמתה של מעגנה, עם הקמתם של שוברי גלים ופתיחתם של חופי רחצה נוספים. עם בנייתם של בתי מלון יוקרתיים ואטרקציות תיירותיות מתוכננות – נתניה תמשיך להוות מוקד משיכה ארצי ובינ"ל לתיירות נכנסת. בצד זה, אמשיך להשקיע בקליטת עלייה, בפיתוחם של אזורים תעסוקה מתקדמים, בקידום נגישות תחבורתית וכמובן בפיתוח הריאות הירוקות של העיר, הייחודיות לנו".

"נשים כיום הן פורצות דרך"

לסייע לנשים לצאת לשוק העבודה: "בשונה מגבר, שיוצא מהבית אל מקום העבודה וסוגר אחריו את הדלת, אשת קריירה ממשיכה למלא את תפקידיה בבית ובמקום העבודה בו-זמנית, ולכן האתגר שניצב בפניה גדול ותובעני. לולא תמיכתה של אימי ז"ל, שגידלה לי את הילדים, לא הייתי יכולה להגיע לתפקידי".

"אני נמצאת במקום שבו אני יכולה להעצים נשים אחרות"

בגיל 17 היא הטמיעה מערכת מחשוב בעסק של ההורים. בגיל 20 פתחה חנות קמעונאית קטנה ובכך זרעה את מה שלימים יהפוך ל"רשת קמעונאות יוחננוף" המשגשגת. כיום, כשהיא בתפקיד המשנה למנכ"ל, שרית יוחננוף נושאת עיניה אל העתיד: להוות מודל עבור נשים צעירות | מתן שירם

האחסון. שטחי האחסון שלנו גדולים באופן מיוחד, הם כולם מאווררים ומקורים בטמפרטורות הרצויות - וזה לא מובן מאליה. אחי, איתן יוחננוף, מנכ"ל הרשת, מקפיד על איכות מעבר להנחיות הדרושות".

מאמינה בנשים ככוח אנושי וניהולי

קואצ'ינג זה יותר מאימון אישי: "הייתי רוצה להוביל בניית מודלים לקידום אנשים להצלחה. אני אוהבת לראות נשים שמצליחות, אני מאמינה בנשים ככוח אנושי וניהולי, ורוצה לגרום לנשים להצליח. כפי שאמרתי, אני קואצ'רית בשעות הפנאי, אני מתרכזת לעולם הזה, ואני במגמה להרחיב את מסגרת הזמן של הקואצ'ינג. אני רואה את זה שם. אני מנתבת את עצמי לעולם הזה ומאמינה בו".

הערכה עצמית: "להערכה העצמית יש השפעה רבה על הקריירה של נשים. באופן טבעי אני מתחברת ומזדהה עם נשים, ויודעת שזה חסר אצלן - הערכה עצמית בריאה. המון נשים מתפססות בדרך רק כי הן לא מאמינות מספיק בעצמן וביכולות שלהן. 'מידת אפשרות' אינה קשורה להשכלה, למגדר, לרקע. לפני 20 שנה התחילה לעבוד אצלנו בחורה צעירה, בלי השכלה ובלי ניסיון בתפקיד זוטא. כיום היא בדרגת ניהול בכירה ומבחינתנו היא סיפור הצלחה. זה לא מובן מאליה. כשגילית אותה, היא באמת לא ידעה מי היא, או מהן היכולות שלה".

בעוד חמש שנים: "בחזון שלי, הייתי שמחה להוביל אנשים, ונשים בפרט, לממש את הפוטנציאל שלהם. אני מסופקת מהמקום אליו הגעתי בחיים, גם מבחינה מקצועית וגם מבחינה אישית. אני אימא לארבעה ילדים וסבתא לשתי נכדות. עם אהבת האדם שבי וניסיון החיים שלי, אני נמצאת במקום שבו אני יכולה גם להעצים אחרים".

רצף של עבודה קשה

אחריות אישית: "הצורך שלי להיות אחראית לקיום שלי הוא מגיל צעיר מאוד. עבדתי כבייביסיטר מגיל קטן. לא ויתרתי לעצמי בלימודים, בשום תחום. מאז שאני זוכרת את עצמי הייתה בי תחושת אחריות, לצד שאיפות, רצון להצליח. אף פעם לא עשיתי לעצמי הנחות, אני לא איזו ילדת שמנת".

נישואין בגיל 20: "הספקתי מאז הרבה. תמיד הייתי במן רצף של עבודה קשה ומאומצת, בכל תקופה ותקופה. העובדה שעסקתי בכל תחומי העשייה מאפשרת לי לראות את הדברים גם מתוך עיניו של העובד, ולהבין את החסמים שמלווים אישה. מעולם לא עשיתי לעצמי הנחות. אני באמת מאמינה שמי שרוצה להצליח - יכול. הכוח טמון בו".

אבא: "מגיל עשר אני חיה את עולם הסיטונאות, שהוא עולם גברי באופן מובהק. זה התחיל בלהתבונן באבא שלי עובד, ובהדרגה זכיתי לעשות את כל התפקידים. מאבא שלי למדתי מה זה תכונות שהן חוזקות: יושרה, הוגנות, אומץ, התמדה, חריצות. בגיל 17, כשהייתי תלמידת תיכון במגמת מחשבים, הטמעתי מערכת מחשבת ראשונה לעסק של ההורים. מחשבתי את העסק".

כוח פנימי במקור ערך: "הסיפור שלי הוא כוח פנימי. כוח פנימי מניע, המבוסס על הכרה בערך העצמי שלי. במקביל, אני מונעת ממקור ערך חיצוני, וחשוב לי להתחבר לאנשים, לאנשי מקצוע כמו גם לחברים, ובאופן כללי למקומות להיות מוקפת באנשים טובים, כאלה שלצדם את מרגישה שאפשר לרוץ אתם הלאה, למעלה, עם הרבה אמונה. זה תהליך חיוני בחיים בכלל".

לנשים יש יכולות רבות ולא תמיד הן מודעות לעוצמה הטמונה בהן. היעוד שלי הוא להזכיר להן זאת.

סיפוק מקצועי הוא סיפוק אישי: "כסמנכ"לית, אני עוסקת הן בפיתוח כוח האדם והן בפיתוח העסק, על שלל רבדיו. בנוסף, הכלים שרכשתי בכובעי הנוסף כקואצ'רית, מאפשרים לי לקחת עובדים בתחילת דרכם ולהוביל אותם למשרות ניהול בכירות ברשת".

לקדם עובדים: "אני מאוד אוהבת להיפגש עם עובדים, להכיר אותם יותר, 'להרגיש' אותם ולפתוח להם את הרלת לקידום והתפתחות למי שרות ניהוליות בכירות. העובדה שעסקתי בכל תחומי העשייה מאפשרת לי לראות את הדברים גם מתוך עיניו של העובד, ובעיקר להבין את החסמים הפנימיים שמלווים נשים במהלך הקריירה".

הסניף הראשון: "כשנות ה-70 של המאה שעברה העסק המשפחתי נבנה על-ידי הוריי כעסק סיטונאי. בגיל 20, לאחר שחרורי מצה"ל, פתחתי חנות קטנה לממכר מזון. זה היה דגם מיניאטורי של 20 מ"ה בשלב מאוחר יותר, כשאני חיי ואחותי השתחררו מהצבא וסיימו עם תקופת הטוילים ברחבי העולם, איגדנו את הסיטונות והקמעונאות יחדיו, וכך נפתח הסניף הראשון".

הדניא של המשפחה: "אותו מוביל אחי, איתן, מנכ"ל הרשת. בכניסתך לסניף אפשר להרגיש שזה מקום עם אופי. זה משהו שאי-אפשר להסביר במילים, באותה מידה שאי-אפשר ללמד איך יוצרים. צריך להיות את זה. חלק מהעניין הוא שהגרעין החזק של העובדים שצמח איתנו, מכיר את הראש שלנו, את הגישה שלנו ואת כל הניואנסים".

היתרונות בעבודה עם בני משפחה: "זו שורת תפוח שמבוססת על נאמנות, דאגה ותמיכה, מתוך מטרה משותפת. הידיעה שיש לך על מי לסמוך היא רבת ערך. בעיניי, זו השותפות המיטבית".

הקפדה על איכות

רשת בהתרחבות וצמיחה: "כיום הרשת מונה 28 סניפים בפריסה ארצית, ושבעה סניפים בשלבי הקמה - בעפולה, קריית שמונה, באר שבע, טבריה, חדרה, תל-אביב וראשון לציון. שלושה סניפים ייפתחו בחודש-חודשיים הקרובים והיתר בחציון השני של השנה. עד עכשיו הנחנו את התשתית והיסודות הארגוניות והטכנולוגיות ועכשיו אנחנו יכולים להתפרש עוד ולצמוח".

קמח הוא קמח: "זה נכון שהמוצרים הם אותם מוצרים בכל הרשתות. מה שמייחד אותנו זה ההקפדה על איכות המוצרים, טריותם ושיטת

צילום: איתן טל

שם ומשפחה: שרית יוחננוף

גיל: 52.

מזבז משפחתי: בזוגיות+4.

מגורים: ראשון לציון.

השכלה: מאמנת אישית.

תפקיד: משנה למנכ"ל, רשת קמעונאות יוחננוף.

תחביבים: שירה, נגינה, בישול, ספורט.

"אין כוח שווה בעוצמתו לזה של אישה נחושה"

הילה קניסטר בר דוד, המקדמת תוכניות לאלימות נגד נשים, היא גם אחת הקולות הבולטים והאקטיביים במאבק לשוויון מגדרי ולקידום מעמד האישה. היא מאמינה שהשינוי יגיע ממרום צמרת קבלת ההחלטות ולכן השלב הבא שלה הוא להתבסס בפוליטיקה הארצית, המטרה היא להגיע הכי למעלה | מתן שירם

צילום: איתן טל

שם ומשפחה: הילה קניסטר בר דוד.
גיל ומצב משפחתי: 42, נשואה (בשנית) + 3.
מקום מגורים: קריית אונג.
השכלה: תואר ראשון במשפטים.
תפקידים: מנכ"לית שחר און, יו"ר דירקטוריון מנהלת ליגת העל הכדורסל לנשים, מנכ"לית העמותות לקידום מקצועי וחברתי מבית הסתדרות המעו"ף ויו"ר מנהלת הנשים בעיריית קריית אונג.
תחביבים: פילאטיס, הליכה בחוף הים, מפגשי נשים.

ממשלת ישראל בוחרת לעצום עיניים: "נשים נרצחות במקום שבו הן אמורות להיות הכי בטוחות – בביתן. זה לא באמת מעניין את חברי הממשלה. השנה האחרונה, שנת הקורונה, עם מספר מצמרר של נשים שנרצחו, מוכיחה זאת היטב. זה לא על סדר היום של הממשלה. יש תוכנית, אבל היא לא מאושרת, כי אין תקציב. אצל הבאסקים יש אפס רציחות! אצלנו זו מגפה".

מתעלמים מהכתובות המדומות שעל הקיר: "צריך לטפל בכל רשות ורשות בישראל בפניצטה. זה אבסורד שבכל עיר יש וועדה נגד אלימות, אבל לא נגד אלימות כלפי נשים. אף אחד לא חותר לרוזולוציות של טיפול באלימות. היחידות לטיפול באלימות לא עומדות בעומס, ומנגד הרבה נשים כלל לא מדווחות. כנראה גם מתוך בושה. יש שולחות הורעה אנונימית. אני מרגישה שליחה של הנושא האכזרי הזה. דרושה תוכנית אישית, אפילו חשאית, שתתמודד כל הרגישות שברבה, כמו גם להציג את זה כתוכנית על תקשורת ווגית, על התמודדות עם מצבי לחץ ועל שליטה בכעסים של שני בני הזוג, כך שהגבר האלים לא ירגיש שהוא צריך טיפול לבר".

תוכניות למניעת אלימות: "כיו"ר מנהלת הנשים בקריית אונג הח' לטתי שאני לא מחכה. הכנתי תוכנית מסודרת, שכוללת חינוך, הדרכה, טיפול בתקשורת הבין-זוגית, במודעות לכעסים ושליטה בכעסים – כלים שאפשר לרכוש ולתרגל אותם. בעיניי זה הרבה יותר חשוב מהליכה ספורי נטנית בפארק. ככה מצילים נפשות. לשמחת, מועצת עיריית קריית אונג, בראשותו של ראש העיר, ישראל גל, אישרו את התוכנית פה אחד".

האכזבה מציפי לבני

מנהיגות נשית: "המודל שלי למנהיגות ולמובילות נשית בעולם היא הילארי קלינטון. בישראל, המודל שלי הוא ציפי לבני. אני מחפשת תמיד את האמצע. אמצע שפוי, לא קיצוני. מה שהיה חסר אצל ציפי לבני זה נחישות. אמונה עצמית. קיוויתי שהיא לא תוותר. היא כבר הגיעה לשם, עוד שניה נגיע בזה...ואז היא פשוט נעלמה. זה מאכזב אותי. לא היא, אלא המצב הזה, של להגיע לנקודת הניצחון, ואז לוותר. זה ביאס אותי מאוד. רציתי לקוות ולהאמין שזה יהיה אחרת. אבל בסדר, כנשים נדאג לסמן מטרות ויעדים וגם להשיג אותם".

נשים בפוליטיקה: "אני חושבת שצריך יותר נשים בפוליטיקה, אני חושבת שחסרות שם נשים בולטות. צריך נשים שירצו את זה. לא כל אישה רוצה לעמוד בפרונט, לחטוף ביקורת. כמדינה, אנחנו צריכים יותר נשים במקומות האלה כדי ליצור איזון ושפיות וגם אז אפשר יהיה לקדם את השוויון במקומות העבודה".

מרב מיכאלי: "אני מעריכה את פועלה המקצועי. בדעתי אני קרובה יותר למרכז. אני אישה ששואפת לשוויון בין המינים, אך לא מה שמוגדר כ'פמיניסטית ששורפת חיות'. מרב היא אולי לא המודל המדויק עבורי, אבל אני תמיד שמחה לראות נשים בעשייה".

ללמוד, לעשות, להצליח

ניהול נשי: "לנשים יש כלים ניהוליים טובים יותר. גם במכלול וגם במבחן התוצאה. ככה מנצחים. בלי לפחד. לעשות, לטעות, לנסות. בזה אני מאמינה. אצל גברים הרבה פעמים האגו הוא במרכז. הרבה מאוד אגו, מה

שמוביל מנהלים להתמודדויות מדומות".
עוצמתית. לא העצמה: "בכנס הראשון לנשים שתכננתי, שינינו את הכותרת מ'העצמה נשית' ל'עוצמה נשית'. נשים הן עוצמתיות עכשיו והן כבר מועצמות. אין כוח שווה בעוצמתו לזה של אישה נחושה. בכל אספקט, כן. בכל אספקט".

לנהל את עצמנו: "נשים מפחדות ללמוד את זה. הן חוששות מנושאים שנראים מאיימים. יש לי חברות שלא יודעות מה קורה בחשבון הבנק שלהן. אישה, באשר היא, צריכה לנהל את עצמה. כמו שאת הבית, כך את מקום העבודה, בטח ובטח בחשבון הב' נק. הילדים שלנו – אנחנו המנטורים שלהם. צריך שינוי תפיסתי מתחיל בגיל הצעיר. צריך להחליט שמשנים את הרפוסים".

שחר און (העמותה לקידום מקצועי וחברתי): "אני מנכ"לית כבר שלוש שנים, מתוך 21 שנים שאני כאן. יומנו תוכנית מוסדית איכותית מאוד. סמינרים בבתי מלון, הרצאות מגוונות, העשרה. פתחתי קורס לדירקטוריות – לחבר אותן לתפקידים בכירים, לבנות אמביציה. בנינו קורס עם המכללה למנהל – לתת להן ללמוד, לעשות ולהצליח".

לחנך למודרניות בבתי הספר

חינוך שוביניסטי מתחזק סטריאוטיפים: "צריך לחנך למודרניות בבתי הספר. להערכה עצ' מית. בשיעורי ספורט לוקחים את הבנים לכדורסל, ובנות מה עושות? רוקדות. מי אמר שהן רוצות לרקוד? למה לא לאפשר להן לבחור? זה יוצר סט' ריאליסטיים אחר כך. למשל, שמי שמשחקת כדורסל היא לא נשית, או לא סטרייטית. זה לא נכון לאפשר לזה להתמשך, ומוזה הורים כנראה חוששים".

היעד הבא: "לאחר שעברתי מסע של תפקידים, צריך להמשיך לשלב הבא. אני לא מאמינה בלאחוז בקרנות המזבח. אני מאמינה שכל אחד צריך לסמן לעצמו מהו היעד הבא. השלב הבא לי הוא פוליטי-קה ארצית. אם המדינה תהיה בשלה. יש עוד דרך לעשות, אני בתחילת דרכי הציבורית".

לחזור לשגרה: "בעקבות הקורונה השגרה הייתה קצת אחרת. צריך לייצב בחזרה. כשאתה עו' בר עם אנשים, אין תחליף למפגש האנושי. לממשק היום-יומי. יש משהו במפגש הפרונטלי שמאפשר להגיע ליותר הצלחות. להחזיר שפיות. מבחינת ספורט – צריך להמשיך ולהגדיל משמעותית את התקציבים תוך תוכנית אסטרטגית אשר תייצר גם שוויון בין המינים בספורט וכמובן ליצור שגרה שבה יש אפס נרצחות".

"כאשר יש שילוב בין חשיבה גברית לנשית - התוצאות העסקיות משתפרות"

מלי ביצור-פרנס, מנכ"לית קבוצת הייעוץ TEFEN, החליטה שלא לסגור את החברה בתקופת הקורונה, מה שהתברר כהחלטה עסקית נכונה. היא מזהה אצל לקוחותיה הבנה שהתוצאות העסקיות של הארגון משתפרות כששכבת הניהול מורכבת מנשים וגברים גם יחד | גליה היפש

מתקדמות מוטמעות, הן מאפשרות להשביט פחות את המפעלים בזמן הסגרים. עשרה עובדים באבו דאבי: "החלטנו להקים פעילות ייעוץ באמירויות כדי לסייע ללקוחות שלנו שזקוקים לסיוע בהובלת התרחבות עסקית שם. התחלנו בשלט רחוק עם נציג אחד, והגענו עד כה לעשרה עובדים מקומיים עם פעילות שמתחילה להתגלגל במהירות. עדיין לא ביקרתי שם פיזית, אך זה יקרה בקרוב".

בלי נשים אף ארגון לא יכול להצליח

העירפה מתקנת לנשים: "נגה, אבל אני חושבת שהמנכ"לים צריכים לשנות גישה. כל מנכ"ל חייב להבין שכדי להיות ארגון מצוין ומצליח, הוא חייב שיהיו לו נשים בתפקידים בכירים בארגון, לא כדי לרצות את הנשים, אלא כי הנשים הן מפתח להצלחה. יש לנו ב-TEFEN ניסיון עתיד שנים בייעוץ לארגונים גדולים ואני חנו רואים עד כמה שתי הזוויות - הגברית והנשית - הן הכרחיות להצלחת הארגון ולתוצאותיו. אגב, גם ארגון המורכב מנשים בלבד הוא מצליח פחות ונדרש לשלב גברים. כאשר יש שילוב בין חשיבה גברית לחשיבה נשית שהן שונות במהותן - התוצאות העסקיות משתפרות. בארגון שהוא ברובו גברי יש מאבקי אגו וכוח וחסר הצד הנשי המאזן, ובארגון שבו יש ניהול נשי נטו - גם חסר משהו. לכן ההפנמה ששני המגדרים הם הכרחיים להצלחת הארגון היא זו שתוביל לשינוי ביחס לנשים".

מנכ"לים שמשלבים נשים כדי לסמן וי על שוויון מגדרי: "ההבנה שארגון ללא נשים יביא לתוצאות עסקיות פחותות עדיין לא חלחלה אצלם. צריך לבצע חינוך מחדש של עולם הניהול הבכיר בישראל, להמחיש להם מהן התוצאות עסקיות שמושגות עם נשים בארגון וללא נשים בארגון. רק השורה התחתונה המנומקת תשכנע אותם".

נאה דורש, נאה מקיים: "בתחילת דרכי כמנכ"לית TEFEN החלפתי את כל ההנהלה. לא בחרתי לפי מגדר, אבל היו לי בהנהלה 80% נשים ו-20% גברים, וזה לא היה מוצלח. כיום ההנהלה עומדת על 60% נשים ו-40% גברים וזה מוצלח הרבה יותר".

"בזכות אמי אין לי תקרת זכוכית"

נשים בקורונה: "לאימא עם ילדים קטנים בבית הרבה יותר קשה. היא הראשונה שמתגייסת למענם. אני כן רואה הבנה שזה בסדר להיות בבית ולי ענות לזום עם ילד לידך. כבר לא מתביישים. גם המנכ"לים הגברים עברו מהבית. אבל בוודאות ראינו בסקרים שנשים הן אלה שביקשו לצאת לחל"ת מיוזמתן ברגע שהחל המשבר, בגלל הטיפול בילדים. עדיין נדרשת כאן העצמה נשית, כי גם אנחנו וגם מקומות עבודה רבים אחריהם מאפשרים עכשיו עבודה מהבית, אבל יש נשים שלא מסוגלות לעבוד כשהילדים סביבן והן מוותרות". **דמות נשית מעוררת השראה:** "אימא שלי אהובתי, לאה ביצור-נקר ו"ל. היא נפטרה לפני שנה וחצי. דמות מדהימה. היא חונכה אותי מגיל צעיר שאני יכולה להשיג הכל, שהשמיים הם הגבול עבורי. לי אין תקרת זכוכית רק בזכותה. המוטו שלה היה: 'כל עוד טוב לך, אין זה משנה מה תבחרי לעשות, העיקר שאת מרוצה ושלמה עם מה שאת עושה ואוהבת לעשות'. היא העניקה לי חוסן אדיר ומחשבה שאף אחד לא מגביל אותי. מונית למנכ"לית TEFEN בגיל 37 וביום הראשון לכניסתי לתפקיד, גילינו שאמי חלתה בסרטן. החלטתי מייד שאני פורשת. היא זו שאמרה לי: 'המחלה שלי לא תהיה המגבלה שלך, בואי לא נגביל את עצמנו, נעשה הכל יחד עם כל האתגרים'. היא שכנעה אותי להמשיך בתפקיד, כשתוך כדי כך גם נצמדתי אליה לתמוך בה בתקופת החולי. היא זו שלמדה אותי להיות סופר מקצועית, אך להביא נשמה אל תוך העשייה שלי".

קבוצת TEFEN בקורונה: "TEFEN היא חברת הייעוץ הישראלית מהוותיקות והמובילות בארץ, והראשונה שיצאה לעולם, בשונה מהמקובל בו נכנסות לארץ חברות ייעוץ זרות. בחברת שירותים המייצעת לעסקים ומע" סיקה 150 עובדים, בסגר הראשון לא היה למי לייעץ ועם מי לעבוד. בסגר הראשון ספגנו ירידה של חצי מהמחזור שלנו, כי הלקוחות פשוט סגרו פעילות. החלטתי שאני לא סוגרת את הארגון שלנו. רוב האנשים שלנו עובדים בכמה מקומות במקביל, החלטתי לנהל חמ"ל ולא לפגוע בהם. הוצאנו רק עשרה עובדים לחל"ת, קיצצנו ימי חופשה, ספגנו הפסד באישור הבעלים".

מתברר שזה היה מהלך מבריק: "העובדה שהמשכנו לפעול ולא הרמנו ידיים, גרמה לכל הלקוחות שלנו להחזיר אותנו לעבודת ייעוץ לאחר הסגר הראשון. דווקא בתקופת אי הוודאות השוררת במשק הם היו זקוקים לנו יותר מתמיד. כך קרה שבמים אלה אנחנו חוגגים את מחזור העסקים הגדול ביותר שהיה ל-TEFEN בחמש השנים האחרונות".

פעילויות שקשורות לקורונה: "למשל, ייעוץ למשרד הבריאות ופיקוד העורף, אך הנתח המשמעותי של הגידול בהכנסותינו הגיע מכך שמנכ"לים רבים הבינו שהם חייבים לשפר תוצאות עסקיות במהירות, ופנו לחברת הייעוץ שליוותה אותם לאורך השנים, שיודעת ליישם פתרונות ומקדמת אותם".

הטמעת טכנולוגיות חדשות

תעשייה 4.0: "זכינו יחד עם המכללה האקדמית אורט בראודה במרכז של מינהל תעשיית במשרד הכלכלה והתעשייה להגדלת הפיריון בתעשייה המסורתית, באמצעות הטמעת קי" דמה טכנולוגית במפעלים קטנים ובינוניים. לצורך כך הקמנו את המכון לייצור מתקדם, שאני מונית להיות יו"ר הדירי קטוריון שלו מטעם בעלי החברה, ואשר החל את ההרצה שלו באפריל 2020 עם תוכנית לבצע 20 אבחונים למפעלי תעשייה בשנה אחת. הגענו ל-80 מפעלי תעשייה בתוך פחות משנה עם שביעות רצון גדולה, כשמעל ל-60% מהם הטמיעו טכנולוגיה מתקדמת לאחר האבחונים שלנו. הקורונה המחירה עד כמה המהלך הזה נדרש, ככל שיותר טכנולוגיות

צילום: qelite

שם ומשפחה: מלי ביצור-פרנס.
גיל ומצב משפחתי: 40, נשואה+2.
מקום מגורים: פתח תקווה.
השכלה: עתודאית ובעלת תואר B.Sc. בהנדסת תעשייה וניהול מאוניברסיטת ת"א.
תפקיד: מנכ"לית קבוצת TEFEN.
תפקידים קודמים: ראש תחום מצוינות בחיל אוויר, ראש אגף מצוינות של תעש מערכות, מנהלת פיתוח עסקי בכירה בחברת אלול טכנולוגיות וסמנכ"ל פיתוח של חברות ייעוץ ושירותים.
תחביבים: האונה למוזיקה עברית, אופנה וביגה.
התנדבות: פעילות התנדבותית בוועדי הורים ותמיכה בנערים מצטיינים של צה"ל - משוחררי תלפיות, ממר"ם וכיוצ"ב.

דוגמה אישית – ערך מרכזי בחיים

עו"ד רות דוס-עיני, מנכ"לית רשת "עמל", מובילה תפיסה חינוכית חדשנית, שנועדה לעודד את בני הנוער להיות יזמים, מנהיגים ומחברים לעולם האמיתי | גליה היפש

צילום: איתן טל

שירענו לתת כאשר זיהינו את הבעיות האלה בזמן אמת. נתנו להורים ולתלמידים תחושת ביטחון. הרבה יותר מלמידה: "המורים העניקו לתלמידי דים בתקופה הזו יותר מאשר רק ציונים ופרגוניה. העמדנו ייעוץ מקצועי למורים ולמחנכים, שהתב- קשו להתמודד עם בעיות שלא היו קודם. המורים ידעו להמציא כלים מאתגרים חדשים כדי לשמור על קשב של התלמידים ושגרה שפוייה. בנוסף, הר- בה תלמידים שלנו נרתמו למשימות למען הקהילה, בשיתוף הרשויות המקומיות, ונתנו מהלב והנשמה למען קשישים שהיו ספונים בבתייהם".

חזון לעתיד: "שהבוגרים שלנו יהיו מנהיגים מובילים, עם אנושיות ומעורבות בקהילה, ושיתנו דוגמה אישית בהתנהגותם לאחרים. שיהיו להם כל הכלים לפרוץ גבולות – גם בעולם של היום וגם של המחר. מה שמנחה אותי זה להוציא את המערכת מהשמרנות ולהנהיג גמישות מחשבתית, להבין את צרכי התלמידים ולתת לילדים כלים להצליח בחיים".

לייצר תחושה של מסוגלות

קידום נשים: "אם מדברים על זה כפסקה נפרדת, אז כנראה שכולנו נמצאים בכישלון עמוק. נכון, יש לא מעט הצלחות, כמו למשל דרג ניהולי נשי רחב במגזר הפיננסי. אבל, כשמסתכלים על ההנהגה הפוליטית בארץ ובעולם יש בעיה. כל עוד אין מספיק נשים במערכת הפוליטית, שמכירות את הצרכים האמיתיים של הנשים, לא ממש נת- קדם. ברגע שיהיו יותר נשים במוקד קבלת ההחל- טות הפוליטיות ובעמדות בכירות במשק, כך יותר נשים ירגישו שהן נמצאות בקדמת הבמה. כשמקבלי ההחלטות הם גברים, קשה יותר להוציא לפועל קי- דום של נשים. כמנכ"לית רשת 'עמל' וכאישה, אני קשובה יותר לצרכי הנשים אצלנו ונותנת פתרונות שיקלו עליהן להתקדם, מאפשרות להן לשלב עבודה מהבית ונותנת להן כלים להצליח בעבודה".

השינוי צריך להתחיל בגיל צעיר: "אחת הב- עיות היא שהמערכת לא מספיק מעודדת נשים, בין אם זה בחינוך ובין אם בשוק העבודה. אם המערכת תרע לייצר עבור הבנות, כבר בגיל צעיר, מעטפת מתאימה של ביטחון ותחושת מסוגלות עצמית, זה יבטיח עתודה ניהולית נשית במשק. אנחנו ברשת 'עמל' נותנים את הרחיפה הנכונה בגיל 14 לת- למידות - בעזרת תוכניות של מנהיגות למדעים, בנות לקריירה ועוד, כדי להצמיח כוח נשי משמ- עותי בשוק העבודה ובפוליטיקה. הן בוחרות במת- מטיקה ופיזיקה חמש יחידות - דבר שהן לא חלמו עליו קודם. אני רואה בנות בתוכניות היומיות שלנו. הן יוצאות עם ביטחון עצמי, יכולות טכנולוגיות, שיווקיות וניהוליות. הן מנהיגות".

דמות נשית מעוררת השראה: "השופטת רות ביידר גינסבורג ז"ל. פורצת דרך בינ"ל בכלל ולנשים בפרט. אישה משכילה ודעתנית, שקיבלה החלטות ופסקי דין אשר השפיעו על העולם כולו".

הכל מתחיל מהבית: "גדלתי בגבעתיים, וכילדה פעמים רבות הייתי מצטרפת לאימא שלי במקום עבודתה כעוזרת משפטית. הצטרפתי אליה לדיונים בבתי משפט, הקשבתי לשופטים ולעורכי דין, נחשפתי לא פעם לעוולות משפטיות וכבר אז בערה בי תחושת הצורך בעשיית צדק. אימי נתנה לי דוגמה אישית, חינכה אותי לעצמאות מחשבתית וכלכלית, נטעה בי תמיד אמביציה, מוטיבציה, ועודדה אותי להגשים את כל חלומותיי. כך גם הבנות המתבגרות שלי, רומי ובר, רואות את הדוגמה האישית בבית, של שילוב קריירה וניהול בית ומשפחה בשיתוף פעולה ומעורבות של שני בני הזוג. הן רואות אותנו עובדים מאוד קשה בבית ומחוצה לו, ומבינות שהשילוב הזה של קריירה וחיי משפחה בהחלט אפשרי".

אומץ מנהיגותי ותעוזה: "בלי אומץ ניהולי ומנהיגותי, בלי תעוזה, לא ניתן לפעול בתפקידי הנוכחי ובתפקידי הקודמים. תמיד היה לי חשוב מאוד להעז, לנסות ולא לוותר גם כשקשה. אומץ ניהולי ומחשבותי זה חלק בלתי נפרד ממנהיגות, הוא הכרחי להצלחה. בכל תפקיד ניהולי צריך לקבל החלטות, לגלות גמישות ולראות את התמונה הכוללת".

שיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה

לאזן תקציב עם גירעונות ענק: "כשנכנסתי לתפקידי ברשת 'עמל', המערכת הייתה במצב תדמיתי ותקציבי לא קל עם גירעונות גדולים. האתגר הראשון היה לאזן תקציב של מאות מיליוני שקלים עם חובות ולא מעט בעיות משפטיות. 75% מתקציב הרשת מגיע ממשרדי הממשלה, והחלטתי ליוזם, להנהיג תפיסה חינוכית ותקציבית חדשה ולייצר הכנ- סות נוספות מדי שנה. יצרתי שיתופי פעולה אסטרטגיים עם כל המגזרים במשק - המגזר הפרטי, משרדי ממשלה, חברות טכנולוגיות מובילות. אנו מפתחים ומייצרים תוכניות לימוד, כולל כתיבת תוכניות לארגונים בינ"ל, וזה מייצר הכנסות נוספות".

מערכת החינוך מנותקת משוק העבודה הגלובלי: "די מהר הבנתי שצ- ריך להסתכל אחרת על עתיד החינוך, שהחינוך מנותק מעולם היומיות ומהי חיים האמיתיים ושהמערכת לא מכוונת ליומיות ולא מאפשרת לכל תלמיד לבטא את הייחודיות שלו. התחלתי לחשוב איך מחברים את החינוך את בתי הספר, לעולם התעסוקה. מהו ארגון הכלים הנכון לתלמידים. הובלתי תפיסה חינוכית חדשנית שבמרכזו יומיות, חדשנות, רב-תחומיות ואנושיות. כמו כן, יצרנו מרכזי תמיכה והעצמה לתלמידים, לצד מרכזי יומיות. שילבנו מגמות טכנולוגיות עדכניות כמו בינה מלאכותית, בשיתוף פעולה עם מיקרוסופט. יצרנו שיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה כמו אפל, סיסקו, טבע, IBM ועוד. זכינו להוקרה מטעם האירופי על מנהיגות יומית חדשנית שאנו מו- בילים בבתי הספר. אני גאה בשיתוף הפעולה עם אוניברסיטת MIT בבוסטון, שסטודנטים שלה משמשים כמנטורים לתלמידים בבתי הספר שלנו".

מיומנויות של המאה ה-21: "אחת המטרות שלי היא שלבוגרים שלנו תהיה אחריות לימודית, שהביטחון העצמי שלהם יגבר ושיפתחו את כיי שורי המנהיגות שלהם. מה שחשוב היום זה לדעת ללמוד לבד וגם לעבוד בקבוצה, לדעת איך להציג רעיון באנגלית ואיך להשתתף בהאקתונים ודיי בייטים. חשוב לדעת לאלתר, לחשוב מחוץ לקופסה, להעז, לדעת להתמודד עם קשיים, לנתח מצבים שונים ולהבחין בין עיקר לטפל, לפרוץ גבולות".

להוציא את המערכת מהשמרנות

תמיכה מערכתית לתלמידים בזמן קורונה: "מבחינה טכנולוגית היינו ערוכים ללמידה מרחוק עוד טרום הקורונה, מכיוון שעוד קודם לכן שילבנו למידה בכיתה עם למידה במרחבי החיים. לכן המעבר ללמידה מרחוק היה פחות קשה. הישג משמעותי לא פחות חשוב שלנו היה התמיכה המערכתית בתלמידים. אנחנו מלמדים תלמידים בכיתות גבוהות, שלהם חשוב הפן החברתי ופתאום הם מוצאים את עצמם לא בבית הספר ולא עם חברים. הילדים ראו בבית הורים שפוטרו, שיצאו לחל"ת וזקוקים בעצמם לתמיכה רגשית. זה לא פשוט. אחת החוזקות של רשת 'עמל' היא העוגן הנפשי

שם ומשפחה: עו"ד רות דוס עיני.
מצב משפחתי: נשואה לעופר עיני, יו"ר ההסתדרות לשעבר + 3 ילדים.

מקום מגורים: תל-אביב.
השכלה: תואר ראשון (LLB) במשפטים, תואר שני (MBA) במינהל עסקים.

תפקיד: מנכ"לית רשת עמל.

תפקידים קודמים: ראש מטה יו"ר ההסתדרות. חברה במועצות מנהלים של גופים ציבוריים גדולים, ביניהם בנק יהב, תיאטרון בית לסין, קרן השתלמות לעובדים, נעמ"ת, הוועד האולימפי וחברת העובדים.

תחביבים: פילאטים וקיבוקס.

מוטו ניהולי: "דוגמה אישית. קודם לעשות ולא לדבר. מדברים רק לאחר שמשיגים תוצאה אמיתית".

"כמנהלת הרגשתי צורך להעניק רשת תמיכה לעובדים ולמנהלים"

מבחינת אורית בנבנישתי, מנכ"לית קבוצת תיגבור, תפקוד החברה תחת משבר הקורונה הוכיח את יעילותה הגבוהה וחיבתה של הקבוצה בשעת חירום - גם מבחינת מתן מענה ללקוחות הקצה בתקופת משבר שהוא כלכלי, אנושי ובריאותי | מתן שירס

מדברת עם העובדים שלי על המצב ברמה האישית. כותבת להם מכתבים ושולחת אליהם אגרת - דבר המנכ"ל. בדרך כלל, שלוש עד ארבע פעמים בשנה. בשנה האחרונה כתבתי 12 פעמים וזאת בנוסף לעלון שאנחנו מוציאים בכל רבעון.

חזון החברה: "אחד הרברים שאני הכי גאה בהם הוא תהליך כתיבת החזון של החברה, שמפרט את הערכים שיצקנו לקבוצה ולפעילויות שלה במגוון תחומים, את היעדים הקולקטיביים והאישיים, הייעוד והמטרה. עובדי קבוצת תיגבור היו שותפים לתהליך ולכתיבה וכולם חשים גאווה יחדיה ושותפות".

התוצאה מרשימה ומעוררת השראה: "לדוגמה מתוך חזון קבוצת תיגבור: 'מובילים בפתרונות המשלבים שירותים בתחום ה-Delivery ובתחום מערך השירותים לקהילה (גיוס עובדים ומיקור-חוק, סיעוד ורווחה, שמירה ואבטחה, אחזקה ותחזוקה). כל השירותים כוללים אינטגרציה בין תהליכים, ניהולם ומתן פתרונות וטכנולוגיות, שיביאו לתועלות עסקיות ללקוחות, ספקים, עובדים ובעלי מניות, תוך מתן תשואה בביצוע חסר פשרות, מקצועי, חדשני וממוקד ביעדים ותוך נגישות וזמינות בפרסיה ארצית'. לצד זה, יש את מה שתמיד אומרים עלי 'אורית תהפוך עולמות בשבילך'. אז חלק מהחזון הוא להפוך עולמות בשביל הלקוחות שלנו".

להפוך עולמות עבור הלקוחות

אני אוהבת את הקשר עם הלקוחות: "את זה שאנחנו עוזרים ללקוחות לפתור את הבעיות שלהם. אנחנו תמיד אומרים: 'אנחנו השותפים שלכם, למילוי הצרכים שלכם - תדברו איתנו, תתייעצו איתנו ואנחנו נעבוד איתכם כדי לאתר את הפתרון. למשל, מקרה של משפחה במצוקה שצריכה עזרה של מטפלת להורים הקשישים, אנחנו אלה שמוציאים את המטפל. אני מחוברת להעסקת אנשים עם מוגבלויות ומוצאת עבורם מקומות עבודה. בשנה האחרונה הצורך בעזרה ובפתרונות יצירתיים התחזק ואני נהנית להיות גורם מעסיק מאוד גדול במדינת ישראל".

הישג מקצועי שהוא גם אישי: "עולם הטיפול בקשישים נחשב קשה ומורכב גם מבחינת אופי ואופן הטיפול, המערך הלוגיסטי המסובך, גיוס העובדים ועוד. 'תיגבור אינטגרטור' הינה חטיבה המשלבת את כלל השיירות המוענקים על-ידי קבוצת תיגבור. הפעילות של החטיבה מחברת את הניסיון, הידע והיכולות המקצועיות, שמוטמעות ומיושמות בתיגבור זה מכבר, ובזכות השילובים היצירתיים מתקבל ערך מוסף ללקוחות. ניתן לתת המון דוגמאות ואני בוחרת להציף את הקהילות התומכות לקשישים ולנכים, שמהווה מעין בית אבות וירטואלי. המטופלים מקבלים לחצן מצוקה, שירותי ביקור רופא, מפעילה חברתית, ולמעשה - מעטפת שלמה בבית. אני מאוד גאה בשירות הזה".

מנטורית גם עבור צעירות

מנהיגות נשית: אני באה מבית מאוד מיוחה. אימא שלי הקימה את תיגבור ותמיד אמרה: 'לכי אחרי החלום'. בהרבה פורומים עסקיים אני האשה היחידה בחדר. נשים צריכות לרצות להיות מנהלות ואני מייצגת 'תילחמנה על זה, תנהלו את הזמן כדי להספיק להגשים'. בתיגבור עובדות הרבה מנהלות ואני מנטורית גם עבור צעירות שאני פוגשת במיני הזדמנויות. אני מקדישה להן זמן בשמחה. מבחינתן, זו תרומה לדור הבא".

סוד הקריירה הניהולית: "כישורים, השכלה וכישרון זה נהדר, אך גם צריך לרצות להיות המנהלת. המשמעות היא, בין היתר, להתמודד עם ביקורת, לקיחת אחריות, להקשיב לסובבים, להיקשר לעובדים וכל הזמן ללמוד. אפשר גם ליידע את החברים והמנהלים בסביבת העבודה שאת שואפת להגיע לתפקידי ניהול ולשם את מכוונת. כמנהלת הנתפשת תחרותית אני מייצגת: 'שאלי את עצמך איפה תרצי להיות? תגדירי כדי שיהיה מניע אישי'".

עבודה בזמן קורונה: "עברנו לעבודה בזום, בקפסולות, במטרה להמשיך להעניק שירותים ללקוחותינו השונים. אחת החזקות שלי כמנכ"ל היא גמישות ומהירות התגובה למצב ויצירת שיה עם המנהלים והעובדים. עם זאת, כל יום אנחנו בוחרים את עצמנו מחדש. הקורונה הוכיחה לנו שחברת תיגבור היא הפתרון לשעת חירום, גם בתחומים כגון מערך שירותים בקהילה, ראגה לקשישים או אבטחה שוטפת למוסדות, שמור פעלים במצבי חירום וכן במתן מענה ללקוחות הקצה בכל תקופה ולכל דרישה".

רשת תמיכה למנהלים: "תחושות מתעצמות במצבים קיצוניים, ובשנה האחרונה מאז פרצה המגפה, רבים נתונים בתא-לחץ. כל אחד עם המשא האישי שלו. התאווירות הפכה לנרתי. כמנהלת, הרגשתי צורך להעניק רשת תמיכה לעובדים ולמנהלים - אני חושבת שהתמודדנו עם זה בהצלחה".

היתרון של ישיבות בזום: "הסתגלנו די מהר למודל וגילינו את ההיבטים החיוביים שבו. לדוגמה, הזרמן לי להכיר אנשים שאלמלא התקשורת מרחוק יתכן ולא הייתי מכירה. לתיגבור כ- 40 סניפים בכל הארץ והגעה לישיבות במטה מצריכה נסיעה ארוכה עבור נושאי תפקידים רבים בקבוצה. לכן, חלה מעין השטחה של ההירארכיה הארגונית והתחזקה רוח הצוות. בשורה התחתונה, החדשנות הטכנולוגית אפשרה לי להכיר יותר עובדים בתוך הארגון".

העתיד והחזון

חליית אריך הוא מאוד בעייתי: "מצד אחד זה יוצר אצל אנשים איוושהי רשת ביטחון ואני יכולה להבין את השקט הנפשי שזה מייצר, אבל הבעיה מחריפה כשקשה לחזור לשגרת עבודה: שעת יקיצה, סדר יום, קשרים עם קולגות והתערבנות ענפית ומקצועית מתמדת, שהיא צו השעה בעולם תחרותי. מבחינה פיננסית ההפסדים מצטברים לטווח הארוך. המדינה הייתה צריכה לדאוג למורלים גמישים, שיחזירו אנשים לעבודה וליצרנות אפילו לתקופה קצרה, מבלי לאבד את רשת הביטחון".

אנשים צריכים ללמוד להשתנות: "העתיד בפתח. מקצועות משתנים וחברות מתפתחות וגם אנחנו שהתחלנו בשירותי גיוס וכוח אדם, עברנו לשירותים בקהילה, סיעוד, ומשם לתחום השמירה והאבטחה. טכנולוגיה וגלובליזציה משיפיעות על עולם העבודה ויש לקבל את השינויים באהבה, ובהתאם לפתח כל הזמן את הכישורים האישיים והמיומנויות המקצועיות. אלה שמתקשים בכך עלולים להיוותר מאחור".

ארגון מדבר הוא ארגון לומד: "אני תמיד

צילום: ביטן מורג

שם ומשפחה: אורית בנבנישתי.

מצב משפחתי: נשואה + 2.

השכלה: תואר ראשון ושני בסטטיסטיקה, שניהם מאוניברסיטת תל-אביב. תואר ראשון ושני במשפטים, שניהם מהקריה האקדמית אונו.

מגורים: רמת אביב, תל-אביב.

תפקיד: מנכ"לית ובעלים של קבוצת תיגבור.

"לשוק הנדל"ן הישראלי יש חיסון נגד קורונה"

לפני 25 שנה דניאלה פז ארוז הקימה את חברת פז כלכלה והנדסה והפכה אותה לחברת ייעוץ הנדל"ן המובילה בארץ, המספקת ייעוץ למשרדי הממשלה, לרשויות המקומיות ולמגזר העסקי בתחומי הדיור והתשתיות. למעשה, היא אחת הנשים המשפיעות על חייהם של אזרחי ישראל - מבלי שהתמודדה אי פעם על תפקיד ציבורי | אסף לבנון

פז כלכלה והנדסה: "חברה ייחודית במשק הישראלי בשל מגוון התחומים שזאנחנו עוסקים בהם. השילוב בין תחום הייעוץ הכלכלי, העיסוק השמאי והעיסוק בתחום ההנדסה והתכנון מאפשר לנו לתת ללקוחות שלנו ערך מוסף, כי בכל תחום הם מקבלים כעסקת חבילה את הדירע הרכ שנצבר אצלנו בכל התחומים הנוספים. בתחילת הדרך החברה התמקדה בתחום הפיקוח הפיננסי וניהול פרויקטים, לאחר מכן הרחבנו את תחומי הפעילות לשמאות לתכנון ולייעוץ נדל"ן. היום פז כלכלה והנדסה מעסיקה 75 עובדים ונחשבת לחברת ייעוץ הנדל"ן הגדולה בישראל. אנחנו מייצעים למשרדי ממשלה, לרשויות מקומיות וכמובן למגזר העסקי והבנקאי."

סוד ההצלחה הוא ההון האנושי: "עולם הייעוץ נשען על אנשים ומירב האנרגיות וההשקעה שלנו מופנות לבחירת ושימור עובדים ראויים, מוכשרים ובעלי מוטיבציה. אנחנו משקיעים רבות בהכשרת העובדים, גיוון תחומי העיסוק שלהם וכמובן בכל היבטי הרווחה וחשוב לנו לשמור על קשר גם עם עובדים שעברו הלאה. אני יכולה לומר בגאווה שהעובדים שסיימו את עבודתם בפז לאורך 25 שנותיה ממשיכים להיות לקוחות וקולגות שלנו עד היום."

שמחה שנפל בחלקי: "ליהנות כל יום מהעשייה ולהמשיך ללמוד ולהתפתח גם אחרי 30 שנה של עיסוק במקצוע. אני מעריכה את המזל שנפל בחלקי ולא רואה את זה כמובן מאליי. מאחלת לכל גבר או אישה לא לוותר על השאיפות והחלומות ולהתמיד עם התשוקה, אשר תהיה יותר חזקה מכל דעה קדומה."

שוק הבנייה למגורים נותר יציב

השפעת הקורונה על שוק הנדל"ן: "לשוק הנדל"ן הישראלי יש חיסון נגד קורונה. הביקושים הקשיחים לנדל"ן בישראל כתוצאה מהגידול המתמיד באוכלוסייה לא הושפעו מהמשבר, ושוק הבנייה למגורים נותר יציב גם בתקופת המשבר. אמנם בתחילת המשבר היתה עצירה בעסקאות לרכישת דירות, אבל עצירה זאת היתה זמנית ומאז חודש יוני אנו עדים להתאוששות בעסקאות לרכישת דירות חדשות ולנטילת משכנתאות, כאשר היקף העסקאות החודשי מגיע לשיאים חדשים. הפחתת מס הרכישה למשקיעים ל-5% תרמה את חלקה והמשקיעים חזרו לשוק הדירות. גם ההחלטה של בנק ישראל, לבטל את המגבלה על נטילת משכנתאות בריבית פריים, תתרום בוודאי להגדלת הביקושים. במקביל, התחלות הבנייה נמצאות במגמת ירידה, מה שמעלה את החשש למחסור בדירות באזורי הביקוש שיגורר עליית מחירים."

המטרו ישפיע דרמטית על הנדל"ן

ההזדמנויות נגזרות מתוכנית המטרו: "משרדנו משמש כיועץ כלי למשרד האוצר בתוכנית המטרו ואחרי שנים של התעמקות ומחקרים שערכנו בנושא אני יכולה להגיד למשקיעים, שההזדמנויות בשוק הנדל"ן הישראלי כיום נגזרות מתוכנית המטרו ותמ"א-70 (תוכנית המתאר הארצית למרחב מערכת המטרו במטרופולין תל-אביב). תמ"א 70 תקבע היקף זכויות נרחב סביב מעל 100 התחנות העתידיות וכל משקיע שחושב היום על השקעה במסחה, תעסוקה ומגורים רצוי שיברר היכן תעבור תחנת המ"טרו הקרובה. בכל הערים הגדולות בעולם פיתוח הנדל"ן מתרכז סביב תחנות המטרו. לדוגמה, בוושינגטון 80% מהפיתוח הנדל"ני נמצא ברדיוס של קילומטר מתחנות המטרו."

"מבחינת השקעה במגורים, כראיות ההשקעה עולה ככל שהמרחק מתל-אביב גדול יותר. כלומר, כיום כדאי יותר להשקיע בדירה הממוקמת ליד תחנת מטרו עתידית ברעננה, רמלה או נס ציונה מאשר השקעה במגורים ליד תחנה בתוך תל-אביב, שכן הסיכוי לעליית הערך גבוהה יותר ככל שהמטרו מקצר את זמן הנסיעה ללב המטרופולין."

השימוש ברכב הפרטי כיום ייעלם בעתיד: "השילוב של פיתוח התחבורה הציבורית, פיתוח תחבורה שיתופית וכניסת הרכבים האוטונומיים לשוק יפחיתו את השימוש ברכב פרטי ולכן יהיה צורך בפחות חניות פרטיות מתחת לבתים. אין טעם לבנות חניונים ענקיים ויקרים מתחת לבנייני מגורים, אשר מעלים את מחירי הדירות והם לא ידרשו כשכלי הרכב הפרטיים יפחתו או אפילו ייעלמו בטווח של שני עשורים מהיום. מוסדות התכנון צריכים לתת מענה לתקופת הביניים ברמות חניונים ציבוריים, או פתרונות זמניים אחרים."

כניסה לשוק השכירות לטווח ארוך: "ממליצה מאוד ליוזמים לבחון זאת. אחת ההשפעות ארוכות הטווח של הקורונה היא החשש של זוגות צעירים להתחייבות ארוכת שנים למשכנתא והעדפה של פתרון של שכירות לטווח ארוך. אנחנו מייצעים היום לחברת 'דירה להשכיר', לקרנות ריט וליזמים שנכנסים לתחום באמצעות החוק לעידוד השקעות הון, וניכר כי יש יותר ויותר עניין בתחום. שנת 2021 בהחלט תוכל להיחשב כשנת המפנה בתחום השכירות ארוכת הטווח הקונצרנית."

"כל אדם צריך ללכת עם התשוקה שלו"

אישה בין גברים: "בשום שלב בחיי לא ייחסתי חשיבות למגדר ולא שאפתי להוכיח שאני שווה לגברים. מבחינתי לא היה מקום להשוואה מגדרית. השאיפה שלי תמיד היתה למצוינות, להיות הכי טובה. בצבא אתגר אותי להיות קצינת מבצעים ביחידת שטח והתנדבתי לקורס הראשון של קצינות מבצעים, אשר שובצו ביחידות קרביות, ושירתי כקצינת מבצעים ראשונה בגולני. אחרי הלימודים התחלתי את דרכי המקצועית כשכירה במשרד שעסק בניהול ופיקוח הנדסי ותוך שנים ספורות פרשתי והקמתי לבר את 'פז כלכלה והנדסה' אותה אני מנהלת עד היום."

איפה אבא?: "בתחילת הדרך לקוחות היו מגיעים למשרד ושואלים אותי: 'איפה אבא?'. הם ציפו שהבעלים של המשרד יהיה גבר מבוגר ולא האישה הצעירה שישבה מולם ועסקה בתחום שנחשב לגברי. אבל אחרי מספר דקות של שיח מקצועי המגדר והגיל הפך ללא רלוונטי. לכן המסר שלי לנשים צעירות הוא לא להתייחס לסטריאוטיפים של מקצועות נשיים וגבריים. עצם העיסוק בזה חוסם נשים וגם גברים להגשים חלומות. כל אדם צריך ללכת עם התשוקה שלו, ללמוד, להתמקצע, להתמיד ולא להרפות עד שהוא יגיע למקום שבו הוא רוצה להיות."

שם ומשפחה:
דניאלה פז ארוז.
מצב משפחתי: אמא ל-3 בנות.

מקום מגורים: חופית.
תפקיד: מנכ"לית ובעלים של חברת פז כלכלה והנדסה.
השכלה: בעלת תואר ראשון (בהצטיינות) בכלכלה וניהול ומוסמכת במינהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב ושמאית מקרקעין.
תחביבים: סקיפריט חובבת שיט, ספורט ימי וכל מה שקשור בים.

צילום: איתן טל

"כדי להצליח בנדל"ן סיגלתי תכונות המזוהות כגבריות"

אחרי שעזבה את משרתה הקודמת כשכירה והפכה לעצמאית, מספרת עו"ד שירן בן עזרא, מומחית בנדל"ן ובמימון, מה הביא אותה לעשות צעד דרמטי נוסף בעיצומו של משבר הקורונה ולהתמזג עם משרד גדול יותר. וגם - האהבה החדשה שמצאה בזמן הסגרים | גליה היפש

מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

תחזית מקצועית: "מבחינת הפגיעה שהם ספגו בקורונה, הלקוחות שלי נחלקים לשניים: המשקיעים הפרטיים הגדולים נוילים מאוד ולכן יכלו לצלוח אותו, והיוזמים למגורים גם נפגעו פחות כי השוק שלהם נהנה מביקוש קשיח והמחירים בו כמעט שלא הושפעו: לעומת זאת, השחקנים בתחום המשרדים ניצבו בפני תקורות והוצאות תפעול מאוד גבוהות, בעיקר בזמן הסגרים. אני לא מאוד אופטימית לגבי השוק שלהם, בעיקר לאור הביקוש הרועך וכשרואים מאות אלפי מ"ר משרדים שנמצאים כיום בשלבי הקמה".

התיקים שעושים לי את זה: "שלא במפתיע אולי, העבודה שמביאה לי הכי הרבה סיפוק לאו דווקא קשורה לפרויקטים גדולים, או לתיקים של מיליונים. לאחרונה למשל, טיפולי ברכישה קרקעות בצפון הארץ עבור עמותה מסוימת לצורך נטיעת עצי זית. כל הכנסות העמותה הן קורש לעזרה לאנשים שזקוקים לסיוע בכל תחומי החיים ושידם אינה משגת, דברים שלנו כיום נראים כל כך טריוויאליים. תיק נוסף היה עריכת הסכם מול עיריית צפת לצורך הקמת בית 'יד לבנים' לצורך הנצחת חללי מערכות ישראל של אזור צפת והסביבה, על מנת שיהיה מקום עלייה לרגל למשפחותיהם ולתיירי שמגיעים לסביבה. אני שמחה ומאושרת שיש אנשים שיש להם כסף לתרום למען המדינה. זה עושה טוב ללב לנשמה, וכמובן לאנשים שזקוקים לכך".

ייעוץ משפטי פרט-בזמן: "לעמותות אחינועם, הפועלת לשוויון הזדמנויות ולהנצחת חללי מערכות ישראל. אני גם מסייעת בגיוס תרומות לעמותה לקידום חינוך ת"א-יפו, מעורבת בפעילות עמותת הידירים של בית החולים שניידר לילדים ושל בית החולים רמב"ם בחיפה. מבחינתי, אין ריגוש גדול יותר מלהירתם לעזרתם של החלשים בחברה".

יודעת להילחם עבור לקוחותיה

הערה מתקנת לנשים: "חשוב לתת לנשים אפשרות וקרקע בטוחה ליוזם ולפעול לבה להיות בפרונט ולא רק עזר כנגד. עם זאת, אני לא חושבת שצריך לצאת בהכרזות מיותרות, שיוצרות, ואולי אפילו מנצחות, הברלים ופערם. מקצוע עריכת הדין הוא כבר מומן לא מקצוע גברי כפי שהיה בעבר, ובכל מקרה עדיף שבעולם העבודה לא ידברו על גברים או נשים, אלא על בני אדם".

האתגרים באישה בעולם הנדל"ן: "אישה בעולמות משפט הנדל"ן והמסחר היא דמות בודדה מאוד. ספציפית בתחומים אלה, רוב העשייה עדיין מובלת ומנוהלת על-ידי גברים. כדי להצליח בעבודה השוטפת מול חברות יזמיות, קרנות חוץ-בנקאיות ורשויות מקומיות, נאלצתי לא פעם לסגל ולהפגין אס-רטיביות ודומיננטיות - תכונות המזוהות כגבריות. כנראה אני עושה את זה בהצלחה, כי אותם גורמים מכירים אותי כמי שיודעת להילחם עבור לקוחותיה ולהשיג את מבוקשם. עם זאת, בשנים האחרונות אני כן מזהה התחזקות כלשהי של איכויות 'נשיות' בתחומים האלה, כמו רכות, הכלה וקשב".

קורונה ואהבה: "בזכות הקורונה גיליתי את אהבתי למטבח. כיום אני בקיאה בבלוגים של אוכל ובספרי מתכונים. אם לפני הקורונה הייתי מבלה במטבח 20 דקות ביום, היום זה כבר ארבע שעות ביום. כן, זה מתבטא גם בכמה קילוגרמים שלא היו שם קודם".

דמות נשית מעוררת השראה: "מרגרט תאצ'ר. אישה חכמה ונועזת שהבינה היטב את החיים ואת המציאות. משפט אחד שהיא אמרה הוא מוטו בשבילי: 'להיות חזקה זה כמו להיות ליידי. אם את צריכה להסביר לאנשים שאת כזו, אז את לא כזו'".

חלום לעתיד: "אני עדיין מפנטזת שיום אחד יהיה לי מכון משלי ליוגה ופילאטיס ובכלל לעסוק בתחום ה-Wellness".

בלי פרוטקציות: "אני באה מבית ישראלי טיפוסי בעכו. בת להורים יוצאי מרוקו שגידלו אותי על טהרת ההומניזם והאהבה לעמל ולעבודה קשה. לא הייתי מצטיינת דקאן ולא נולדתי לתחום. אף אחד לא פתח בעבורי דלתות. הגעתי למקומי כיום אך ורק הודות לנחישות, התמדה ורצון בוער להתעלות ולשבור שיאים אישיים".
מותך שלא לשמה: "אף פעם לא חלמתי להיות עורכת דין דווקא. מה שעניין אותי היה בעיקר הישרדות כלכלית ופרנסה, ולכן מייד אחרי השירות הצבאי הלכתי ללמוד את המקצוע. על הדרך התאהבתי בו, ובפרט בתחום הנדל"ן".
עצמאית בשטח: "לאחר שעברתי כעורכת דין שכירה במחלקת מקרקעין במשרד גדול, החלטתי לקפוץ למים העמוקים ולצאת לעצמאות. ייסדתי את משרד שירן בן עזרא ושות' - משרד בוטיק מוביל בתחום הנדל"ן, תכנון ובנייה, ליי-טיגציה ומשפט אזרחי-מסחרי. המשרד מנה 13 עורכי דין. ליוויתי ואני עדיין מלווה עשרות חב'רות יזמיות וקבלניות, גופים ציבוריים, קבוצת רכישה ומשקיעים בעסקאות מקרקעין מורכבות ובמיוזמי ענק למגורים ומשרדים".

ראיית הנולד: "המגעים למיזוג עם שות' פיי החדשים - משרד עו"ד הנטר פנחס, זריהן - והמעבר למשרדיהם בשד' רוטשילד בת"א, החלו כבר לפני כשנתיים, כשחיפשתי מקצו-ענים ללמוד מהם תחומים חדשים וכך להציע ללקוחותיי שירות טוב ושלם יותר. מבחינתי, הסגר הראשון באפריל חיסל את כל ההיסוסים והספקות, שכן היה לי ברור שמשרדים קטנים ובינוניים יתקשו לעמוד בהתחייבויות הכספיות השוטפות בזמן משבר. היה גם ברור שהמשבר ידפוק קודם כל על דלתות עסקי הנדל"ן".

יתרונות המיזוג עם משרד גדול: "המהלך הזה הוריד מכתפיי עול עצום של דאגה לשכ"רות ולהוצאות שיש לכל עצמאי. כתוצאה מכך, כיום אני יכולה להתמקד בעבודה המשפטית, פיתוח עסקי נטו ובמתן רוחבי, עסקי-משפט, ללקוחותיי הקיימים והחדשים".

אקלים ממוזג: "אף שהמשרד החדש גדול יחסית - אנחנו מונים 25 עובדים - אני מקפידה לשמור על הציביון הייחודי של המשרד המקורי שלי, בעיקר בכל הקשור ליחס האישי שאנחנו מעניקים ללקוחות. ארבעת השותפים החדשים, גברים כולם, קיבלו אותי בחום ומאוד מעריכים את הידע והניסיון שהבאתי איתי בתחום הנדל"ן. הם אמרו לי: 'את עכשיו אחת משלנו', ואני אכן מרגישה בבית".

צילום: איתן טל

שם ומשפחה: עו"ד שירן בן עזרא.

גיל ומצב משפחתי: 40, בזוגיות.

מגורים: תל-אביב.

השכלה: תואר ראשון במשפטים במכללה האקדמית נתניה;

תואר שני במשפט מסחרי מאוניברסיטת תל-אביב בשיתוף עם אוניברסיטת ברקלי, קליפורניה. עובדת על תעודת הנוטריון.

תפקיד: שותפה במשרד עו"ד הנטר, פנחס, זריהן, בן עזרא ושות', העוסק בתחום האזרחי-מסחרי בינ"ל, מיוזגים ורכישות, ליטיגציה מסחרית ומנהלת בו את מחלקת הנדל"ן והמימון.

תחביבים: פילאטיס וריצה, טיולי טבע, תערוכות אומנות ומוזיאונים.

מגייסת עובדים גם בזמן קורונה

מיכל דן-הראל, מנכ"לית Manpower ישראל, לא הפסיקה לעבוד לרגע בתקופת הקורונה ומשבר התעסוקה הגדול במשק: מתמיכה במעסיקים, שנדרשו להתאים את מצבת כוח האדם שלהם למציאות המשתנה, ועד הכוונת מועמדים לעבודה לתפקידים שלא חשבו עליהם קודם לכן | גליה היפש

צילום: איתן טל

החוויה החדשה של עבודה מהבית – שמונה מתוך עשרה עובדים חרשים רוצים לשפר בעתיד את האיוון בין בית למשפחה. 43% מהעובדים, כך לפי סקר שערכנו, חושבים שכעת זו תקופה טובה לעשות שינוי בתמהיל בין בית למשפחה ולא לעבוד במשרד כל השבוע, אלא חלק מהשבוע בבית וחלק מהמשרד.

החסמים שעומדים בדרכן של נשים

פגיעת הקורונה בתעסוקת נשים: "לנשים יש ייצוג יתר בענפים שפגיעתה של מגפת הקורונה הייתה קשה יותר – הארחה, לינה ושירותי מזון, תפקידים מנהליים בשירותים עסקיים, פקידות בתחומי האומנות והבידור – ולכן הפגיעה בהן הייתה גדולה יותר מאשר בגברים".

קשיים באישה בדרך לתפקיד: "לא נתקלתי בקשיים ברכי לתפקיד בגלל היותי אישה. למולי צמחתי בחברה ששמה בראש סדר העדיפויות שלה שוויון ואי אפליה מגדרית. אולם מפעילות ארוכת השנים בשוק העבודה אני יכולה להעיד שזה אינו המצב באופן כללי בשוק. בהחלט יש חסמים העומדים אל מול נשים. חלקם מגיעים מדעות קדומות, וחלקם מהעובדה שעדיין במרבית המשפחות האישה היא זו שלוקחת חלק משמעותי יותר בנטל הטיפול בבית ובילדים. הן נמנעות מלהתמודד על תפקידים בכירים שדורשים יותר שעות ועומס עבודה גדול יותר, מכיוון שהן מתקשות לעשות גם וגם".

העדפה מתקנת לנשים: "פחות מתחברת לכן, מכיוון שבסופו של דבר כוח אדם מתאים הוא הבסיס להצלחה של כל חברה. כשאתה מגייס אדם לתפקיד, אתה רוצה את האדם הנכון ביותר שיסייע לך להצלחה. לכן, לגייס נשים רק מתוך העדפה מתקנת זה לא פתרון שעובד. מנגד, נשים הן עובדות מדהימות עם יכולות גבוהות ויש להן תרומה משמעותית לכל תפקיד. לכן אני מאמינה שהשינוי צריך להיעשות באופי העבודה. יש ליצור דרכי עבודה המאפשרות את הגמישות הנדרשת בין דרישות העבודה לחיים הפרטיים. אני חושבת שהקורונה בהחלט עשתה Fast Forward לתהליכים מסוג זה. רוב המנהלות אצלנו בחברה הן נשים, אך זה לא נעשה מתוך העדפה מתקנת. אני אוהבת להעסיק גם נשים וגם גברים, ותמיד חותרת להעסיק את האדם המתאים ביותר למשרה – רק צריך לוודא שלכולם יש הזדמנות שווה אמיתית".

שם ומשפחה: מיכל דן-הראל.
תפקיד: מנכ"לית חברת Manpower ישראל.
גיל ומצב משפחתי: 47, נשואה+2.
מקום מגורים: רמת השרון.
השכלה: תואר במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, מוסמכת כעורכת דין.
תחביבים: קריאה ומוסיקה.

הדרך לתפקיד המנכ"לית: "התחלתי לעבוד ב-Manpower כמדריכת תוכנה, במקביל ללימודי המשפטים. עם הזמן התקדמתי לניהול התחום. בתום לימודי המשפטים, התמחיתי בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, אך מידי יום, בשלוש אחר הצהריים, כשסיימתי את ההתמחות, חזרתי לעבוד ב-Manpower עד שמונה בערב. הבנתי שעבודה עם אנשים מייצרת עבורי אנרגיה והתחדשות. בתום ההתמחות עסקתי בליבת העשייה של משאבי האנוש. בהמשך ניהלתי את אחת מחברות הבת, Manpower Care, העוסקת בעולמות הסיעוד, וב-2013 מוניתי למנכ"לית Manpower ישראל".

עולם התעסוקה החדש: "Manpower היא החברה הגדולה בישראל לכל נושא פתרונות עבודה מתקדמים בתחום משאבי האנוש, עם מחזור מכירות שנתי של כמיליארד וחצי שקלים. היא מעסיקה 500 עובדי מטה וכ-12 אלף עובדים אצל לקוחותיה. מידי שנה מאתרת החברה עבודה חדשה לכ-30 אלף עובדים. המטרה שלנו היא לעזור ללקוחות להתמודד עם העידן החדש בתחום התעסוקה. למשל, איך להפוך למעסיק מועדף, איך לייצר סביבת עבודה פרודוקטיבית, איך מזהים טאלנטים, איך בונים מסלולי קריירה, מה עושים כשנפרדים מהעובדים, כל מה שקשור ללייף סייקל של העובד בתוך הארגון".

השליחות בתקופת הקורונה: "אישית עבדתי באופן מלא בכל התקופה. אחת מחברות הבת שלנו, Manpower Care, היא חברה חיונית מאחר והיא עוסקת בטיפול סיעודי בקשישים, והתפקוד שלה בתקופה הזו היה הרבה יותר משמעותי מאשר בשגרה. גם העובדה שאנו דואגים למקומות פרנסה ותעסוקה בכל המגזרים בתקופה של אי ודאות כלכלית גרמה לנו להרגיש תחושת שליחות גדולה יותר".

אופטימיות: "אני מאמינה שאם אתה יכול לדמיין משהו, אתה יכול לממש אותו. כל מה שאנחנו זקוקים לו הוא אדם שיאמין בנו ושנאחזו נאמין בעצמנו – כששני אלה קיימים, ההצלחה היא רק עניין של זמן".

חזרה לרמת הביקושים טרום המשבר

שינויים בביקוש לעובדים: "עם הסגר הראשון, המשק עבר טלטלה והעסקים התכנסו לתוך עצמם. נוצרה אי ודאות גדולה מאוד וכל הגיוסים הוקפאו בבת אחת. חלק גדול מהמעסיקים שלחו כמות גדולה של עובדים לחל"ת. אט-אט המעסיקים למדו להתמודד עם המציאות החדשה ולהתאים את אופן הפעילות, סוגי השירותים שהם מציעים ותהליכי העבודה לעולם שבו יש קורונה ונדרש ריחוק חברתי. אנחנו חלק הארי של העסקים נפגע בצורה כזו או אחרת, אך לאחר ההתרסקות הגדולה של מרץ-אפריל 2020 ניתן לראות שהעסקים מתחילים לבנות את עצמם מחדש. אנחנו עדיין לא נמצאים ברמת הביקושים לעובדים כפי שהייתה טרום המשבר הקורונה, אך יש צמיחה ברורה לעין. אנו מעריכים שבכרעון השלישי של 2021 נתקרב להיקף ביקושים כפי שהיה טרום משבר הקורונה".

מלמדים לקורות להתמודד עם מציאות חדשה: "ליווינו בתקופה הזו את המעסיקים כדי לעזור להם להתאים את גודל ואופי מצבת כוח האדם בהתאם למציאות המשתנה. חלקם מצאו את עצמם עם עובדים קיימים שלא היו להם כלים וידע כדי לתת שירות בפלטפורמות חדשות, חלקם מצאו את עצמם עם עובדים ללא תעסוקה. Manpower לימדה אותם כיצד להתמודד. את המועמדים למשרות חדשות שעמדו בפני שוקת שבורה של הזדמנויות ליווינו בצורה אחרת – סייענו לחלקם לקבל החלטה על שינוי בקריירה, בין אם זמני או קבוע. עזרנו להם לקבל החלטות נכונות, לאתר ולהתקבל למגוון עבודות קצת שונות מאלה שהיו ניגשים אליהן בתקופה אחרת".

מחפשים מקום עבודה יציב: "אחד הגורמים שלפני הקורונה זכה לחשיבות מועטה מצד המועמדים לעבודה הוא מידת היציבות של מקום העבודה והוודאות שהוא ימשיך להתקיים ולהציע להם פרנסה לאורך זמן. לאחר הקורונה הנושא הזה זינק לראש סדר העדיפויות. בנוסף, בעקבות

מימון נדל"ני לבניית ארץ-ישראל

איילת רוסק, מנכ"לית ובעלת מניות בחברת "מכלול מימון וליווי להתחדשות עירונית", הקימה יחד עם שותפיה את החברה במטרה לאפשר מימון חוץ-בנקאי נגיש וגמיש יותר ליוזמים וקבלנים בפרויקטי בנייה למגורים והתחדשות עירונית. דווקא בתקופת הקורונה היקף הפעילות של החברה התעצם משמעותית | גליה היפש

תנופת צמיחה: "המימון לפרויקטים ליוזמים וקבלנים ניתן על-ידי מכלול בשותפות עם חברת כלל ביטוח ופיננסים המעניקה חבילת מימון הכוללת את כל מרכיבי המימון הנחוצים ליוזמים בתחום הבנייה למגורים, לרבות השלמת הון, אשראי בכיר ועדכויות חוק מכה. עד כה היקף פעילות האשראי אליו הגענו הינו מיליארדי שקלים הפרוסים על למעלה מ-150 פרויקטים, מהקרויות ועד אשרור".

מחנכים את השוק: "האתגר הגדול ביותר שלי הוא להביא לקוחות חדשים, מכיוון שזהו סוג של חינוך שוק – להראות ללקוחות שיש אלטרנטיבה לבנקים, ברגע שפתחנו פעילות עם לקוח ובגלל הקשר האישי מול הלקוח, סביר מאוד שניתן לו מענה גם לעסקאות הבאות שלו".

תקופה של הזדמנויות

מימון בזמן קורונה: "משבר הקורונה היווה תקופה טובה מאוד עבורנו, מכיוון שבאירוע כה משמעותי, המערכת הבנקאית עוצרת פעילות כמעט לגמרי ובודקת את עצמה. בחודשי הקורונה הראשונים המערכת הבנקאית עצרה כמעט לגמרי מתן אישורים לעסקאות נדל"ן חדשות, ויוזמים שעברו מול הבנקים נתקלו בפחות גמישות. במכלול, לעומת זאת, המשכנו לאשר ולממן עסקאות חדשות וקיימות, תוך התאמת התנאים לתוספת הסיכון. קיי בלנו החלטה אסטרטגית, שדווקא בימים קשים כאלה אנחנו מאמינים בשוק ורוצים לפתח פעילות ולהוות בית ליוזמים. תקופת הקורונה הייתה תקופה של הזדמנויות ובמהלך התקופה הגברנו את הפעילות, הענקנו יותר אשראי גם לקבלנים ויוזמים גדולים לרבות חברות ציבוריות שעברו בעבר בעיקר מול הבנקים ומטעמי יעילות החליטו לעבור למימון חוץ בנקאי וכך הצלחנו להגדיל את היקפי הפעילות שלנו בענף".

העתיד טמון בהתחדשות עירונית: "התחלות הבנייה בישראל הן בשפל חסר תקדים, יש מחסור בהיצע קרקעות ותהליכי אישור התוכניות הם איטיים מאוד. לכן מחירי הדיור עדיין עולים. על אף שיש עננה סביב עתיד התמ"א, פרויקטי התחדשות עירונית יקבלו היתרים גם אם יקראו לכך בשם אחר. עתיד דות הקרקע של מרכז הארץ טמונות בהתחדשות עירונית, בעיקר פינוי-בינוי והריסת מתחמים, והיכן שלא ניתן לעשות זאת – יהיו פרויקטי תמ"א כאלה או אחרים, כי הבניינים אכן זקוקים לחיזוק ולתוספת של יחידות דיור".

"להיות הכי טובה במה שאני עושה"

קודם כל להיות בן אדם: "זו התפיסה הניהולית שלי. החשוב ביותר הוא לדעת לתת יחס אישי טוב לכולם, החל מהשומר בחניון והמנקה בבניין, עובר לעובדים ועד ללקוחות. נכון שעסקים הם חשובים מאוד, אבל הם לא יצליחו ללא היחס הטוב לאנשים והקשר הבין-אישי".

אישה בעולם מימון הנדל"ן: "נכון שזהו תחום שיש בו יותר גברים מנשים, אך מעולם לא הרגשתי שזה פוגע במעמדי ולא נתקלתי בתקרת זכוכית. השתדלתי להיות הכי טובה במה שאני עושה. אני מאמינה בעשייה טובה, תוך ראיית האחר, צניעות, ענווה ועין טובה. מי שפועל בצורה כזו יכול להגיע להישגים טובים מאוד".

דמות מעוררת השראה: "סא"ל עמנואל מורנו ז"ל, אדם פורץ דרך שנהרג בפעילות מבצעית במלחמת לבנון השנייה. היה איש של צניעות וענווה ואהבת הארץ ואלה ערכים שחשובים לי מאוד. כדמות נשית מעוררת השראה אני מתבוננת על אימא שלי, שעלתה לארץ כילדה מתימן, יתומה מאב, ולמרות נתוני פתיחה לא פשוטים, בנתה בית לתפארת. תמיד אני אומרת שאני דור שני לאנשים שעוסקים בנדל"ן, כי אמי עבדה בטאבו בפ"ת ואבי בחברת עמיגור. היא מעולם לא ויתרה וממנה למדתי שהבית הוא הדבר החשוב ביותר בחיים, עוגן ואי של שפיות, וכי הכל מתחיל בבית. בעלי הוא החבר הטוב ביותר שלי, שותף אמיתי לעשייה, כך גם הילדים וכלתי. אימא שלי החדירה בי את ההבנה שהבית הוא הבסיס ומכאן צומחים".

תומכת בבניית ארץ ישראל: "הקשר שלי לנדל"ן החל ב-1993, כאשר הגעתי לבנק ארנים ככלכלנית במחלקת ליווי פרויקטים בסקטור הנדל"ן. עזבתי את הבנק לאחר 13 שנה שבהן גם ניהלתי את המחלקה. אני אוהבת מאוד את תחום הנדל"ן, הוא יצירתי ומעניק לי תחושת שליחות: אני מרגישה שאני מקדמת ותומכת בבניית ארץ-ישראל. בתחילת 2007 עברתי לבנק ירושלים, שם ניהלתי את סקטור ליווי הבנייה, עם פריצות דרך רבות, כמו חלוציות במימון פרויקטים של התחדשות עירונית. החזקתי שם בתיק נדל"ן החולש על 12% מהבנייה למגורים בישראל".

אפשר לממן פרויקטים קצת אחרת: "בשלב מסוים הרגשתי שהמערכת הבנקאית היא טובה ונכונה, אך אפשר לעשות דברים קצת אחרת. את אותו מוצר של מימון פרויקט אפשר לעשות בדרך אחרת, שהיא יותר בגובה העיניים וידידותית יותר למשתמש. הגורם הזה בא לידי ביטוי בעיקר בעסקאות של התחדשות עירונית, ששם בניגוד לפרויקט רגיל יש מעורבות של בעלי הדירות לאורך כל חי הפרויקט. יש צורך לתת להם מענה לאורך כל תקופת הבנייה ולספק להם ערבויות נוספות, מעבר לערבויות של רוי כשי דירות רגילות. אני מאמינה שהמימון צריך להיות גורם תומך ומסייע ולא גורם מעכב".

חברת מכלול: "לאחר שעזבתי את בנק ירושלים ב-2017, הקמתי יחד עם שותפי אורי פז (שעבר מנכ"ל בנק ירושלים וכיום שותף מנהל בקרן פנינסולה) וירון בלנק (בעל השליטה בקרן בוצת גלים) את חברת מכלול המתמחה במימון חוץ-בנקאי של פרויקטים למגורים. מכלול קמה מתוך מחשבה על בנקאות אחרת. זה אותו מוצר מימוני שנמכר גם על-ידי המערכת הבנקאית ותחרותי לה, אך הדרך אליו היא מאוד שונה. הקמנו כאן ממש סיירת מימון. התהליכים אצלנו קצרים יותר, הבירוקרטיה הרבה פחות מסורבלת, הגמישות היא גדולה ואנחנו יודעים לתת מענה אד הוק לאתגרים שצצים במהלך הפרויקטים ולא נצפו מראש".

שם ומשפחה: איילת רוסק.
גיל ומצב משפחתי: 50, נשואה לחובב, אמא לאביתר ונרב וחמתה של שירה.
מקום מגורים: פתח תקווה.
תפקיד: מנכ"לית חברת מכלול מימון וליווי להתחדשות עירונית.
השכלה: תואר שני בכלכלה ומינהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן.
תחביבים והתנדבות: חובבת טיולים, מתנדבת בעמותת "רפואה וחיים".
מוטו ניהולי: "עסקים עושים קודם כל עם אנשים" וגם "המעז מנצח, אבל מתוך צניעות וענווה".

צילום: איתן טל

יצירת מימון חכם - המפתח להצלחה בעולם הנדל"ן

עדי פארי הרפז, משנה למנכ"ל בחברת הנדל"ן צמח המרמן,
מספרת מה למדה מהמשבר הפיננסי העולמי של 2008,
כיצד הצליחה כאישה בענף הנדל"ן שנחשב גברי ומדוע צריך
לשנות את השיח על מעמד האישה בישראל | גליה היפש

צילום: איתן טל

תיעשה באווירה מפרגנת ולא שיפוטית עם הנעה חיובית, תוך ויתור על שיי פוטיות וביקורתיות. אני נותנת אפשרות לעובדים תחתי לפרוס כנפיים, תוך כדי ההבנה וההכרה שהקריטי להם והצלחתם במשימה הם הניצחון האמיתי שלי ושל החברה".

אישה בעולם גברי: "אני חלק מענף מסורתי שנתפס מאז ומעולם כענף גברי מאוד, אך זה מעולם לא הרתיע אותי. נהפוך הוא – תמיד הרגשתי שוכיית. היו מי שהופתעו למצוא אותי בפוזיציה הזו ומאחר ועדי הוא שם יוניסקס, לא אחת פנו אלי בלשון זכר ואף הופתעו לפגוש אותי לראשונה. בחרתי שלא לתת לזה מקום גדול מדי בסדר היום שלי ומצאתי לנכון לא להותיר מקום לספק למפקקים. זכיתי לעבוד בחברה שתפיסתה מתקדמת בנושא והרי הכל מתחיל מהראש וחיים פייגלין, המנכ"ל היקר שלי, מאמין גדול בכוח הנשי".

נשים בענף הנדל"ן: "בענף הנדל"ן, ובפרט בענף הביצוע, יש מיעוט של נשים וזו עובדה מוכחת. דווקא בתפקידי המטה ודרגי ניהול השונים רואים יותר ויותר נשים. לעומת זאת, מוסדות המימון הכוללים את הבנקים וכן גורמים מוסדיים שונים, מונהגים על-ידי נשים בתפקידי מפתח שהן ללא ספק סופר מוצלחות".

השמיים הם הגבול: "נשים כיום אינן זקוקות להעדפה מתקנת מאחר ולדעתי מי שרוצה ואם רק תעז, השמיים הם הגבול! מעמד האישה בישראל הינו שיה חשוב, אך יש בו טעם לפגם. בפן האישי אני סבורה שהדיון צריך להתמקד באדם עצמו ולא במגדר שאליו הוא משתייך. לכל אחד מאיתנו יש ייחודיות משלו, ובוזו כדאי להתמקד. אישה צריכה לקום בבוקר וללכת עם האמת שלה עד הסוף".

לצמוח ולהתקדם לשלב הבא בקריירה

מקום עבודה נכון הוא כמו זוגיות מוצלחת: "אני מאמינה בקידום של אנשים מוכשרים וכך פעלתי לאורך דרכי המקצועית. התמזל מזלי לא מעט לאורך השנים לעשות חיבורים עסקיים ואף חיבורים של 'השמה'. בהרגשה שלי זה כמו לחבר בין בני זוג, כי מקום עבודה ותפקיד נכון לאדם חשוב לעיתים כמעט כמו זוגיות מוצלחת".

עבודה בזמן קורונה: "הקורונה חידדה את ההבנה שקיימת אצלי כבר שנים שאין כמו לקום לבוקר של עשייה חיובית עם מטרה, אנרגיות חיוביות וכמובן ורצון להצלחה. בסגר הראשון עבדתי מהבית והתקשיתי כמו כולם במציאת האיזון בין התפקיד שלי בצמח המרמן לבין התפקיד שלי כאימא. די מהר הבנתי שאין ברירה ויצרנו, אני והילדים, לו"ז יומי נתון לשינויים ומידי פעם חזרנו להסתכל בו וראינו שלא בהכרח הצלחנו לקיים אותו, אבל זה היה ניסיון נחמד ונתן לנו איזה שאיפה למסגרת. הילדים שלי כבר שנה בבית. הרווחנו הרבה יותר זמן איכות משפחתי, גילינו תחומי עניין חדשים משותפים, בישלנו יחד והם אפילו הצליחו לשכנע אותי להצטרף לאימוני הכושר שלהם".

הנזק האמיתי נגרם לילדים: "העולם נפגע מהמשבר וכך גם הנשים. הקורונה רק חידדה את הפרדוקס והעומס של הנשים שבחרו לצאת לעבודה. צחוק הגורל הוא שהגברים שפתאום עברו מהבית, זכו לצפות מקרוב בעבודה המאסיבית, שכוללת טיפול בילדים חסרי מסגרות או פעילות, והיום יותר מתמיד הם מעריכים את השקעת הנשים בבית ואף מגלים הבנה גדולה יותר. אני סבורה שהפגיעה הקשה ביותר של משבר הקורונה היא בילדים של כולנו, שמרוחקים לבית ולא נהנים מהחיים הנורמליים שכולנו זוכרים ומוקירים מהילדות. הרי בסופו של דבר הילדים הם העתיד שלנו".

החזון לעתיד: "לצמוח ולהתקדם לשלב הבא בקריירה, הן מבחינת האתגר המקצועי והן מבחינת ההגשמה העצמית והשאפות האישיות".
דמות נשית מעוררת השראה: "גליה מאזר, לשעבר מנכ"לית בנק לאומי".

מבנקאות לחברות היזמיות: "הדרך המקצועית שלי החלה בענף הבנקאות במימון נדל"ן. לאחר שלושה תפקידים בתחום הבנקאי והחוץ-בנקאי, שכללו בין היתר את הבנק הבינלאומי הראשון וכלל מימון, 'חציתי את הכביש' ועברתי לצד שמקבל את המימון, החברות היזמיות. עסי קתי במימון בחברת 'אזורים' וכן בחברת 'אלעד' מגורים. בשתייהן התמודדתי בגיל צעיר ובשלב מוקדם בקריירה בניהול הכספים השוטף של חבריה וכן בקשיים שהחלו סביב המשבר הפיננסי בשנת 2008 ותוצאותיו. ממשבר זה למדתי הרבה מאוד – גם איך לנהל כספים בתקופת משבר, ובעיקר ממה ואיך להימנע".

"בשנת 2012 עברתי לעבוד בחברת צמח המרמן, תחילה בתור סמנכ"לית כספים. בשנתיים האחרונות תפקידי היא משנה למנכ"ל ומי שאמונה על תחום הכספים והפיתוח העסקי".
טיפול במגוון תחומים: "מיומי הראשון בצמח המרמן אני עוסקת במגוון של תחומי טיפול ואחריות. מאחר שהצוות הניהולי של החברה הוא יחסית מצומצם, כל אחד מנושא המשרה הבכירה מטפל בהרבה מאוד תחומים עם ממשקים רבים ביניהם, הרבה מעבר לתפקידו הישיר".

דנ"א של חברה משפחתית: "צמח המרמן הינה חברה ציבורית שנסחרת בבורסה לניירות ערך ת"א העוסקת בשלושה תחומי פעילות עיקריים: ייזום פרויקטים בכל ענפי הנדל"ן, ביצוע פרויקטים וכן נכסים מניבים. למרות כל זאת החברה ברמת ההון האנושי שומרת על דנ"א של חברה משפחתית כאשר שתי משפחות המייסדים, פייגלין וכן אברהם, מובילות בהצלחה מרובה את הניהול בחברה מיום הקמתה".

צמיחה יחד עם החברה: "האתגרים המצוועיים שבהם נתקלתי לאורך השנים היו הן בפן המקצועי והן בפן הניהולי. גדלתי וצמחתי יחד עם החברה, מה שכלל ניהול ועיצוב תחום הפיננסים של החברה, מבנה ההון והאשראי של החברה (גיוסי חוב והון) וכדומה, תוך יצירת מגוון מקורות המימון שלה וביסוס איתנותה הפיננסית, כמו כן, בדיקה וכניסה לפרויקטים חדשים, תוך כדי הגדלת היקף הפעילות של החברה".

"מי שרוצה ואם רק תעז, השמיים הם הגבול"

לאפשר לעובדים לפרוש כנפיים: "חלק מהמוטו הניהולי שמוכיל אותי הוא שהכל מתיחל ונגמר בין בני אדם, עבודת צוות ושותף פעולה מלא. כל דבר שעושים – אפשר לעשות גם עם חיוך ברוח טובה. חשוב לי שהעבודה

"גאה בלקוחותינו שהתאימו את עצמם לתקופה במהירות שיא"

כמנכ"לית חברה המספקת פתרונות לליבה העסקית של ארגונים, סתוית נבון, מנכ"לית SAP ישראל, מכירה מקרוב את האתגרים העסקיים עימם מתמודדים ארגונים כיום וביתר שאת בשנה האחרונה. היא מספרת על השינויים שיצרה הקורונה, על המפתחות להצלחה עסקית ועל הזינוק בתחום הטרינספורמציה הדיגיטלית | יואל צפריר

התקופה האחרונה גרמה להאצה טכנולוגית אדירה: "הטכנולוגיות היו כאן, אך היקף השימוש בטכנולוגיות עבודה מרחוק וערוצים לשיווק, מכירות ושירות דיגיטליים, הואץ בשנה האחרונה. כדי להתמודד עם כל השינויים הללו, יש צורך בתשתית גמישה מספיק, שתסייע בהאצת חרשי נות. התשתית נדרשת לדאוג לחיבור אמיתי של כלל התהליכים העסקיים מקצה לקצה – החל מרצפת הייצור, ניהול המלאי, רכש, שיווק והפצה ועד לניהול הכספים, ניהול ההון האנושי וניהול קשרי לקוחות. לשם כך הציגה SAP בחודש שעבר את Rise With SAP – תוכנית הוליסטית חדשה למימוש הטרינספורמציה הדיגיטלית כשירות בענן".

SAP ישראל בתקופת הקורונה: "המערכות של SAP נמצאות בליבת הפעילות העסקית של אלפי ארגונים בישראל. עם פרוץ משבר הקורונה הבנו שזו שעת המבחן שלנו, הזמן בו לקוחותינו זקוקים לנו כאן ועכשיו. אנחנו מגדירים את עצמינו כ-Customer Obsessed, מה שסייע לנו להתמקד בלקוחות ולעמוד לרשותם בכל שעה. על כך אני מצדיעה לצוות החברה, אשר הוכיח את החוסן והעמידות שלו בזמן אמת. היה לנו ברור כי זה הזמן גם להשקיע ולפרגן לעובדים שלנו ולבני משפחותיהם".

ניהול ומנהיגות

רגע מכוון במנהלת: "אני לא מאמינה ברגע מכוון אחד. יש לי המון רגעים מעצימים. כאשר ממתיינים לרגע מכוון אחד מפספסים את המסלול להתפתחותי. כאשר קשובים לכל פעימה בלב ניתן לחיות ולהתפתח. הכל מתחיל בהקשבה. אני מאמינה שקריירה ומסלול ניהולי הם כמו נחל שמשתנה באופן מתמיד, אף רגע אינו דומה לרגע שלפניו".

אילו תכונות נדרשות למנהלת: "קשב לאחרים וגם לעצמך, אורך רוח ובגרות, יכולות תכנון לטווח קצר עם התבוננות לטווח הארוך, כריזמה וחוש הומור, אומץ ונחישות, יכולת לקבל החלטות, גם אם הן קשות ולא פופולריות ובעיקר לאהוב אנשים. למדתי עם הזמן להאמין בעצמי וכי כולות שלי. בנוסף, כדאי ללמוד ממהלכים מוצלחים ומטעויות, על מנת לקבל השראות חיוביות ושליטיות".

שואבת השראה: "מהי. התברכתי בארבעה ילדים עם עוצמות, שמנהלים יחסים בהרמוניה, מאוחדים, מייצרים תקשורת בונה, סקרנים, ביקורתיים, יודעים להטיל ספק ולייצר פתרונות. יש לזה השפעה גדולה על הניהול והחזון שלי".

העצה הטובה ביותר שקיבלתי מדמויות נשיות: "אמא שלי אמרה לי תמיד: תהיי נאמנה לעצמך, תמיד תגיד את דעתך. גם מול ראש הממשלה (שנים קדימה – באמת עשיתי זאת). לא משנה מול מי את, אל תשמיעי מה שרוצים או מצפים ממך להגיד, אלא את מה שאת חושבת".

שם ומשפחה: סתוית נבון.

גיל ומוצא משפחתי: 49, נשואה+4.

מקום מגורים: תל ערשים, עמק יזרעאל.

תפקיד: מנכ"לית SAP ישראל (מאז 2013).

השכלה: תואר ראשון בכלכלה וניהול, עם התמחות במימון ובמערכות מידע, ותואר נוסף בהנדסת תוכנה. בוגרת תוכנית ריקאנטי לדייקטורים.

הערכה והוקרה: בשנת 2006 נבחרה לאחת מ-40 המנהלים הצעירים והמבטיחים ביותר של מגזין דה-מקרק. דורגה כאחת מ-50 הנשים המשפיעות ביותר בישראל על-ידי מגזין "ליידי גלובס".

צילום: מתן תמרקין

SAP: "אחת מחברות התוכנה הגדולות והמובילות בעולם. מפתחת פתרונות המסייעים לארגונים בכל גודל ובכל תעשייה לצמוח, לבצע טרינספורמציה דיגיטלית, למנף חדשנות ולמקסם את הרווחיות. פתרונות המיושמים ביו כותלי הארגון או בענן בתחומים: ERP, חוויית לקוח, מערכות מסחר מקוון, כלים אנליטיים, ניהול המשאב האנושי וחויית העובד, ניהול שרשרת אספקה, פלטפורמת ניהול יישומים, פלטפורמת בסיס נתונים ועוד. לחברה כ-440,000 לקוחות ב-180 מדינות".

SAP ישראל: "ביססה את מעמדה כחברה המספקת ערך משמעותי לארגונים בצמיחתם העסקית בשוק הישראלי, הן בארגונים הגדולים והמובילים ביותר, כמו גם כאלפי ארגוני SMB, ביחד עם מערך שותפים עסקיים גדול ומקצועי. הפתרונות של SAP מוטמעים בליבת העסקים של ארגונים בישראל בגופים כמו צה"ל, משרדי הממשלה, גופי הבריאות, חברות קמר עונאות והיצרנים המובילים בתעשייה".

הדרך לתפקיד: "התפקיד הניהולי הראשון שלי היה כמנהלת מכירות בחברת 'מנהל' של ראובן אגסי, אשר פיתחה פתרון ERP לעסקים קטנים ובינוניים. כאשר החברה נמכרה ל-SAP בשנת 2002 הקמתי וניהלתי את SAP Manage בישראל, שהתמקדה בפתרון ERP לעסקים קטנים ובינוניים. ב-2008 הוקם הסניף הרשמי של חברת SAP בישראל, בו שימשתי כמנכ"לית תפעול ואחראית על מיוזג הפעילויות. התקדמתי לתפקיד משנה למנכ"ל וב-2013 מוניתי למנכ"לית SAP ישראל".

התפקיד שלי: "דורש מצד אחד להיות קשובה לצרכים ולתוכניות העסקיות של לקוחותינו, ומצד שני להכיר לעומק את המגמות העולמיות והתהליכים העסקיים השולטים בתעשיות השונות, כך שהלקוחות יקבלו את המענה הנכון ביותר עבורם. בתוך הבית, ב-SAP ישראל, אני משקיעה בבניית הארגון שלנו, בהעצמת העובדים, ובהתאמת התרבות הארגונית הגלובלית לצוות המקומי".

הופכים את הארגון לארגון חכם

המפתחות להצלחה עסקית: כמובילה של ארגון, היסודות שאני מזהה כקריטיים להצלחה עסקית מתחילים בבניית תרבות ארגונית, שמבוססת על ערכים של שקיפות, הוגנות, רתימה והעצמה של העובד. במקביל חשוב לבוא עם הגדרה ברורה של החזון העסקי והניהולי וליצור תהליכים עסקיים עם ממשקי עבודה הרמוניים, תוך הצבת יעדים ברורים ומאתגרים אל מול תוכנית עבודה מפורטת. כדי שארגון יגדל וישגשג חשוב לשמר את האטרקטיביות שלו עבור טאלנט איכותי".

חוויית הלקוח: "אחד הגורמים המכריעים בהצלחת הארגון. היא מתחילה כבר ברצפת הייצור וקשורה בחיבור של הארגון עם העובדים שלו, עם הספקים, השותפים העסקיים וכמובן הלקוחות. במקביל לכך קיימת חשיבות קריטית לנתונים איכותיים. אם לא ניתן לראות את תמונת הלקוח המלאה, לנהל תהליכים נכונים ולקבל החלטות מושכלות – חוויית הלקוח נפגעת".

השינויים שיצרה הקורונה: "הקורונה הניעה את הטרינספורמציה הדיגיטלית בקצב בלתי רגיל. במקביל, אנו רואים שארגונים מבינים יותר ויותר את חשיבות הראטה האיכותי והזמין והיכולת לייצר ממנו תובנות. ניתן לראות יותר ארגונים שמבצעים ניתוחים מדויקים וקפדניים וכך הופכים את הארגון לארגון חכם. בשנה האחרונה התפעלתי מאוד מארגונים מנהלים ועובדים בישראל, שסירבו לשבת בחוסר מעש ולקבל את הגזירה, שינו את דרכי החשיבה, את סדרי העדיפויות, שינו מודלים עסקיים והשיקו שירותים ומוצרים חדשים המתאימים לתקופה. רובם המכריע עשה זאת בהצלחה רבה והשיג המשכיות עסקית בדרכים שונות ויצירתיות".

מהאקדמיה לחזית הקורונה

מגפת הקורונה טלטלה גם את שגרת יומן של החוקרות הבכירות באוניברסיטה העברית בירושלים וגייסה אותן לחזית העשייה והמחקר בתחום. ברב-שיח מיוחד הן מספרות על הבחירות בחייהן, על האתגרים המקצועיים והאישיים של נשים באקדמיה ועל ההתמודדות המפתיעה בתקופת הקורונה | גליה היפש ויואל צפירי

רלת מסתובבת אחת מפרידה בין המרכז הרפואי "הדסה" בירושלים לבית הספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. בשנה האחרונה, לראשונה מזה 70 שנה, הדלת הזו הוסרה לצורך העברת ציוד מבית החולים לשטח הפקולטה לרפואה – לשם הקמת מעבדה לבדיקות קורונה. **פרופ' יובל דור**, מבית הספר לרפואה ו**פרופ' דנה וולף** מהרסה, גייסו סטודנטים לרפואה ומחקר רפואי, חור קרים צעירים ושכנאי מעבדה, וביחד עם **פרופ' דינה בן יהודה**, דיקנית בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית ומנהלת אגף המטולוגיה ב"הדסה", ביצעו יותר מ-400 אלף בדיקות קורונה. הסטודנטים לרפואה גם התגייסו בהתנדבות לנטילת דגימות באצטריון טדי, וחלקם אף יצאו לבצע בדיי קות בבתיהם של מרובאי חיטון, כדי שאלה לא יצטרכו לצאת מביתם ולהסתכן. הסטודנטים עבדו יומם ולילה כדי לסייע בטיפול באוכלוסייה הירושלמית, שסבלה מאחוזי תחלואה גבוהים. ההתגייסות הייתה מלאה.

הבית דחף לרכוש השכלה גבוהה

כימים כתיקונם עסוקות החוקרות הבכירות באוניברסיטה העי ברית במחקרים פורצי דרך, בהוראה ובשכלל החובות של העולם האקדמי. אלא שהימים כבר מזמן אינם ימים כתיקונים ומגפת הקרי רונה גרמה להן לצאת לאור הורקורים ולגייס את כישוריהן האקרי מיים והמחקריים לטובת בריאות הציבור. כך קרה לפרופ' בן יהודה, שהובילה את התגייסות הסטודנטים לטובת הסיוע ל"הדסה" ולחולי הקורונה, וכך קרה גם לעמיתותיה **פרופ' ריזנית קלדרון**–**מרגלית ופי רופ' מא'שה ניב**. פרופ' קלדרון–מרגלית, כחברת סגל בית הספר לכי ריאות הציבור שבפקולטה לרפואה וכמומחית לאפירימולוגיה, עסקה בשנה האחרונה בהובלת מחקרים העוסקים בתחלואה בקורונה וכתיבת ניירות עמדה. היא נוכחת בקועה בצמתים של קבלת החלטות בממשלה ומיעצת לקבינט הקורונה. פרופ' ניב הייתה בין החוקרים הראשונים בעולם שאפיינו את אובדן חושי הטעם והריח המתלווים למחלת הקרי רונה. חורנו עימן אחורה בזמן כדי להבין את הרקע המשפחתי בו צמחו ואת הצמתים המרכזיים בקריירה המקצועית של כל אחת ואחת.

כיצד השפיע הבית שבו גדלתן על בחירות הקריירה שלךכן?

פרופ' בן יהודה: "הבית בהחלט השפיע. כשהייתי בת שלוש, אחי הגדול, שהיה או בן שבע, נפטר מסרטן בלוטות הלימפה – לימפומה. כבר באותה שנה הורעתי שכשאחיה גדולה אחיה רופאה. גדלתי בצל המוות שלו. לימים גם כתבתי ספר ילדים יחד עם הפסיכולוגית שלנו במחלקה, גב' ליליאנה גרשנוון, ששמו 'יש סרטן בבית' עבור הילדים של החולים שלי - כי כשיש סרטן לאחד מבני הבית זה פוגע בכל בני המשפחה. כשהגעתי לבית הספר לרפואה, סיפרתי על הרצון שלי למצוא תרופה ללימפומה. כולם צחקו עליי

שם ומשפחה: פרופ' דינה בן יהודה.

גיל ומצב משפחתי: 67, נשואה + 3 ילדים ו-5 נכדים.

מקום מגורים: מבשרת ציון.

תפקיד: מנהלת אגף המטולוגיה בבית החולים "הדסה" ירושלים, דיי קנית הפקולטה לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. **השכלה:** דוקטור לרפואה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

התנדבות: מתנדבת ב"רופאים לזכויות אדם".

מוטו מלווה: "מצוינות, חמלה ונתינה לאחר הן הדרך לשפר את איכות החיים".

דמות נשית מעוררת השראה: פרופ' רות גביוון, **הערכה וחוקרת:** צל"ש רמטכ"ל מלחמת יום כיפור, פרס דניאלי לרפואה עם לב.

פרופ' דינה בן יהודה | צילום: יח"צ

או – זו הייתה הצהרה שבאותה תקופה נשמעה כמו ההצהרות של מלכות היופי שרוצות להביא שלום לעולם. אבל היום אנחנו נמצאים בשלבים אחרונים של פיתוח תרופה ללימפומה, מחקר ששקדתי עליו במשך שנים ארוכות. "בצבא שירותי קצינית ח"ן וסעד בחטיבה 14 במלחמת יום הכיפורים. ניצלתי את הירד והגיסיון שצברתי כילדה כדי לסייע בטיפול במשפחות השי כולות. מייד לאחר הצבא, התחלתי בלימודי רפואה באוניברסיטת בן-גוריון שבנגב, וכדי להרוויח את לחמי במהלך הלימודים עברתי כאחות בביה"ח 'סורוקה'. בהתמחות ב'הדסה' הכרתי את בעלי, **פרופ' אריה בן יהודה**, כיום מנהל האגף הפנימי ב'הרסה'. בתחילת דרכי כרופאה, רציתי להיות כיורוגית, אבל כשטיפלתי לראשונה בחולה לימפומה, הרגשתי שהגעתי הביתה. כיום אני מנהלת האגף ההמטולוגי ב'הדסה', רופאה חוקרת, שמנהלת מעבדה למחקר למציאת תרופה ללימפומה – שם, כאמור, אנחנו נמצאים בשלבים מתקדמים. מ-2017 אני דיקנית הפקולטה לרפואה ונבחרתי כבר לקדנציה נוספת".

פרופ' קלדרון–מרגלית: "הבית בו גדלתי דחף אותי לרכוש השכלה גבוהה בצד הרחבת האופקים בתחומים אחרים. זה היה חשוב להוריי, אנשים אינטליי גנטיים ומוכשרים מאוד שלא זכו ללימודים גבוהים בעצמם. בנוסף, אחי היה חולה מאוד לאורך שנים, לכן ברור היה שרפואה הוא המקצוע החשוב ביותר עלי אדמות וכמי שסיימה תיכון בגיל צעיר, עתודה צבאית ברפואה הייתה המהלך הטבעי. בצבא הבנתי שרפואה קלינית פחות מתאימה לי והתחלתי בחיפוש דרכי המקצועיות. מתוך שאיפה למחקר ולמדע הגעתי לאפירימולוגיה ולהתמחות בבריאות הציבור, מקצוע שמשך אותי כיון שיש בו פוטנציאל להי שפיע ולשפר את בריאותם ואיכות חייהם של אנשים רבים. כך החלה הקריייה האקדמית שלי למרותי אצל הטובים ביותר בארץ, בבית הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית ו'הרסה', שם המשכתי כחברת סגל.

"כיום אני מנהלת את התכנית הבינ"ל לתואר שני בבריאות הציבור בבית הספר. אני גם מנהלת את התוכנית הלאומית למדידת איכות הבריאות בקהילה, שהיא תוכנית משותפת עם ארבע קופות החולים. למדינת ישראל יש מערכת בריאות ציבורית מצוינת, והעובדה שכולנו מבוססים במערכת שכזו היא וכות גדולה שלא קיימת בהרבה מדינות. החשיבות של בעבודתנו היא עצומה, כי יש לה השפעה אמיתית על בריאות הציבור. כך לדוגמה, אחד ההישגים הגדולים הוא בדיקות לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס, הסרטן השני בשכיחותו בגילויי ותמונת. כשהתוכנית החלה, רק מדינות מבני קבוצת הגיל המתאימה (50-74) ביצעו בדיקות לגילוי מוקדם, ואילו כיום שני שלישים מקבוצת הגיל הזו עושה את הבדיקות האלה והדבר משתקף בירידה באבחונים של סרטן זה. זה הישג אדיר "התמזל מזלי להיות מוקפת בנשים מדהימות ומעוררות השראה החל מהי בית (בעיקר אמי וחמותי), דרך חברות לחיים, וחברות לעבודה (אגב, אני גם מוקפת גברים מעוררי השראה)".

פרופ' ניב: "נולדתי במוסקבה למשפחה אקדמאית: סבא פרופסור, אבא פרופ' לפיזיקה ואמא אשת מחשבים עם השכלה מתמטית. עלינו לארץ כשהייתי בת 12. במשפחה כזו, ברור שהולכים על קריירה אקדמאית למינימום דוקטורט. למרותי כימיה תיאורטית, אבל רציתי לעסוק במשהו עם יישומים וטראפויטיים והצלת חיים. ואכן, לאחר הדוקטורט עברתי בסטארט-אפ מלהיב בתחום הביוטק, בפיתוח הישובי של תרופות לסרטן. כשהמחקר ופיתוח בחברה נסגרו, נסענו לניו-יורק, לפוסט דוקטורט בבי"ס לרפואה של אוניברסיטת קורנל. למרות שנהגיתי מאוד בסטארט-אפ, רציתי לחזור למשרה אקדמית, שיש בה גם חופש וגם אופק של ביטחון תעסוקתי. התקבלתי למכון לביוכימיה, מזון ותזונה בפקולטה לחקלאות ברחובות. משרה בקמפוס אחר של האוניברסיטה העברית ובתחום אחר מזה שמצחתי בו – גם זה סוג של הגירה, שגם מאתגרת, אך מאפשרת זווית ראיה ייחודית מבחינה מדעית ואישית.

"מהגרת אותה מגשר בין עולמות, וזה מה שאני עושה בעבודתי – מחברת בין דיסציפלינות. כך ייבאתי שיטות חישוביות, שהיו פחות נפוצות או בתחום המזון והחקלאות. בחרתי להתעמק במחקר שלי בחוש הטעם – אני חוקרת קרי

לטנים ביולוגיים וכיצד הם מאפשרים הכרה מרחבית וכימית של מולקולות טעם. זה תחום מרתק מבחינה פיזיולוגית, פסיכולוגית וכימית – וגם חשוב מאוד לתעשיית המזון ולתעשיית התרופות. לדוגמה, יש תרופות שאנשים מסרבים ליטול אותן בשל מרידותן הקיצונית, ופיתחנו שיטת חיזוי טעם על-פי מבנה כימי שיכולה לסייע. בנוסף, פיתחנו שיטות לגילוי ממתקים חדשים. כיהנתי שלוש שנים וחצי כסגן נשיא למחקר בפקולטה לחקלאות, מזון ותזונה. אנו עובדים בצמוד לתעשיית הפורטק (Food-Tech) הישרא' לית. יש פרויקטים רבים שמפותחים בפקולטה וחלקם מוסחרו בהצלחה רבה. מעניין לציין בהקשר זה את מועדון היוזמות 'הפקולטק' של סטודני טיות וסטודנטים בפקולטה, שפועל בהצלחה רבה ובשיתוף מרכז החדשנות היוזמות של האוניברסיטה. אגב, גם שם יש הישגים בולטים לנשים".

לחזק את מעמדו של הרופא-חוקר

"היום, לצערי, הולך ופוחת הדור", משיבה פרופ' בן יהודה לשאלה האם חל שינוי במעמדו של הרופא-חוקר לאורך השנים. "בזמני, כרופאה צעירה, זה היה תנאי הכרחי – רופא הוא גם חוקר. הקננו אקדמיה לרפואה מרעית כדי לברוק כיצר לשמר זן של רופאים וחוקרים שהוא חשוב מאין כמוהו. אין תחליף לחמלה ולאמביציה שרופאים חוקרים הפעילים בשטח מביאים למעבדה. חשוב לפתח את המעמד הזה, בפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית ובבתי החולים המסוגנים עושים מאמצים-על לאפשר זאת, כולל חבילות קליטה לרופאים החוזרים מהשתלמות בחו"ל וחיווק המסלול לסי טורנטיס ל-MD/PhD. אחת הסיבות שהמעמד הזה הולך ודועך היא העומס על הרופאים. למשל, המחלקות הכירורגיות הן המחלקות הרווחיות של בתי החולים, הריישה מהן היא לנתח כמה שיותר, ולכירורגים הצי עירים אין את הזמן הנדרש למחקר. זו תופעה שהידיים לטפל בה. הפתרון לכך הוא מתן זמן לרופאים למחקר והקצאת כספי מלגות ייעודיים למחקר".

בראש הפירמידה אין כמעט נשים

פרופ' בן יהודה מחזיכת כששואלים אותה על איוון בין בית לקריירה כה תובענית: "יש שלושה דברים שלא לימדו אותי בבית הספר לרפואה, ושניים מהם אני מלמדת היום. האחד הוא איך מתמודדים עם עצב על חולה שנפטר לאחר שטיפלת בו שנים. יש לנו כיום קורס חשוב בפקולטה לרפואה פליאטיבית, שבו אנחנו מביאים אלמנות ויתומים להיפגש עם סטודנטים. הדבר השני הוא איך מתמודדים עם טעות. לרופא לוקח זמן להשלים עם זה שהוא טעה ובינתיים שותקים ועדי שים טעויות נוספות. גם את זה אני מלמדת. הדבר השלישי הוא הג'אלניג בין הבית לקריירה – את זה לא לימדו אותי ואת זה אני עדיין לא יודעת ללמה אני אימא חסרה וסבתא חסרה. שלוש הבנות שלי ידעו שאימא עושה דברים חשובים ומציאלה חיים, אז זה עוד להן בהתמודדות. לבנות שלי, שבונות קריירה מפוארת, האחת ברפואה, השנייה בצבא, השלישית במוסיקה קלילי נאות תקשורת כבר יש סדר עדיפויות אחר – קודם כל הילדים. הדבר הטוב ביותר שקרה לי בנושא הזה הוא שהתחתתי עם אריה. אנחנו. נשואים כבר 34 שנה, ואני לא מכירה אדם אחר שהיה מוכן לסבול את קצב העי בודה שלי".

אם בן, עד כמה האפי שריוות שוויוניות כיום

לנשים שנכנסות לעולם הרפואה והמחקר?

פרופ' בן יהודה: "כיום למעלה מ-50% מהסטודנטים לרפואה הם נשים, מה שלא היה קיים במחוזרים שלי. יש רחיפה גדולה יותר של נשים כיום ללימודים מדעיים מאשר בעבר. מבין הרופאים הבכירים ב'הדסה' – מספר הנשים מתקרב ל-50%, אבל בשיבת מנהלי האגפים של בית החולים – אני כמעט לבד. בקצה הפירמידה יש הרבה פחות נשים. כך גם כריקנית ביה"ס לרפואה. הייתה רק אישה אחת לפני בתפקיד הזה בישראל – פרופ' רבקה כרמי באוניברסיטת בן-גוריון. גם בארה"ב המצב דומה מאוד: יש נשים רבות עם תפקידים משמעותיים בפקולטות לרפואה, אבל בתפקיד דקאן רק 15% הן נשים. אני חושבת שאחת הסיבות העיקריות לכך היא שתפקיד האישה בבית לא השתנה באופן משמעותי ונשים רבות מוותרות על העמדות הבכירות ביותר כדי להיות משמעותיות יותר בבית".

פרופ' ניב: "משבר הקורונה גורם לכך שעלולה להיווצר נסיגה משמי עותית בהתקדמותן של נשים. מחקרים כבר מראים כי יש פגיעה בפרודרי קטיביות מדעית של חוקרות בתקופה זו, בגלל האתגרים הגדולים מהרגיל שיש בבית, וחלוקת מסלות שכרוב המקרים עדיין לא שווה, בעיקר בהקשר של גידול ילדים. אני יכולתי להתמסר למחקר בתקופת הקורונה רק משום שבני הצעיר ביותר כבר לא כל כך קטן, אך חוקרים, ובמיוחד חוקרות רופאות עם ילדים צעירים בבית, עומדים בפני אתגרים קשים מאוד. "זכיתי לבעל תומך שדחף אותי קדימה והאמין שאוכל להגיע למקומות שלא חשבתי שאגיע אליהם בעצמי, אבל זה לא כך אצל כולן, וזה לא תמיד מספיק. אני לא חושבת שמישהו מונע במכוון מנשים להתקדם, אך יש לכולנו הטיות לא מודעות (כן, לכולנו! אפשר להתנסות כאן https://implicit.harvard.edu/implicit/education.html) ומצבים שיש להשקיע מחשבה בהם כדי לתקנם.

"לדוגמה, תלמידי דוקטורט יכולים להגיש מועמדות למלגות הצטיינות ויקרתיות - תוך מגבלת זמן מאוד מר גדרת, ולא כל הקרנות מאפשרות רחית הגשה בגלל לידה. הנשים אפילו לא חושבות שמותר להן לבקש דבר כזה. יחד עם פרופ' מאיה שולדינר ופרופ' חילה רימור ניסחנו מכתב פנייה, עליו התמו חברתיי בפורום 'חוקרות ומשפיעות', עמיתיי ברשת 'מובילים באקר' מיה' ועמיתים נוספים, גברים ונשים. פנינו למספר קרנות מובילות וחלקן ממש שינו את התקנו כך שמאפשרת הארכת זכאות להגשה אוטומטית בשל לידה, ואחרות הבטיחו גמישות בפניית פרי טניות. נושא הלידות חוזר על עצמו בעוד הדומי נניות. למשל, כשעושים דיווג של 40' המצליחים מתחת לגיל 40 – נשים שרוצות בכך צריכות גם להספיק ללדת בחלו הזמן הזה.

"נקודה חשובה נוספת היא ייצוג ונראות של נשים: לדוגמה בכנסים. אם כל הדוברים בכנס הם גברים, הכנס הזה לא צריך להיות ממומן מכספי ציבור. בכל תחום יש נשים מרשימות ומדהימות, שי

שם ומשפחה: פרופ' מאשה ניב.

גיל ומצב משפחתי: 51, נשואה + 3.

מקום מגורים: בית זית.

תפקיד: פרופ' במכון לביוכימיה, מזון ותזונה בפקולטה לחקלאות, מזון וסביי בה באוניברסיטה העברית בירושלים. חברה בחבר המנהלים של המכון הישראלי ללימודים מתקדמים, ממקימי מאגר בינ"ל לחקר חושי טעם וריח בקורונה.

השכלה: תואר ראשון בהצטיינות ודוקטורט ישיר בכימיה באוניברסיטה העברית. **התחביבים:** ריצה, כולל ריצת חצי מרתון.

התנדבות: קידום נשים באקדמיה בררכים שונות, בין השאר סיוע בהקמת וקידום תוכנית הניכה לפוסט-דוקטורנטיות ישראליות בחו"ל.

מוטו מלווה: "לעבוד קשה ולהעז, תוך מאמץ אקטיבי ומודע לשמור על הגיי נות והזוגנות".

דמות נשית מעוררת השראה: פרופ' דינה בן יהודה ופרופ' ג'ן המסטרה, פרופ' לכימיה שהתוכננת והאנושיות שלה הן מקור להשראה לאלפי עוקביה בטוויטה.

פרופ' דינה בן יהודה:

"אני לא בעד העדפה

מתקנת. הגעתי לאן

שהגעתי כי הייתי בסדר,

לא בגלל היותי אישה.

נכון בעיני לפעול בכיוון

של העצמת נשים כבר

בגיל צעיר מאוד, כי שם

עדיין יש פערים"

פרופ' מאשה ניב: "אם כל

הדוברים בכנס הם גברים,

הכנס הזה לא צריך להיות

ממומן מכספי ציבור. בכל

תחום יש נשים מרשימות

ומדהימות, שיכולות

להיות דוברות ראשיות

ולהוות מודל לחיקוי

לסטודנטיות, רק צריך

להשקיע בזה חשיבה

ומאמץ"

פרופ' רונית קלדרון-מרגלית:

”במדעי החיים יש יותר

דוקטורנטיות מדוקטורנטים, אבל

גם כאן יש מסר מגביל, כי את

הפוסט-דוקטורט עושים בחו”ל

ולא מקובל שהמשפחה תשנה

מיקום בגלל משרת האישה, בפרט

כשלבעל אין מה לעשות בחו”ל ויש

לו משרה נאה בישראל. זה חסם

מגביל לנשים רבות”

»

כולות להיות דוברות ראשיות ולהוות מודל לחיקוי לסטודנטיות, רק צריך להשקיע בזה חשיבה ומאמץ, אחרת קל להגיע למצב של menel (men-only panel). ”
פרופ' קלדרון-מרגלית: ”במדעי החיים יש יותר דוקטורנטיות מדוקטורנטים, אבל גם כאן יש מסר מגביל, כי את הפוסט-דוקטורט עושים בחו”ל ולא מקובל שהמשפחה תשנה מיקום בגלל משרת האישה, בפרט כשלבעל אין מה לעשות בחו”ל ויש לו משרה נאה בישראל. זה חסם מגביל לנשים רבות.”

פרופ' ניב מסכימה שיש מחסום לנשים ביציאה לפוסט-דוק ומספרת, כי בחרה לסייע לדייר נתי נאלה אילוז-אליעז בהקמת רשת מנטורינג לנשים שעושות פוסט-דוק בחו”ל, כדי לסייע להן ביציאה, בהתאקלמות בחו”ל ובחזרה לארץ. ”חשוב לציין כי יש הירתמות נהדרת של נשים ושל גברים שרוצים לעזור לנשים להצליח”, היא מציינת.

מסבירה פרופ' בן יהודה: ”היום מנסים למצוא פתרונות יצירתיים למצב. נפגשתי עם בוגרת הפקולטה שלא יכלה לצאת מהארץ כי בעלה בכיר בצה”ל. היא נשארה בישראל ולוקי חת חלק בתוכנית משולבת של פוסט-דוק בארץ עם מעבדה בחו”ל. לגבי מועמדת אחרת, הגשנו הצעה לאוניברסיטה שעם נסיעתה לפוסט-דוק היא תקבל תקציב עבור משכורת לבעלה בשנה הראשונה עד שהוא יסתדר שם מבחינת מציאת עבודה. זו פתיחת פתח עבור הנשים הבאות.”

”אני גם לא בעד העדפה מתקנת”, מוסיפה פרופ' בן יהודה, ”הגעתי לאן שהגעתי כי הייתי בסדר, לא בגלל היותי אישה. נכון בעיני לפעול בכיוון של העצמת נשים כבר בגיל צעיר מאוד, כי שם עדיין יש פערים. פעמים רבות אני רואה זאת בפגישות וזם בהן הגברים ממהרים הרבה יותר מהר להביע את עצמם מנשים. אחת מהסטודנטיות שלנו, רוני קורן, הקימה עמותת שנקראת 'שוות', והיא הולכת להרצות בפני ילדות בנות 12 ולהי סביר להן שהן שוות ומה המשמעות של זה. צריך לעשות שינוי בחינוך מלמטה. בנוסף, חשוב לבינות גני ילדים בסמוך למקומות העבודה. ב'הרסה' השכילו להקים מעון המאפשר לאחיות ולרופאים להביא עימם את הילדים בבוקר ולהוציא אותם אחר הצהריים. לי, בתור מתמחה ששהתה בבית החולים יומם ולילה, לא הייתה אפשרות לקפוז

פרופ' רונית קלדרון-מרגלית | צילום: איתן טל

שם ומשפחה: פרופ' רונית קלדרון-מרגלית.

גיל ומצב משפחתי: 51, נשואה+3.

מקום מגורים: רמת-גן.

תפקיד: מומחית בבריאות הציבור ופרופ' לאפידמיולוגיה. מנהלת התוכנית הבינ”ל לתואר שני בבריאות הציבור בביה”ס לבריאות הציבור ורפואה קהילתית ע”ש בראון באוניברסיטה העברית בירושלים. עומדת בראש התוכנית הלאומית למדרי איכות לרפואת הקהילה.

השכלה: MD מהטכניון (בהצטיינות), תואר שני בבריאות הציבור מביה”ס לבריאות הציבור, הרסה – האוניברסיטה העברית בירושלים.

תחביבים: קריאה, תשבצי הגיון, טיולים. לפני הקורונה הרבה מופעי תרבות, בעיקר מוסיקה ופעילויות שונות להרחבת הרעת והנפש. למשל, חוג תיאטרון, לדינו.

מוטו מלווה: ”עבודה קשה, יסודיות והתמדה”.

דמות נשית מעוררת השראה: ”פרופ' אורלי מנו, פרופ' אורה פלטיאל ופרופ' דינה בן יהודה”.

לרגע למעון ליד ולראות את הילדים. הגעגוע ורגשות האשם היו עצומים, אני שמחה לראות שהיום זה אחרת.”

”בזכזנו את יום הדין של הסגר”

בחודשים הראשונים של מגפת הקורונה, פרופ' קלדרון-מרגלית, אשת אקדמיה כמעט אנונימית לציבור הרחב, מצאה את עצמה נחשפת בתקשורת יותר מאשר אי פעם. היא וחבריה בביה”ס לבריאות הציבור הופיעו בקבינט, בוועד דות הקורונה, החינוך ובוועדה לשלום הילד בכנסת. ”התחושה הייתה שקבלת ההחלטות לא נעשתה בצורה מושכלת. לאחר בחינת הספרות מהארץ ומהעולם ונתוני התחלואה, ראינו, שלפחות עד להופעת הווריאנט הבריטי, ילדים צעירים עד גיל עשר נדבקו פחות. ילדים בכלל קבוצות הגיל חלו, בדרך כלל, במחלה קלה מאד בכל שכבות הגיל. לעומת זאת, מסגירת מערכות החינוך נגרם נזק אדיר, שהוא בחלקו בעל השלכות ארוכות טווח. ניסינו להשמיע את קולם של הילדים ולטעון שהמשמעות של סגירת ילדים בבתיים לאורך זמן היא הרסנית לאורך זמן – הרבה יותר מהסבל מקורונה עבורם. היתרון היחיד של סגירת הילדים היה אולי הפחתת תנועת המבוגרים שנאלצו להישאר עמם בבית. הסגר השלישי לא הוכח כיעיל, ואנחנו כבר בזכזנו את נשק יום הדין של הסגר. איבדנו את אמון הציבור ושיתוף הפעולה שלי”.

פרופ' בן יהודה: ”רונית כותבת במגזין הרפואי החשוב ביותר בעולם: 'ניו אינג' לנר מדיקל ג'ורנל'. כל רופא בעולם קורא אותה, אבל כאן אף אחד לא מקשיב לה”.

מה את הושבת שניתן לעשות ברגע?

פרופ' קלדרון-מרגלית: ”אנחנו תלויים לגמרי בחיסון ובהיענות להתח-סנות. בתחילה הייתה היענות מרשימה, אך כרגע הקצב מואט וניתן מקום רב לאנשים שמפציצים ידיעות כוזב. בינתיים הווירוס מתחזק יחד עם כל המוטציות שלו. המגפה תיגמר מתישהו, השאלה היא מה יהיה המחיר שלה, ומה המחירים הנלווים מבחינת תופעות חברתיות ובריאותיות. כדי שנצליח להגיע למקום טוב, כולם חייבים להתחסן”.

פרופ' ניב, כיצד הגעת לחקור את אובדן חוש הטעם והריח המאפיינים את מחלת הקורונה?

”במרץ 2020, כשהחלו עדויות על אובדן חוש הטעם צללתי למחקר בשני ערוצים במקביל – בארץ עם רופאי 'הרסה', ובמאגר הבינ”ל שהייתי בין מקימיו. בשלב ראשון ברקנו את מידת הפגיעה בחושים והאם אנשים מרגישים מתי-קות, מליחות, חמיצות ומרירות. בעזרת השוואת סימפטומים בין חולי קורונה לחולים במחלות אחרות, מצאנו כי אם חושי הריח והטעם נפגעים בפתאומיות ובעוצמה, יש חשד גבוה מאד לקורונה. אולם אם החושים תקינים – זה לא אומר שאין קורונה. הפגיעה בחוש הטעם ובחוש הריח אינה נובעת מאף סתום, והקשר שלה לסימפטומים אחרים ולמשך המחלה ממשיך להיחקר”.

האם הפגיעה בחושים אלה הפיכה?

”לעתים קורה שאנשים מבריאים מקורונה, אך החושים הללו לא חזרו. אצל רובם זה הפך ולאחר כשלושה שבועות בממוצע החושים חוזרים לתפקד. במחקר משותף עם רופאי 'הרסה', מצאנו שאצל כ-10% מחולים (לא קשים) גם לאחר חצי שנה החושים לא חוזרים לתפקד. אנחנו מקווים שאצל כולם החושים יחזרו בשלב כזה או אחר. אנחנו לומדים רבות מעדויות של חולים וממשיכים לעקוב אחריהם, הן בארץ והן במחקר בינ”ל, שנעשה בשיתוף המאגר שהקמנו לצורך זה”.

לסיכום, מה לימדה אתכן תקופת הקורונה?

פרופ' קלדרון-מרגלית: ”שיש לנו מערכת רפואית טובה שתפקדה מעולה גם כשניהול המשבר היה פחות טוב. התמונה הנמוכה מקורונה בישראל היא לא מעט בזכות התפקוד של רפואת הקהילה והגמישות של מערכת האשפוז. מערכת האשפוז החזיקה מעמד גם במצבים שוחקים ביותר. בשנה האחרונה יצרנו קבוצות עבודה בין-תחומיות וזו הייתה זכות להשתתף בהן. באופן אישי, אני יצאתי מאזור הנוחות שלי שמוגבל לעבודה כאשת אקדמיה, מתוך הבנה שהתפקיד שלנו הוא להשפיע ולקדם נושאים הקשורים בבריאות גם בזירה הציבורית. אני מקווה שאמשיך לעשות זאת גם לאחר שהמגפה תחלוף”.

פרופ' ניב: ”יש עכשיו התעניינות גדולה של הציבור במדע וזה נהדר וצריך להשקיע מאמצים בהסברה. יש גם תיאוריות קונספירציה וחשוב שכו-לנו, כמדענים, נשלב בין הדיסציפלינות. רפואה בלבד זה לא מספיק, להיבטים התנהגותיים יש חשיבות עצומה, כי גם אם יהיה את החיסון הטוב ביותר, אבל אנשים לא ירצו לקבל אותו – תהיה לנו בעיה. השיתוף בין ענפי המדע השונים וגם בין המדענים, העיתונאים והציבור הרחב, הוא קריטי”.

פרופ' בן יהודה: ”הקורונה הייתה עבורנו מעין זכוכית מגדלת, שהגדילה את הטוב והרע בכל אחד מתחומי החיים. התקווה הגדולה ביותר שלי היא שלאחר שיעבור קצת זעם, יקומו כאן קבוצות דיון שינסו לבדוק כיצד ממנפים את הטוב ומסלקים את הרע. קרו הרבה דברים טובים בתקופה הזו – חייבים לראות את זה”.

המטרה - לפתח בישראל בנקאות השקעות מקצוענית

אתי לנגרמן, שותפה ומייסדת של פירמת בנקאות ההשקעות מור-לנגרמן, מפרטת את הסיכויים והסיכונים בעולם ההשקעות האלטרנטיביות. כמי ששימשה כמנכ"לית בנק דיסקונט למשכנתאות ומובילה היום עסקאות מימון נדל"ן בהיקף רחב, היא מעריכה שהשוק יפגוש את התוצאות האמיתיות של משבר הקורונה לאחר הפסקת החל"תים | אסף לבנון

צילום: איתן טל

רוכשים פוטנציאליים. הערכה מופרכת לא תייצר מתעניינים אמיתיים ובעולם הציבורי עלולה לייצר נייר ערך שרק יירד בשוויידי לאחר ההנפקה, ומי נגד הערכת חסר תשאר מוכרים מאוכזבים. כל בעל חברה בטוח באופן טבעי שהחברה שלו שווה יותר מערכה האובייקטיבי' ותפקידו של בנקאי השקעות מקצועי הוא להביא את המוכר להכרה בשווי מכי רה נכון, כשכמובן המטרה היא מקסום השווי לטווח הגבוה של ההערכה.

נדל"ן בעידן הקורונה: "מהפכה לצד הפת-עות. הנדל"ן למשרדים, שהיה בצמיחה מואצת בשנים האחרונות, חטף מכה קשה ויצטרך למצוא את דרכו החדשה בעולם של צרכי עבודה משתנים. הנדל"ן למגורים הפתיע בייצור ביקושים למרות הצפי האטה משמעותית. להערכת, התחום יפגוש את תוצאות המשבר בשנה לאחר הפסקת הסבסוד הממשלתי של חל"תים וההזרמות הגבוהות למשק. הנדל"ן המסחרי עובר שינוי מתמשך, שהוא תחת השפעת הקורונה: מעבר למרכזים שכונתיים, שגם אם ספגו קשיים בשנה הזו, צפויים לפרוח לא-חר היציאה מהמשבר. ההאצה הגדולה היא בנדל"ן ללוגיסטיקה, תעשייה קלה ואחסנה בעקבות הגידול בקניות און-ליין ונראה אותו ממשיך לצמוח עוד תקופה ארוכה. השאלה מה תהיה זהות השחקנים השונים שיצלו את המשבר האיתנים פיננסית ישרדו והקטנים כנראה שלא, לצערנו. נראה גידול של קבוצות כוח שרוכשות את המתחרים הנמצאים בקשיים והשוק צפוי לעבור קונסולידציות."

אין משימות בלי אנשים

נשים בתחומי הנדל"ן והפיננסים: "לצערי יש מעט מדי. הנשים בענף הנדל"ן אמנם נמצאות בע-מדות בכירות בצד השיווקי והמשפטי, אך בצד היומיומי יש מיעוט כמעט קיצוני של נשים - וחבל. בתחום הב-נקאות, בו גדלתי, הנושא המגדרי לא היה אישיו, לפי-חות לא בחוויה שלי. ריבוי הנשים בכל שכבות הניהול היווה דוגמא מצוינת והגדיר את הקידום כטריוריאל. אני מאמינה בדוגמה אישית ככלי הכמעט יחיד להג-דלת מעורבות נשית בכל תחום. אפליה מתקנת וחיוב כפוי של שילוב נשים הוא כלי מקטין בעיני."

מנהל טוב הוא מנהיג: "מנהל מסוגל לבצע את הנדרש ממנו רק באמצעות אנשיו ולרוב גם תוך כדי הפעלת ממשקים שאינם בהכרח כפופים לו. לכן, ניהול אפקטיבי לאורך זמן צריך לבוא מתוך הובלה בהירה של הדרך למטרות, דוגמה אישית למצוינות ואחריות, בקרה מתמדת של התהליך ואמנות השילוב בין שמירה על כל הפרטים לראייה של התמונה הכי-ללת ותיקון תוך כדי תנועה. צריכה להיות מחויבות למשימות ולאנשים ומתן גיבוי מלא לטעויות.

מור-לנגרמן: "הקמתי את הפירמה ב-2015 יחד עם אורי מור, איש שוק הון והשקעות שבעברו היה סמנכ"ל השקעות בגופים מוסדיים וסמנכ"ל כספים בחברה ציבורית, עם חזון להקמת גוף בנקאות להשקעות, שיע-ניק שירותים הוליסטיים לגיוסי הון לחברות ויוזמים לכל רוחב ספקטרום הצרכים הפיננסיים. הפירמה עוסקת בבנקאות להשקעות לחברות ויוזמים ומתמחה בעולמות הנדל"ן, הטכנולוגיות והפיננסים. הפירמה מעניקה ליווי ללקוחותיה החל מבניית העסקה, דרך זיהוי המממנים והמשקיעים ועד לסגירת עסקאות ההשקעה והמימון."

מימון הון-בנקאי: "עולם מתפתח וחיוני ליצירת צמיחה בריאה של המערכת הכלכלית. מוצר משלים למערכת הבנקאית, שנותן פתרונות הנמצאים מחוץ לטווח הסיכון הבנקאי ופותח עולם רחב של אלטרנטיבות ללקוחות. ריבוי האפשרויות והפתרונות עשוי להיות מבלבל, הקשר בין גופים מממנים שונים מייצר מורכבות נוספת וכדי להתנהל נכון בתוך שלל האפשרויות ולמקסם את התועלת מהן - מתפתח עולם ייעוץ מתמחה שתפקידו לבנות את הפתרון באופן מיטבי בעבור הלקוח. מגוון אפשרויות המימון וההשקעה מייצר הזדמנויות ומורכבות, שדורשים התמחות על מנת להגיע לפתרונות המיטביים לכל חברה וצורך. אך יש לנו עוד דרך ארוכה לעשות על מנת להדביק את העולם במגוון האפשרויות החוץ-בנקאיות. בארץ האלטרנטיבות הן עדיין חד-מימדיות, אין רבדים שונים של סיכון ותמחור מתאים, רוב הכסף מנותב ל-More of the same ואין עדיין פתרונות מוסדרים (מוסדיים/קרנות) לצרכים רבים. אבל אנחנו בדרך."

הקטנים לא יישרדו

השקעות אלטרנטיביות: "הריבית כמשק אפסית בעוד שיוקר המחיה מטפס. לכן אין ברירה אלא להרחיב את מנעד ההשקעות על מנת להשיג תשואות ראויות ועדיין להשאר בתוך פרופיל הסיכון ההגיוני. לצד שוק ההון התפתחו אלטרנטיבות השקעה, החל מרכישה ישירה של נכסי נדל"ן ועד השקעה בקרנות שונות. הגופים המוסדיים כבר שם ומנהלים באופן ממוסד השקעות שכאלו ואנחנו רואים אותם נכנסים יותר ויותר לעסקאות ישירות, כמו השקעות ישירות בחברות ריאליות או בפרויקטים של נדל"ן, לרבות יומיות. היות והנדל"ן הוא צרכן אשראי כמעט אין-סופי מצד אחד ומרגיש בטוח גם להדריטות מצד שני - הרי שקמו קרנות רבות המציעות מגוון השקעות בענף בארץ ובחו"ל. הרגולציה על הקרנות לא הדוקה ומכאן התפתח סיכון שלא כל המשקיעים יודעים לאמוד ולנהל. למשקיע מתוחכם עשויים להיות כלים לבחינה של ההשקעות האלו וגם יכולת פיזור סיכונים, אבל למשקיעים פרטיים היכולת מוגבלת והסיכון, לעניות דעתי, עצום."

הנפקה: "בשנה האחרונה חווינו תיאבון מאוד גדול להנפקות בשוק היש-ראלי, במיוחד לחברות טכנולוגיה והיקף ההנפקות היה בהתאם. הפירמה היתה ועודנה מעורבת במספר לא קטן של הנפקות בשוק הישראלי כיועצי הנפקה כך שיש לנו את היכולת לנתח את מגמות השוק ממושב בשורה הראשונה. הנגישות לכסף דרך הון או חוב ציבורי זול יחסית היא מפתח, אבל צריכה להתאים לחברה ולבשלות שלה. תפקידו של יועץ הנפקות טוב הוא, בראש ובראשונה, לבחון את תאימות החברה לשוק ההון ולכוון את החברה לביצוע ההתאמות הנדרשות, הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך, ולוודא שתהליך הנפקה שהתחיל גם מושלם בהצלחה. תהליך שיצא לדרך ולא הושלם הוא לא רק אובדן כסף רב שהושקע בו אלא עלול בנוסף לייצר נזק תרמיתי ופיננסי לחברה."

הערכת שווי: "צריכה לשקף את הערך האמיתי של החברה. ניפוח שווי לערכים לא ריאליים עלול להסב נזק ואף להביא לכישלון התהליך. הערכה נכונה קובעת מנעד שווי, שזע בטווח ריאלי ומאפשר מו"מ מקצועי מול

שם ומשפחה: אתי לנגרמן.

גיל ומצב משפחתי: 50, נשואה+2.

השכלה: תואר ראשון ושני במינהל עסקים עם התמחות במימון מאוניברסיטת בר-אילן.

תפקיד: שותפה ומייסדת של חברת מור-לנגרמן.

תפקידים נוספים: דח"צית בתעשייה האווירית, בכלל ביטוח אשראי, ביוחננוף ובוינתניה,

תפקידים קודמים: 20 שנות ניסיון במערכת הבנקאית במגוון תפקידים בהם מנכ"לית בנק דיסקונט למשכנתאות, מנהלת אש-ראי בחטיבה המסחרית בבנק לאומי ושותפה להקמת הפעילות המסחרית בבנק ירושלים.

אין כמו בבית

“כיום לכולם נופלים האסימונים. כשהתחלנו, אסור היה לדבר על זה בקול”, אומרת איילת ביטון, המשנה למנכ”ל “שרן רפואה עד הבית”, חלוצת הדרך בתחום הרפואה הביתית בישראל | מתן שירם

סוף החיים מבחינת המטופל הסופני: “זהו תהליך של הכנה לפרידה ומבחינתנו זה הרבה יותר מרפואה. סוגיית יחסי האמון בין מטופלים למיטפלים היא לא פשוטה והיא קריטית בסיטואציה הזו. התהליך הוא תהליך רגשי, והוא גם מול משפחת המטופל. במקרים רבים, בני המשפחה מבקשים לסגור מעגלים, רוצים לעשות תיקון. יחסי הקירבה שנוצרים הם הרדיים ומשמעותיים ונמשכים לעיתים גם לאחר שהמטופל נפטר”.

קבוצת תמיכה למשפחות החולים: “נועדה להקל על העומס הרגשי. אנחנו מאפשרים לבני משפחות גם של מטופלים שאינם ב’שרן’ להשתתף בקבוצת תמיכה מקוונת לבני משפחה שיקיריהם מטופלים בהוספיס בית. הקבוצות בהנחיית עובדת סוציאלית מהמערך הסוציאלי של ‘הוספיס שרן’, מאפשרות למשתתפים לחלוק, לשתף, לקבל תמיכה וללמוד אחד מהניסיון של השני”.

הקורונה האיצה את הטיפול בבית

לא כל בית הוא סביבת אשפוז אידאלי: “באשפוז בית אקוטי, המהווה חלופה מצוינת לאשפוז במחלקה פנימית (ונמשך לרוב מספר ימים) יש מור רכבות גדולה מאוד. הן מבחינת תדירות ותכיפות הביקורים היומיים של הצוות המטפל והן מבחינה לוגיסטית של שינוע ציוד ותרופות. מבחינת המטופל יש תנאי סף לקבלת השירות: גדרש מטפל עיקרי שיהיה עמו וכן מה שנקרא ‘פרופר האווינג’, תנאים בסיסים שיאפשרו אשפוז. אם התנאים הללו לא מתקיימים, אנחנו מבצעים חשיבה משותפת עם קופת החולים לגבי חלופות טיפוליות.”

יש עוד מורכבויות: “למשל, אם יש בני משפחה תוקפניים, או כאלה שלא משתפים פעולה, נוצרת בעיה. וכן אם המטופל אינו מבין שאשפוז בית הוא אשפוז לכל דבר וענין ועליו להישאר בבית במהלכו. אלו סוג ההתמודדויות המברירות את הסטינג הביתי מול זה של בית החולים”.

השנה האחרונה: “הביאה את קופות החולים לתת יותר שירותים בבית, בין היתר כי מטופלים לא רצו להגיע לבתי חולים והמסגרת הטיפולית הביתית תפסה תאוצה. חברות מהסוג שלנו הן גמישות מאוד מבחינת היכולת לתת מענה מהיר ויעיל והפעילות שלנו צמחה בכל המישורים”.

קורונה: “אנחנו מטפלים בלא מעט חולי קורונה. כמובן שבטיפול בחולי קורונה הצוות נכנס כשהוא ממוגן. זה הופך את השירות להרבה יותר מאתגר. כיום כשהצוות כולו מחוסן, יש הרבה פחות חששות מאשר בתחילת המגפה. החששות הם גם מצד משפחות המטופלים שחוששות להידבק, אם כי לא באותה רמה כמו בתחילת 2020”.

אתגר תפעולי ולוגיסטי

לתפעל ולפקח: “התפקיד העיקרי שלי פה הוא לתכלל את איין-ספור האירועים שקורים פה מידי יום, לקדם את האיות ולעשות חיבורים נכונים. לחבר בין אנשים ולקדם תהליכים וטכנולוגיה. אני אמונה על התפעול היום-יומי בכל ההיקפים המערכתיים, שזה אומר לתפעל ולפקח על אשפוז ביתי בסדר גודל של כשתי מחלקות פנימיות (כ-70 חולים) בו-זמנית, נוסף על הוספיס בית שבו מדובר בקרוב ל-400 משפחות שאנחנו מטפלים בהן. זוהי כמות עצומה והיד עוד נטויה. זה אומר המון אנשי צוות. כבעלים, מעבר לאתגר התפעולי והלוגיסטי, אני ממשיכה לבחון דרכים להעלאת רמת האיות והשירות”.

ה”בייבי” החדש: “השירות החדש שלנו, עליו אנחנו עמלים בימים אלה, הוא שירות אשפוז פסיכיאטרי בבית, שמטרתו להעניק מענה חשוב ולמצוא עוד ועוד פתרונות למצוקה של מערכת הבריאות הציבורית”.

מבורה לעבודה: “מאז שאני זוכרת את עצמי. היום אני מרגישה שהגיתי לגיל שאפשר להתחיל - לגלות וליהנות מעולמות שהם מחוץ לעולם העבודה. כך שהאתגר הבא הוא ללמוד לשחרר לשמחת, זה מתאפשר מאחר שהבן הבכור שלנו, איתמר, בחר לעבוד איתנו והיום הוא ממנכ”ל את החברה בהצלחה רבה”.

תפיסת עולם שהקדימה את זמנה: “יהיה נכון לומר שאנחנו חברה חלוצה ופורצת דרך בתחומה. בזכות תפיסת העולם לפיה ‘אם אפשר, עדיף להישאר בבית’, נוסדה החברה. ד”ר איב ביטון, בעלי והאיש אשר הקים את החברה בשנת 2004, הגה את הרעיון כששימש כרופא במחלקה פנימית בבית חולים מאיר. אבל עוד קודם לכן, לפני שסיים התמחות ברפואה פנימית, הוא כבר הבין שצריך לשים דגש גדול מאוד על רפואה קהילתית, ובנוסף, שטיפול מיטבי הוא הרבה פעמים טיפול בבית המטופל. הוא הרגיש שיש פער מאוד גדול בין הקצאת המשאבים הנדרשת לבין זו הקיימת בפועל. שיש הרבה מטופלים שיכולים מלכתחילה לקבל טיפול בבית, ומצד שני, שיש חולים שהאשפוז שלהם מתארך ללא צורך, מכל מיני סיבות. בבתי חולים יש גם תחילת לואה משנית בגלל זיהומים, אותם ניתן למנוע ברפואה ביתית”.

אשפוז בית: “בעצם, כבר לפני 14 שנה התחלנו לטפל באנשים בבית. אז עוד אסור היה לקרוא לזה ‘אשפוז בית’. עשינו זאת בהיקפים מאוד גדולים. עברנו עם מחוז תל-אביב של קופת חולים כללית, וזה היה מאוד פורץ דרך מבחינת הטיפול באוכלוסייה המבוגרת והחולים במחלות כרוניות. לא עשו את זה לפני כן בארץ בהיקפים האלה והרבה הוביל להצלחה ניכרת במניעת אשפוזים בבתי חולים. ראינו שזה מצב של win-win - הן למטופל והן לגורמים המטפלים והמבטחים”.

להקל על העומס הרגשי

הוספיס בית: “טיפול תומך פליאטיבי לחולים שהם ברובם אונקולוגים וסופניים, אבל לא רק. גם כאלה הסובלים ממחלות כרוניות חשוכות מרפא, דוגמת אי-ספיקת לב ודמנציה. זהו שירות שכלול בסל הבריאות ולכן הוא ניתן ללא עלות למטופל. צוות רב-מקצועי של רופא/ה, אח/ות, עובד/ת סוציאלית/ת אמונים על איות החיים של החולה וגם של משפחתו, בתקופה הכי קשה ומשברית בה הם נמצאים”.

שם ומשפחה: איילת ביטון.
גיל ומצב משפחתי: 60, נשואה+3, סבתא לחמש נכדות.
מקום מגורים: הוד השרון.
השכלה: תואר ראשון במדעי ההתנהגות.
תפקיד: שותפה ומשנה למנכ”ל, “שרן רפואה עד הבית”.
תחביבים: בילוי עם הנכדות, טיולים, מוסיקה, ספרים.

צילום: איתן טל

מובילה עתיד חדש לחקלאות הישראלית

בעולם כל כך גברי של שיווק תוצרת חקלאית, **נוי הדס**, רק בת 29, עשתה היסטוריה. היא ייסדה את רשת "נוי השדה", שיצרה חיבור ישיר בין חקלאים לצרכנים, והקימה אתר און-ליין שהוא אחד החזקים בתחום. היום היא מנהלת דין ודברים עם שר החקלאות למתווה שיעניק זכויות והטבות לחקלאי ישראל | גליה היפש

שקט נפשי לחקלאים: "נולדתי למשפחת חקלאים, דור שלישי, שחיים, נושמים ואוהבים את הארץ. אני חקלאית שמגדלת 60 דונם של תות שדה באבן יהודה. מגיל צעיר מאוד נפעמתי מעולם החקלאות, אך גם חוויתי בבית את הקשיים והאתגרים בתחום. היה לי ברור שאעשה הכל בכדי לשנות את המציאות ואת המודל הלקוי של המכירה לרשתות השיווק. בגיל 21, כשיצאתי לדרך העצמאית שלי, לא היה לי ספק שבמקביל לעשייה אפעל למען החקלאים, לכן אני פועלת ונאבקת את מאבקם בכל החזיתות האפשריות, גם מול שר החקלאות, למתווה שיעניק זכויות והטבות לחקלאי ישראל".

הרשת שלנו: "נוי השדה" מונה היום שמונה סניפים יפהפיים ואתר אונליין למכירת פירות וירקות איכותיים. אנחנו קונים את התוצרת מהחקלאים ישירות, ללא תיווך, במחירים הוגנים שיאפשרו להם גם להרוויח וגם להשקיע ביכול של העונה הבאה ובכך מבטיחים את עתידם בתחום. הלקוח מקבל תוצרת טרייה ואיכותית והחקלאי מתפרנס בכבוד. זו הסינה רגיה שהיה לי חשוב להחזיר לשוק". בימים אלו אנו נמצאים בשלבי הקמה של שלוש חנויות נוספות".

חווית קנייה מקיפה

מוכרים וירקות ופירות באון-ליין: "אתר האון-ליין שלנו הוא אחד האתרים החזקים בארץ בתחום. היה לי חשוב לחזק את החיבור בין ביי קורים בסניפים פיזיים, מול מוכרים אדיבים, שירות בלתי מתפשר, שפע איכות ועיצוב מוקפה, לבין חווית משלוח עד הבית הטובה והאיכותית בישראל. לרשת שני מרכזים לוגיסטיים לליקוט משלוחים המשתרעים על 3,000 מ"ר, בהם מוטמעות מערכות הליקוט המתקדמות והחכמות ביותר שקיימות בשוק, כל זאת בכדי להגיע למינימום זמן של הכנת הזמנה עם שאיפה לאפס טעויות. הרעיון הוא לתת ללקוח חוויה מא' ועד ת' שהיא רק בבעלותינו - הכל שלנו ללא עוזרים חיצוניים, בין אם זה הסניפים, צי הרכבים, הליקוט, השילוח ושירות הלקוחות. כך אני שולטת באיכות המוצר ונותנת מענה מיטבי, מקיף ומוחלט ללקוחות שלנו".

שירות לקוחות: "הקמנו שירות לקוחות שלא היה קיים בתחום ופעיל מ-05:00 בבוקר ועד חצות הלילה וכן מועדון לקוחות עצמאי של הרשת, כיוון שאנו מאמינים שהלקוח צריך לקבל את מלוא השירות והתמורה עבור מה ששילם. הפכנו להיות פלטפורמת הפצה אינטרנטית גם לחברות הענק בשוק כמו חברת שטראוס בכל הקשור למכירת B2C. כך גם שיתוף הפעולה עם חברת 'ארקפה' למגוון לחמים, עוגות ועוגיות, עם גרעיני עפולה ועוד. האתר מציע מגוון רחב של מוצרים משלימים המאפשרים חווית קנייה מקיפה. אנחנו מוציאים אלפי משלוחים ביום, בתווה שעד 2022 נגיע לכל הארץ. בעקבות הקורונה פתחנו שירות משלוחים ייחודי, שדרכו ניתן לקבל את המשלוחים בשעות הבוקר המוקדמות בכדי להגדיל את היקף המשלוחים ולעמוד בדרישה. העסק עובר 24 שעות ביממה, ואנחנו מעסיקים 250 עובדים, שמבחינתי הם משפחה".

שילוב מאתגר בין אמהות ועבודה

קשיים כאישה צעירה בעולם החקלאות: "תחילת הדרך היתה מלאה באתגרים. צעירה בת 21, עם חלום גדול, בנוף של שוקי פירות וירקות זה לא בריוק מראה רגיל. היה זלזול, היו הערות, והיו גם כאלה שהאמינו ופרגנו. אני זוכרת שאמרתי לעצמי: 'תהיי מרוכזת ומפוקסת, אל תסתכלי לצדדים, תגשימי את החלום'. בריעבד אני יודעת שהאמונה הזאת, שאני לא צריכה לחשוב מה אחרים אומרים עליי, הייתה חשובה וקריטית. אחי רת הייתי עלולה לוותר ולמרות כל ה'לא' שקיבלתי, תמיד ידעתי שגיע גם ה-'כן'. העסק נבנה צעד אחר צעד, הישג אחר הישג. לאט-לאט נתנו

בי אמון, הבינו שגדלתי לתחום, שאני חיה ונושמת אותו. דברים שהיו בי כל הזמן, הובנו על-ידי אחרים מאוחר יותר".

לחץ ואימהות בימי קורונה: "מעבר ללחץ המאוד צפוף שלי, ילדתי את בתי השנייה כחודש לפני הקורונה. מצאתי את עצמי עם תינוקת שרק נולדה וילד בן שנתיים ללא מסגרת, בתקופה מלחיצה מאוד, ותוך כדי העסק התעצם, מבחינת משי לוחים וביקורים בסניפים, והיה זקוק לי יותר מתמיד. השילוב בין האימהות לעבודה היה מאתגר במיוחד בתקופה זו ונאלצתי להתאים את עצמי למצב. בסופו של דבר הצלחתי לחבר את הפאזל ולהפיק ממנו את המירב. הובלתי את הרשת לגידול של 500% במי כירות בתקופת הקורונה, אך זו הייתה תקופה קשה. הרצון להיות האמא הכי טובה ועם זאת להביא את העסק לשיאים חדשים הייתה לא פשוטה ומאתגרת. באופן כללי, תמיד חלמתי להיות אמא והילדים שלי הם הסיבה לכך שבכל יום אני קמה ויודעת שאני רוצה להיות הכי טובה שאפשר, עבורם".

מילת המפתח היא התמדה ולא מוגדר: "אני מאמינה שאישה יכולה להצליח בכל תחום ובכל גיל, צעיר או מבוגר. היום אין דבר כזה 'תחום גברי' ובטח שלא תקרת זכוכית. שם המשחק הוא התמדה ועבודה קשה. נשים משנות בכל יום את העולם ונמצאות בתפקידי מפתח בכל החזיתות, וזה כי אנחנו יכולות להשיג הכל".

דמות נשית מעוררת השראה: "האישה שעויה ררה בי השראה מגיל צעיר היא ללא ספק יעל ארד, מי שזכתה במדליה האולימפית הראשונה אי פעם לישראל, עשתה את מה שאף ספורטאי ישראלי לא עשה לפני, ופתחה את השער לאחרים. מעבר לכך שיעל הביאה כבוד לאומי אדיר לנו כעם, היא העניקה השראה והפכה לדמות לחיקוי לבנות ונשים בכל הגילאים ובכל העולם, והוכיחה שניתן להצליח בכל תחום - גם בתחום שהיה נחשב לגברי מכולם".

שם ומשפחה: נוי הדס.

גיל ומצב משפחתי: 29, נשואה+2.

מקום מגורים: שוהם.

תפקיד: מנכ"לית נוי השדה.

השכלה: תואר בפסיכולוגיה וקרימינולוגיה.

תחביבים: נגינה בפסנתר.

מוטו ניהולי: "העובדים הם השגרירים הטובים ביותר של העסק, ולכן הם צריכים להרגיש כלפי פיו שייכות, אהבה וכבוד. על כן חשוב להתנהג אליהם ביושר, להחזיר בהם את ערכי האהבה והחיבור למותג ולהעניק ערך מוסף לעבודתם".

צילום: איתן טל

"כל אישה יכולה וצריכה להשקיע בנדל"ן"

בתחום הגברי כל כך של השקעות בנדל"ן פועלות ללא לאות האחיות שרון ודליה לבית מוזס באמצעות חברת נדל"ן נשי כדי להדריך נשים וללוות אותן לרכישת נדל"ן משל עצמן - להבטחת עתידן הכלכלי | גליה היפש

שינוי תודעה לקראת שפע כלכלי:

שרון מוזס ביטון: "אחרי חופשת הלידה הראשונה שלי הבנתי שאני צריכה להעביר את כל המשכורת שלי למעון כדי לחזור לעבוד בקרימינולוגיה והארכי- תי את חופשת הלידה כדי לבצע שינוי. בעלי ואני קראנו את הספר 'אבא עשיה, אבא עני' והתחלנו לשנות חשיבה. לקחתי קורס בהשקעות נדל"ן והתחלתי לחפש נכסים להשקעה, אולם מאחר שלא היה לי כסף, גייסתי אנשים בעלי ממון. אט-אט צברתי כסף ממה שהרווחתי כדי להשקיע בעצמי בנדל"ן. עם השנים הוצאתי רישיון תיווך, קידמתי פרויקטים גדולים של פינוי-בינוי, קבוצות רכישה והתחלתי ללוות משקיעים בהשקעות בארץ והשקעות בחו"ל. הרווחתי טוב ויצרתי לנו רשת ביטחון כלכלית טובה, אבל היה חסר לי משהו, החלק של הנשמה. לאורך השנים תמיד השתתפתי בסד- דנאות להתפתחות אישית לנשים ואף הקמתי את קבוצת 'עצמאיות עם עוצמה'. ב-2017 החלטתי לקחת את כל הידע והניסיון שצברתי כדי לסייע לנשים להשקיע בנדל"ן. מבחינתי, זו השליחות שלי. הקד- מתי את נדל"ן נשי ואחותי דליה החלה לעזור לי ובהמשך הצטרפה אלי כשותפה. משם העסק צבר תנופה והפך לחברה בפני עצמה".

דליה מוזקי מוזס: "לאחר שעברתי הכשרה בעתודה ניהולית, עברתי כאנליסטית ובתפקידים ניהוליים בבנק ואחרי שלוש שנים של חופשת לידה מרצון, הקמתי סניף של חברת היי-טק בינ"ל בישראל ושימשתי כסמנכ"לית החברה למעלה מעשר שנים. כשעזבתי את הת- פקיה התחלתי לעזור לשרון שהייתה בשלב ההקמה של נדל"ן נשי, ומשם הכל המשיך לגדול ולהתפתח. לניסיון הפיננסי שלי של מעל 25 שנה, יש ערך עצום בליווי המשקיעות, בבניית תיק ההשקעות שלהן ובבדיקת הכראיות הכלכלית של השקעות הנדל"ן".

שם ומשפחה: שרון מוזס ביטון.

תפקיד: מייסדת ובעלים, מנכ"ל משותף של נדל"ן נשי.

גיל ומצב משפחתי: 42, נשואה+4.

מגורים: יישוב קהילתי בגליל.

השכלה: תואר ראשון ושני בקרימינולוגיה קלינית מאוניברסיטת בר-אילן.

ניסיון תעסוקתי: קרימינולוגית קלינית במב"ן, סוכנת תיווך נדל"ן, מלווה משקיעי נדל"ן בארץ ובעולם מזה 15 שנה.

תחביבים: ריקודים, לימודי התפתחות אישית, בישול ואירוח וטיולים בטבע.

שם ומשפחה: דליה מוזקי מוזס.

תפקיד: מייסדת ובעלים, מנכ"ל משותף של נדל"ן נשי.

גיל ומצב משפחתי: 46, נשואה+4.

מגורים: רחובות.

השכלה: תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת בר-אילן ותואר שני במינהל עסקים מהמכללה למנהל.

ניסיון תעסוקתי: כלכלי- נית, אנליסטית, תפקידי ניהול וסמנכ"לית החברה בינלאומית.

תחביבים: ריקודי עם, רכיבה על אופניים, קריאה, יצירה וטיולים בטבע.

תיק ההשקעות מותאם למטרות של כל אשה

העצמות נשים באמצעות השכלה פיננסית והשקעות נדל"ן:

שרון מוזס ביטון: "למותג שלנו יש שני כובעים - כבובע הראשון זו קהילה שמונה יותר מ-5,000 חברות בפייסבוק, כמקום מפגש למתן ערך ותוכן חינוכי לנשים שרוצות להשקיע בנדל"ן ולהחליף מידע. כבובע השני זו חברה בע"מ שממנה אנו מתפרנסות והיא מעניקה שירות אחד ייחודי ביותר: תוכנית ליווי אישית לנשים שרוצות להשקיע בנדל"ן. זוהי תוכנית המשלבת ידע עיוני ומע- שי. בשלושת החודשים הראשונים אנו משקיעות בלמידה מתוך הבנה שנדל"ן זה תחום מורכב וצריך לרכוש את הידע. אנחנו רוצות לתת לנשים חכה ולא דגים. התוכנית כוללת 65 שעות לימוד אקדמאיות בחלק העיוני: עשרה שיעורים פרונטליים, או בזום, וכן שישה שיעורים מוקלטים ללימוד עצמי, ועוד שיעור בשטח. בחלק המעשי נכללות שיחות ליווי אישיות בנות שעה המותאמות לקצב האישי של כל אחת, כאשר בחלק זה ניתן לבחור באחד משני המסלולים: מסלול הכסף - ארבע שיחות, או מסלול הזהב - 12 שיחות לאורך השנה".

קהילה חיה ותוססת: שרון מוזס ביטון: "בשנה האחרונה הוספנו לקהילת הפייסבוק העצומה שלנו לא מעט פעילויות חדשות ללא תשלום: 1. 'פינת המומחים', המארחת בכל פעם מומחה או מומחית ידע בנושאים כמו פנסיה, ניהול תקציב, משכנתה, אזורי השקעה ועוד. 2. 'פינה בשם 'דרכה של משקיעה' - נשים המשתפות בתהליך שהן עברו כשהן החלו להשקיע בנדל"ן - מה עזר להן, מה השינוי שעשו, והן נותנות טיפים למשקיעות מתחילות. 3. 'פינת 'לייב אחת על אחת' - שיחת ייעוץ אישית איתנו בזום ללא תשלום, המסודרת לייב לכל חברות הקהילה. 4. סקרים על הנושאים שמעניינים את חברות הקהילה ולפי בחירתן אנחנו מעבירות שידור לייב בנושא שהן בוחרות".

דליה מוזקי מוזס: "הקהילה שלנו בנויה מהמון תוכן איכותי הניתן חינם, ואפשר לקבל ממנו המון כלים כדי להתחיל לפעול בעולם הנדל"ן".

להרגיש בטוחה עם ההשקעה: דליה מוזקי מוזס: "בתחילה אנו בונות את הפרופיל של המשתתפת בתוכנית, מנתחות צרכים משפחתיים ופיננסיים ובוד- קים את ההתנהלות של כל המשפחה והיכן ניתן לצמצם ולשפר. אנחנו בודקות את תיק המשכנתא וההלוואות השונות, פנסיות, חסכונות, והאם ניתן להשתמש בכספים אלו לטובת השקעה בנדל"ן. בהמשך התלמידה מתבקשת לעשות מחקר שוק והערכת שווי נכס, וכל החומר שהיא אוספת מהשטח מעובד יחד איתנו כדי לבנות לה את תיק ההשקעות המותאם לצרכים ולמטרות שלה. חשוב לנו שהנשים ירגישו, גם מההיבטים הרגשיים והפסיכולוגיים, שמדובר בהשקעה שהן בטוחות איתה. כל שלושה חודשים נפתח מחזור של בין כ-40-50 נשים. כולן מצטרפות בסיום הלימודים לפורום הבוגרות שלנו, המונה כבר 300 נשים, עם כולן אנחנו ממשיכות להיות בקשר".

נשים יכולות לשחק את המשחק בדיוק כמו גברים

רשת ביטחון בזכות משבר הקורונה: שרון מוזס ביטון: "דווקא בזכות משבר הקורונה נשים מבינות עד כמה נחוץ מקור פרנסה נוסף. מגיעות אלינו אימהות יחידניות, שרוצות ליצור לעצמן רשת ביטחון, או נשים נשואות מבוגרות שמגיל צעיר רצו להשקיע, אך זה לא היה קיים באג'נדה הווגית וכעת הן מרגי- שות שזה הזמן שלהן. מגיעות אלינו גם נשים צעירות עם תודעה פיננסית גבוהה. נשים נפגעות הרבה יותר במהלך החיים בהיבטים פיננסיים - המשכורת שלהן פחות גבוהה ובמשברים כמו הקורונה יש הרבה יותר מובטלות מאשר מובטלים".

אין ציידים ואין ברישים: דליה מוזקי מוזס: "השקעות נדל"ן הוא עדיין תחום גברי מאוד, ואין שום סיבה שזה יהיה כך. נשים יכולות לשחק את המ- שחק בדיוק כמו גברים ואף טוב יותר. הן יכולות לבדוק תיק ההשקעות נדל"ן בעצמן. נשים יכולות לסגור עסקאות נהדרות וטובות בצורה נשית ומכובדת, בלי להיות לא ציידים ולא כרישים".

צילום: איתן טל

מעצבת החוויות

המעצבת **ליאת מרום** יצרה פריצת דרך בעולם העיצוב ואף רשמה עליה פטנט. בשיטת העיצוב החווייתי מופעלים חמשת החושים של האדם בתוך החלל כדי לייצר את הרגש הרצוי - מריכוז ומוטיבציה בעבודה ועד שלווה ורוגע בבתי מלון | גליה היפש

עיצוב זה לא רק מה שאנחנו רואים: "כאשר למדתי בשנקר, תמיד התעניינתי בפסיכולוגיה שמאחורי העיצוב - וחתרתי להבין כיצד העי" צוב משפיע על רגשות האדם. כאשר התקדמתי בלימודי העיצוב נחשפתי לכל נושא השפעת התת מודע, התחלתי בלימודי NLP וסוגסטיה, והעמקתי בלימודים בארץ ובחו"ל. בעזרת ההכנות החדשות יצרתי שיטת עיצוב ייחודית המשלבת בין עולם העיצוב לעולם התת מודע ומדעי המוח. הבנתי שעיצוב אינו נוצר רק עבור מה שאנחנו רואים - יש עולם שלם שהוא הרבה מעבר ועיצוב שהוא רק יפה כבר אינו מספיק. תת המודע פועל כל הזמן ומשפיע באופן משמעותי על הרגשות והתחושות שלנו. זו הייתה תגלית מדהימה ויצאתי למסע מחקרי כדי לבסס את השיטה. עברתי עם חוקרי מה, פסיכולוגים, יוצרי צלילים, רוחקי ריחות ובנינו תכנית שלמה בשם Experience Design המאפשרת לבחור את הרגשות שאנו רוצים לחזק באמצעות העיצוב, למשל: להיות יותר מרוכז, להיות יותר יצירתי, להיות יותר עירני ומלא מוטיבציה ואפילו להיות יותר שליו ורגוע".

רושמים פטנט ופותחים אקדמיה: "השנה הצלחנו לרשום פטנט על שיטת העיצוב שלנו מכיוון שיצרנו זרם חדש בעולם העיצוב שנקרא: עי" צוב חוויות.

זו שיטת העיצוב הראשונה בעולם שמשפיעה על גלי המוח ויוצרת רגשות והתנהגות במרחב. כדי להביא את הבשורה החדשה לעולם, בנינו את Shift Studio and Labs שמייצר פרויקטים של עיצוב חווייתי וכן אקדמיה בשם Shiftt Academy שמלמדת מעצבים ואדריכלים כיצד לעצב בשיטה הזו. לאחרונה פתחנו גם קורס לאוהבי עיצוב שאינם מעצבים במקצועם ורוצים ללמוד וליישם את השיטה אצלם בבית ובחלל העבודה".

מוצרים ייחודיים: "בנוסף, אנו מייצרים גם מוצרים ייחודיים לשיטה כמו ריחות, צלילים וחומרים בהם ניתן להשתמש לטובת העיצוב החווייתי. למשל, יש ריחות המפעילים אונה מסוימת במוח המייצרת ריכוז, לעומת ריחות המייצרים רגיעה או תשוקה. אנו מחליטים יחד עם הלקוח איזה רגש הוא בוחר לכל חלל ומתאימים לו חומה, צבע, גיאומטריה, ריח וצליל בהתאם לרגשות. למעשה, אנו משתמשים בחמשת החושים של האדם מכיוון שכך בני אדם תופשים את המציאות סביבם. לדוגמה, אם אשאף לרגש של תשוקה ואתאים לכך ריח, סאונה, תאורה, חומה, טקסטורה וגיאומטריה - תהיה הלימה בין מה שהתת מודע חווה ואו תיווצר תגובה הורמונלית של הגוף. כיום בצוות שלנו עובדים לא רק אדריכלים ומעצבים אלא גם מעצבי ריחות, מהנדסי סאונה, מומחי תדרים, חוקרי מוח ופסיכולוגים וכל דיון על הקונספט העיצובי כולל את כל בעלי המקצועות הללו".

מעצבים מהות ולא חלל: "שיטת העיצוב הזו גורמת לאדם למקסם את הפוטנציאל של עצמו בכל מקום שבו הוא נמצא. אם אנחנו מעצבים בית מלון - אז ניצור אווירת חופשה ורגיעה שתפסיק מחשבות טורדניות, בחלל עבודה - נייצר משרדים המשרים אווירה פרודוקטיבית. עיצוב בית - נאפשר לאדם מקום שבו הוא יוכל לפעול ברכות עם ילדיו, ואת חדר השינה נתאים למצב רגיעה שבו ניתן לישון טוב מבלי לקחת כדורי שינה, או לחלופין עיצוב המתאים למצב תשוקה".

ליצור עולם טוב יותר

ממש לא פנג שואי: "פנג שואי עוסק בעיצוב הבית בצורה אנרגטית והוא אינו מדיה. אצלנו השיטה היא מדידה לחלוטין, וניתן לראות מהן התוצאות לפני ואחרי העיצוב. כאשר עיצבנו חלל בית ספר, יכולנו להוכיח עלייה בריכוז הסטודנטים וחלקם אף הפסיקו לקחת ריטלין, כאשר עיצבנו מסעדה ראינו ברו"חות פירוט על התנהלות הלקוחות לפני ואחרי. במקרה אחר ראינו כיצד המכירות עלו בעקבות עיצוב המותאם להעלאת האדרנלין של המוכרים".

עיצוב חללי עבודה בקונספט שונה: "בשנים האחרונות שמנו דגש על עיצוב חללים מסחריים וציבוריים ועבדנו עם לקוחות כמו גוגל, אמדוקס, נספרסו, גינדי ויוטיוב וכן עם בתי מלון בונזיבר, הפיליפינים וקפריסין.

לאחרונה קמה דרישה בקרב מעסיקים וחברות גדולות לעיצוב חללי עבודה בקונספט שונה ממה שהיכרנו".

דמות מעוררת השראה: "האמת, לאורך השנים הושפעתי מגברים כמו **סטיב ג'ובס ואיילון מאסק**, עד שהגיעה אישה אחת שטרפה את הקלפים והפכה להשראה מבחינתי, **נרי אוקסמן**, המעצבת המדהימה, בתו של **רוברט אוקסמן**, המרצה האהוב עליי בשנקר. בפעם הראשונה ששמעתי אותה מדברת הבנתי לראשונה בחיי שיש עוד נשים משוגעות כמוני בעולם והיא הייתה האחת שהלכה עם החזון שלה עד הסוף".

אישה בעולם של גברים: "כמעצבת אני מוקפת

בבעלי מקצוע שהם גברים: קבלנים, נגרים ובנאים, אך מעולם לא הרגשתי שזה מגביל אותי. לעתים זה אפילו יתרון. היו מצבים שבהם בתחילה אמרו: היא אישה,

מה היא מבינה, אבל מהר מאוד כשהבינו כמה אני מקצועית ואסרטיבית, ההערות האלה נעלמו".

רוצה ליצור עולם טוב יותר: "החזון שלי הוא כמובן שנתפרס בארץ ובכל העולם, ושנייצר עולם טוב יותר. מבחינתי, זה יכול להתחיל בכך שמישהי תקנה לע" צמה ריח או צליל המתאים לרצון שלה, עד למצבים שבהם בתי חולים, מוסדות לימוד ותרבות - ישתמשו בשיטה שלנו. העיצוב של בתי החולים כיום לא מביא למצב של ריפוי אלא למתח מוגבר - אפשר לתקן את זה. בבתי ספר ראינו שעי" צוב המביא לריכוז מיותר במקרים רבים את הריטלין, אם נייצר ריכוז בנהיגה ברכב נביא להפתחה בתאונות דרכים - העולם בהחלט יכול להשתנות לטובה".

שם ומשפחה: ליאת מרום.

גיל ומצב משפחתי: 39, נשואה.

מקום מגורים: תל-אביב.

תפקיד: בעלים ומייסדת של חברת Shiftt

הכוללת בתוכה סטודיו לעיצוב ואדריכ-

לות וכן אקדמיה לעיצוב בה מלמדים את

השיטה שפיתחה: Experience Design.

השכלה: תואר ראשון בהצטיינות בעי"

צוב פנים בשנקר, לימודי הנדסאי אד"

ריכלות בשנקר.

תחביבים: "זורקוהולית. היצירה עבורי

היא דרך חיים ולא עבודה. אני אוהבת

לטייל בעולם ולקבל השראה ליצירה

ממקומות חדשים וממפגשים עם אנשים

מסוגים שונים".

משפט מעורר השראה: "המשפט של

וולט דיסני: 'אם אתה יכול לחלום על זה,

אתה יכול לעשות את זה'. במהלך הקריירה

עלו לי רעיונות רבים ובכל פעם שלא הבי

נתי איך אני מסוגלת לעשות את זה - המ"

שפט הזה הזכיר לי שאם אני רואה את

זה ברמיון - אני מסוגלת לעשות את זה".

ציילוס: איתן טל

"אם לא היו נשים, לא היו יהלומים"

שרונה וג'ימה, נצר למשפחת יהלומנים ובעלת מותג התכשיטים היוקרתי "Sharon Stones Jewelry", מספרת על השנה החולפת, שהייתה השנה הקשה בחייה - ולא בשל מגפת הקורונה | מתן שירס

האחרונות לחייו. למה? כי הוא רצה להיות קרוב יותר לחומר הגלם, להיות יד ראשונה, ליד הנהרות שמהם יוצאים היהלומים. בהתחלה הוא גר בקונגו, בהמשך הוא עבר לאנגולה. כשהוא הגיע לביקור בארץ, למחרת הוא נפטר. הוא חזר בשביל למות בארץ. היה בן 74 במותו. נשארתי המומה, כואבת ועם עסק על כתפיי. עם הידיעה שיש דברים שאני לא יודעת, שהוא לא הספיק לספר לי, על מפעל חייו באפריקה. בגלל הקורונה אני לא יכולה לעשות שום דבר לגבי זה. יש חבר אפריקאי ששומר על הבית, על הכספת. חבר טוב של אבא שלי. הוא שומר על מפעל חייו. ברגע שהקורונה תיגמר, אסע לשם".

קעקועים: "את המשפט: 'אבא, היית ונשארת כל עולמי', קעקעתי על היד לאחר ה-30 למותו של אבא. לצד המשפט קעקעתי יהלום תלת-מימדי. הקעקוע נועד להנציח את זכרו של אבא. מנקודת מבטי, אבא ויהלומים הם הנצח".

יהלומי הדמים באנגולה: "אבא שלי היה אדם עם ערכים. הוא מעולם לא נגע ביהלומי הדמים, למרות שהיו המון פיתויים. הוא אמר שאין בזה ברכה. שזו תאוות בצע לשמה. למרבה הצער, המקומיים עסוקים במלחמות שבטיות והלבנים זוכים באוצרות הטבע - זהב ויהלומים. לא הייתי עוברת לגור שם. זה לא מקום לנשים. זה מקום מאוד קשה. גם עבור גברים זה מקום מאוד מסוכן. לאבא שלי באופן קבוע היו ארבעה אנשים ששמרו על הבית".

קשיחות היא חלק בלתי נפרד מהעסק: "אבא שלי היה אבא דומיננטי בחיים ובעסק. חזק, ידוע בתחומו. הייתי ילדה של אבא, ואני הכי מהממת - נשית ויפה, אבל גם חלק גדול שלקחתי ממנו זה לדעת להיות קשוחה. וגם לעבוד קשה - אני לא בן-אדם של בית. אני עובדת עד שעות מאוד מאוחרות, לפעמים עד עשר בלילה".

חוויית אקסקלוסיבית ומפתה

אין זמן להתחבבים: "עולם היהלומנות מבטא את כל עולמי, כך שיהלומים ותכשיטים הם גם התחבבים שלי (גם ליצור ולעצב). אפילו במפגש ערב עם חברות, יוצא שכולן שואלות ומרברות על תכשיטים ויהלומים, ואני מוצאת את עצמי עונה על שאלות. כי בסוף זה העולם שלי, זה עולם ומלואו".

שומעים עלי: "בעיקר מפה לאוזן. מצד אחד, אני פועלת מבורסת היהלומים ברמת גן, שהוא מותג חזק בפני עצמו. מצד שני, זהו מתחם סגור - אין לי חנות ואין חלון ראווה, אבל יש משרד שבו מוצגים היהלומים והתכשיטים. מכיוון שאני אפשר להיכנס לבורסה אם לא מזמנים אותך, עצם החוויה היא אקסקלוסיבית ומפתה. היום אנשים מנצלים את חנויות הרחוב בשביל לראות דגמים, למדוד ולבחור, אבל באים לבורסה ליהלומים בשביל לרכוש יהלומים ותכשיטיים. למה? כי רוב האנשים בבורסה הם יצרנים, כמוני. אני מייצרת ומוכרת. המחירים הם מחירים סיטונאיים. בנוסף, הלקוחות יודעים שיש עלינו פיקוח של הבורסה, ושיהלום הוא יהלום טבעי".

שנת הקורונה: "אני עובדת בטירוף. מכירות התכשיטים נסקו. בזכות הקורונה לא היו בזוזים, לא היו נסיעות לחו"ל, אז אנשים קנו יהלומים ותכשיטים, והרבה. יש שחושבים שבגלל המשבר שיצרה הקורונה המחירים של היהלומים עשויים לרדת, אבל האמת היא שהמחירים כבר ירדו עוד לפני הקורונה. פעם, יהלום - אי אפשר היה להשיג אותו. רק מי שהיה לו כסף היה יכול להרשות לעצמו. היום יהלומים ותכשיטים הם בבחינת פריט אפשרי לכל כיס".

קהל היעד העיקרי של יהלומים: "גברים שרוכשים עבור נשים - בעיקר טבעות אירוסין - נשים. לשאלה, 'מי קונה יותר יהלומים, נשים בשביל עצמן או גברים בשביל הנשים שלהן', יש תשובה מאוד פשוטה: נשים קונות בשביל עצמן וגברים קונים בעיקר בשביל נשים, אבל השורה התחתונה היא שאם לא היו נשים, לא היו יהלומים".

ענף המסחר ביהלומים: "קהילה סגורה, שמורה מאוד, מסורתית - לרוב מוגבל לבני המשפחה. אפשר להבין מדוע: בעסק כגון זה, שמצריך אמון מקסימלי, עדיף לסמוך על בני משפחה. עסקי היהלומים נחשבים לעולם של גברים. מכל בני המשפחה, דווקא אני עמוק בתוך העסק. יש מעט מאוד נשים בתחום. בשיבולי ההשתלבות הייתה טבעית - לדעת לעבוד בעולם של גברים חזקים, עם כסף ומעמד, ולהיות את עצמך".

יהלומים לנצח: "תמיד ידעתי שאעסוק בזה. נכנסתי לתמונה אחרי השירות הצבאי. אבא שלי, מנשה וג'ימה ז"ל, ביקש שאסייע בעסק. נכנסתי ישר לתמונה. מאותו הרגע הייתי מחויבת ליהלומים. בהתחלה עסקי תי בתיווך. הייתי מוכרת עבורו את הסחורה. נפגשתי עם קניינים שהיו באים לארץ, או במכירות פומביות בתערוכות בחו"ל. ככה התחלתי. לוקחת את חבילת היהלומים מאבא שלי, ומוכרת. אני תמיד אומרת שהוא איש של גלם, אני של המוגמה. עם הזמן גם שדרגתי את היהלומים לתכשיטים".

"איש של גלם": "מתחיל מביקוע. אתה לומד איך לבקע. לומד מה יכול לצאת מחומר הגלם, צריך לדעת, באחוזים, כמה תצליח להוציא הכי טוב. היום יש מכונה שסורקת את חומר הגלם. למשל, חומר גלם ששוקל חמישה קראט, המכונה נה רושמת כמה קראט אתה יכול להוציא מאבן הגלם, עם הכי פחות פחת. אבל עם כל הכבוד למכונה, אין דיוק של 100%. אבא שלי היה יכול לגלות עם העיניים. זה היה מדהים, הוא ידע מה שייצא. כמי שנמצאת בעסק 28 שנים, פיתחתי אינסטינקט וחוש מובנה, וכיום, כשאני איננו, אני נסמכת עליהם. מהו אותו חוש מבנה? אין אבן אחת שדומה לשנייה. זה מה שיפה. כל אבן היא שונה ומשונה. כמו בכל מקצוע אחר. מי שלא טוב בזה, לא שורד".

ילדה של אבא

אבא: "הייתי אמורה לפגוש את אבא ביום שבו נפטר, אחרי זמן רב שלא נפגשנו. הוא עבר לגור באפריקה, שם הוא שהה שם בעשר השנים

שם ומשפחה: שרונה וג'ימה
גיל ומצב משפחתי: 48, גרושה + ילדה (בת 21).
מקום מגורים: יהוד.
תפקיד: חברת בורסת היהלומים, בעלת המותג "Sharon Stones Jewelry and diamonds".

צילום: איתן טל

"כוח נשי צומח ממשברים. נשים לא יכולות להרשות לעצמן להישבר ולהיכשל"

בכל תפקידיה, מרינה זורלה, מנהלת דיור מוגן "נוה עמית" רחובות, שמה דגש על הנגשת שירותי בריאות איכותיים, מתקדמים ומקצועיים לאוכלוסיות מבוגרות. היא מגדירה את עצמה כאשת ביצוע שלא נרתעת מלבצע מהלכים אמיצים | אסף לבנון

"צריך לרצות ולהתמיד עד שזה מצליח"

קריירה בקופ"ח "מאוחדת": "27 שנים אני עובדת ב'מאוחדת'. ארגון בו צמחתי מהשטח ועברתי בו את כל מגוון התפקידים האפשריים. הגעתי בגיל 23 לעבודה זמנית של שבועיים, הצצתי, התאהבתי ונשארתי. שנתיים אחר כך כבר ניהלתי מרפאה של הקופה ובגיל 28 בניתי מרכז רפואי חדיש ומתקדם בבת ים, שעד היום משמש כמרפאת דגל של מאוחדת. בגיל 30 מוניתי לתפקיד סגנית מנהל מחוז, שבמסגרתו הייתי אחראית על תפעול של 120 מרפאות, מחולון ועד אילת. הייתי יוצאת בבוקר, חורשת את הארץ וחוזרת בלילה לאחר שהבאתי את המרפאות לקדמת האיכות המקצועית והשירותית".

האישה הראשונה בתפקיד מנהלת מחוז דרום של קופ"ח "מאוחדת": "זה קרה בגיל 40. אם לפני כן עבדתי מסביב לשעון - הרי שהתפקיד הזה דרש ממני את כל הזמן והמשאבים בלי לעצור לרגע. המוטו שלי היה תמיד היה הענקת שירותי בריאות איכותיים, מתקדמים ומקצועיים בדגש על אוכלוסיות חלשות יותר ותוך צמצום פערים דמוגרפיים. היום עשור אחרי יש גם מנהלת מחוז ובראש מאוחדת עומדת מנכ"לית שמציעה את הקופה קדימה ובהצלחה".

הכוח הנשי ברפואה: לא משקף נאמנה את היכולות.

כ-30% בלבד מקרב הרופאים בארץ הם נשים. השיעורים יורדים כשמדובר במנהלות מחלקה או בתי חולים. ועוד לא דיברנו על פערי התמחות, השתכרות ועוד. הציפייה היא לייצוג של לפחות 50%. ובכל התחומים, לא רק ברפואה. בתחום הדיור המוגן האבסורד הגדול הוא שברוב מנהלים על-ידי גברים גם שמספר הנשים הדרות בדיורים עובר את ה-80%.

כוח נשי צומח ממשברים: "נשים לא יכולות להרשות לעצמן להישבר ולהיכשל. יש בנו משהו פנימי, מן כוח נפשי אדיר, שגם בשעת משבר מתחזקת בנו אותה תחושת מחויבות, האחריות וחשיבות העשייה, ואף ביתר שאת. הייתי מצפה שנשים יובילו יותר וישפיעו הרבה יותר, בעיקר כמקבלות החלטות".

שם ומשפחה: מרינה זורלה.

גיל ומצב משפחתי: 50, בזוגיות, שני ילדים.

מקום מגורים: ראשל"צ.

תפקיד: מנהלת "נוה עמית" רחובות, דיור מוגן.

השכלה: תואר ראשון במינהל עסקים, תואר שני במינהל מערכות בריאות, לימודי גרונטולוגיה.

תחביבים: ריצות למרחקים ומרתון, ספינינג, רכיבה על אופנועים, טיולים בארץ ובחו"ל. חובבת אפיה, כתיבה ומזיקה.

התנדבות: מאמצת שתי משפחות יוצאות אתיופיה ומשמשת להם כבית שני.

מוטו ניהולי: "אדם צריך לרצות, וכשאין רצון - צריך לרצות שיהיה רצון".

דיור מוגן בעבודה עם משמעות ושליחות: "הרצון לשנות ולקדם דברים שיטיבצו חותם באוכלוסיות שהכי צריכות את זה בוער בי. זו זכות גדולה עבורי להיות מובילה, משפיעה ומעצבת בחייהם של אנשי גיל הזהב. דיירי דיור מוגן הם לרוב אנשים שחוו המון אירועים מכוננים כמו מלחמות, משברים כלכליים, חבלי עליה וקליטה, גידול משפחות וטיפוח קריירה. והיום הם גם חווים את המגפה העולמית. המשימה שלנו בנווה עמית רחובות היא להקנות להם, במיוחד בשלב זה של חייהם, חיים של משמעות עם רגעי שמחה ואושר, תחושה של ביתיות, משפחתיות וקהילה ולחבר את כל העורגים הללו כדי לייצר את השלמות (WELLNESS) במקום אחד שהוא בית".

"נוה עמית" רחובות: "קריה של ממש לגיל השלישי. דיור מוגן חדש עם מתקנים חדשניים ומאוד מתקדמים ולצידם גם הדיור הוותיק, הדיור התומך לדיירים פחות עצמאיים, הזקוקים לעזרה. בלב כל זה יש גם בית חולים גריאטרי, שנותן מענה טיפולי למאושפזים במחלקת מנשמים, מחלקת שיקום, מחלקה סיעודית מורכבת ומחלקות סיעודיות. המקום נותן מענה מלא לכל הצרכים הדינאמיים של הדיירים והמטופלים, כשכולם ביחד חיים כאן בהרמוניה בחיי קהילה שהיא משפחה".

"אחת התקופות המאתגרות אי פעם"

ניהול בזמן חירום: "הגעתי לנהל את המקום לפני שנתיים לאחר שהייתי הממונה על שעת חירום ב'מאוחדת' לאורך עשור בדעיכה, כל ההיערכות והמוכנות כאילו הכינו אותי לדבר האמיתי וזה ניהול משבר הקורונה. ברור היה כבר בהתחלה, כי מוטלת על כתפי האחריות האישית לבריאותם ולשלומם של כ-700 דיירים מטופלים, עובדים ומטפלים. הם נתנו בי את האמון שאני 'האמא של הבית' ועשיתי את הכל כדי לזכות באמון הזה - שוב ושוב. לאורך כל התקופה הם גם נשמעו לי כאמא. גם כשהייתי קצת כמו שוטר, כולם האמינו שאני מובילה בדרך הנכונה לשמירה על שלומנו ובריאותנו".

גיל הזהב בקורונה: "אחת התקופות המאתגרות אי פעם. גם עם התרגול וההיערכות, דבר לא הכין אותנו לעוצמת המגפה וההשלכות הרוחניות שלה. בפרט הריחוק המשפחתי והחברתי שיצרה והחשש והפיחד שזרעה בקרב הדיירים המבוגרים. בסוף הם הגיבורים האמיתיים של הקורונה. אנחנו רק עשינו את העבודה שלנו. אבל בזכות ההישמעות של הדיירים להנחיות ולמגבלות, קשות ככל שהיו, הם שמרו על עצמם על הבית ועלינו".

מיישמים באופן מלא את ההנחיות: "יש הקפדה מוחלטת על הנחיות הטיפול הרפואי ונהלי עבודה מותאמים, עם בדיקות קורונה שבועיות לצוותים ובדיקות עיתיות ולפי הצורך לדיירים. הקדמנו וסגרנו מוקדי התקהלות, כמו חדרי אוכל, בריכות, חדרי כושר, בית כנסת ואולמות. הנגשנו הכל לדיירים באופן אישי, והפעילות נעשתה קפסולרית. השינוי בשגרת החיים לא הייתה פשוטה ועם זאת הקפרנו תמיד לשים דגש על מצב הרוח של הדיירים, נרמול הרגשות שלהם, חיוך תחושת ה'בית' וראגה מלאה לצרכיהם. שמרנו על קשר ישיר ורציף איתם ועם בני משפחותיהם בכל האמצעים, הפרונטליים והדיגיטליים, עם מסרים רציפים של טיפוח שגרה של תקווה, הפחתת חרדה, חיוך החוסן האישי והרגשי ובעיקר חיוך תחושת הערבות ההדדית והמוגנות".

צילום: איתן טל

"כחברה, האינטרס שלנו הוא לתקן - לא להעניש"

חרף גילה הצעיר, עו"ד אורנת קמרון (35) הפכה בשנים האחרונות לסניגורית פלילית מבוקשת. אך עדיין התיקים הקרובים לליבה הם אלה שכרוכים בשיקום עבריינים | מתן שירס

המשפטית והראייתית צריך יכולות הכלה וסבלנות. סנגור טוב תמיד ישמש ללקוחו גם כפסיכולוג".

להיות אישה סניגורית בעולם הפלילי: "אתגר בפני עצמו. כסניגורית פלילית את צריכה יותר מרפקים ונחישות. העולם הפלילי הוא עולם די גברי, רוב הלקוחות והקולגות הם גברים - מה שדורש ממני תמיד להיות צעד אחד לפני".

שיקום - לא מאסר

שיקום: "כחברה עלינו להבין שהאינטרס הציבורי האמיתי הוא לשקם אנשים שעוברים עבירות ולהשיב אותם לחברה כאשר הם משוקמים. עלינו להעדיף השקעת משאבים בתיקון ושיקום דרכיו של מעורב בפלילים על פני ענישה מאחורי סורג ובריח, שכבר הוכח כי אינה יעילה ואינה מורידה את רמות הפשע".

עבודה עם אוכלוסיות בעלות דפוסים עבריינים: "התחלתי עוד בת" קופת נעורי בהתנדבות בעמותות המטפלות בנוער בסיכון ולאחר מכן בשירותי הצבאי כמ"כית טירונים בחוות השומר ('נערי רפול'). בסיום השי"רות הצבאי היה לי ברור שאני ממשיכה באותו הקו ומכאן הדרך ללימודי משפטים היתה מהירה. הדרך הזו הובילה אותי לחשיפה לאוכלוסיות קצה מגוונות וכך גם היום".

צריך מרפקים: "משרדי נותן מענה משפטי בתחום הפלילי על רכדיו השו"נים. זה אומר שאני מייצגת אנשים נורמטיביים מן השורה שנקלעו להליכים פליליים כאשר חלקם צעירים (כדוגמת תיק חנה רוטמן שהוא דוגמה לתיק שאני גאה בתוצאה שלו מאוד), חלקם מחזיקים במשרות בכירות במשק, חלקם מנכ"לים ורופאים, ולצד כל אלו גם עבריינים בכירים המכונים 'ראשי ארגוני פשע' (אני מייצגת בין היתר דמות מפתח בפרשייה שמכונה בעולם המשפט 'פרשיית 512' ובתיקים נוספים בענייניו של אותו הלקוח). בעולם הזה, כאישה ועורכת דין, צריך מרפקים ושמירה על עקרונות יסוד".

עלייה במקרים של אלימות במשפחה

תחום עבירות מין והטרדות מיניות: "בתחומים האלו אני יכולה לומר בוודאות שישנו יתרון מובהק לעורכת דין-אישה על פני עורך דין-גבר. היכולת שלי, כעורכת דין אישה המייצגת בתיקים מהסוג הזה, לשאול שאלות נוק"בות ולחקור בתיקים כאלו, בין אם אני מייצגת את הנאשם בתיק ובין אם את המתלונן, היא גבוהה וממוקדת הרבה יותר. נדרש איזון מדויק בין שמירה על כבוד הצדדים, ושאלת השאלות הנכונות ברגישות נכונה, אך בטיימינג נכון. חקירת נאשמים ומתלוננים בתיקי עבירות מין והטרדות מיניות היא מיומנות מיוחדת ומורכבת מאוד. מלאכת מחשבת של ממש".

השפעת הקורונה: "השפעות המגפה כידוע לא פסחו גם על התחום הפלילי. ניתן להבחין בעלייה במקרים הקשורים לאלימות במשפחה ובע"בירות מין. ההסבר לכך הוא הסגרים התכופים שהגדילו את מפלס הלחץ בתא המשפחתי, ממש ברומה למגמה שניתן להרגיש אחרי החגים (ראש השנה ופסח בעיקר)".

Me Too: "מרתיע? הרבה פעמים הורס - בבחינת 'זאב זאב'. פתאום יש מגמה לפי זה מגניב להכריז ש'הוטרדתי מינית'. בחלק גדול מהמקרים בסוף מדובר בתלונות שווא. המצב מקשה על המשטרה והמערכת המשפטית בתיקים אלה".

האסטרטגיה המשפטית: "כל תיק הוא עולם ומלואו. לעולם לא אפעל באותה אסטרטגיה. הטיפול המשפטי צריך להתאים עצמו לרקע, לנסיבות ולראיות. בסוף, כל תיק נבחן לגופו של עניין. כיום אני במקום בקריירה שבו אני יכולה לבחור ולרבוך ב'אני המאמין' שלי - לתת 100% תשומת לב לכל לקוח - ולכן אני מעדיפה לברור את התיקים שמש"רדי יטפל בהם. חשוב שתהיה לי שליטה מלאה בכל תיק ותיק".

שקרים: "נדרשתי לסוגיה זו לא פעם וכמו שאני תמיד אומרת ללקוחותיי: מבחינתי, לקוח שבוחר לשלם לי ממיטב כספו ולא להבין את החשיבות של גילוי האמת והעובדות בפני, פוגע ביכולת שלי לנהל עבורו הגנה משפטית ראויה. בדיוק כפי שחולה מגיע לרופא ואמור לשתף אותו בעובדות מדויקות על מנת לקבל טיפול רפואי מוצלח".

התמודדות כפולה

לחץ: "צריך להבין שמעמדו של נחקר כזה או אחר אל מול רשויות החקירה הינו כשלעצמו מעמד מלחיצ, אשר טומן בחובו חוסר וודאות. לא משנה מי אתה, אח של או בן של, נקודת הפתיחה שלך היא חלשה אל מול המערכת וזו עובדה. קיימת חשי"בות גדולה לשימוש נכון בסניגור פלילי וקבלת ייעוץ משפטי בטיימינג הנכון".

סניגוריה זה אופי: "בשביל להיות סניגור פלילי צריך אופי מיוחד. צריך שיהיו לו יכולות נוספות מעבר לאלו המשפטיות. מדובר בדיני נפשות ושלי"ת חירויות והסיטואציות האלה יכולות להוביל אנשים לקצה, לחוות תחושות של פחד, בלבול ולחץ. לכן, מלבד העבודה

שם ומשפחה: עו"ד אורנת קמרון.
גיל ומצב משפחתי: 35, נשואה.
מקום מגורים: גבעתיים.
השכלה: בוגרת תואר ראשון ותואר שני מאוניברסיטת תל-אביב - משפט פלילי עם התמחות בפורנוזיקה.

צילום: איתן טל

"החיים לימדו אותי להיות נחושה ולעמוד על שלי"

בעקבות התנסות אישית כואבת, ענת שניאורסון פיתחה את בריאמקס, פורמולה ייחודית של ויטמינים ומינרלים המיועדת למנותחי קיצור קיבה עם תת-ספיגה. כמי שבנתה את הקריירה שלה בעשר אצבעותיה, היא טוענת כי אישה לא צריכה להישען על אחרים וחייבת לבנות את עצמה בכוחות עצמה | אסף לבנון

ריאיון: "הרבר הכי קשה בחיים. מתמודדים איתו באופן עקבי ועיקש לאורך המון שנים – ולא תמיד בהצלחה. הגוף לא בהכרח משתף פעולה, נלחם בריאטה. מצב מעצבן ומתסכל. מי שעושה ריאטה צריך להיות חזק מאוד כדי להצליח בה – ובעיקר כדי לשמר את ההישג אליו הצליח להגיע. לתאי השומן יש זיכרון והם תמיד ישאפו להרוס את ההישג הזה ולחזור למצב המקורי. אני שמחה שיש היום פתרונות שיכולים לעזור באמת לאלו שנלחמים את מלחמת המשקל כל החיים, מלחמה פיזיולוגית ורגשית. היום אפשר להתמודד בצורה מוצלחת ולזכות בתוצאה שמחזיקה מעמד לאורך זמן".

היחס החברתי לשמנים (שמנופוביה): "למרות שבעשור האחרון חל שיפור משמעותי, עדיין מסתכלים על אנשים שמנים בצורה עקומה. חוויתי פעמים רבות על בשרי מקרים בהם קיבלתי יחס שונה מזה שהייתי מקבלת אם הייתי שוקלת 20 ק"ג פחות. גם היום, לאחר שהצלחתי לרדת במשקל בזכות ניתוח בריאטרי, זה חורה לי, ואני נלחמת ודואגת לעזור לכל אישה שנמצאת במצב הזה".

ניתוח בריאטרי: "ניתוח קיצור קיבה הוא המצאה המאה בעיניי. בעיני רבים אחרים הוא נתפס כהרמת ידיים, אנדרטה של כישלון האדם במלחמה כנגד המשקל העודף. כאילו המנותח הודכה על כוח הרצון שלו. אבל הניתוחים האלו הם הצלת חיים. לאדם שנלחם כל חייו במשקל והגיע למצב של חוסר אונים – זו הצלה. במקרים רבים הם מוציאים אנשים ממצב של דיכאון עמוק המגיע חלילה עד כדי אובדנות. ניתוח בריאטרי מחייב תהליך ארוך ומורכב, שלא מאושר אוטומטית לכל אחד, ומעורבים בהחלטה רופאים, דיאטנים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים. הניתוח מחייב עבודה, אחריות אישית והתנהלות בתנאים מסוימים. מי שמצליח לעמוד בכך ומסגל אורח חיים בריא – זוכה להצלחת חיים".

השינוי האישי: "בקרוב אחגוג חמש שנים לניתוח המיני-מעקף שעשיתי. תי בחירה שהביאה לשינוי מדהים גם בתפיסה שלי את עצמי וגם בהתנהלות הכללית שלי בחיים. בביטחון שלי, בנחישות, במחויבותי להצליח ולהילחם על דברים חשובים לי, בלי להתבייש וכלי לחשוש מביקורות שליליות".

פורטל מידע למנותחי קיצור קיבה barimax.co.il

בריאמקס: "מוצר כחול-לבן שנולד מתוך קושי אישי שלי והוליד חברה. לאחר הניתוח הבריאטרי נכנסתי למצב של תת-ספיגה. הברזל לא נספג והגעתי לאנמיה. בארץ לא היו תוספי מזון לבריאטריה, אז לקחתי כדור אמריקאי. לאחר שנה מצאתי עצמי עם אנמיה קשה והגעתי למצב של מעקב ארוך במחלקה המטולוגית, עם סדרות של עירווי ברזל. מכיוון שאני באה מתחום המכשור הרפואי, התייעצתי עם פרופסורים מהתחום והם שהפנו את תשומת לבי לכך שיש בכדור רכיבים שמתחרים אחד בשני על קולטנים בקיבה וכך גורמים לפגיעה בספיגה. לא מצאתי כדור בלי ההתנגשות הזאת, אבל קראתי מחקר בנושא, שפירסם פרופ' אנדריי קידה, מנהל מחלקת כירורגית בבית החולים אסותא אשדוד. פניתי אליו בשאלות, חברנו יחד והתחלנו בפיתוח פורמולה ייחודית הכוללת 23 סוגים של ויטמינים ומינרלים בשילוב מדויק ומיוחד ובהתאמה מלאה למנותחי קיצור קיבה עם תת-ספיגה.

השקה מוצלחת: "השקנו את המולטי-ויטמין בריאמקס במאי 2020, בעיצומה של תקופת הקורונה, לכאורה זמן פחות טוב לצאת לשוק. ההיענות הייתה מרגשת ותוך מספר שבועות השקנו פורטל שמספק מידע למגוון תחי קיצור קיבה ופלטפורמה תומכת עבורם. יש ימים שמביאים אותי לבכי מסיפורי הצלחה מרגשים שאנשים מעלים לאתר. זה מרגש לשמוע ששימוש בכדור שלי הוביל לשיפור משמעותי באיכות חייהם".

אורח חיים בריא: "כל אדם שמתמודד עם עודף משקל שואף לאמץ אורח חיים בריא. הוא עושה כושר, אוכל פירות וירקות, בשרים דלי שומן, גבינות ומעדנים עם 0% שומן. אבל כשאתה לא באמת מבין מה אתה עו-

שה ולא מקבל ליווי מקצועי ומסודר – אורח החיים הבריא נוטה להתפוגג במהירה וההישגים יורדים לטמיון. אורח חיים בריא יש לבנות בהדרגה, עם חיבור אישי, רגשי ופיזיולוגי. צריך לדעת, למשל, שמעדני 0% שומן הם עוקץ, כי מוסיפים להם דברים אחרים שאינם בריאים, כמו מייצבים. משי קאות דיאטטיים מייצרים תשוקה למתוק, כי הגוף לא מקבל את מינימום הסוכר שהוא צריך ביום. אני ממליצה לאלו המעוניינים באורח חיים בריא לקבל ליווי, ולעשות הכל בצורה מסודרת".

"לגרום לנשים להאמין בעצמן"

קואצ'ינג: "לקחתי קורס קואצ'ינג (אימון אישי) בכדי להבין איך להתמודד עם קשיים בחיים ולצאת מהם מחוזקת, למדתי להפוך כל סיטואציה להתבוננות. כשסיימתי את הקורס – גיליתי את עצמי, את יכולותיי וחוזקותי המנטליות. אז התחלתי לתמוך באחרים. הקואצ'ינג שאני עושה מתמקד בהקשבה ללקוח – להכיל אותו, לתת לו תחושה שמבינים אותו באמת. להיות איתו במקום החשוך שלו ומשם לנסות למצוא ביחד את נקודות האור שיובילו למקום טוב יותר בחיים. כשמדובר במנותחי קיצור קיבה – אני עוזרת להם להבין את התהליך שהם הולכים לעבור לקראת הניתוח, על כל הקשיים שבו, ולהתחבר למקום הכי אמיתי כדי לאפשר להם לעשות אותו נכון. לאחר הניתוח אני נותנת מעט טפח תמיכה מקצועית ורגשית וגם טיפים מעשיים מתוך הניסיון האישי שלי".

אסרטיביות נשית: "אני לבדי מגיל צעיר Self Made Woman שבנתה וקידמה את הקריירה שלה בעשר אצבעות, ללא תמיכה כלכלית, מקצועית או משפחתית. עברתי המון משברים, אבל החיים לימדו אותי להיות אסרטיבית ונחושה, לעמוד על שלי, להתווכח עם אנשים כשצריך ולהאיר נקודות מוחשבה שונות, בלי לאבד את הביטחון העצמי. יש נשים שמגיעות לתקרת הזכוכית ונתקעות בה, מוותרות. אני רוצה לחזק אותן, לגרום להן להאמין בעצמן. אישה לא צריכה להישען על אחרים ולחכות שיעזרו לה. היא יכולה וחייבת לבנות ולקדם את עצמה".

מאמנת אישית ומלווה תהליכים עסקיים: בנוסף לניהול בריאמקס, אני מנהלת יחד עם בעלי, זאב, את חברת הייעוץ 'נובוקוגיטו'. זאב מהנדס מומחה ויועץ מולטי-דיסציפלינרי לסטארט-אפים בתחום המכשור הרפואי והרובוטיקה. הגישה הניהולית שלנו באה מעולמות האימון וההנחה של דברים. אנחנו מסתכלים על כל פרויקט מחוץ לקופסה, גישה השונה לחלוטין מהסטנדרטים של מהנדסים ויועצים בשוק. אנחנו תמיד מסתכלים על העסק בצורה חדשנית".

דמות מעוררת השראה: "פנינה רוזנבלום, אשת עסקים נחושה שלא מתייאשת. אפשר לקבל ממנה השראה איך להתחיל מכלום, לא לאבד תקווה ולהיאבק על מה שחשוב לך".

שם ומשפחה: ענת שניאורסון.

גיל ומצב משפחתי: 53, נשואה+2.

מקום מגורים: רעננה.

תפקיד: מנכ"לית בריאמקס; מנכ"ל-משותף (עם בעלה) של חברת הייעוץ נובוקוגיטו.

השכלה: תואר ראשון במדעי החברה והרוח. מאמנת קואצ'רית מוסמכת. מגשרת מוסמכת לבתי משפט.

התנדבות: עזרה לנעדרות שסיימו צבא ולא יודעות מה הן רוצות לעשות הלאה. קבוצות תמיכה במנותחי קיצור קיבה.

מוטו ניהולי: "חייבים לנסות – מקסימום זה יצליח".

צילום: איתן טל

לאהוב את עצמך – גם מול המראה

בעשר אצבעות, עד עשר בלילה - יפה מקסימוב הקימה אימפריית קוסמטיקה בזכות מסירות, תשוקה, תעוזה, ועבודה מבוזק עד ליל. בראיון מקסימוב חושפת את המפתח העיקרי להצלחה בתחום ה"ביוטי-טק": שמירה על אנושיות לצד טכנולוגיה מתקדמת | מתן שירס

טכנולוגיות קוסמטיקה מתקדמות

על טכנולוגיה ואסתטיקה: "אנחנו בקרמת הטכנולוגיה בתחום העשייה שלי. קוסמטיקה טכנולוגית מאוד מתקדמת, שנקראת כיום 'ביוטי-טק'. יחד עם זאת, אני כל הזמן חושבת מהי הטכנולוגיה החדשה הבאה. לא נכנסים טכנולוגיות שלא עומדות בתקנים הבינ"ל הכי מחמירים. אני עצמי, כאישה וכביוטי-טק מאסטר, יש לי סטנדרטים מאוד גבוהים - הכי גבוהים, בעצם - בכל מה שקשור לטכנולוגיה בתחום. זה כמובן לא רק טכנולוגיה, זה תמיד שילוב בין טכנולוגיה לעבודה מקצועית, כמו גם לשילוב בין טכנולוגיות שונות ומערכת דאטה, שילוב שנועד לאפשר יצירת תוכנית פרטנית המותאמת ללקוחה".

כתוב בעור: "אני מאמינה בשילובים של מכשירים עם הניסיון שלנו לא בחן באופן הכי מדויק כל לקוחה, בנוסף על אבחון ממוחשב. כשאני אומרת אבחון מדויק, אני מתכוונת לכך שכל לקוחה זקוקה לתוכנית שתתאים ספציפית לעור שלה. יש עוד כמה וכמה פרמטרים - הגיל, גוון העור, הבריאות. בהתאם לכך אנחנו בונות את התפריט הטיפולי. דוגמה למוצר מתקדם: Y360, שהוא הפיתוח החדשני והבלעדי שלנו, שנולד מתוך הצורך להתאמה מדויקת. מדובר במערכת משולבת מצלמה מתחכמת ואבחון מבוסס דאטה היוצרים יחד תוכנית הכוללת טכנולוגיות שונות, ביניהן גלי רדיו, מזוטרפיה, אולטרסאונד, פוטותרפיה, טיפול בוואקום, ומגוון טכנולוגיות תרמיות חדשות בדיק למצב עור הלקוחה".

קורונה: "היה לא פשוט, בעיקר בסגרים. המכון עבד ברמה המשרדית, לא היו טיפולים פרונטליים. היינו מחויבות ללקוחות שלנו, לראות שיהיו להן את החומרים בבית, כדי שיוכלו להמשיך ולטפל גם בבית. העסקנו חב' רת שליחויות, שלחנו חומרים גם ללקוחות שמתגוררות בבאר-שבע ובאילת. ממש ערכות עד הבית, בעיקר עבור הלקוחות שלנו של הסרת שיער, שהיו צריכות מענה לעבור את התקופה. הדרכתי גם באופן אישי, ביום, וגם שלחנו ללקוחות סרטונים".

"מאחורי כל אדם מסתתר סיפור מסוים"

מעבר לטכנולוגיה ולקוסמטיקה, יש גם פסיכולוגיה: "הפסיכולוגיה היא נדרשת. אנחנו נוגעים בנקודות הכאובות של הנשים ומטפלים בהן. צריך להיות רגישים ללקוחה, להרגיש למה היא שואפת. מאחורי כל אדם מסתתר סיפור מסוים, חשוב לי להבין אותו. הרבה מהן באות עם מצוקות. העובדות שלי גם מקבלות כל מיני הדרכות. גישה טיפולית, אישית, לתת לכל לקוחה את ההרגשה הטובה שאנחנו יוצאים לדרך חדשה. לתת ביטחון, חשוב לי שהיא תאהב את עצמה מול המראה בכל שלב, כל הזמן. צריך להבין שזה משהו שלא רק רואים על הפנים, אלא שזה גם משהו אישי. באים לטפל גם בזה".

גם גברים מגיעים לטיפולים: "הפתרונות הן לבעיות של נשים בעיקר, אבל יש גם גברים. יש לנו שני מרכזי טיפול גדולים, בראשון לציון וברמת גן. אנחנו עכשיו פותחים מכון נוסף בראשון לציון, שהוא ספציפי לאקנה. לאקנה אין גיל - הוא יכול להופיע גם בגיל 60. ההשקעה בכל מכון היא בסדר גודל של כחמישה מיליון שקלים. בכל סניף מגיעים בכל יום 300 לקוחות".

כשחברות רוצות טיפול חינוך: "אני לא אשקר - יש לי חברות טובות, כמו אחיות, אני יכולה לספור אותן על כף היד, שמהן אני לא לוקחת כסף. לחברות מדרגה בינונית אני עושה הנחה. אבל לא בחינם. אני בטוחה שהן מבינות את זה, שיש הרבה הוצאות על העסק".

תכונות אופי של קוסמטיקאיות: "יש דבר כזה. מקצועיות ואהבה למי קצועי, אבל מעל לכל - אנושיות. צריך לאהוב את המקצוע, את האנשים, וברגע שאתה בן-אדם, רוצים לבוא אליך. לדבר איתך. כמו בכל יחסים, גם בין קוסמטיקאית ללקוחה מתפתח אמון".

תשוקה רצינית לעבודה: "התחלתי לעבוד בקוסמטיקאית בסוף שנות ה-90, בחדר קטן בדירה, ואז בעליית גג של אותה דירה. כבר אז הייתי עובדת עד עשר בלילה. במקרה הטוב. גם היום אני עובדת בשעות האלה. אני וורקוהולית מובהקת. מאוהבת בעבודה שלי ובלקוחות שלי. לפעמים אני גם עובדת במוצ"ש. אין לי שום תחור שות החמצה. כל המשפחה סביבי. 15 בני משפחה עובדים איתי ואני רואה אותם כל היום סביבי. זה הכי כיף בעולם. כל דקה שאני לא נמצאת בעסק, אני חשה תחושת החמצה, אני מרגישה ש'מרגרג לי בדם' ללכת לעבודה. יש לי תשוקה מאוד רצינית לעבודה שלי, זה ככל הנראה סוד ההצלחה שלי".

לדעת לעבוד עם בני משפחה: "זה אומר לא לעבוד קווים אדומים. כשכל אחד יודע מה התפקיד שלו, מה הנישה שלו, כל אחד למעשה משלים את השני, והכל מתפקד כמו שצריך. כשאומרים לי 'מה? זה לא בלגן? זה לא יוצר תככים?', אני אומרת שלא. כל אחד יודע במה הוא מועסק והמכונה עובדת. בשביל זה אני פה. ברוך השם, אף פעם לא היה בלגן".

טרנדים: "תמיד יש טרנדים. פעם זה היה הזרקה ללחיים, אחר כך שפתיים והיום באזורים שלא חלמנו כמו תנוכי אוזניים ואף. אני מודה שלקח לנו זמן להיכנס לתחום של ההזרקות. זה מצריך זהירות. אנחנו לא מעסיקים רופאים שעובדים בצורה מוגדרת, כמו שהיה נהוג בחלק מהמקומות עד לא מזמן". **מודעות עצמית:** "כיום יש בקרב הציבור הרבה יותר מודעות, וגם ידע. הלקוחות הן לא לקוחות של פעם. הן כבר בודקות בבית, הן יודות עות שאת התוצאות שהן מבקשות הן לא יקבלו במכון שיש בו מכשיר אחד או שניים. יש נשים, לקוחות, שעוקבות ברשתות החברתיות אחרי טיפולים בחו"ל, שמתעניינות לגבי מכשירים חדשים בשניה שבה המכשירים רק הופצו מסי חרית. הרבה פעמים אנחנו רוכשות מכשירים בזכות בקשות של לקוחות. זה בא הרבה פעמים מהן. לא סתם אני אומרת תמיד שהלקוחות שלי הן לקוחות חכמות - כי הן יודעות הכל".

שם ומשפחה: יפה מקסימוב.

גיל ומצב משפחתי: 56, גרושה+4 ילדים+5 נכדים.

מקום מגורים: חולון.

השכלה: הכשרות בקוסמטיקה בארץ ובחו"ל.

תחביבים: לפתח טיפולים מיוחדים עם טכנולוגיות ביוטי-טק.

צילום: איתן טל

מפלסת דרך חדשה בדיני משפחה

עו"ד טל איטקין, המתמחה בדיני משפחה וירושה, היא גם חוקרת פורצת דרך בתחום שעד היום עבר מתחת לרדאר באקדמיה: ההשפעה וההשראה של התא המשפחתי והזוגיות על היווצרותן של זכויות יוצרים טכנולוגיות או אמנותיות והצורך לחלק אותן במקרה של התפרקות התא המשפחתי. עכשיו היא מקווה שהמחקר גם יתורגם להכרעות משפטיות | יואל צפריר ואסף לבנון

נהריה: "עיר הולדתי. אז עוד עיר קטנה עם הרבה יקים. גדלתי בבית ששם דגש על חינוך, הישגיות, חריצות ומוסר עבודה גבוה. מה שאיפין אותי במיוחד היה חוש צדק מפותח. התקוממתי לא פעם מול מה שנראה לי כעוולות".

לימודי משפטים בחו"ל: "לאחר השירות הצבאי חיפשתי ללמוד תחום שישלב בין אהבת האדם שטבעה בי לבין משהו שיגרום לי לגירוי אינטי לקטואלי ויהיה בעל משמעות. כך הגעתי ללימודי משפטים, אבל בניגוד למקובל - בוודאי אז - למדתי בחו"ל, זו הייתה חוויה מפרכת, אך מעצימה ומכוננת מבחינתי. נערה מעיר קטנה נפתחת לעולם הגדול. למדתי באנגליה עם סטודנטים זרים ולמרות שהלימודים היו תובעניים ודרשו התמסרות מוחלטת, התאהבתי בלימודי המשפטים. נמשכתי בעיקר לדיני משפחה, שמשלבים היבטים אנושיים, מוסריים וכלכליים, מוטיב שעובר כחוט השני בעבודתי גם כיום".

ההחלטה לפתוח משרד עצמאי מיידי לאחר הלימודים: "הרבה הרימו גבה וחשבו שאני יהירה. אני האמנתי בעצמי ורציתי לפלס מקום בכוחות עצמי. פתחתי משרד בצפון, כי חשבתי שכך יהיה לי סיכוי טוב יותר להשיג בולטות. בהתחלה, הארון היה ריק מתיקים וכל שעה ברקתי שהטלפון לא מקולקל כי לא נכנסו שיחות... אט-אט בניתי לי משרד שגדל והפך בהדרגה לאחר הבולטים - לא רק בצפון, אלא בכל הארץ".

לשלב מקצועיות ואנושיות

דיני משפחה: "אתה מלווה אדם ברגעי משבר קשים בחייו. במובן זה אתה לא רק עו"ד, אלא גם ממשש לו כעוגן ומספק לו כתף להישען עליה. אבל עם כל האמפתיה, הרגישות והחמלה, אתה חייב להיות מקצוען בלי פשרות. יש סכנה להזדהות עמוקה מידי עם הלקוח. יש לא מעט עו"ד שלא יוצרים את הגבולות ההכרחיים. אני חושבת שזה סוד ההצלחה שלי: היכולת לשלב מקצועיות ואנושיות".

פתרון סכסוכים מחוץ לבית: "ביהמ"ש: "ברור שזה עדיף. מאוד מור מלץ לפתור סכסוך זוגי, וגם סכסוכים סביב ירושה או עיזבון, בדרכי שלום ולהגיע לפתרון מוסכם. אני תמיד חותרת לכך וממליצה ללקוחותיי ללכת בדרך זו. אני מסבירה ללקוח שהוא יכול להיות צורך, אך אין לו שליטה בתוצאה ואין לדעת מה יקרה בביהמ"ש. אך יש מצבים שבהם פשוט אין פוטנציאל בצד השני - אין בשלות ויש רק גרשות נקם ותחושה של פגיעות. לא פעם נשים וגברים מתבצרים בעמדותיהם. במצב כזה אלחם ללא חת עבור הלקוח שלי. גם במסגרת הסכם צריך לדעת מהן גבולות הגזרה, מה מגיע ללקוח ולא לוותר על כך רק לשם הגעה להסכם".

חיוב זוגות בגישור: "מברכת על כך. הכניס תרבות חדשה ושיח חדש למערכת המשפטית השמרנית. למעשה, המחוקק עיגן את התפיסה שלי. חובת הגישור מונעת מוזגות להגיע למקומות קשים שאין מהם חזרה. בקרב עורכי הדין זה אמנם עורר תרעומת, בעיקר בשל כך שהוזגות מגיעים ללא ייצוג. אני עדיין חושבת שמדובר בהליך נכון, שהוכיח את עצמו והרבה סכסוכים שלא היו צריכים מלכתחילה להגיע לביהמ"ש אכן נפתרו. כמובן שיש סכסוכים שבהם אין מנוס מהכרעה משפטית".

מואן גוך עד קנייה ווסט

לימודים לתואר שלישי: "למדתי לתואר שני ומשם המשכתי ללימודי דוקטורט. הלימודים נעשים במרכז הבינתחומי בהרצליה, מוסד אקדמי שחרט על דגלו את רב-תחומיות, מצויינות וחדשנות. המנחים שלי, ד"ר רותן ופרן ופרופ' דב גרינבאום, ובהשראתו של פרופ' ליאור זמר, מנחים את דרכי במחקר חדשני. המהלך הזה, מבחינתי, נובע גם מהאהבה שלי ללימודים, שלא נפסקה גם כשהלכתי לפרקטיקה פרטית, וגם מהצורך שלי להוביל, לפלס דרך חדשה ולהטביע חותם. יש גם קשר

בין העיסוק המקצועי לעיסוק האקדמי שלי. בעזרת הירע והמומחיות שצברתי באקדמיה הבאתי לפסיקה חדשנית בממשק של משפחה-עס-קים-כלכלה, ברגש על נושא הקניין הרוחני שנוצר במהלך קיומו של התא המשפחתי המשותף".

דיני משפחה וקניין רוחני: "העבודה האקדמית שלי בתחום היא פורצת דרך. אמנם המערכת המשפטית כבר מכירה בכך שגם נכסים בלתי מוחשיים הם חלק מהרכוש המשותף שיש לחלק במקרה שהתא המשפחתי מתפרק, אבל זה לא התגבש לכדי פסיקה אחידה ועדיין שנוי במחלוקת. דיני זכויות היוצרים רואים ביוצר בעלים ראשוניים ובלעדיים של הזכות. אני טוענת שלא פעם אמן או יוצר שואבים את השראתם ליצירה מעצם הזוגיות וקיום התא המשפחתי".

המקרה של יוקן אונג: "ב-2017 היא זכתה למעמד של שותפה בייצירת השיר Imagine של ג'ון לנון. הבסיס לכך היה ריאיון עם לנון בשנות ה-80 של המאה הקודמת, שבו סיפר כי אונג שימשה הש"ר לשידור, לחלק מהמילים ולקונספט. זה נכון לאורך כל ההיסטוריה התרבותית: מוואן גוך דרך וירג'יניה וולף ועד לגירוש של קניה ווסט וקים קרדישאן בימינו. ואגב, זה לא רק בתחום שנחשב לאמנותי באופן מובהק. זה נכון גם להיי-טק ולטכנולוגיה. גם מישהו שפיתח תוכנה פורצת דרך ייתכן ושאב את השראתו מוזגיות משמעותית. אף אחד הרי לא שולל את הטיעון שסביבה משפיעה על יוצר, אז מדוע לא להכיר בכך שמשפחה היא חלק מהסביבה שסיפקה השראה ליוצר? המאמרים שאני מפרסמת בתחום זה במגזינים מקצועיים הם ראשונים מסוגם בעולם".

קניין רוחני בגירושין: "קים קרדישאן וקניה ווסט מתגרשים עכ"שיו וחלק עצום ממשאביהם הוא קניין רוחני: היצירות שהוציאו, מע"מיום כסלכס והיכולת לייצר ממנו כסף. זה עולם שמתדפק על דלתנו בצעדים מהירים מאוד ויש לתת על כך את הדעת. הדין הישראלי דל מאוד בנושא. התרומה המחקרית שלי היא להבין איך מחלקים את זכויות היוצרים, ההון האנושי והמשאבים הבלתי-מוחשיים שהם חלק מכישורי האדם".

ההשפעה על המשפט: "אין לי ספק שהעבודה החלוצית שלי ושל אחרים באקדמיה תהליחל בסוף גם לבתי המשפט. עד היום היע"דר הדין האקדמי בתא המשפחתי כחלק מסביבת היצירה, גרם לכך שגם בתי המשפט לא עסקו בכך ולא הכירו במידת השפעתה ותרומתה של המשפחה על היצירה. זה פוגע בהכרעות אופרטיביות הנדרשות במקרים היוצאים ממרחבי האקדמיה אל העולם הממשי. אני מאמינה שזה ישתנה ושלעבודת המחקר שלי תהיה השפעה".

שם ומשפחה: עו"ד טל איטקין.

גיל ומצב משפחתי: 50, בזוגיות+3.

מקום מגורים: עתלית.

תפקיד: מנהלת משרד עורכי דין טל איטקין.

השכלה: תואר ראשון, אוניברסיטת שפילד ; תואר שני, משפט עסקי, המרכז הבינתחומי בהרצליה (הצטיינות יתרה) ; תואר שלישי, דוקטורנטית במרכז הבינתחומי בהרצליה.

תחביבים: קריאה, מוזיקה, ספורט, סרטים, יוגה.

התנדבות: מתנדבת בעמותה לילדים בקבוצות סיכון.

מוטו ניהולי: "וותרו על הסיפור מהעבר שמונע מכם לבצע פריצות דרך, ספרו לעצמכם את הסיפור שיניע אתכם ללכת קדימה להליך של יצירה".

צילום: איתן טל

"אין שינוי שלא ניתן לעשות, הכל תלוי ברצון ובידע"

ד"ר קרן גונן, פעילה פוליטית השואפת לכהן כראשת עיריית חולון, מאמינה שאין דבר שהוא בלתי ניתן להשגה. כמנכ"לית מרכז גונן, היא מלמדת שיטות אלו את בכירי המשק הישראלי וגם הוכיחה זאת כמנכ"לית עמותת עיל"מ, כאשר כנגד כל הסיכויים הצליחה להכניס טכנולוגיה חדשנית לסל התרופות | גליה היפש

"לתושבי חולון מגיע הרבה יותר"

סיוע לתושבים ולנוקדים בתקופת הקורונה: "עם כניסתה של הקורונה לחיינו, הטלפון שלי זמין 24/7 למטופלי עמדות עיל"מ. אני משתדלת להיות זמינה תמיד לכל מי שמבקש סיוע, לא משנה באיזה כובע אני מצויה. היות וחלק גדול מהמומחיות שלי עוסק בטיפול בחרדות, שיתפתי בידע הרחב שיש לי בהרגעת ילדים ומבוגרים סביב נושא הקורונה. העליתי סרטונים עם טיפים המסייעים בהפחתת חרדה, העליתי דרישה לקו במסגרת העירייה, הנגשתי ידע חשוב בנושא חרדות לכל דורש".

פוליטיקה ארצית: "כל מקום שאוכל לבצע בו שינוי עבור חולים, נזקקים, ושאר תושבי העיר או המדינה שלי – אהיה בו. מעולם לא נכנסתי לפוליטיקה בשל דעות של ימין ושמאל, אלא מההבנה שפוליטיקה מאפשרת לשינויים להתממש. אני מאמינה שיש גם פוליטיקה נקייה, מתוך ערכים, והוכחת שזה יכול לקרות".

הכוונה לכהן בראשות עיריית חולון: "חולון היא עיר מקסימה, במרכז הארץ ובעלת פוטנציאל אדיר, שלא מומש בשנים האחרונות, בהשוואה לשכנותיה. כדי לנהל עיר של 210 אלף תושבים, בתקציב של 1.4 מיליארד שקלים, חייבים להגיע עם ניסיון אמיתי משוק התעסוקה של ניהול צוותים גדולים, של הבנה וידע בחווים מול ספקים ולהכיר את השטח היטב. ניהולתי בחולון מאות עובדים בעירייה וכן בעסקי הפרטיים. אני רואה איך העיר מתנהלת היום וזה מראיג. לצערי, תושבי חולון התרגלו בשנים האחרונות לבינוניות. פעם חולון הובילה בכל מדרג היום המצב שונה וזה לא צריך להיות כך. בהסתכלות על המתמודדים האחרים בשנים האחרונות, לא הוצע לתושבי העיר מישור שבאמת מסוגל לנהל אותה, ולכן, הם ממשיכים לבחור שוב ושוב באותו ראש עיר.

"אני מביאה לראשות העיר חלופה ראויה, בעלת ניסיון רב מאוד, רשת קשרים ברמה הארצית והוכחה בשטח לגבי הידע והערכים שלי בפוליטיקה. אני מאמינה כי בבחירות הקרובות התושבים ירצו בשינוי מרענן. אני כאן כדי להוביל אותם לשינוי הזה".

"שינויים גדולים עושים מלמטה למעלה"

רגע קשה בקריירה: "כאשר עוסקים בחולי סרטן ובנפגעות אלימות, לא חסרים רגעים קשים, אבל ללא ספק העמידה מול ועדת סל התרופות, האמון והתקווה שנתנו בי חולי סרטן רבים, היו משימה קשה. כך, שברגע שקיבלנו את הבשורה שהתרופה נכנסה לסל, פרצתי בבכי. זה היה רגע של התפרקות מעבודה מאומצת של חודשים ושמחה גדולה עבור החולים. ניתנה לי הזכות להציל חיי אדם. לא קל להכניס תרופה לסל, בטח לא שמדובר בטכנולוגיה ולא תרופה מסורתית".

לעולם לא: "לא אמכור את ערכיי. בכל שלב אנשים סביבי האמינו בטעות, שאיזמים או הצעות מפתות לתפקיד יגרמו לי לשנות את הדרך. הכינוי המחמיא 'אשת הברזל' רבק בי על-ידי אורחים שידעו שאלחם עבורם בצורה ראויה, ואיש לא יוכל לקנות אותי בדרך. מניחה שלא אכזבתי איש מהם. התוצאות מרברות בעד עצמן".

החזון לעתיד: "יצירת עולם טוב יותר, לא כאוטופיה אלא בדרכים ריאליות. כל אדם הוא עולם ומלואו, ובכל שינוי שאנו מצליחים לגרום לכל אדם, נוצר שינוי של העולם שלו. שינויים גדולים עושים מלמטה למעלה, בעבודה קשה".

דמות מעוררת השראה: "כל אישה וכל גבר. אני פוגשת בשבוע עשרות אנשים. מנהלים בכירים, חולים, ילדים מרקע קשה, נערות המתמודדות עם תרמית גופן. כל אחד ואחת הם סיפור חיים מעורר השראה. אלו הם הגיבורים האמיתיים של החיים".

הלווי שלי בנוי על הדקה: "אני שומעת שלמתבוננים בי מהצר קשה להבין איך אני יכולה למלא ולאישי ב-24 שעות, משימות ותפקידים רבים כל כך. אני מחזיקה בכמה כובעים, כשכל אחד מהם לא פחות חשוב מהשני. אני חברה פעילה במועצת העיר חולון, מנכ"לית עמותת עיל"מ העוסקת בסיוע לחולים בסרטני מוח וכן מנכ"לית מרכז גונן העוסק ביעוץ לבכירים במשק הישראלי, בטיפול בטראומות, משברי חיים ופגיעות מיניות. כמנהלת אני יודעת להעסיק אנשים טובים כדי להאציל להם סמכויות".

החוט המקשר בין כל הפעילויות: "יצירת שינוי לאנשים, המשנה את

חיייהם מן הקצה אל הקצה. אם מסתכלים על תושבי חולון, אני נאבקת עבורם בגופים כור חניים, כמו המאבק של התחנה המרכזית, דרך תאגירי המים, מכרזים בעייתיים וכל מה שמי שפיע על חיי התושב בעיר. כמנכ"לית עמור תת עיל"מ, אני נלחמת עבור הכנסת תרופות לסל התרופות כדי להציל חיים. הבחירה בין לחיות לבין לאבד את הבית שלך, היא דילמה אמיתית למי שיועדים שיש תרופה, אך לא יכולים לרכוש אותה. השינוי שיצירתי עבורם, בהורדת הדילמה הזו, הוא משנה חיים עבורם מידי בוקר. כמנכ"לית מרכז גונן, אני מצו ליחה לגעת באנשים שהגורל לא האיר להם פנים: נפגעות אונס, אלימות במשפחה, ילדים דחויים חברתית וכל אדם במצוקה. לראות אנשים כאלו חוזרים משולי החברה למרכז, זו הצלחה שאין שנייה לה. נישת ניהול הבכיר רים, משנה את חיייהם של אלו שמובילים את המשק הישראלי, שמשפיע על כולנו".

היחס לנשים בתפקידים בכירים: "יש שירימו גבה תמיד, בכל סביבה, על היותי אישה. לשמחתי השינוי לטובה כבר החל כל-פי המגדר, אבל יש עוד דרך לעשות. מעולם לא שפטתי את עצמי על פי מגדר, וגם העסקים שלי לא נמדדים כך. הצלחה בוחנים על-פי מקצועיות, הוכחות בשטח ומצפן ערכי. זה נכון לגבר ולאישה כאחד".

שם ומשפחה: ד"ר קרן גונן.

גיל ומצב משפחתי: 44, גרושה ואם לימית.

מקום מגורים: חולון.

תפקיד: מנכ"לית מרכז גונן, מנכ"לית עמותת עיל"מ, חברת מועצת העיר חולון. השכלה: דוקטור לפילוסופיה (Ph.D), מספר תארים בטיפול, גישור וניהול בכיר למנהלים.

תחביבים: קריאה, כתיבה ושחמט.

מוטי ניהולי: "אם אתה יכול לחלום את זה, אתה יכול לעשות את זה" (וולט דיסני).

צילום: איתן טל

לוחמת למען שוויון נשים בספורט

בתום הסגר הראשון התירה המדינה לקבוצות ליגת העל בכדורגל של הגברים לחזור ולשחק, אך לא לאלה של הנשים. עו"ד יעל פטובי, סייפת לשעבר וכיום קפטנית קבוצת כדורגל נשים מודיעין, יצאה למאבק והגיעה עד לכנסת | גליה היפש

מספורטאית מצטיינת לעורכת דין: "בגיל 14 התחלתי לעסוק בסייף והייתי סייפת בנבחרת ישראל. השתתפתי בתחרויות באירופה ובאליפויות עולם. הספורט תמיד ליווה אותי ובצבא שירתתי כספורטאית מצטיינת. ב-2008 הוסמכתי כעורכת דין ומ-2015 אני שותפה במשרד ירושלמי מוביל, שבו התחלתי את דרכי כמתמחה. כיום אני מנהלת את המחלקה המנהלית".

אפליה כלפי נשים בספורט: "לפני ארבע שנים התחלתי, כתחביב, לשחק כדורגל בקבוצת הנשים של מודיעין. הצלחנו לעלות מהליגה הארצית לליגה הלאומית, וכיום אני קפטנית הקבוצה. לפני כשנתיים הצטרפתי כחברה לוועד המנהל של עמותת בית"ר אורן ירושלים, המנהלת את כל פעילויות קבוצות הנוער וקבוצת הנשים של בית"ר ירושלים. בשנים האחרונות נחשפתי לפערים העמוקים בין ספורט הנשים לספורט הגברים בארץ, המתבטא הן בהיבט הכספי והן מבחינת התפיסה השונה של הרוי שויות כלפי ספורט הנשים. הבנתי שיש צורך בהובלת מהלכים, אשר יביאו לשינוי תפיסתי עמוק. החלטתי לעשות שימוש בניסיון המשפטי העשיר שלי וליווית את הקמת עמותת 'זוה', אשר שמה לה למטרה לקדם את ספורט הנשים בארץ, ואני מעניקה לה כיום ייעוץ משפטי שוטף, פרו בוג".

ספורט נשי בתקופת הקורונה: "עם תחילת מגיפת הקורונה הוטל סגר כללי וכל פעילות הספורט הושבתה. בשלב מסוים הוחלט להתיר לשתי הליגות הראשונות של הגברים לחזור לפעילות, אולם על ליגות הנשים המ- קבילות נאסר לשוב לפעילות. לא היה ספק שמדובר בביטוי נוסף לאפליה הקיימת בעולם הספורט כלפי נשים, אשר חיבה אותנו לפעול נגדה. הע- מונה הובילה הקמת פורום מצומצם, בהשתתפות גורמים נוספים, שמטרתו העיקרית והמיידיית הייתה לדרוש יחס שוויוני כלפי כדורגל הנשים בתקופה הנוכחית. שלחנו מכתבים רחופים לכל הגורמים הרלוונטיים, כתבנו ניירות עמדה לוועדות החינוך ומעמד האישה בכנסת והשתתפנו בדיונים בכנסת. לאחר פעילות מאומצת, הכוללת גם את גיוס התקשורת, הצלחנו להביא לשינוי ההנחיות ודרישתנו להחלת דין שווה על ספורט הנשים נשאה פרי. ליגות הנשים בכדורגל חזרו לפעול בדיוק כפי שפעלו ליגות הגברים".

שוויון מלא בחלוקה

הפורום לקידום נשים בספורט: "תוך כדי הפעילות למען ליגת הנשים בכדורגל, נפגשתי עם חייב עודד פורר, יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת, אשר פועל רבות לטובת מעמד הנשים בישראל. במסגרת הפגישה הוא הציע לי להקים פורום לקידום נשים בספורט שיפעל תחת הוועדה לקידום מעמד האישה. הסכמתי וגייסתי מספר נשים משמעותיות, שאין ספק שתוכלנה לסייע לקידום מטרות הפורום. ניסחנו יחד את המטרות והיעדים שלנו. אני מקווה שהבחירות הקרובות לא יעכבו את השלמת תה- לך ההקמה ואני מצפה לפעול במסגרתו במלוא המרץ".

תקצוב נמוך לכדורגל נשים: "ליגת העל לנשים בכדורגל היא ל-י גה מקצוענית, בדומה לליגת העל בגברים. יחד עם זאת, התקצוב שלה הוא נמוך משמעותית מזה של הגברים. הליגות הללו מתוקצבות על-ידי ההתאחדות לכדורגל, אלא שבעוד שתקציבי ליגת העל והליגה הלאומית לגברים מנוהלים על-ידי מנהלת ייעודית שהוסמכה על-ידי ההתאחדות לנהל את הליגות הללו בהיבט הכלכלי והמסחרי, תקציבי הנשים הינם חלק מתקציב כולל שמחולק בין עשרות ליגות בהתאם לפרמטרים שונים. כיום החלוקה מתבצעת באופן לא שוויוני, ואני מאמינה שרק באמצעות הקמת מנהלת לליגות הנשים, אשר תקבל את התקציב ישירות מההתאחדות לכ- דורגל, ניתן יהיה למגר את אי-השוויון".

הקמת מנהלת לליגות הנשים: "יוזמה שאנחנו מקדמות כיום, וחשוב להרגיש שלא מדובר בדרישה של העדפה מתקנת, אלא שוויון מלא בחלו- קה. היוזמה הזאת נתקלת בהתנגדות עצומה מצד גורמים רבים, אבל אני למורת ניסיון ויודעת שרק מאבק ממושך ועיקש יביא לשוויון המיוחל. מנהלת הליגה תוכל לדאוג לליגות הנשים לקבל חסויות ותקציבים מהטוטו,

לקדם שידורי טלוויזיה של המשחקים ותסייע להביא את ליגות כדורגל הנשים ונבחרת ישראל לנשים לתודעה הציבורית".

המצב כיום הוא אבסורדי: "אף אחד לא יודע או שומע על משחקי נבחרת ישראל לנשים. ההגעה של הנבחרת לתחרויות בחו"ל נעשית באמצעות טיסות מסחריות עם חניות ביניים ארוכות ומתישות (כא- שר נבחרת הכדורגל לגברים טסה במטוס פרטי), שלא לדבר על כך שהנשים צריכות להיאבק כדי לקבל את מדי הנבחרת עם שמותיהן מודפסות על גב החולצה, בעוד שלשחקנים הגברים יש מספר סטים מוכנים. את כל זה אני רוצה ומאמינה שאפשר לשנות".

מצליחה להיזיז דברים

חיכולת לשנות: "כל נושא הכדורגל והפעילות של עמותת 'זוה' רק המחישו לי כמה חשובה הפעילות למען שוויון לנשים בספורט. בסופו של דבר, בכנסת מושפעים מהמידע שהם מקבלים. ברגע שסיפקנו נתונים, שמשקפים את הפערים האיריים שקיימים במציאות, היה קל יותר לגייס את האנשים לפעול למען צמצום אי-השוויון. יש לי סיפוק אדיר מכך שאני מצליחה להיזיז דברים, לשנות נהלים, לתקן עוולות. אני חושבת שככל שיקומו עוד ועוד גופים, שמטרתם קידום ספורט הנשים, נצליח לצבור הישגים נוס- פים, ולבסוף גם להשיג את היעדים שלנו".

עבודה בתקופת קורונה: "אין ספק שהתקופה האחרונה הביאה עימה אתגרים לא פשוטים לעסקים רבים בישראל. האתגרים הללו לא פסחו גם על משרד עו"ד רכי הרין שבו אני שותפה, אבל אני גאה לומר שיחד עם שותפי, אנחנו מצליחים להמשיך ולספק שירות מקצועי לא פחות ממצוין לקוחות שלנו וללוות אותם בהתמודדות עם הקשיים, תוך שאנחנו חושבים כל יום מחדש כיצד להשתפר ולשמור על המשרד משגשג. לשמחת, החשיבה שלנו מחוץ לקופסה, לצד מוסר העבודה של כולנו, סייעו למשרד להמשיך להתפתח ולגדול".

שילוב קריירה-פעילות ציבורית: "כמי שמגיעה מהתחום העסקי-מסחרי, אני מבינה את הרצון והצורך לנתב את מירב המשאבים שלנו לפעילויות שבצידן רווח כלכלי, והשילוב עם חיי משפחה הוא מאוד מאתגר. יחד עם זאת, אין לי ספק שהפעילות שלי בתחום ספורט הנשים חשובה לא פחות. מעבר לסיפוק העצמי שהיא מסבה לי, אני בטוחה שהיא תישא פירות מהם ייהנו ילדות ונשים, אשר תאפשר להן הבחירה לקחת חלק בכל ענף ספורט בו יחפצו (החל מסייף וטאיקוונדו וכלה בכדורסל או כדורגל) ללא אפליה ומבלי שיחושו נחיתות".

שם ומשפחה: עו"ד יעל פטובי.

גיל ומצב משפחתי: 38, נשואה+3.

מקום מגורים: מודיעין.

תפקיד: עורכת דין העוסקת בתחום המסחרי והמינהל ציבורי. שותפה-מנהלת במשרד עו"ד טל, קרדי, שמיר ושות'.

השכלה: תואר ראשון ותואר שני במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

תחביבים: שחקנית כדורגל, קפטנית קבוצת הנשים כדורגל עירוני מודיעין, לשעבר סייפת מקצועית.

התנדבות: חברה בוועד המנהל של איגוד הסיוף; חברה בוועד מנהל בעמותת בית"ר אורן ירושלים; היועצת המשפטית של עמותתה "זוה" לקידום ספורט עממי לנשים; יועצת משפטית בהתנדבות של עמותת "האחים שלנו".

ציילוס: איתן טל

"לתת לכסף 'לשכב' בעו"ש זה רעיון גרוע"

דנה מליניאק, מאמנת כלכלית וקריירה, פיתחה שיטה לריבוי מקורות הכנסה המאפשרת לאנשים לבנות את עצמם מבחינת נכסים ויכולות. "כמי שבעצמה חוותה משבר, התפקיד שלי הוא לעזור את כל הכוחות והחוזקות שנמצאים אצל האדם בפנים - ויש הרבה כאלו אצל כל אחד ואחת", היא אומרת | אסף לבנון

בסיס כיצד להתנהל כלכלית ביום-יום, איך לנהל תקציב, איך לנהל נכסים וחשבוניות, איך להשקיע בשוק ההון, בנדל"ן ובהשקעות אלטרנטיביות וכיצד למנף את מה שכבר יש. אנחנו אפילו יוצאים עם כלי לתכנון כלכלי עתידי, שנותן לתלמיד תמונה איך ומתי הוא יכול לממש את מטרותיו. השיטה הזאת מתאימה לכל אחד ואחת - מאדם שבא עם חובות ועד אדם שבא עם נכסים."

"ידע כלכלי יכול להזניק את הבן אדם קדימה"

ניהול תקציב: "לא מה שחושבים. תקציב זה לא קודם לקנות ואז לרשום מה קנית, אלא ההיפך: לדעת כמה אני יכולה להוציא לפני שאני מוציאה. ניהול תקציב אינו מדרף ומעקב אחר הוצאות וגם לא ניסיון להצטמצם. הנוכחית תקציב נכון באים לידי ביטוי הערכים שלנו במסגרת תקציבנו הנתון. הנוכחית היא לשריין מקום לדברים החשובים לנו ביותר. הוא גם צריך לייצג את המתח הפנימי בין החיים כאן ועכשיו לחיים העתידיים שלנו ולכלול חיסכון אותו אנו מפרישים ביום-יום כדי להיות טוב יותר בזקנה שלנו."

אימון כלכלי: "להוביל אדם דרך החוזקות שלו. התפקיד שלי הוא לעזור את כל הכוחות והחוזקות שנמצאים אצלו בפנים - ויש הרבה כאלו אצל כל אחד ואחת. אני לא יודעת מה טוב יותר עבור המתאמנת שלי, אלא רק עוזרת לה למצוא את הדבר הזה. מפתח נוסף להצלחת האימון הכלכלי הוא לגעת באמונות: האם מגיע לי כסף? האם אני ראויה לכסף? מה היחסים שלי עם כסף? אלו סוגיות שהאימון עובר איתן."

השקעות: "השקעות נכונות יכולות להזניק את הבן אדם קדימה. זה ההבדל בין מישהו שיצא לחופש כלכלי למי שלא. אי אפשר להתקדם בחיים האלו בלי לבצע השקעות. מי שלא עושה זאת - כספו נשחק והוא לא יגיע לצמיחה. השקעות אינו נושא מסובך, הוא דורש לימוד מסוים שכל אחד יכול לו."

נשים מועצמות מידע כלכלי

הטעות הכי גדולה שאנשים עושים: "שהם לא לומדים איך להתנהל כלכלית. כמעט כל יום אני מופתעת מהבורות של אנשים. הבן אדם הסביר מבין אינטואיטיבית שתואר ראשון יביא לו עבודה ומכאן פרנסה - אבל הוא לא מבין אינטואיטיבית שעליו להשקיע בעצמו וללמוד כדי להביא עוד כסף הביתה. זו טעות עצומה. ישנם כל-כך הרבה מקורות להביא מהם כסף הביתה - שכואב הלב שאנשים לא מנצלים זאת. תמיד אומרים ש'רע שווה כוח', אני אומרת ש'ידע כלכלי שווה כסף'."

התנהלות כלכלית של נשים: "נשים יותר מפתרות להיכנס למקום הזה כי הוא נתפס כגברי. אבל כשהן כבר נכנסות לזה הן לומדות טוב ומתקדמות מהר. אני רואה נשים שלומדות בשקיקה, עושות שינויים מדהימים, מבינות כיצד להתנהל עם כסף, מועצמות מהידע שרכשו ואז עושות דברים: מבקשות העלאה בשכר, מבצעות השקעות, מדברות אחרת על כסף. הכי כיף לעזור לאישה להיפטר מהדבר הזה של 'כסף ואני לא הולך ביחד' ולראות אותה מגיעה למצב חדש של 'איוה כיף זה להתעסק עם כסף'. כשנשים נכנסות לקטע של כסף - הן הרבה פעמים פועלות בו בצורה הרבה יותר מוצלחת מאשר גברים."

עצה לאישה שכירה: "השקיע בעצמך. כל אחת יכולה לצמוח מהמקום בו היא נמצאת וזה באמת לא קשה. אפילו ה-10,000 שקלים שיש לך בצד יכולים לגרום משמעותית, אם משתמשים בהם נכון. גם אם את יושבת במשרד - צרי לעצמך תשתית נוספת של כסף. קחי את אחד מכישוריך - ולכל אחת יש כמה - ובני ממנו עסק צדדי קטן. בעוד כך וכך שנים הוא יגדל, יתפתח ויהפוך אותך למישהי שאינה תלויה בעבודתה כשכירה."

חופש כלכלי: "מצב בו את יכולה לעשות את מה שאת רוצה בחיים שלך, מצב של חופש אמיתי. זו השאיפה שלי וכאשר אני מסבירה אותו לאחרים - גם הם רוצים אותו. הרי כל אחד מעוניין לממש את מטרותיו, בין אם זה להקים עסק, לטייל בחו"ל או להקים בית תמחוי. אבל אנשים היום אינם חופשיים. הם נמצאים תחת אילוץ פרנסה, מדרף, קשיים ולחצים כלכליים. כולם מרגישים את זה כל הזמן, גם אלו שיש להם כסף. המטרה היא לצאת מזה אל חופש כלכלי. מרבית האנשים עוברים כל כך קשה בשביל הכסף, ורק בגלל שאף אחד לא לימד אותם, הם משאירים אותו 'לשכב' בתם בעו"ש במקום שהוא יעבוד עבורם."

מקריסה לעצמאות כלכלית: "כשהחלטתי שאני רוצה להיות אמא יחידנית ולהביא ילדים לבדי, חשבתי איך אני מבטחת אותם כלכלית. הלכתי ללמוד תואר שני והנחתי שאם אעבוד בעבודה טובה ואף אהיה מנהלת - זה מה שייתן לי את הבסיס הכלכלי הזה. מלמדים אותנו שעבודה טובה מגינה עלינו כלכלית וזה ממש לא נכון. יש הרבה מעבר לזה. בגיל 42 סגרנו את המחלקה שניהלתי ופוטרתי. הרגשתי את השטיח נמשך מתחת לרגלי. התרסקתי כלכלית ואז לקחתי שתי החלטות ששינו את חיי: הראשונה הייתה שאין מצב שלא אבין בכסף שלי ואלמד איך לייצר ממנו עוד כסף; והשנייה הייתה שאין מצב שלאדם אחר תהיה שליטה על מצבי הכלכלי. כך הפכתי ממישהי שלא גומרת את החודש למישהי איתנה כלכלית. וזו הרי מהות החופש הכלכלי: לקיים את עצמך זמן ארוך מאוד מבלי להיות תלוי באף אדם".

שיטת מליניאק לריבוי מקורות הכנסה: "בניתי שיטה מאוד רידקטית שמובילה תהליך, שלב אחרי שלב. היא לא מתאימה למי שנמצא ב-Mode הישרדות ורק חושב איך הוא מסיים את החודש, אלא למי שחושב איך בחודש הבא הוא מתחיל לבנות את עצמו מבחינת נכסים ויכולות. תלמידיי לומדים מה-

שם ומשפחה: דנה מליניאק.

גיל ומצב משפחתי: 49, רווקה+2 (אם יחידנית).

מקום מגורים: קיבוץ כברי.

עיסוק: מאמנת כלכלית וקריירה, בעלת עסק לריבוי מקורות הכנסה.

השכלה: עורכת דין, תואר ראשון במשפטים ותואר שני במנהל עסקים, שניהם מאוניברסיטת חיפה. קורס אימון כלכלי, קורס אימון אישי בינ"ל, קורס סים מקצועיים פיננסיים.

מוטו: "אין אדם אחד שלא יכול לצמוח כלכלית, יש המון אנשים שעוברים לאפשרויות."

צילום: איתן טל

צילום: איתן טל

"כמו שאתן עושות ממוגרפיה - תעשו גם בדיקה פנסיונית אחת לכמה שנים"

לילך לוי סדוביץ', מנהלת מטה פיתוח עסקי ב"מנורה מבטחים פנסיה וגמל", מתריעה על הפער בין גברים ונשים גם בתחום הפנסיוני, טוענת כי בגלל החל"תים נשים משלמות מחיר פנסיוני גבוה יותר וקוראת לנשים לקחת אחריות על הפנסיה שלהם | מתן שירס

"על הנשים להיות פחות אדישות"
השפעת הקורונה על הפנסיה. גם כאן משלמות הנשים מחיר פנסיוני גבוה יותר. בגלל החל"תים, מנתונים שאספנו בקרן הפנסיה של מנורה מבטחים, עולה שאחוז הנשים שיצאו לחל"ת במאי 2020 עומד על 64% מול 36% של גברים. יש יותר נשים בחל"ת, כיוון שבין התחומים שנפגעו מאוד נמצאים תחום המסחר והתיירות, בהם הרוב המוחלט של המועסקים הן נשים. בתא משפחתי עם יל"דים קטנים, ששני בני הזוג עובדים וכעת אחד מהם צריך להישאר בבית בגלל הסגר (והיעדר סכנות שיכולות לעזור), כמעט תמיד תהיה זו האישה שתצא לחל"ת. במציאות שלנו, במבנה השכר והתפקידים בבית, נכון יותר לרוב המשפחות שהאישה היא זאת שתישאר בבית.

חשוב גם לזכור: "יש קהל גדול של גרושות ואימהות חד-הוריות. במקרים בהם הן לא יכלו לעבוד מהבית, בגלל סגנון העבודה שאינו מאפשר עבודה מרחוק, הן היו חייבות לצאת לחל"ת. החל"ת שהמדינה נתנה אולי פתרה את בעיית השכר, אולם מבחינה פנסיונית זוהי שנה אבודה. שנה בה לא התקיים הצד של החיסכון לפנסיה. מה שכן צריך לעשות זה לוודא שלא מפסיקים את הרצף הביטוחי. אפשר להתנחם בכך שמשרד האוצר הבין שהקורונה תאריך את הזמן בו אנשים לא יהיו במעגל העבודה ולכן האריך את התקופה החל מיוני 2020 ועד יוני 2021 - כיסוי אוטומטי של 12 חודשים".

נשים, קחו אחריות: "אני מאמינה שברמה הלאומית בכלל ובהיבט החקיקה בפרט, יש עוד הרבה מה לעשות על מנת לתקן את העיוותים שעולים בהקשר הפנסיוני. יחד עם זאת, נדרש מצד הנשים להיות פחות אדישות. לבדוק ולבחון את הנושא - הוא פחות מסובך ממה שנוהגים לחשוב. בקיצור, לקחת אחריות על הנושא הפנסיוני והביטוחי על כל רבדיו. כמו שאתן עושות ממוגרפיה אחת לכמה שנים, תעשו גם בדיקה פנסיונית אחת לכמה שנים".

שם ומשפחה: לילך לוי סדוביץ'.
גיל ומצב משפחתי: 54, בזוגיות+4 ילדים (2+2).
מקום מגורים: רעות.
השכלה: תואר בביטוח וניהול השקעות.
תפקיד: מנהלת מטה פיתוח עסקי ב"מנורה מבטחים פנסיה וגמל".
תחביבים: רכיבת אופני שטח.

פנסיה לנשים: "נושא מטריד בעיני. השיח הפמיניסטי שמתקיים בעשורים האחרונים העלה את המודעות וקידם את הנשים במספר תחומים - עדיין לא מספיק לטעמי, אבל בהחלט הכיוון חיובי - אבל בתחום הפנסיה לנשים יש עוד הרבה מה לעשות. מעבר לעובדה שקיים פער של כ-18% לטובת גברים בהשתכרות. הפער בשכר גורר הפקדה פנסיונית נמוכה יותר לאורך השנים, כך שאם נשווה את הצבירה של הנשים לעומת הגברים, נוכל לראות כמוזן שהצבירה הממוצעת בקרן נמוכה יותר. מבדיקה שעיינו בקרן הפנסיה מנורה מבטחים, עולה כי הצבירה הממוצעת של גברים בגיל 45 עומדת על 321,071 שקלים לעומת 263,008 אצל נשים באותו גיל - פער של 58,063 שקלים".

השורה התחתונה: "נשים רבות פורשות בגיל מוקדם יותר (גיל הפרישה החוקי בישראל) אך חיות יותר. תוחלת החיים של אישה עומדת על 84.6 מול 81 שנים לגבר כך שהתוצאה היא שקצבת הנשים נמוכה בהרבה. בכמה? גם אם אישה וגבר יפרשו בגיל 67 קצבת הנשים תהיה נמוכה בכ-36% מקצבת הגבר. אם היא תפרוש בגיל 64 הפער יגדל בעוד 9%, שזה אומר 45% פחות (הנתונים נכונים לחודש 1/2021). פועל יוצא מכך הוא שבמקרים רבים התלות של האישה בהכנסת בן הזוג נמשכת גם לתוך הגיל השלישי, ומקטינה את היכולת שלה לחיות בעצמאות כלכלית".

לוודא רציפות בכיסוי הביטוח
שאלות שכל אישה צריכה לשאול את עצמה: "מתי בפעם האחרונה יושבת מול איש מקצוע ועשית סימולציה של הכסף הצפוי לך בגיל פרישה? מתי עשית סימולציה על רמת החיים העתידית שלך? מתי בפעם האחרונה בדקת את הכיסויים הביטוחיים שלך? ככל שנשים ישאלו יותר שאלות, הן גם יחפשו פתרון לצמצום הפער, או לפחות יהיו מודעות לו ויוכלו לכלכל את מעשיהן בהתאם".

עוד שאלה: "האם את חייבת לפרוש בגיל 64? יכול להיות שתצרי לפ"ר בגיל 67, ואת לא יודעת שאת רשאית לכך. יציאה לפנסיה מוקדמת, או פרישה בגיל 64 לעומת 67, יכול שיפגעו באיכות החיים שלך לשנים רבות אחרי גיל הפרישה. יש לציין כי אישה יכולה לפרוש פרישה מוקדמת גם בגיל 60 או 62 ולא לקחת בחשבון את הירידה המשמעותית שלה בהכנסה".

טיפים לנשים: "יצאת לחופשת לידה - תוודאי שמפקידים לך לפנסיה הארכת חופשת לידה לחל"ת - תראגי לשמור על הכיסוי הביטוחי שלך בקרן הפנסיה גם בחל"ת. יציאת וחלפו חמישה חודשים - חשוב שתשמרי על הכיסוי הביטוחי. בחודשים 6/2020-6/2021 יציאה לחל"ת מקנה 12 חודשי כיסוי ביטוחי. סיימת עבודה - לא למשוך כספי פיזיים ובוודאי לא תגמולים (שחייבים במס). חשוב לשמור על סטטוס עמית פעיל כדי להבטיח פנסיה מהיום הראשון - גם במקום העבודה החדש. תמיד תבררי את המדיניות לגבי מתן קרן השתלמות. פגישה פנסיונית חובה בשינוי סטטוס משפחתי/ תעסוקתי/ קפיצות בשכר/ שינוי משכירה לעצמאית ולהיפך. בכלל, פגישה פנסיונית מומלצת אחת לשנתיים / שלוש לצורך שמירה על 'דופק פנסיוני' ולבסוף - תכנני פרישה מתחיל לפחות חמש שנים לפני הפרישה".

"מימון נדל"ן עם בלוקצ'יין זה העתיד"

עו"ד מעיין בכר, חתומה על בג"צים שהובילו למהפכה בהתיישבות, גאה לייצג משפחות שוועדות קליטה סיננה אותן ומובילה פיתוח מודל חדשני למימון נדל"ן בטכנולוגיית בלוקצ'יין. כמי שמתמחה ביזמות נדל"ן ובהשקעות היא ממליצה להפנות את המבט ליישובי קו התפר והפריפריה ומעריכה שטנוכלוגיית הבלוקצ'יין תחולל מהפכה | אסף לבנון

עולם חדש ומרתק

בלוקצ'יין: "המהפכה הטכנולוגית המשמעותית ביותר שקרתה בשנים האחרונות אשר תהיה לה לדעתי השפעה משמעותית על השוק המסחרי והכי לכלי העתיד. הרגולציה אמנם עדיין לא הרביקה את הטכנולוגיה, לדעתי בעיקר מהחשש לאבד שליטה ומהקושי לפקח, אבל אני בטוחה שבטווח של מספר שנים קדימה, זו תהיה מהפכה ענקית שתשנה את הדרך לאבטח ולסחור במידע ונכסים באופן גלובלי. אין לי ספק שהטכנולוגיה תעשה מהפכה בהרבה מאוד תחומים בחיים שלנו ולא רק במה שאנחנו מכירים היום כמטבעות דיגיטליים. מתוך הראיה הזו, אני מובילה פיתוח מודל להקמה של גוף השקעות שיהיה מבוסס על הטכנולוגיה ורואה בזה את העתיד".

לתת לעובדים תחושת שייכות

אתגר ניהולי: "ללמוד להאציל סמכויות. בתחילת הדרך הייתי מאוד ריכוזית, מתוך נטייה לפרפקציוניזם. זה היה אתגר לשחרר וכשהצלחתי - הרגשתי שעליתי כיתה ביכולות המקצועיות שלי".

תפיסה ניהולית: "לתת לעובדים תחושת שייכות. העיקרון הבסיסי הוא להצליח לגרום לעובד להרגיש שזה הבית שלו ושיש לו בו עתיד. כך בונים עובדים שרוצים בהצלחת העסק כמו המנהל. יש לזה משמעויות רבות ביום-יום. למשל, היכולת להקשיב ולקבל ביקורת, איך את מתגמלת עובד, איך את מתייחסת אליו, איך את נותנת לו לגדול, להתפתח ולראות עתיד".

הקורונה: "דוגמא מצוינת לניהול משברים. בתקופה הזאת חישבנו מסלול מחדש בכל מיני תחומים, בין היתר, חזרנו להתמקד בפעילות בארץ. אני מאמינה ששינויים הם הזדמנות לצמוח ולגדול. אני מאוד שמחה על שינויים שעשיתי בתקופה הזאת, כמו קידום אינטנסיבי יותר של קרן ההשקעות. אני לא יודעת אם אנחנו בסוף המשבר, אבל אם כן - אני מרגישה שניצלתי אותו למינוף ולצמיחה ושהתנהלתי בו נכון".

לסייע לאזרח הקטן מול הרשויות הגדולות

אמנות דיגיטלית: "אחת האהבות הגדולות שלי. מתחברת מאוד לשילוב בין היכולת הטכנית-פיזית, לעולם הדיגיטלי, האיך-סופי. זה מאפשר יצירה משועתת ממש וזה כיף גדול. אני מפסלת ומציירת בסגנון פופ-ארט. גם בתחום הזה אני צועדת עם הטכנולוגיה ואני מאבטחת את היצירות שלי באמצעות טכנולוגיית הבלוקצ'יין למניעת זיופים ומסחר גמיש. העיסוק באמנות ממלא את הנפש, מציב אתגרים ופותח את המחשבה ליצירתיות. אני חושבת שזה אחד הדברים שפיתחו אצלי גישה שונה גם לעסקים ולתיקים משפטיים".

תרומה לקהילה: "אני מאמינה שכל שאדם תורם יותר לסביבתו, היקום גומל לו בטוב. אני משתדלת לשלב תרומה לקהילה בכל דבר שאני עושה, כולל בבחירת הנושאים בהם אני מטפלת בעבודתי ובתיקים שאני מובילה. פעמים רבות אני לוקחת תיק בגלל ההיבטים הציבוריים והמשמעות שלו. אני מקפידה לטפל בתיקים פרו בוגו ולהעניק סיוע משפטי לאלו שידם אינה משגת, בעיקר במצבים בהם האזרח הקטן עומד מול הרשויות הגדולות וקשה לו מאוד להתמודד לבד. בתקופת הקורונה התחלתי להתנדב במד"א, בעקבות הבת הבכורה שלי שנתנה לי בעניין זה דוגמה אישית. זה משהו שמאוד מספק אותי".

חיפה: "העיר הכי יפה בארץ ואחת היפות בעולם, עם הקסם הכי גדול שיש, אוכל הרחוב הכי טעים ואמנות הרחוב הכי מעניינת. המשרד שלי יושב באחד הבניינים היפים ביותר בעיר התחתית בחיפה, נעים לי מאוד לבוא בבוקר למשרד בזכות הסביבה בה אני נמצאת. מאחלת לכל אחד כזאת סביבת עבודה".

ניהול משברים: "בשתי מלים זו עיקר ההתמחות שלי. היכולת לחלץ פרויקט מסוכן ולהביא להצלחתו נעוצה לרוב באסטרטגיה עסקית ומשפטית נכונה, בראייה רחבה של כלל השחקנים והגורמים המשפיעים ובהסתכלות ותכנון צעדים לטווח ארוך. ניהול המשברים בצורה נכונה הוא המפתח להצלחה של פרויקטים מורכבים וגם של הליכים משפטיים מסובכים. המשימה היא לנהל את המכשולים בצורה נכונה ולפתור את הבעיות ביצירתיות. בתפיסת העולם העסקית שלי אני תמיד מעדיפה להימנע ככל שניתן מכניסה לבתי משפט וגרירת הפרויקט שנים בערכאות. הבנות והסכמות הן תמיד המפתח הטוב ביותר להצלחתו של פרויקט, אפילו יותר מניצחונות מפוארים בבית משפט. היתרון היחסי שלי הוא בראיה עסקית מפותחת ולא ראייה משפטית צרה".

נדל"ן בקו התפר: "זה הדבר החם - לא הבא, אלא הנוכחי. בניגוד למה שרבים חושבים, השקעות נדל"ן באזורי המרכז אינן האטרקטיביות ביותר. מניסיון, השקעה בקו התפר מניבה תשואות שלא מכירים במקומות אחרים בארץ. הפוטנציאל אדיר והיצירה במקומות האלו היא הכי גדולה שיש, בזכות היותם אזורי מתפתחים ומאפשרים. בעקבות הליכי בג"ץ שהובלת, בחלק גדול מהיישובים על קו התפר מוקצות כיום הקרקעות במכרזים של רשות מקרקעי ישראל, זה שינוי מבורך ואני מאוד גאה בו".

וועדות קבלה: "אחד הדברים שמכעיסים אותי ביותר. נלחמתי בכך רבות וייצגתי לקוחות בתיקים, גם בפרו-בוגו, רק בגלל העניין העקרוני והאידיאולוגי. המחשבה על סלקציה מעבירה בי צמרמורת. זה לא מושג שאני יכולה להשלים איתו ומאמינה שאין לו מקום, בטח לא במדינה יהודית. אני גאה בניצחון שלי בתיק בו ייצגתי משפחות מהיישוב ברקו, שוועדת הקליטה סיננה אותן מסיבות לא ענייניות. כיום אני מייצגת משפחה משכונת אלון ככפר אדומים ומאמינה שגם בהליך הזה ננצח".

שם ומשפחה: מעיין בכר.

גיל ומצב משפחתי: 42, נשואה+2.

מקום מגורים: זכרון יעקב.

תפקיד: עורכת דין בעלת משרד עצמאי ושות' פה-מנהלת בקבוצת גביש-שחם - העוסקת ביזמות נדל"ן בארץ ובעולם. מתמחה מזה כ-13 שנים במיזמי בנייה ובהשקעות בכל הארץ ובין היתר מגייסת כספים ממשקיעים פרטיים לצורך השקעות נדל"ן מניבות בני כסים ופרויקטים מורכבים שהקבוצה מאתרת.

השכלה: תואר ראשון במשפטים ותואר נוסף בכלכלה, שניהם מאוניברסיטת תל-אביב.

תחביבים: פיסול וציור דיגיטלי, צורפות ונגינה בסקסופון.

מוטי: "לקום כל יום בשביל ללמוד משהו חדש".

צילום: איתן טל

"למצוא את היופי הטבעי שטבוע בכל אחת ואחד ולהוציא אותו מהם"

ד"ר להבית אקרמן, מומחית לרפואת עור ובעלת רשת מרפאות לאנטי אייג'ינג ולייזר, טוענת כי אחד האתגרים המשמעותיים ביותר הוא לג'נגל בין קריירה, ניהול בית וגידול ארבעה ילדים | אסף לבנון

צילום: איתן טל

כללית וביקשתי להתגבר בחמ"ל. הייתי עושה משמרות שלמות בשבת מהבית. היה כיף גדול לתרום ולעשות. הקורונה שינתה את הכל בתחום שלנו. הכנסים עברו לאון-ליין ופתאום במקום לטוס פעמיים בחודש, או לנסוע בפקקים ואז לחפש חניה, הכל עבר לאפס מאי. מין. ראינו שאפשר ללמוד ולהתחדש בלי מאמץ גדול, אלא באמצעות הווט. אני מניחה שזה יישאר איתנו גם בתקופה הקרובה".

עבודת צוות: "מבחינתי כל מי שעובר איתי - הוא איתי, אין אצלי מתחתי. אנחנו כולנו עור ברות בעבודת צוות כדי שהמטופל ייצא הכי טוב ובתחושה הטובה ביותר לאורך כל הדרך. יש לי צוותים שרצים איתי שנים - קוסמטיקאיות, מזכיי רות, מנהלות קליניקה. אני מעסיקה בעיקר נשים. ככה יצא, אך מנגד רוב הלקוחות הן גם נשים כך שיש בזה סוג של התאמה".

הגבר צריך להיות שותף לעשייה

משפחה: "זו הקריירה הראשונה שלי ואחר כך העבודה, או לפחות אלה סדרי העדיפויות. תוך כדי לימודי הרפואה ילדתי שני ילדים ואז בהתמחות שניים נוספים. אני רוצה להיות מעורבת בגידול ובחינוך שלהם - גם אם אני לא שם כשהם חור זרים מבית הספה בעניין הזה בעלי, מנהל שיווק בתעשייה הביטחון, מסייע מאוד. הוא היה שם כשהייתי בתורניות ובשבתות. לפני הקורונה היה לנו לוח שנה שבו תיאמנו מתי הוא בחו"ל ומתי אני". **אמא פולניה קלאסית:** "אין אצלי דבר כזה לרדת הקבצה בלימודים. יש לי אמביציה מטורפת ואני מנסה להנחיל אותה לילדים שלי. הילד הראשון, למשל, לא היה צריך כלום, אך השלישי היה צריך יותר השקעה והייתי מבלה בפגישות עם המורים, ההנהלה וכל מי שהיה נדרש. אמרתי למנהל בית הספר שלו שאם אני שם כנראה שיש בעיה. אם צריך לשבת איתם, אני עושה את זה. אימהות אחרות צור חקות עליי שאני הכי עסוקה, אבל גם הכי מעורבת. אני יודעת הכל. אם הילדה שלי לומדת למבחן אין מצב שזה לא נכנס ליומן. אין דבר כזה לפסס את זה. בתקופת הקורונה הייתה הפוגה מטורפת מהכל, מילאנו מצברים וילדים כבר נמאס לראות אותי ב-16:00 בבית. הם שאלו אם הכל בסדר...".

זוגיות: "יש הבדל תפיסתי בין נשים לגברים. לא מספיק שהגבר עושה כמה מטלות, הוא צריך להיות שותף לעשייה. לפני הקורונה, למשל, הייתי שני סופי שבוע בכל חודש בחו"ל. יש לקריירה מחיר והשקעה ואתה חייב תמיכה. אני לא עם הילדים וזו המלחמה האמיתית - להיות מעורבת בגידול שלהם. אין ארוחות חיים וצריך לקבל את ההחלטה האם מוכנים לשלם את המחיר או לא".

גדלתי בבית פמיניסטי: "דחפו אותנו לקריירה. אני בכלל רציתי להיות מורה לריקוד, אבל ההורים פחות התלהבו מזה. אבא שלי ז"ל, היה רופא ואמא שלי מרענית כך שדי הוחלט עבורי שאהיה רופאה. לפני כמה שנים אמא שלי שאלה אותי: 'למה את עובדת קשה כל כך?' וענית לה שכך חונכתי".

להיות רופאת עור: "כשהתחלתי ללמוד רפואה חשבתי להיות רופאת ילדים או גניקולוגית. בשנה החמישית ללימודי הייתי במחלקת עור וחוויתי שם גם את הפן היצירתי וגם את הפן הטיפולי. בתחום העור אתה חייב טביעת עין. רופא שהרדיך אותי שם אמר לי שאם לא קלטת תוך כמה דקות מה הבעיה של המטור פל אז כבר לא תמצא אותה. תחום העור הוא מאוד ויזואלי, להכריל מכירורגיה". **בכל שאני יותר בתחום אני אוהבת אותו יותר ויותר:** "לוקח שנים להתמקצע במקצוע הספציפי הזה ועד היום אני יושבת בקופת חולים ומקבלת מטור פלים. מבחינתי, כל מטופל שנכנס לחדר הוא סוג של חידה שאני רוצה לפתור". **קליניקה ראשונה:** "אחרי ההתמחות ב'בלינסון' הייתי שנתיים ביחידת הלייזר בבית חולים 'השרון' ואז החלטתי שזה מה שמעניין אותי. אז פתחתי קליניקה ראשונה, התחלתי לנסוע לכנסים, ללמוד ולהתעמק בתחום. היום יש לי שלוש קליניקות עם מכשור חדיש ועדיין המטרה אצלי היא לא לשנות אף אחת. למצוא את היופי הטבעי שטבוע בכל אחד לחזק אותו ולרכך את מה שפחות אוהבים".

מקדמת חדשנות, אך לא בפזיזות

התחום של אנטי אייג'ינג: "מוצף בחדשנות. הידעת שישראל חור' לשת על 30% מפיתוח מהלייזרים בעולם האסטיקה. גם הרופאים של היום זה לא מה שהיה פעם. פעם היינו מצפים לרופאים עם שיער שמ' נוני וקרחת. הדור החדש של הרופאים מעורכן, נמצא ברשתות חברי תיות ומאוד חשוב לו ללמוד ולהתקדם, כי אחרת אתה הולך אחורה. ההתקדמות היא אפילו ברמה חודשית. הרופאים הישראלים ערים לכל החדשנות ועדיין חשוב ללכת על התפר הצר בין חדשנות לפזיזות". **אני לא רוצה לכל טרנד:** "כל חומר וטכנולוגיה יש לבדוק בזהירות. כשאני בוחנת מכשיר חדש אנסה אותו בחצי מהעוצמה שלו, בזהירות, לאט. כבר יש לי מטופלות שיודעות את זה והן נסייניות קבועות. נורא קל להתקבע, אבל זה הפחד שלי ולכן אני כל הזמן רוצה ללמוד דברים חדשים למרות שזה גוזל זמן וכסף. התחדשות זה אומר להשתתף בכנסים למרות שהיום הם בעיקר וירטואליים וכמובן פרסום מאמרים. רק בשנה האחרונה פרסמתי שלושה מאמרים בכתבי עת מקצועיים".

טיפולי אנטי אייג'ינג יש ביקוש רב בכל הארץ: "הטיפולים נהיו מוצר מבוקש וככאלה הם צריכים להיות נגישים ונוחים. אמנם לקוח עושה בוטוקס פעמיים בשנה, אך זה לא אומר שבשביל זה הוא צריך לעזוב את העבודה מוקדם, לנסוע שעותיים בפקקים ולהגיע לצד השני של המדינה. מכאן נובע השיקול העסקי להתרחבות". **התרחבות וצמיחה עסקית:** "את המרפאה הראשונה שלי פתחתי באור-יהודה. זה התחיל בחלל קטן ולאט לאט התפתחתי ועברתי להרצליה. בהמשך הכרתי עוד אנשים ולקוחות שהגיעו אליי מאזורים נוספים ולכן פתחתי סניף נוסף בראשל"צ. בכל מרפאה יש לי קשר אישי עם הצוות שעובד בה, אך גם יש את האלמנט הכלכלי והעסקי לפתוח מרפאות בפזיזות גאוגרפית. כך אני מציעה ללקוחות שלי פיזור באזור המרכז - מהרצליה בצפון ועד ראשל"צ בדרום. בנוסף, בכל קליניקה יש צוות שונה, יש אווירה אחרת ולכן לקוחות יכולות להעדיף מרפאה כזו או אחרת וזו זכותן, יש להן גם מגוון שיקולים משלהן". **עבודה בזמן קורונה:** "כמו כולם - פתחנו וסגרנו בהתאם להנחיות. בסגר הראשון סגרנו הכל. לא היה לי מה לעשות אז התקשרתי לחברות שלי מקופ"ח

שם ומשפחה: ד"ר להבית אקרמן.
מצב משפחתי: 49, נשואה+4.
מקום מגורים: גבעת שמואל.
תפקיד: רופאת עור, בעלת רשת מרפאות לאסתטיקה ולייזר.
תחביבים: טיולים, ספרים, אפיה.
מוטו: "כל דבר אפשרי אם מספיק רוצים ומתאמצים".

חלוצת השיווק והפרסום בעולם הדיגיטלי

כאשר רבים מאיתנו טרם חשבו לעשות משהו דרך האינטרנט חוץ משליחת דוא"ל, **יסמין אוריה-הירש** כבר ראתה את הנולד והייתה מחלוצי עולם השיווק והפרסום הדיגיטליים ברשת. כיום היא הבעלים של קונספט מדיה - חברת שיווק ופרסום המתמחה בחדשנות דיגיטלית ומלווה את החברות הגדולות במשק | גליה היפש

רבות בפרסונליזציה של הפרסום כדי להתאים את השלב שבו הגולש נמצא במסע הלקוח במטרה לעזור לו לעבור לשלב הבא בהשגת היעדים שהוצבו.

הטרנספורמציה הדיגיטלית משמעותית מאוד

תחום הפרסום: "מאז ומתמיד מצאתי בו עניין רב. הפסיכולוגיה הצרכנית מאחורי החלטות הרכישה של הגולשים מרתקת. כך גם היכולת של פרסומאים להשפיע על אותם תהליכים צרכניים בצורה מושכלת, מתוך הבנה והיכרות מעמיקה עם הפרסונות ברשת. הטכנולוגיה מתפתחת בקצב אדיר והכלים שבהם ניתן להשתמש כדי למקסם פעילות שיווקית הם פנומנליים. מרגש אותי לראות איך בכל פעם שנעשה בהם שימוש נכון, התוצאות מרשימות מאוד".

דרמה בימי קורונה: "הסגר הראשון היה משמעותי והביא לצמצום ניכר בהיקף הפעילות הפרסומית של חברות. מתוך ראיית הנולד והבנת ההודמנות שהריחוק החברתי יוצר לעסקים און-ליין, מהר מאוד סיגלנו כלים חדשים שמאפשרים ללקוחות לפגוש את הלקוחות שלהם גם בדרכים אחרות, במטרה לייצר עבורם הכנסות. ערכנו שינויים באוטומציה, פיתחנו כלים חדשים ונכסים דיגיטליים נוספים עבור כל לקוחותינו. האסטרטגיה השיווקית עבור כל לקוח השתנתה בצורה דרמטית בתקופה הזו - ועורנו להם לבנות אותה מחדש כולל תכנון מהלכים קרימה ושותפות מלאה לכל התהליכים שהחברה עוברת. השינוי שהתחולל בעקבות הקורונה אכן היה דרמטי מאוד מאחר והיקף הפעילות ללקוחות צמח בצורה מטאורית. הצי' לחנו לייצר הכנסות ללקוחות במקומות שלאחרים עדיין לקח זמן להסתגל למציאות החדשה. זה עבר נפלא.

תהליכים מואצים: "הקורונה האיצה תוך חודשים ספורים תהליכים שהיו אמורים לקחת שנים. עסקים נדרשו לבנייה מחודשת של נכסים דיגיטליים ושינוי תפיסת, כולל שינוי תרבות ארגונית שלא תמיד תומכת בתהליכים מואצים. סייענו ללקוחות לשנות גם את התפיסה הפנים-ארגונית שלהם בייחס לשיווק. חברות רבות השכילו להבין שהיום בהיעדר נוכחות דיגיטלית אין כמעט יכולת קיומית, במיוחד כשהיקף הצריכה של הגולשים בדיגיטל הוא רחב וחובק עולם. ארגון שלא נמצא שם ולא בונה מערכי שיווק ומשפכי שיווק - נשאר מאחור. לכן הטרנספורמציה הדיגיטלית היא משמעותית מאוד".

חזון: "בתור משרד שמתמחה בחדשנות דיגיטלית, שמאמץ באופן שוטף כלים טכנולוגיים חדשניים, החזון שלנו הוא להמשיך לזהות מבעוד מועד מגמות בענף, לסמן צרכים משתנים של השוק - כחלק מהבנה מעמיקה של קהלי היעד - וליישם אותם במטרה לקדם את העסקים אותם אנו מלווים".

אישה בעולם הדיגיטלי: "כאישה עצמאית שמובילה חברה שהנה פרי יוזמה אישי נחשפתי פחות לקשיים העומדים בפני נשים כמגדר. חשוב להדגיש כי למרות הישגיהן הבולטים של נשים באקדמיה ובעולם העבודה, עדיין יש מקום לפעול לשיפור משמעותי במתן הזדמנויות שוות לנשים ובצמצום פערי שכה אני מאמינה שנחישות, דבקות במטרה ויצירתיות הנם המפתח להישגים והם מא' פיינים נשים רבות הממלאות תפקיד חשוב ומרכזי בהצלחה של החברה כמכלול. **דמות נשית מעוררת השראה:** "קייט שפרה, פעילה בולטת בתנועה לה' ענקת זכות הצבעה לנשים בניו-יורק שהפכה למנהיגת המאבק. בשנת 1893 הצליחה להעביר חוק בפרלמנט המכיר בזכות בחירה לנשים, לראשונה בעולם כולו. אני רואה בה סמל וביטוי להעצמה נשית, לחשיבה פורצת דרך שיצאה נגד אפליית נשים והדרתן מהמרחב הציבורי.

פריצת הדרך: "עוד מהשנים בהן העולם הדיגיטלי עשה את צעדיו הראשונים, ראיתי את האפשרויות הגלומות בו ככלי משמעותי למינוף וקידום יעדים שיווקיים. בשנת 2006 הקמתי פורטלים ברשת. באותה תקופה הפורטלים, שאיגדו תחתיהם נישות ותחומים, היוו פל'טפורמה פרסומית מובילה לכל החברות הגדולות במשק. בשנת 2007 הקמתי את אתר האי-קומרס הראשון שלי, למשלוח חבילות לחיילים. הגולשים באותה תקופה רק החלו להתוודע לשימוש בגוגל ובמכירות און-ליין. רתמנו את דואר יש' ראל ואת האגודה למען החייל. מיום זה היה פורץ דרך מבחינת תפיסות התקופה, אז הנכונות של גולשים לבצע רכישות און-ליין הייתה מוגבלת".

מפורטים לפרסום פרסונלי: "עם הזמן התחלתי לזהות את הצורך של חברות מסחריות לפרסום פרסונלי יותר, חוצה פלטפורמות ולא מתמקד בתנועת גולשים מפלטפורמה אחת, כפי שמאפיין את הפורטלים. החברות הללו החלו לבנות לעצמן נכסים דיגיטליים ותוך כדי תהליך נכנסו שחקנים חדשים למשחק כמו פייסבוק, אינסטגרם, פרסום מבוסס בינה מלאכותית וכלי אוטומציה. נוצרו הד' דמנויות רבות לעסקים שרצו למנף את הפעילות שלהם ברשת".

קונספט מדיה: "את משרד הפרסום הדיגיטלי לי הקמתי בשנת 2009. זהו One-stop-shop לכל מי שמבקש לקדם את עסקיו ברשת. אנו מע' ניקים שירותים הכוללים אסטרטגיה שיווקית, מסע לקוח, תפעול שוטף של כל הפלטפורמות, תוכן, יצירת משפך שיווקי לכל כלי האוטומציה הקיימים כיום בשוק, אנליזות, ניתוחים, פרסום מבוסס בינה מלאכותית, וכמובן כלים לאי-קומרס שתופסים נפח משמעותי בפעילות.

שוותפים לדרך של הלקוחות: "אנו פורסים בפניהם את כל אפשרויות המינוף בעולם הדיגיטלי. אנו גם עוסקים בפעילות רב-ערוצית (Omni Channel) מכיוון שהגבולות בין האונליין לאוף-ליין מיטשטשים כיום. ערוץ האון-ליין מייצר שפע של נתונים חשובים, שאיסופם בכלים הדיגיטליים גם ממכירות אוף-ליין מניב תוצאות משמעותיות בקידום היעדים השיווקיים. ביקור פיזי באחת מחנויות הרשת הוא גם חלק ממסע הלקוח שגולש בעולם הדיגיטלי, לכן כל המערכות צריכות להתממשק כדי ליצור אינט' גרציה אופטימלית לאיסוף דאטה. אנו עוסקים

צילום: איתן טל

שם ומשפחה: יסמין אוריה-הירש.
גיל ומצב משפחתי: 41, נשואה + 3.
מקום מגורים: מודיעין-מכבים-רעות.
תפקיד: יועצת אסטרטגית לחדשנות דיגיטלית ואוטומציות, בעלים ומייסדת של חברת קונספט מדיה - Concept Media.
השכלה: לימודי כלכלה, עסקים ומשפטים.
תחביבים: סקי שלג, מוזיקה.
התנדבות: מתנדבת בפרויקט "כרובית" - חלוקת מזון לקשישים ונזקקים.
מוטו ניהולי: "יצירת הזדהות של העובדים עם המטרות והחזון המובילים את החברה, חבירה שמעוררת יצירתיות, מוטיבציה ותחושה של שותפות לפיה הישגי החברה הינם גם הישגים אישיים של צוות העובדים".

ליצור קסם עם הלקוח

בעקבות מסע "מלכת המדבר" החליטה חגית אלבק לשנות קריירה ולהפוך למעצבת פנים. פרויקט אידיאלי עבורה הוא כזה שמאפשר לה להוציא לפועל את חלומה של הלקוח ולתת ביטוי לתפיסה העיצובית שלה והחלום שלה לעצב לופט ניו-יורקי | אסף לבנון

שינוי באמצע החיים: "מאז ומעולם הייתה לי משיכה ליופי ולטיפוח. בבית תמיד אהבתי לשנות מיקום של חפצים, לייפות, לוודא שהבית מזמין. גם קוסמטיקה באה מהמשיכה הזאת ובמשך 17 שנים זו הייתה עבודתי. כשהרגשתי שאני חיה בכלוב של זהב – החלטתי לעשות שינוי בחיים. הצטרפתי למסע 'מלכת המדבר' ושהיתי עשרה ימים בקוטב הצפוני. חור רתי משם עם התובנה שאני הולכת להביא יופי לא רק לאנשים – אלא גם לבתים שלהם ומייד נרשמתי ללימודי עיצוב פנים. לאחר הלימודים התחלתי בפרויקט קטן של עיצוב דירה ללקוחה ומשם הגיעה התשוקה להמשיך בעשייה הזו. כך התאהבתי במקצוע. השתלכתי כעצמאית בתחום והבאתי טרנדים ורעיונות חדשים, כשאת עיקר ההשראה העיצובית שלי קיבלתי מהטבע שאני מטיילת בו הרבה".

המשימה של מעצבי הפנים: "להביא את החלל למקום מאוד פונקציונלי עבור השוהים בו, תוך התאמה לאופיו ולסגנונו של הלקוח. בעיניי, עיצוב הוא בן זוג לחיים ולכן ההתאמה חייבת להיות מושלמת. העיצוב צריך להקנות ללקוח הרגשה אמיתית של בית, לא רק קירות שמקיפים אותו. הבית מכיל אותנו את הנשמה שלנו ומקבל את הסגנון והאופי של בעליו. כל בית מביא סיפור ויש לו אופי וייחודיותו. חשוב לי להיות מאוד מעורבת בכל שלב משלבי התכנון, בין אם מדובר בבנייה חדשה או רק בשיפוץ. סוד הקסם בפרויקט עיצוב, מלבד העבודה המקצועית, הוא בעצם בחיבור האישי שנוצר עם הלקוחות. כשאני מקבלת יד חופשית ונוצר אמון, אני, כבעלת מקצוע, גאה בכך מאוד. וכשהלקוח אומר לי 'בואי ותשבי איתנו איזה ערב ותחוויו את המקום שעיצבת' – אני יודעת שהצלחת".

ביטוי לתפיסה העיצובית האישית

עיצוב בית לתקופה הקורונה: "התקופה מנציחה התייחסות שונה לחלל בו גרים. אזורים חדשים יוקדשו להרגלים חדשים ולהפרדת פעילויות שונות, כמו בישול, בידור, מנוחה ועבודה. אם שני בני הזוג עברו לעבוד מהבית – מה שהחל כאילוץ, אבל ללא ספק הופך עד מהרה לנורמלי – משי רד ביתי לא יהיה בגדר ארעי אלא יוגדר כחלק ייעודי ועל-ידי כך יאפשר הפרדה בין שעות עבודה למנוחה. חשוב לתכנן חלל עבודה עם תאורה נכונה, עם מקום לאחסון והתאמה לשיחות עבודה. לפעמים אין מקום לכך ואז פינת האוכל הופכת למיני-משרד. אישית אני ממליצה לקחת פינה בסלון ולמקם את שולחן העבודה מול חלון ובכך להרגיש את המעבר בין החוץ לפנים, מעין חיץ בין החוץ החלוץ והפנים המרגיע. כך גם מתקבלת תחושה של יציאה מהבית ולא משנה אם זה גוף ירוק או עירוני".

עיצוב משרדים לימי פוסט-קורונה: "גם כאן יחול שינוי. עיצוב המשרדים בתקופה שאחרי הקורונה יצטרך לייצר חללים מאוד מרווחים כדי לספק לעובדים מקום בטוח רגשית. לא עוד שולחנות משותפים בהם עובדים יושבים בצפיפות. יהיה צורך לשים דגש על יצירת אורה נעימה ומזמינה על-ידי נגיעות קלות של גוונים נעימים עדינים ומעוררי ביטחון. גוונים שמקורם בטבע יכנסו חזק וישרו שלושה ושקט על באי המשרד. לרעתי, עיקר העבודה צריכה להיעשות בחדר השיבות. זה אזור יותר פתוח שהאווירה בו יכולה להיות יותר רגועה. פינות עבודה פרטניות לעובדים מומלץ למקם מול חלונות, כדי שייכנס אור פנימה. זה משפר את מצב הרוח ומעלה את התפוקה. עוד מומלץ להשתמש במחיצות שקופות, שגם אם העובד נמצא באזור עבודה קטן – הוא לא מרגיש סגור וחנק".

עיצוב בתי יוקרה: "מתאים במיוחד לבעלי בתים פרטיים רחבי ידיים, או דירות גג ופנטהאוז בבנייני מגורים. ברוב הפרויקטים האלו אין הגבלת תקציב והלקוחות פתוחים לחומרים חדשים ולעיצובים חדשניים. הייחוד הוא בפרטים ובניואנסים הקטנים ביותר: ידידות, חיפויים, אביזרים עיצוביים. צריך לדעת לשלב בין פונקציונליות למראה, בין פרקטיקות עיצוב קיימות לטרנדים חדשים. ניתן לראות כל מיני מערכות מתכווננות, למשל טלוויזיה שעולה ויורדת מרגלי המיטה או מתכווננת על עמודים בסלון,

חיפויי שיש על קירות בסלון ותקרות גבוהות, הכל ברמות גימור וסטנדרטים גבוהים מאוד, עם ספקים מוכרים וממותגים שייצרו מראה מושלם. פרויקט אידיאלי עבורי הוא כזה שמאפשר לי להוציא לפועל את חלומי של הלקוח והתאמתו באופן לא פחות ממושלם עבורו ולתת ביטוי לתפיסה העיצובית האישית שלי".

חלום מקצועי: "לעצב לופט ניו-יורקי. זו תהיה התנסות בסביבת עבודה שונה לחלוטין, שתאפשר לי חופש תכנון ותעוזה, שילוב של חומרים שונים ויצירת אווירה בעלת אופי ייחודי. כך שבוודאי יהיה מעניין".

"שילוב של פונקציונליות ואסתטיקה"

יחס מבזה בגלל היותה אישה: "זה קורה לפעמים.

אני טסה 4-5 פעמים בשנה לחו"ל לקבל השראה מתערוכות. באחת מחזורתי לארץ יצאתי משרדה התעופה ישר לאתר בנייה בו התנהל פרויקט שלי. אמרתי לקבלן שם שאני מבקשת לראות מה הוא עשה לפני יציקת הבטון. הוא ענה: 'את אישה, היית קוסמטיקאית, מה את בכלל מבינה בזה?'. הורדתי את כל הטבעות והכנסתי את הידיים לתוך הבטון הטרי כדי לחפש שם ברזל – ולא מצאתי. הקבלן היה המום ושוב שאל מה אני מבינה בזה. אמרתי לו שאני מבינה שאין פה ברזל בכלל והוא נאלץ לתקן את טעותו".

העדפה מתקנת לנשים: "בעה. מאוד. נשים

מביאות איתן ערך מוסף. מלבד הפן האסתטי, הן

מביאות פונקציות שגבר לא יכול לראות: שילוב של

פונקציונליות עם אסתטיקה בפרויקט. מרבית הגברים

מסתכלים בעין עניינית וטכנית, אבל אנחנו מביאות

איתנו משהו שמשלב אסתטיות ורגש".

השפעת הקורונה ברמה האישית-משפחתית: עליי היא השפיעה נפלא כי בפן העסקי קיבלתי פרויקטים מיוחדים מאוד. בפן האישי חזרתי לתחביבים שלי, אני עושה את היוגה והספורט בנחת, לוקחת לי זמן למנוחה, נהנית מהגינה, קשר הדוק עם חברים, משקיעה בקידום ושיווק העסק שלי ובזמן איכות עם המשפחה שלי.

מעמד האישה לא נפגע במשבר: הרבה גברים נכנסים

למקום של סיוע לכלכלת הבית ולאורח החיים

בבית. יש לי הרבה לקוחות גברים שאופים בבית את

הלחם ולוקחים חלק ניכר במטלות הבית, בין אם זה

להשכיב את הילדים לישון בזמן או בהכנת ארוחת

ערב. לרעתי התקופה הזאת רק עושה טוב. מי

שיועד להסתכל על חצי הכוס המלאה יודע לראות

את הטוב הזה".

שם ומשפחה: חגית אלבק.

גיל ומוצא משפחתי: 43, נשואה+3.

תפקיד: מעצבת פנים.

השכלה: עיצוב ותכנון תאורה בבר-אילן,

לימודי תעודה בעיצוב פנים, גיהול ופיקוח

פרויקטים בלשכת המסחר והתעשייה.

תחביבים: גלישת סאפ, רכיבה על אופניים

ועל אופנוע, בישול.

צילום: איתן טל

"לא צריך לטפל במשבר, צריך למנוע אותו"

ארנה פרי, הבעלים של משרד יחסי הציבור הגדול בארץ לתחום הנדל"ן, מאמינה ששם המשחק בתחום יחסי ציבור הוא אמינות. את הגישה הזו, לפיה "זו חובה למסור מסרים שתואמים מציאות", היא מתעקשת להנחיל גם בקרב לקוחותיה | מתן שירם

משותפים, מגורים לאוהבי אוכל, ספורט, מוזיקה ועוד. כל זאת מצריך מידה רבה של יצירתיות, ובשביל לעשות יחסי ציבור לענף כמו נדל"ן – אתה חייב להיות יצירתי".

מה נכון להציג בפני הצרכן הישראלי

רגע של הארה: "זמן קצר לפני שפרצה לחיינו הקורונה, היינו צריכים לפתוח שותפות עם משרד בניו-יורק שמתמחה בתחום הנדל"ן ופונה ליהודים בארה"ב, שמעוניינים לקנות בישראל. בזמן הקורונה הבנו שאפשר לנהל כיום מכל מחשב ומכל מקום, ושנחנו לא צריכים משרדים פיזיים".

לא יהיה משבר נדל"ן בגלל הקורונה: "כי תמיד יקנו דירות בישראל, אבל בהיבט של המשרד שלנו, מה שחשוב הוא שתמיד תהיה התעניינות תקשורתית בתחום הנדל"ן הישראלי. לאחרונה זיהינו כי ישנה התעניינות רבה בקרב גופי התקשורת הישראליים והבינ"ל בתופעה של ישראלים לשעבר ויהודים שמאוד להוטים לחזור לארץ ולרכוש כאן נדל"ן, והחוכמה מצד יומי הנדל"ן, היא להגיע אליהם ולהבהיר מה יש להם למכירה. ואכן, המשרד שלנו יודע לקשר ולחבר בין שני הצדדים על-ידי חשיפה תקשורתית".

במקום לטפל במשבר, צריך למנוע אותו לפני שהוא קורה: "ביחסי ציבור בתחום הכלכלי, יש באופן יחסי פחות דגש על אינצ'ים של תוכן – אך בכל זאת, אני לא מוכרת שמפן. זה אומר שהיבטים להיות בקיאים בתחום הנדל"ן על מנת לדעת לתכנן מה לכתוב וכיצד לייצג אסטרטגית ליזמים, שהולכים להשקיע המון כסף. כמו למשל, מה נכון ומה לא נכון להציג בפני הצרכן הישראלי. מה לא נכון להציג: כל מה שהוא לא אמת. כיום אתה יכול להגיע לערוץ 12 תוך שניה עם צילום בטלפון של דירה חדשה מוצפת. הדבר היחיד שיש לי להגיד ללקוח שמבקש ממני שאציא אותו מכוה משבת, זה 'אל תבנה דירות שיוצפו', או 'אל תבנה מרפסות שנופלות'."

"המשרד הפך לספק המידע הכי גדול בתחום"

אמינות היא שם המשחק: "אני בעסק למעלה מ-20 שנה, ובכל יום אני מוציאה לפחות שש הודעות לתקשורת. מעולם לא הוצאתי שורה שהיא לא מדויקת, זו חובה למסור מסרים שתואמים מציאות. אתה לא יכול לייפות לצרכן הישראלי שום דבר. אתה לא יכול להגיד על עיר מסוימת שהיא מצוינת בחינוך, כשהיא לא. קל לצרכן לבדוק את זה".

תחקיר: "יש לנו במשרד מחלקת מחקר שמנתחת נתונים כלכליים שמשמשים מידע גם עבור יזמים וגם עבור כתבים. זה משפיע על הסיקור העיתונאי. לדוגמה, כשרוצים לכתוב או ליוזם כתבה כמו 'האם בתקופת הקורונה קנו דירות?' – משרד יחסי ציבור שמבין בנדל"ן צריך לדעת ללכת למקורות, ולעשות השוואות כלכליות ולהוציא את המידע לתקשורת. ואז התקשורת מגלה עניין במידע שמצאת". **ידע הוא משאב:** "עם השנים הקמנו מנהלות אזוריות, כנסים, בזכות החיברות אותן אנו מייצגים, חברות שיכולות לתת פריסה ענפית גדולה מאוד, כגון: BDI, לשכת השמאים, יד 2, התאחדות הקבלנים בוני הארץ, קבוצת אלדר, דניאלה פז, חברת מכלול, חברות יזמיות פרטיות וגם ציבוריות משרדי עורכי דין מובילים, ועוד. יש לנו מחלקת יחסי ציבור לשוק ההון שעובדת בצמוד למנהלי הכספים של החברות באמינות מוחלטת. מתודולוגיית העבודה מאפי שרת ניתוחים יום-יומיים של מה שקורה בענף. דבר שבעצם מביא את המשרד להיות ספק המידע הכי גדול בתחום הזה".

גאוה משפחתית

מדר האושר: "מדר האושר שלי נקבע לפי האושר של המשפחה שלי. אם המ"שפחה שלי מאושרת, אני מאושרת. שני הבנים שלי הם גאוות החיים שלי, ובעלי – אין עוד איש כזה בתבל, יש לו בית חולים וטרינרי ברמת חן וכל כולו נתינה". **משהו נוסף:** "אחרי שאבא שלי, שהיה גיבור שואה (לא ניצל. גיבור), נפטר, קעקעתי על היד שלי את המספר שלו מאושוויץ ובכך אני אישית מנציחה את מה שהוא עבר כדי שאנחנו נחיה במדינתנו המקסימה".

דירה היא המוצר הכי משמעותי שנרכוש במהלך חיינו: "מכאן, שאת רוכש הנכס מאוד מעניין לדעת ולקבל מידע על היום, על הסביבה, הטריטוריה המוניציפלית, על תחום המימון, תחום המשכנתאות, אדריכלות, ואיכות הבנייה. יש אין-סוף תחומים שאפשר וצריך לכתוב עליהם בנושא הזה והם מעניינים את התקשורת ואת רוכשי הדירות. ומבחינת היזמים, העובדה שאנו עוסקים ביחסי ציבור בתחומי מקרקעין, נדל"ן, מוניציפלי וכלכלי, מהווה עבורם יתרון עצום הן מבחינת הידע והן מבחינת הנסיון בליווי תקשורתי של מאות חברות בנייה במהלך השנים. כיום אנחנו המשרד הכי גדול בארץ לנדל"ן".

גלית סער קמיואל: "שותפה שלי: במשרד עובדים מעל לעשרה יועצי תקשורת בכירים בעלי ידע כלכלי ונדל"ני. בין לקוחותינו עשרות חברות שכונות בכל הארץ, אנו מייצגים חברות שעובדות איתנו 20 שנה ומעלה והן חלק מהגאוה שלי". **כתבים לענייני נדל"ן:** "מהו סט הכלים הנחוץ לכתב בתחום הנדל"ן? כתבי נדל"ן מוכרחים להבין נדל"ן על כל היבטיו. זה כולל הבנה מוניציפלית, הבנה כלכלית, הבנה אדריכלית, וכמובן ידע בקריאת נתונים ובחקר נתונים. כל יועצי התקשורת אצלנו הם עורכים ועיתונאים בעברם, גם כאלו שבתפקידם העיתונאי עסקו בתחום הנדל"ן".

יצירתיות: "אני גאה לומר שהמשרד שלנו עומד מאחורי כמה 'המצאות של הגלגל' של התחום הזה, של יחסי ציבור לנדל"ן. למשל, מסיבות עיתון נאים אוויריות – אנחנו מטיסים עיתונאים להראות להם שטחים שעליהם ייבנו פרויקטים מתוכננים. או שילוב כוחות בין יזמים שכוננים באזור האזור על מנת לייצר מודעות תקשורתית לכדאיות רכישת הדירה באזור המדובר. בבואנו לקדם תקשורתית אזור מסוים אנחנו יודעים להביא את מירב הנתונים על כדאיות הר"כישו בו, הן למגורים והן להשקעה, וזאת על-ידי ניתוחים של נתונים כלכליים". **יצירתיות בזמן קורונה:** "לאחרונה אנחנו עושים מירי שבוע תדריכי כתבים בזום ומספקים את כל המידע הנדרש. אנחנו מחפשים תופעות כלל-ארציות על מנת לקדם מטרות יזמיות, כמו למשל דירות עם משרדים צמודים, עם חללי עבודה

שם ומשפחה: ארנה פרי.
מזבז משפחתי: אשתו של מוטי ואמא למתן ועמית.
מגורים: רמת חן.
תחביבים: בישול, אופנה, הפלגות ("אני סקיפרית, אוהבת את הים").

צילום: אורן גולן

מנווטת בעולם החדש של הסטארט-אפים

עו"ד קרן בראון צמיר, המלווה סטארט-אפים בשלבים מוקדמים ומקימה צוותים משולבים בארץ ובעולם, חולקת תובנות על השינויים בעולם התעסוקה בהיי-טק. כמי ששינתה את צורת העבודה בעקבות הקורונה, היא קוראת למעסיקים להבין שעולם התעסוקה השתנה ולאפשר העסקה היברידית ומרחוק, תוך כדי ההתאמות הניהוליות הנדרשות | אסף לבנון

הקורונה ואומת הסטארט-אפ: "המגפה אילצה אנשים רבים להתמודד עם שינויים, דבר שבאופן טבעי אנשים נטו להימנע ממנו. אנג'לים, אקסלרטורים וקרנות העדיפו להשקיע במיזמים בשלים יותר ולא מעט סטארט-אפים צעירים נותרו ללא השקעות. עם זאת, חלק מהסטארט-אפים זיהו את ההזדמנויות שהביאה איתה המגפה – אם מבחינת שינויי ההתנהגות של הציבור ואם מבחינת השינויים בעולם התעסוקה – וידעו לבצע התאמות מהירות. אותם יזמים צמצמו עד מאוד את הפגיעה ויש לא מעט מהם שאף צמחו ושיפרו תהליכים, שאחרת היו לוקחים שנים רבות".

One Code: "בית התוכנה שאני מנהלת, המתמקד בליווי יזמים וסטארט-אפים, ובפיתוחי תלת-מימד ועולמות וירטואליים. כשהגיע משבר הקורונה לעולם שינינו את צורת העבודה, אבל גם הבנו שהעולמות הווירטואליים כאן כדי להישאר. חלק מהלקוחות שלנו קיבלו בוטט מאוד גדול מהמצב והצליחו להפוך את מוצריהם להרבה יותר משמעותיים. היתרון שלנו כבית תוכנה בוטיק הוא שההסתגלות לשינויים קלה לנו. היא מכניסה דם חדש למערכת ואתגרים חדשים. היום אנחנו מלווים סטארט-אפים בשלים יותר ומקימים צוותים משולבים בארץ ובעולם".

להסתגל לשינויים בעולם התעסוקה

עולם התעסוקה העתידית בהיי-טק: "עובר שינויים, כחלוץ לפני המחנה, ותמורות שקורות בו יחלחלו לשוק העבודה הכללי. צורות תעסוקה חדשות יטשטשו את ההגדרות המקובלות של עובד. מודלי תעסוקה מגוונים, כמו ריבוי מקורות הכנסה, קריירות כפולות, סטטוס של עצמאי ושכיר ועבודה היברידית (משולבת בית ומשרד) יהיו נפוצים יותר מנהלים שיסתגלו לשינוי ויאמצו אותו ויכלו גם לקצור את הפירות וגם לגייס ולשמר עובדים טובים יותר. עובדי ההיי-טק הסתגלו, כצפוי, מהר יותר ממנהליהם לעולם המשתנה, ל'נורמלי' החדש. פה טמון אתגר ניהולי הן בגיוס, הן בניהול השוטף והן בשימור העובד בעידן פוסט הקורונה".

ההזדמנות ליזמים: "לגייס טאלנטים שבעבר היה קשה מאוד לשכנע להצטרף בשלבים מוקדמים של המיזם. יזמים שאימצו צורות העסקה גמישות, כגון משרה חלקית, ביצוע חלק מהעבודה מהבית וממקומות מרוחקים, שילוב עצמאי ושכיר ועוד, הרחיבו את היצע העובדים מאוד. באופן כזה ממקסמים את תקציב כוח האדם, מגוונים אותו ומדייקים את הכישורים למשרות".

על המעסיקים להבין שעולם התעסוקה משתנה: "אם הם ישכילו לשי לב העסקה היברידית הם יקבלו איכויות שלא יכלו לקבל בעבר. התפוקה של עובדי היי-טק מהבית, במקרים רבים, ובמיוחד אצל מנהלים שידעו להשתמש בכלים הקיימים בשוק, גבוהה מאוד. כך שאין שום מניעה לבנות תמהיל עבודה שמשלב בית ומשרד. לצערי, אני יותר ויותר שומעת ממעסיקים שהם חולמים לחזור ליום בו כולם באים לעבודה בכל בוקר, אחרי עמידה בפקקים, מנהלים שיחות מסדרון ומקיימים ישיבות ארוכות. שילוב נכון בין ימי משרד וימי בית, בין עבודה מרחוק לישיבות עבודה פיזיות, מחייב גמישות ניהולית ושינוי צורת החשיבה, בעיקר של המנהלים. הדבר לא תמיד פשוט".

להתרכז בתועלות ולא בתכונות

פיתוח עסקי: "מושג שלצערי רבות משתמשים בו לא נכון. פיתוח עסקי זו לא מילה נרדפת למכירות. פיתוח עסקי משמע לקחת את המוצר ולחשוב איך מתאימים אותו לשווקים נוספים. זה בא לידי ביטוי במיוחד בשנה האחרונה. הרבה סטארט-אפים שנפגעו, אך הצליחו לעשות פיבוט ולהתאים את המוצר למצב, נמצאים במקום אחר. במקום להיסגר הם התרחבו וגדלו".

פיצ'ינג: "אולי המשימה הקשה ביותר ליום. לקחת את הבייבי שלך, שהגית או פיתחת כמו ירך, ולהכניס אותו למצגת של רבע שעה, ולעיתים אף פחות. פיצ' טוב הוא שילוב של הכריזמה של זה שמעביר יחד עם מקצועיות. פעם זה היה מספיק – היום פחות. המשקיעים יותר בשלים וחדשניים, הם רואים הרבה יותר מיזמים שנראו על הנייר מדהים ולא התרוממו. פיצ' מוצלח הוא הכרחי, אבל הוא רק דלת הכניסה. לאחריו צריך לדעת לענות על השאלות הקשות, ובעיקר האם יהיה מי שישלם על המוצר. פיצ' שיתרכז במוצר ובתכונות שלו ולא בתועלות שלו או בכאב שהוא פותר, אולי ירשים את המשקיעים, אבל לא יגרום להם להשקיע".

חוויות משתמש: "אולי הדבר החשוב ביותר. זו טעות לשים דגש על פונקציונליות המוצר ולהזניח את חוויות המשתמש שהוא מספק. זה המקום ממנו צריך להתחיל. יש משהו קסום בממשק: לא יודעים אף פעם מה יתפוס. אי אפשר היה לדעת מראש שאפליקציית פנגו תתפוס כפי שתפסה, או איך Bit תצליח לעומת מתחרותיה הרבות, למרות שהן עושות בדיוק את אותו הדבר. לעיתים מגלים את זה רק בשלב המוצר הסופי, ולפעמים גם אחרי ההשקה. לאנשי UI/UX טובים יש יצירתיות שכוללת ניצוץ של גאונות".

שואפת למודל תעסוקה מגוון

העדפה מתקנת לנשים: "תומכת בזה ומיישמת זאת יום-יום. כמי שנותנת שירותי ניהול משאבי אנוש לחברות סטארט-אפ במיקרו-חוק, המנכ"ל יודע שאותן העדפה מתקנת לנשים ואשאף למודל תעסוקה מגוון, בכל מקום שזה אפשרי. אצלנו ב-One Code עברו לאורך השנים עובדים מכל המגזרים ומכל הגיי לאים ובשלב מסוים היינו 60% נשים בחברה. אותם לקוחות שפחות מתחברים לערכים הללו, אני פחות אגייס עבורם. אין לנו עדיין את הפריבילגיה לוותר על ההעדפה המתקנת, ובמיוחד במקצועות הטכנולוגיים בעולם ההיי-טק".

נשים צריכות להאמין בעצמן ולהעז: "למשל, להגיש מועמדות לתפקידים בהן הן לא תמיד עומדות בכל הקריטריונים. הרבה נשים לא ניגשות אם יש פרמטר אחר או שניים שהן לא עומדות בו בדרישות התפקיד, וגברים – יותר. זה דבר שאני עובדת עליו עם הנשים שאני מלווה, שאני מראיינת או מגייסת".

שם ומשפחה: עו"ד קרן בראון צמיר.

גיל ומצב משפחתי: 48, נשואה+2.

מקום מגורים: חולון.

תפקיד: מנכ"לית של בית התוכנה One Code, מלווה סטארט-אפים בשלבים מוקדמים ומקימה צוותים משולבים בארץ ובעולם.

השכלה: עו"ד, תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במשפטים.

התנדבות: מנטורית ב"יוזמות עתיד" – ליווי עסקי ליוזמות המקימות את העסק הראשון שלהן.

דבר הוכחה: "לא בהכרח החזק שורה, ולא האינטליגנט, אלא זה שמגיב הכי טוב לשינויים" (דרוויין).

צילום: איתן טל

יד ימינם של המתמחים הצעירים ברפואה

מה עושה רופא צעיר בתום ההתמחות שרוצה לפתוח קליניקה פרטית? מבחירת מיקום הקליניקה, העיצוב שלה, המסרים השיווקיים ללקוחות ועד הגישה האישית לפציינט - **סיגל דלגדו לוי** מלווה אותו ומיעצת לו בכל שלב ומלמדת אותו כיצד להיות "אמן באיכות החיים" | גליה היפש

מנות, זאת בשל הסיבה שכל אחד מאיתנו הוא אדם שלם, בעל ערכים משלו, ילדות והרגלים משלו. כל אחד מתחבר למשהו אחר, אוהב משהו שונה וזה מה שהופך אותו ליצירת אומנות ייחודית".

גם רופא הוא אמן: "פגשתי רופאים שהם אמנים בכל רמ"ח איברם. כאשר אדם אינו במיטבו, הדרך לשפר היא בבדיקה מעמיקה של איכות החיים שלו. להצליח להיות מסופק, זו יצירה עם מערך כלים מעשיים להתמודדות עם מש"ברי חיים, תהליכי התפתחות והבשלה לחיים. גם אם המשאבים אינם זמינים, יש דרך לעשות זאת. עדיין צריך למצוא את נקודת האור שתוביל אותך קדימה. זהו נושא חשוב שצריך ללמוד בבתי הספר, במיוחד בתקופת הקורונה המאתגרת שהפכה את חיינו על פיהם. זו תקופה שמעלה שאלות קיומיות של משמעות וסופיות, גם ברמה האישית וגם ברמה החברתית. מתוך המקום הזה של חוסר הוודאות, צריך לדעת לקחת את החיים שלך למקומות טובים - זו אמנות בעיניי. אמנות לנסות לדייק את ההליכה שלי בעולם באופן שמאפשר נוכחות של חמלה וכבוד, וזו גם ההזדמנות לגלות את החירות שלנו והאחריות באופן חי ורלוונטי".

ישראל-פורטוגל: "כמי שיש לה שורשים משפחתיים בפורטוגל וכאזרחית המדינה מלידה, אני פועלת כיועצת אסטרטגית לקשרי בריאות ישראל-פורטוגל וממייסדי הפורום ליזמות וחדשנות ישראל-פורטוגל. בראש הפורום עומד נשיא הכבוד, מיכאל יצהר, ויחד איתו מכהן כיו"ר בנו, יאיר יצהר בלחובסקי. הפורום שם לעצמו למטרה לשלב ידע של כל האנשים העוסקים בתחום היוזמות והפיתוח העסקי בתקופה זו בין ישראל ופורטוגל, להוביל שותפויות בתחומים שונים, כולל בתחום ההיי-טק כמובן, ובהמשך, כשנחזור לשגרה, גם בתחום התיירות. גויסתי ע"י מיכאל יצהר לתפקיד היועצת האסטרטגית של הפורום ואני עוסקת בע"י קר בפיתוח משאבים משותפים בין המדינות בתחום הרפואה. המטרה היא לחזק ולהעצים את הקשר בין המדינות שלהן ערכים משותפים רבים".

"העול על כתפיהן של אימהות החד-הוריות - גדול מנשוא"

יסודות שהתערערו: "הקורונה גרמה לכך שכל יסודות החיים שלנו המ"בוססים על חופש, גיוון ובחירה - הודעו. כאישה עצמאית, אם לחמישה שגם הגדולים שבהם, סטודנטים שנהגו לעבוד, מצאו עצמם מאתגרים - זה בהחלט לא פשוט. וזה הזמן שלי להוציא לאור את היצירות שבי כדי למצוא את הדרך הנכונה לנהל את חיי משפחתי וחיי שלי. אני מניחה שרובנו מתמודדים בתקופה הזו עם אתגרים דומים".

הערפה מתקנת לנשים חד-הוריות: "נושא שמסעיר אותי מאוד. נרמזה לי כאילו הזמן הולך קדימה בזמן שאנו פוסעים אחורה בדרך לחברה מתקנת, צודקת ושוויונית. בעידן הזה של עצמאות נשים, אני בהחלט תומכת בהערפה מתקנת עבורן. מקווה שתקום מפלגה שתניצג את הנשים הנאבקות בגידול ילדיהם לבד, כיום לגדל ילד מתבגר זה לעיתים עד גיל 30 והעול על כתפיהן של האימהות החד-הוריות הוא גדול מנשוא. אני ערה לקשיים שלהן וערה לקשיים של הילדים הנשארים שקופים. זהו תחום העומד בחשיבות עליונה. ישנה עלייה ניכרת בשיעור המשפחות החד-הוריות ויש להעניק להן הערפה חברתית וכלכלית".

בין גולדה מאיר לנסיכה דיאנה: "שתי דמויות נשיות המעוררות השראה בעיניי. גולדה מאיר ו"ל, אותה הערצתי כילדת שנות ה-70' של המאה שע"ברה, הייתה אישיות מרשימה שהקדימה את תקופתה, מלאת חום ואנושיות, שהצליחה לבנות מערכת חוקים סוציאליים מהמתקדמות. הנסיכה דיאנה היא האייקון שלי - יופייה ומבט עיניה, הרחום והאמיתי, האימהות החמה והתמק"דוטה בעבודה ההומניטרית. לדיאנה הייתה שליטה בחיים שלא היו בשליטה. ומה היו סיכוייה להצליח? זה מחזיר אותנו לנושא החשוב כל כך של אמנות איכות החיים".

מטען רגשי חורג: "את תחילת דרכי עשיתי בליווי טובי הרופאים, בעיקר בתחום הכירורגיה הפלסטית. עם הזמן השתלכתי בדוכרות בנושא שחזורי השרירים. ליוויתי נשים הנאלצות לעבור כריתת שדיים, מלאה או חלקית. הדילמה האם לשחזר את השרירים, תוך כדי ניתוח הכריתה, וכל נושא הנשים הנושאות את המוטציה הגנטית ומ"תלבטות לגבי כריתה מניעתית, כבר כשהן מת"כננות הקמת משפחה, כולל זוגות המתרסקים עקב כריתת שדיים וסיפורים משפחתיים קורעי לב - כל אלה הכבירו עלי מאוה. בשלב מסוים בחרתי לשנות כיוון ולפעול כיועצת תקשורת ואסטרטגיה בחלק אחר של עולם הרפואה. התח"לתי ליעץ למתמחים צעירים שרוצים עם תחילת דרכם כרופאים גם לפתוח קליניקות פרטיות".

ללמד רופאים להיות אנשי עסקים: "המש"רד שלי עוסק ביעוץ אסטרטגי בתחום הרפואה והלייף סטייל. אני מיעצת לחברות מתחום הר"פואה ולרופאים העושים דרכם לקראת פתיחה של קליניקה פרטית משלהם, או אלה הרוצים לקדם את הקליניקה הקיימת ולשדרג אותה. אני מלמדת אותם איך להיות אנשי עסקים - את כל הרברים שלא לומדים בבית הספר לרפואה. אני מסייעת להם בכל הליך הבחירה, בין השאר היכן כדאי להקים את הקליניקה, מה היא תכלול, מהו קהל היעד שלה. אני בוחרת עבורם את הצוות שילווח איתם, מחדדת מהם המסרים אותם הם רוצים להעביר, איזה מיתוג ייבחר לה, מעצבת עבורם את הקליניקה, ממתגת אותם ברף גבוה ואפילו בוחרת את התכנים שיהיו באתר שלהם, כולל קידום בתקשורת ופיתוח משאבים.

ביצד לפנות למטופל ולבנות קשרי אמון: "גם את זה לא תמיד לומדים בבי"ס לרפואה. רופאים צעירים בילו זמן רב בלימודים, אך נושא הקשר האישי לא תמיד מחודד וזה הכרחי לרופא ששואף להצלחה. הליווי אותו אני מעניקה נמשך עד לזמן שאני מרגישה שאפשר לשחרר וזה מר"גיש כמו לשחרר ילד... אני תמיד שם בשבילם - חוזרת לארגן ולבדוק שאכן הסטנדרטים קיימים גם לאחר לכתי".

שילוב בין בריאות לאמנות

אמנות איכות החיים: "אני מאוד מאמינה בשילוב שבין בריאות לאמנות. כל יצירת אמ"נות היא ייחודית וערכה לא יסולא בפז. כבוגרת תולדות אמנות ולימודי החוג לקידום בריאות, השכלתי לשלב בין שני התחומים באופן מוחלט. כאדם אני סוגדת ליופי לאסתטיות, אך יחד עם זה אני מאוהבת בחוסר שלמות. אפשר להגדיר ולשייך כמעט את כל תחום איכות החיים לא"

צילום: איתן טל

שם ומשפחה: סיגל דלגדו לוי.
גיל ומצב משפחתי: 53, אם לחמישה.
מקום מגורים: תל-אביב.
תפקיד: יועצת אסטרטגית בתחומי הרפואה והלייף סטייל, בעלת משרד MSOD.
השכלה: בוגרת לימודי תולדות האומנות והחוג לקידום הבריאות.
תחביבים: טניס, כתיבה, בישול ואירוח.
התנדבות: מתנדבת במסגרות של ילדים עם עזובה קשה.